

ใบรับรองวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรัชญาคุณูปบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)

ปริญญา

การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา
ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir
in Khaosok National Park, Suratthani Province

นามผู้วิจัย นายวิโรจน์ นาคแท้

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์อุทิศ กุญอินทร์, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์สากล สถิตวิทยานันท์, วท.ด.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์รังสฤษฎ์ กาวิต๊ะ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สืบสืงวิ มทวทยลยเกษตรศำสร

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อน
รัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha
Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province

โดย

นายวิโรจน์ นาคแท้

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)

พ.ศ. 2557

วิโรจน์ นาคแท้ 2557: การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณ
อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)
สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์อุทิศ กุญอินทร์, Ph.D. 392 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ สร้างและประเมินโปรแกรมท่องเที่ยวที่เหมาะสม
ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว
เสนอแนะแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มี 4 ลำดับขั้นตอนของการวิจัย ขั้นตอนที่ 1
การสำรวจและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและประเมินผล
โปรแกรมการท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียและนักท่องเที่ยว
ต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว และขั้นตอนที่ 4 เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สมการถ่วงน้ำหนัก สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
มัธยฐาน และฐานนิยม

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น 5 แห่ง พบว่าเป็นประเภทการท่องเที่ยว
ธรรมชาติทั่วไป การท่องเที่ยวผจญภัย และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีศักยภาพทรัพยากรสูง
1 แห่ง นอกนั้นมีศักยภาพทรัพยากรค่อนข้างสูง และอยู่ในเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ
พื้นที่ธรรมชาติสันโดย 1 แห่ง พื้นที่กิจกรรมชาติไม่ใช่นันทนาการ 1 แห่ง พื้นที่กิจกรรมชาติ
ใช่นันทนาการ 2 แห่ง และพื้นที่กิจกรรมชาติ 1 แห่ง ผลการสร้างและประเมินโปรแกรมท่องเที่ยว
ประเภทท่องเที่ยว 1 วัน มีความเหมาะสม 10 โปรแกรม ประเภทท่องเที่ยว 2 วัน มีความเหมาะสม
5 โปรแกรม ผลการทดสอบความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว และผลการศึกษาแนวทางการพัฒนา
การจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบ 4 แนวทางพัฒนา แต่ละแนวทางพัฒนานำเสนอต่อชุมชน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Wirot Naktae 2014: Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province. Doctor of Philosophy (Sustainable Land Use and Natural Resources Management), Major Field: Sustainable Land Use and Natural Resources Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate Professor Utis Kutintara, Ph.D. 392 pages.

The study objectives were to explore and assess the tourism resource potential and recreation opportunity, design and assess sustainable natural tourism programs, evaluate the stakeholders and tourists' satisfaction on the program of the sustainable natural tourism, and suggest guideline for tourism management. The research was conducted in 4 steps. The first, tourism resources and their potential were assessed and recreation opportunities were evaluated. The second, the programs of sustainable natural tourism were designed. The third, questionnaires were used to evaluate the satisfactory of the program by stakeholders and tourists. Finally, guidelines for each natural tourism programs were recommended. Weighted score equation was used to assess recreation potential and descriptive statistics were used in data analysis.

The result reflected that there were 5 prominent recreation sites: 1 conventional nature tourism site, 2 adventure tourism sites, and 2 ecotourism sites covering 4 recreation opportunity spectrums: 1 primitive area, 1 semi-primitive non-motorized area, 2 semi-primitive motorized areas and 1 Semi-developed area. The result reflected 10 appropriate programs of one-day trip, 5 programs of two-day trip. The stakeholders and tourists were satisfied with the trips. Four tourism guidelines were developed and each was recommended to local communities and related organization for application.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ ภูมิอินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรชนิ เอ็มพันธุ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สาทศ สติต วิทยานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิพัทธ์ จินตนา ประธานการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย และศาสตราจารย์ ดร.นิวัติ เรืองพานิช ผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์โครงการสหวิทยาการ สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทุกท่าน ที่ได้มอบความรู้อันเป็นประโยชน์ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการสหวิทยาการ สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความกรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูล ขอขอบคุณกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

คุณประโยชน์อันใดที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้แก่บิดา มารดา ผู้มีพระคุณของผู้วิจัยที่ได้สนับสนุน และครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่ต้นมา รวมถึงทั้งครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อนๆ และผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของข้าพเจ้าทุกท่าน ที่ให้กำลังใจสนับสนุน ช่วยเหลือและทำให้การศึกษาของข้าพเจ้าสำเร็จเป็นอย่างดียิ่ง ไว้ ณ ที่นี้

วิโรจน์ นาคแท้

มิถุนายน 2557

สารบัญ

หน้า

สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(11)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(12)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	5
การตรวจเอกสาร	7
อุปกรณ์ และวิธีการ	59
อุปกรณ์	59
วิธีการ	60
ผลและวิจารณ์	86
ผล	86
วิจารณ์	209
สรุปและข้อเสนอแนะ	222
สรุป	222
ข้อเสนอแนะ	227
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	229
ภาคผนวก	235
ภาคผนวก ก การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	236
ภาคผนวก ข การประเมินศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรม	291
ภาคผนวก ค การประเมินศักยภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	297
ภาคผนวก ง ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	315
ภาคผนวก จ แบบสำรวจ และประเมินศักยภาพทรัพยากร ช่วงชั้นโอกาสด้าน นันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว	325

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก จ แบบประเมินความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว	368
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความต้องการ สนใจ และราคาค่าพาหนะต่อโปรแกรม การท่องเที่ยว	377
ภาคผนวก ซ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว	383
ภาคผนวก ฌ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนา การจัดการท่องเที่ยว	387
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	392

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	พิกัดที่ตั้ง ขอบแหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา และพื้นที่โดยรอบ	85
2	จำนวน และร้อยละของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามประเภทลักษณะฐานระบบนิเวศ	87
3	แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น และแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง จำแนกตามประเภท	89
4	จำแนกลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว ตามประเภทแหล่งท่องเที่ยว	90
5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยชี้วัดการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	100
6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	102
7	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยชี้วัดการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	104
8	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนประเมินช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชี้วัดช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	106
9	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชี้วัดช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)	108
10	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชี้วัดช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการเส้นทางเดินป่าพื้นที่ห้วยร้อยไร่	110
11	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชี้วัดช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการถ้ำปะการัง	111
12	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชี้วัดช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการพื้นที่ห้วยร้อยไร่	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	จำแนกช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำ เขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก	115
14	ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	116
15	ผลการศึกษาค่าให้น้ำหนักของปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	117
16	การประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยว	119
17	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	121
18	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เขาสมเกลอ (กุ่มหลิน)	125
19	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่	129
20	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง	133
21	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ ห้วยร้อยไร่	137
22	จำแนกศักยภาพทรัพยากร และช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการ ตามสถานภาพแหล่งท่องเที่ยว	141
23	กิจกรรมการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	143
24	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความเหมาะสม ปัจจัยชี้วัด ระดับศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเฉพาะตามประเภทกิจกรรม ท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญ	144
25	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W ปัจจัยชี้วัดระดับ ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญ	147

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรม ชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาของของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	150
27	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรม ชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ่มหลิน) ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ	151
28	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรม ศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	152
29	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรม เที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	153
30	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรม ชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	154
31	ระดับศักยภาพทรัพยากรตามปัจจัยหลักและปัจจัยเฉพาะกิจกรรม ในแหล่งท่องเที่ยว	157
32	ค่าเฉลี่ย และระดับศักยภาพทรัพยากรของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน	158
33	ระดับศักยภาพด้านทรัพยากรของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน	160
34	จำนวนเวลา (นาทื) ตามปัจจัยชี้วัดด้านเวลาท่องเที่ยวตามโปรแกรม กิจกรรมท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน	163
35	ระยะเวลา ตามปัจจัยชี้วัดด้านเวลาท่องเที่ยวตามโปรแกรมกิจกรรม ท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน	168
36	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามระยะเวลาของ โปรแกรมการท่องเที่ยวประเภท 1 วัน	174

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
37	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามระยะเวลาของ โปรแกรมการท่องเที่ยวประเภท 2 วัน	178
38	คะแนนระดับศักยภาพความต้องการและสนใจโปรแกรม การท่องเที่ยวรวมของชุมชน	182
39	คะแนนระดับศักยภาพความต้องการและสนใจโปรแกรม การท่องเที่ยวรวมของชุมชน	184
40	ระดับศักยภาพและราคาค่าเรือความเหมาะสมโดยสารถือ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชน	187
41	ระดับศักยภาพและราคาค่าเรือความเหมาะสมโดยสารถือ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชน	190
42	ระดับศักยภาพความเหมาะสมสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรม การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	192
43	ระดับศักยภาพความเหมาะสมสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	193
44	รายการกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลา ของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติ เขาสามเกลอ (กุ่มหลิน)”	195
45	ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดโปรแกรม กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติ เขาสามเกลอ (กุ่มหลิน)”	197
46	รายการกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลา ของ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติ เขาสามเกลอ(กุ่มหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ - เที่ยวถ้ำปะการัง”	200

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
47	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ่มหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่-เที่ยวถ้ำปะการัง”	202
ตารางผนวกที่		
ก1	ตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อบ่งชี้สถานภาพปัจจุบัน จำแนกตาม ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	237
ก2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม ปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	239
ก3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	241
ก4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	243
ก5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดระดับ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	245
ก6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดระดับ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย (AT) ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	247
ก7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดระดับ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป(NT) ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	249

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
ก8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิเวื่อนรัชชประภา ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา 251
ก9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา 254
ก10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตทรัพยากร การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา 257
ก11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตทรัพยากร การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง ตามประเภทการท่องเที่ยว ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา 260
ก12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตทรัพยากร การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา 263
ก13	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนวิเวื่อนรัชชประภา 266
ก14	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) 271
ก15	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ 276

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
ก16 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ถ้ำปะการัง	281
ก17 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ห้วยไร่	286
ข1 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	292
ข2 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยว เขาสามเกลอ (กุ่มหลิน)	293
ข3 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเดินป่าห้วยไร่	294
ข4 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง	295
ข5 คำน้่านัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ห้วยไร่	296
ค1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตด้านเวลา ท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	298

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ค2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตด้านเวลา ท่องเที่ยวตามประเภทโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 วัน ของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	302
ค3	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพด้านระยะเวลาโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภท การท่องเที่ยว 1 วัน	305
ค4	ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตาม ปัจจัยชีวิตศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน	311
ง1	จำนวนและร้อยละของประชาชนท้องถิ่น จำแนกตามลักษณะ พื้นฐานทางสังคม	316
ง2	จำนวนและร้อยละของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำแนกตามลักษณะพื้นฐาน ทางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	318
ง3	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางสังคม	320
ง4	จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลหลักการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา จำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางสังคม	322
ง5	จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และประสบการณ์การเป็นสมาชิก ชมรมด้านสิ่งสิ่งแวดล้อม	324

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เขตพื้นที่เพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	48
2	อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	58
3	ศักยภาพทรัพยากรและเขตช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการเพื่อสร้าง โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	66
4	กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว	68
5	ลำดับขั้นตอนและวิธีการศึกษา	85
6	แหล่งท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติ เขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	88
7	แหล่งท่องเที่ยวตัวอย่างในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก	99
8	เขตช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อน รัชชประภา	115
9	กิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา	161
10	โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน	196
11	โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน	199

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

AT	=	Adventure tourism
D	=	Developed
ET	=	Ecotourism
FCC	=	Facility Carrying Capacity
GPS	=	global positioning system
NT	=	Conventional nature tourism
P	=	Primitive
PCC	=	Physical Carrying Capacity
R	=	Rated
ROS	=	Recreation Opportunity Spectrum
RRP	=	Recreation Resource Potential
SD	=	Semi-developed
SPM	=	Semi-primitive Motorized
SPNM	=	Semi-primitive Non-motorized)
S.D.	=	Standard Deviation
UTM	=	Universal Transverse Mercator
W	=	Weighted

การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อน รัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province

คำนำ

ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพมีความสำคัญต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในโลก ก่อผลประโยชน์ต่อชนในยุคปัจจุบันและต่อเนื่องถึงลูกหลานในอนาคต การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ของชีวิต การอนุรักษ์ธรรมชาติของประเทศไทยได้บริหารจัดการในรูปแบบการสงวน อนุรักษ์ ป่าฟู ควบคู่กับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบแต่ถูกกำหนดให้แยกบทบาทภารกิจต่อกันจึงก่อให้เกิดการจัดการในลักษณะแบบส่วน มิได้มองพื้นที่เป้าหมายร่วมกันเป็นฐานของการจัดการ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความขัดแย้งและแย้งชิงทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่มีการจัดการเชิงบูรณาการ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมเนื่องจากการผสมผสานปัจจัยหลายประการเพื่อให้เกิดการจัดการที่สมดุลระหว่างฐานทรัพยากรกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ต้องมีการจำแนกระบบนิเวศออกให้ชัดเจน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่ปรากฏในระบบนิเวศ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกภาคส่วน มีการบูรณาการแนวทางการทั้งการทำแผนงานโครงการที่เป็นรูปธรรม ภายใต้ความต้องการของประเทศในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์และการเสริมสร้างประชาธิปไตยที่มาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กระแสของโลกในการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีส่วนผลักดันให้เกิดความร่วมมือภาคีรัฐกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืนตั้งแต่ในระดับตัดสินใจ การวางแผน และแนวทางปฏิบัติ กระบวนการนี้ก่อให้เกิดกระแสความต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรและธรรมชาติ ความต้องการความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นหนึ่งในกระบวนการดังกล่าว ที่ตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพในขณะที่สามารถ รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศ โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของ อนุชนรุ่นหลัง และเป็นการใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน มีผลกระทบน้อย สดุดต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ สังคมและวัฒนธรรม และก่อประโยชน์สูงสุด (World Tourism Organization, 1997)

อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีความสำคัญในระบบพื้นที่คุ้มครองตามกฎหมาย โดยการออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 กำหนด ขึ้นเพื่อการอนุรักษ์ การป้องกันรักษาระบบนิเวศที่ปรากฏในพื้นที่ โดยไม่ให้มีการใช้ ประโยชน์หรือครอบครองที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบนิเวศ แต่เปิดโอกาสให้มีการศึกษาวิจัย และการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกต่อชุมชนท้องถิ่นที่ยั่งยืน จากความสำคัญและประโยชน์ ที่สังคมได้รับจากอุทยานแห่งชาติส่งผลให้ประเทศไทยประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติไปแล้ว จำนวน 127 แห่ง เนื้อที่รวม 62,198.86 ตารางกิโลเมตร เท่ากับ 38,874,287 ไร่ หรือประมาณ ร้อยละ 12.15 ของพื้นที่ประเทศไทย (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2557)

อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่ป่าท้องที่อำเภอพนม อำเภอ บ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ 461,712 ไร่ (ราชกิจจานุเบกษา, 2537) ได้ประกาศจัดตั้ง เป็นอุทยานแห่งชาติโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ในปี พ.ศ. 2523 สภาพพื้นที่เป็นป่าดงดิบชื้น ผืนใหญ่ที่สุดทางภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย (สุนัยวิชัยป้าไม้, 2538ข) มีลักษณะภูมิประเทศ ทวีปเป็นภูเขาสูงชัน สลับซับซ้อน มียอดเขาหลังคาตึกเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด ประมาณ 1,395 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นแหล่งกำเนิดลำน้ำ ลำห้วย หลายสายที่สำคัญ ได้แก่ คลองแสง คลองใหญ่ คลองหญ้า คลองมุย และเป็นพื้นที่อ่างเก็บน้ำของเขื่อนรัชชประภา มีคุณค่าความสำคัญ ต่อระบบนิเวศป่าไม้และสัตว์ป่า เป็นแหล่งน้ำแหล่งอาหารของสัตว์ป่าและ อำนวยประโยชน์ ทั้งด้านปัจจัยสี่ แหล่งน้ำอุปโภคบริโภค สร้างอาชีพรายได้ต่อชุมชนท้องถิ่นมาเป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ทาง ภาคใต้ (สุนัยวิชัยป้าไม้, 2538ข) เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติที่สามารถตอบสนองต่อ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อุทยานแห่งชาติเขาสกได้แบ่งการบริหารจัดการเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เขตจัดการอุทยานแห่งชาติทางบก และเขตจัดการอุทยานแห่งชาติทางน้ำ บริเวณอ่างเก็บน้ำ เขื่อนรัชชประภา

บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนรัชชประภาหรือทะเลสาบเขื่อนลำนานเป็นเขตการจัดที่ 2 เดิมเป็นพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง และอุทยานแห่งชาติเขาสก ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 พื้นที่ดังกล่าวได้ถูกเพิกถอนเพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตในประเทศไทย ได้ก่อสร้างเขื่อนอนกประสงค์กั้นลำคลองแสงบริเวณบ้านเขื่อนลำนาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อปี พ.ศ. 2525 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2530 เริ่มเก็บกักน้ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในระดับความสูง 100 เมตร จากกระแสน้ำทะเลปานกลาง มีพื้นที่ประมาณ 105,000 ไร่ ผลจากการเก็บกักน้ำก่อให้เกิดเป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ และเกาะน้อยใหญ่ จำนวน 162 เกาะ กรมป่าไม้ได้ดำเนินการประกาศบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำและพื้นที่ที่เพิกถอนทั้งหมดกลับเป็นอุทยานแห่งชาติเขาสก ตามพระราชกฤษฎีกา ในปี พ.ศ. 2537 (กรมป่าไม้, 2540ก)

ทะเลสาบเขื่อนลำนานขนาดใหญ่ได้ก่อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ทั้งด้านการประมง และการท่องเที่ยว เป็นแหล่งสร้างอาชีพให้กับราษฎรในท้องถิ่น ชาวประมงจับปลาน้ำจืดได้ โดยเฉลี่ยปีละประมาณ 300 ตัน (กรมประมง, 2554) ขณะเดียวกันเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากบริเวณอ่างเก็บน้ำและพื้นที่โดยรอบมีแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย ความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างสูง ทั้งชนิดพันธุ์พืช และสัตว์ป่าประจำถิ่น สัตว์ป่าหายาก และใกล้สูญพันธุ์ มีระบบนิเวศป่าดงดิบชื้นที่สมบูรณ์ และลักษณะด้านกายภาพมีความโดดเด่นพิเศษ มีน้ำตกและ ถ้ำที่สวยงาม ประกอบไปด้วยเทือกเขาหินปูนที่ปรากฏเหนือพื้นน้ำเป็นทิวทัศน์งามแปลกตา ที่ได้รับการขนานนามว่า “กุ้ยหลินเมืองไทย” และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน มีเส้นทางเชื่อมต่อกับเมืองหลักและแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ อีกเป็นจำนวนมาก

จากความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนรัชชประภาและการเข้าถึงพื้นที่ และอีกทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ความสมบูรณ์สวยงามของสภาพธรรมชาติในพื้นที่ ทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2548 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเขื่อนลำนานดำเนินการสร้างท่าเทียบเรือ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการท่องเที่ยว ทำให้อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนรัชชประภาเป็นพื้นที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรที่เอื้อต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีการขยายตัวของการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น พบว่า

พ.ศ. 2551 มีนักท่องเที่ยว จำนวน 72,215 คน พ.ศ. 2552 จำนวน 102,953 คน พ.ศ. 2553 จำนวน 98,564 คน และ พ.ศ. 2554 จำนวน 110,213 คน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2554) กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวที่นิยมคือนั่งเรือชมทัศนียภาพของเทือกเขาหินปูน พายเรือแคนู เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ศึกษาถ้ำ ดูนก ส่องสัตว์ป่า ตกปลา และยังพบอีกว่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ติดกัน มีประชาชนเข้าศึกษาธรรมชาติ ชมถ้ำ ศึกษาพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นกัน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2555ก) จึงก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชน แต่ในขณะเดียวกันกิจกรรมท่องเที่ยวดังกล่าวส่งกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากขาดระบบการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม เช่น มีการลักลอบตัดไม้จากพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสกและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง มาสร้างแพพักและเรือบริการท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนขึ้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2555ข) มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปมาก ขาดการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อจุดท่องเที่ยว เนื่องจากขาดข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและเขตช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสอดคล้องกับประเภทการท่องเที่ยวสำหรับการวางแผนจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำแนวคิดหลักการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเข้ามาประสานประโยชน์เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรมชัดเจนให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การดำเนินงานโดยผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น และเป็นการกระตุ้นให้ชุมชนท้องถิ่นได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ควรแก่การอนุรักษ์

ผลการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว มุ่งเน้นนำโครงสร้าง กระบวนการ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไปปรับใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นเพื่อการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนแห่งนี้ โปรแกรมการท่องเที่ยวนี้คาดว่าจะประโยชน์ในการนำวิธีการไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่แหล่งอื่นๆ ให้ก่อผลดีในทำนองเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว และประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียและนักท่องเที่ยว ต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทำการศึกษา แหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาและพื้นที่โดยรอบ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการเก็บข้อมูลในปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์

ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประเมินจาก 5 กลุ่มตัวชี้วัด คือ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการบริหารจัดการ

ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ หมายถึง ความหลากหลายในลักษณะเฉพาะทางกายภาพทางสังคม และทางด้านการจัดการของแหล่งนันทนาการ/แหล่งท่องเที่ยว ที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้ประกอบกิจกรรมนันทนาการที่แตกต่างกัน และได้รับประสบการณ์นันทนาการที่ต่างกัน ประเมินจาก 5 กลุ่มตัวชี้วัด คือ การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่ ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่ ระดับการพึ่งพาตนเอง ระดับควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานดูแลรับผิดชอบ และปัจจัยโอกาสพบปะผู้คน

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรฐานธรรมชาติและระบบนิเวศ ได้แก่ เส้นทางเดินป่า ลำน้ำ/อ่าว/ทะเลสาบ ธรณีสัณฐาน ถ้ำและจุดชมวิว บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เป็นบุคคล, กลุ่มบุคคลที่สนใจ, หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคท้องถิ่น และภาคประชาชน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาสก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดภาคใต้ เทศบาลตำบลบ้านเชี่ยวหลาน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชมรมเรือการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ที่อยู่ในตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดสิ่งที่ดีของนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว การสื่อความหมาย สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการ ที่มีต่อการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในอุทยานแห่งชาติเขาสก

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

แนวคิดการจัดการทรัพยากร

การจัดการหมายถึง การกระทำหรือการดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ทรัพยากรหมายถึงบางสิ่งบางอย่างที่มีอยู่แล้วและมีศักยภาพที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (king, 2002) ในขณะที่ Dyhr-Nielsen (2002) ให้ความหมายการจัดการหมายถึงศิลปะของการชักจูงหรือกระตุ้นให้ผู้อื่นดำเนินการบางสิ่งตามเป้าหมายที่ต้องการโดยทุกคนต่างมีส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมดำเนินการจะต้องมีทักษะและมีความร่วมมือจึงบรรลุผลสำเร็จได้ การดำเนินการมีประเด็นสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ปัญญาเกิดที่ใด (where) 2) ทำไมถึงมีความจำเป็นต้องจัดการ (why) 3) จะดำเนินการอะไรเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (what) 4) ใครคือผู้ที่จะต้องเข้ามาจัดการ (who) และ 5) จะต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้างในการดำเนินการ (with)

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (Sustainable Land Use and Natural Resource Management) ก่อตัวมาจากกระแสโลกในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกิดขึ้นจากการริเริ่มของสังคมแห่งสหประชาชาติ ที่เห็นความจำเป็นต้องให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมของโลกและการพัฒนา จากการประชุมขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนา ในปี 1992 ผลสรุปข้อตกลงที่ประเทศต่างๆ ต้องนำไปดำเนินการคือ ปฏิบัติการที่ 21 คือการไปให้ถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยการดำเนินการด้านการสร้างความเข้มแข็ง การศึกษาและกรอบการปฏิบัติงาน การใช้ประโยชน์ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เป็นแนวคิดนำเอาวิชาในหลายๆด้านมาปรับเข้าด้วยกัน บนพื้นฐานสหวิทยาการองค์รวม (Disciplinary Concept) ในการจัดทำแผนดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น การดำเนินการมุ่งเน้นแก้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Orientation) ความรู้ทางวิชาการต้องได้มาจากการวิจัย

(Research) เพื่อเอาผลที่ได้ไปแก้ปัญหอย่างถูกต้อง การมองปัญหานั้นสามระดับคือ ระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ทั้งสามระดับต้องมีแนวทางที่สอดคล้องกันในการพัฒนา และกรอบนโยบายที่ได้จากการมีส่วนร่วม (Participation) ดังนั้นแนวคิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนยึดแนวทางสามประการคือ การแก้ปัญหาเป็นหลัก การใช้พื้นฐานสหวิทยาการองค์รวมและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (อุทิศ, 2556) แนวคิด และหลักการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อุทิศ (2556) ได้กล่าวไว้ 2 ประการ คือ

1. หลักการให้ผลผลิตอย่างยั่งยืน ได้เริ่มแนวคิดเริ่มจากการจัดการป่าให้ได้ผลผลิตอย่างยั่งยืน (Sustain Yield Basis) ซึ่งเป็นหลักการจัดการป่าให้ได้ผลผลิตที่ต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด เป้าหมายของการจัดการคือการเข้าไปดำเนินการกับป่าในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่จะทำให้ได้เนื้อไม้ ออกมาอย่างต่อเนื่องตลอดไป และต่อมาได้พัฒนาแนวคิดที่จะจัดการป่าให้ได้ผลผลิตสูงสุด (Maximum Sustain Yield Basis) เป็นการจัดการป่าให้ได้เนื้อไม้มากที่สุดเท่าที่พื้นที่นั้นจะผลิตให้ได้ และมีผลผลิตในระดับนั้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อสังคมมีความต้องการผลประโยชน์จากป่าหลายๆ ด้าน จึงได้มีการจัดการป่าเพื่อตอบสนองสังคมโดยรวมในหลายๆด้าน จึงได้สร้างแนวคิดการใช้ประโยชน์หลากหลาย(Multiple Use Basis) คือการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าแห่งใดแห่งหนึ่งในหลายๆ เป้าหมายร่วมกันไปแต่ยังคงรักษาหลักการจัดการอย่างยั่งยืนและได้ประโยชน์สูงสุด และแนวคิดในการจัดการระบบนิเวศเพื่อการป่าไม้ (Ecosystem Management in Forest) คือการจัดการป่าโดยยึดหลักความสมดุลทางนิเวศวิทยา มีการคำนึงถึงผลกระทบนิเวศอื่นๆโดยรอบด้านสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ ขบวนการทางนิเวศวิทยาของป่า และสังคมมนุษย์

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่เกิดจากการผสมผสานกันของ เป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ ผลได้ทางเศรษฐกิจ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความเท่าเทียมกันทาง เศรษฐกิจและสังคม ที่อยู่บนหลักพื้นฐานของการตอบสนองความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพในการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยมุมมองภาพกว้างอย่างเป็นระบบ การคำนึงถึงผลกระทบนับตั้งแต่หน่วยย่อยไปสู่ หน่วยใหญ่ระดับภูมิภาคและระดับโลก การนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงต้องทำการเปลี่ยนแปลง อย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การจะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัยความรับผิดชอบ ร่วมกันของทุกๆ ฝ่ายในระบบ

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มาใช้ในการศึกษาบนพื้นฐานแห่งสหวิทยาการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความรู้จากการวิจัย เพื่อเอาผลที่ได้ไปแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง โดยยึดหลักการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

แนวคิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของชนรุ่นหลัง มีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจสังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่ยังที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) ในขณะที่สุวัฒน์ และรุ่งทิพย์ (2544) ได้ให้ความหมายในแนวทางเดียวกันกันว่า เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม ทั้งการท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กทั้งนี้เพื่อดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนอย่างสม่ำเสมอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยั่งยืน มีลักษณะสำคัญ 6 ประการคือ

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม
2. เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม

5. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

6. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยองค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บุญเลิศ (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนครอบคลุมการพัฒนาการท่องเที่ยว 6 องค์ประกอบ

1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว
2. ด้านพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
3. ด้านพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวหรือบริการต่างๆ
4. ด้านพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว
5. ด้านพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น
6. ด้านพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว

จากนิยามและหลักการของกรท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่กล่าวแล้วข้างต้น มุ่งให้เกิดผลลัพธ์เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาและจัดการ คือคุณภาพและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม คุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วม และคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่น

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวมุ่งเน้นมิติทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวควบคู่กับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสังคม ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่นเดียวกับการพัฒนาในสาขาผลิตอื่นๆ ในปี พ.ศ. 2530 ได้มีการเสนอทางเลือกใหม่ของการพัฒนาที่เรียกว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมปัจจุบันไม่บั่นทอนศักยภาพในการพัฒนาของคนยุคหน้า ในการแสวงหาการตอบสนองความต้องการของคน แนวคิดนี้ได้ขยายครอบคลุมการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย จึงเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดการประชุมนานาชาติด้านสิ่งแวดล้อมและพัฒนาแบบยั่งยืนขึ้น (globe'90) ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา เมื่อเดือนมีนาคม ปี ค.ศ.1990 (พ.ศ. 2533) ผลของการประชุมครั้งนี้ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลัง (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) และยังรวมถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงาม ทางสุนทรียภาพในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศด้วย การที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมดังที่กล่าวแล้วนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการเอกชนและภาครัฐ ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการและวางแผนการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว (ดรรรชนี, 2546) ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงหมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมจัดการและวางแผนการท่องเที่ยว โดยเน้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้สามารถรักษาความมั่นคงของระบบนิเวศ ตลอดจนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ปัจจุบันแนวคิดเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีทั้งภาครัฐและเอกชน การตระหนักถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทำให้ประเทศต่างๆ พยายามคิดหารูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ เพื่อไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นเหตุให้มีการจัดประชุม Earth Summit ขึ้นที่ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) ในที่ประชุม มุ่งเน้นความสนใจของทั่วโลกสู่ประเด็นเรื่องการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และสรุปบทเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จากการประชุม

ดังกล่าว สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กล่าวว่าได้ทำให้เกิดแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเกิดจากกระแสการเรียกร้องหลัก 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. กระแสความต้องการของชาวโลก ให้เกิดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการท่องเที่ยว เป็นกระแสด้านความต้องการของประชาชนทั่วโลก เกิดการสร้างจิตสำนึก ในแง่การอนุรักษ์ต่อสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่น จนถึงขอบข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพเอาไว้

2. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยว ให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นกระแสด้านความต้องการที่มีมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยว ที่ต้องการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการท่องเที่ยวมากกว่าความสนุกเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่

3. กระแสความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ทำให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกระแสด้านความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเป็นหลักประกันให้การพัฒนาการท่องเที่ยว ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และชุมชนท้องถิ่นยอมรับในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้รับ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม

จากกระแสหลักทั้ง 3 กระแสดังกล่าวนี้นี้ ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ เพื่อมาทดแทนหรือแข่งขันกับการท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม มีการประยุกต์รูปแบบการท่องเที่ยวที่นำไปสู่กระแสหลักทั้ง 3 นำเสนออยู่หลายรูปแบบ แต่ระดับการท่องเที่ยวที่กล่าวถึงมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นกระบวนการจัดการท่องเที่ยวแนวใหม่แบบหนึ่งที่ใช้ในการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนท้องถิ่น

สาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นอยู่ที่ การท่องเที่ยวและการศึกษาเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติดั้งเดิมของระบบนิเวศ หรือมีระบบชุมชนและวัฒนธรรมที่อาศัยเกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศเป็นหลัก และมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทุกระดับและทุกขั้นตอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นกัน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้สรุปองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ 4 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติเป็นหลัก มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ในพื้นที่ของแหล่งนั้น ดังนั้นองค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature – based Tourism)
2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม การจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและการกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable Managed Tourism)
3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education-based Tourism)
4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of Local Community or People Participation) ที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น รวมถึงการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยท้องถิ่นมีส่วนในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ เริ่มต้นจากประชาชนในระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองท้องถิ่นและอาจรวมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation-based Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มุ่งสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยคงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมที่ดีและประชาชนพึ่งตนเองได้ โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่ 1) ใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) สร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว และ 4) ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม

กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นับได้ว่ามีความหลากหลายและมีความคาบเกี่ยวในกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภท จึงต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบ วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกิจกรรม และการให้บริการ พิมพ์ลภัส (2546) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวทางธรรมชาติแต่ละคน แต่ละกลุ่มมีความสนใจกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่แตกต่างกัน จึงทำให้กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีหลากหลายรูปแบบในพื้นที่ธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศต่างๆ กัน

กิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538ข) ระบุถึงปัจจัยหลัก 2 ประการ ได้แก่ 1) พื้นที่และทรัพยากรนั้นทนทานที่จะรองรับการท่องเที่ยวเป็นการพิจารณาถึงสภาพดั้งเดิมและคุณค่าที่มีอยู่ในตัวธรรมชาติเป็นหัวใจของกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมเดินป่า ย่อมต้องอาศัยสภาพพืชพันธุ์และสัตว์ป่า ตลอดจนสภาพภูมิทัศน์ที่น่าสนใจตามธรรมชาติเป็นพื้นฐานของการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวประทับใจและพึงพอใจ 2) ลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่มุ่งให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลิน ความพึงพอใจและการใกล้ชิดธรรมชาติ มีโอกาสเรียนรู้ธรรมชาติโดยผ่านทางสื่อความหมายธรรมชาติรูปแบบต่างๆ สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัยตื่นเต้น และกิจกรรมแบบธรรมชาติทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมเดินป่า (hiking/trekking)

ลักษณะของกิจกรรมเป็นการเดินป่าระยะไกล (2 กิโลเมตรขึ้นไป) นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิดโดยการนำตัวเองไปสู่ธรรมชาติด้วยเส้นทางเดินเท้าที่ตัดผ่านเข้าไปในป่าที่มีจุดสวยงามดึงดูดความสนใจตามธรรมชาติรายทาง นักท่องเที่ยวนอกจากจะได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติแล้ว ยังมีโอกาสได้เรียนรู้สรรพสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติจากผู้นำทางที่มีความรู้ทางด้าน

นิเวศวิทยาและชำนาญพื้นที่เป็นอย่างดี กิจกรรมเดินป่ายังแบ่งเป็นสองลักษณะคือการเดินป่าที่สัมบุกสัมบัน มีจุดมุ่งหมายสร้างความตื่นตัวให้นักท่องเที่ยวเป็นการเดินป่าในเส้นทางที่ค่อนข้างลำบาก เป็นการท้าทายความสามารถของนักท่องเที่ยว เช่น การปีนป่าย หรือเดินขึ้นลงเขาที่สูงชัน ฯลฯ ส่วนกิจกรรมเดินป่าอีกประเภทหนึ่งมีจุดมุ่งหมายให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และซาบซึ้งกับความสวยงามแปลกตาของธรรมชาติ กิจกรรมเดินป่าควรมีนักท่องเที่ยวมากที่สุดไม่เกิน 15 คน และมีผู้นำทางท้องถิ่นที่คุ้นเคยกับท้องที่ ตลอดจนมีความรู้ด้านนิเวศวิทยาที่จะให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวระหว่างทางได้เป็นอย่างดี กิจกรรมเดินป่าอาจมีการพักแรมในป่า สิ่งของอุปกรณ์บริโภคทั้งหลายต้องนำออกจากป่าทั้งหมด รวมทั้งเศษเหลือขยะต่างๆ

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ตามธรรมชาติ สังคมพืชที่น่าสนใจพืชพรรณสวยงามสัตว์ป่าและร่องรอยสัตว์ป่า นกชนิดต่างๆ สภาพภูมิประเทศ ถ้ำ ลำธาร น้ำตก และแหล่งน้ำ ลักษณะธรณีสัณฐาน

2. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (nature education)

ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยว นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินจากการได้มาเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติแล้ว ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติในเรื่องต่างๆ ผ่านทางโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติรูปแบบต่างๆ ที่จัดทำขึ้นในพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ คือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (visitor center) ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ ณ จุดที่น่าสนใจ (wayside exhibit) นิทรรศการกลางแจ้ง (outdoor exhibit) ตลอดจนเส้นทางเดินเท้าที่จัดทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสัมผัสและเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับธรรมชาติในพื้นที่ (nature interpretive trail) ลักษณะเส้นทางเดินเท้าดังกล่าวควรเดินได้โดยไม่ยากลำบากนัก ตัดผ่านจุดที่น่าสนใจและสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวได้ อาจมีป้ายสื่อความหมายธรรมชาติหรือจัดทำเป็นเอกสารแผ่นพับให้นักท่องเที่ยวศึกษาด้วยตนเอง (self-guided trail) หรือมีผู้นำเดินอธิบาย (nature guided walk trail) เส้นทางเดินทางดังกล่าวมีระยะทางประมาณ 1-2 กิโลเมตร อาจเป็นเส้นทางวงรอบเข้าออกทางเดียว

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ ลักษณะเด่นทางธรรมชาติ เช่น สภาพป่า ชนิดพืช ชนิดสัตว์ ลักษณะทางธรณี แหล่งน้ำและอื่นๆ

3. กิจกรรมถ่ายภาพธรรมชาติและ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (nature photography, videotaping and sound of nature audio taping)

ลักษณะของกิจกรรมการถ่ายภาพและการบันทึกเทปวิดีโอ มีทั้งถ่ายภาพและบันทึกเทปภูมิทัศน์ธรรมชาติและสิ่งที่น่าสนใจอันเป็นรายละเอียดอยู่ในธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ป่า พืชหายาก สัตว์ป่าและรอยเท้า เป็นต้น การบันทึกเสียงธรรมชาตินิยมทั้งเสียงน้ำตก น้ำไหล เสียงนก แมลง และสัตว์ป่าต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ เส้นทางที่จะพานักท่องเที่ยวเข้าไปถ่ายภาพและบันทึกเสียง ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งหรือจุดที่บันทึกเสียงได้ดี และ/หรือสามารถถ่ายภาพได้สวยงาม ช่วงระยะเวลาที่ควรถ่ายภาพ ตลอดจนรายละเอียดหรือประวัติที่น่าสนใจของสิ่งที่ควรบันทึกไว้

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ จุดเด่นทางธรรมชาติที่สวยงาม เช่น สักกมพืช ชนิดพืชสวยงามหายาก ดอกไม้ป่าที่เด่นแปลกและหรือสวยงาม สัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ป่า ลักษณะแปลกตาทางธรณีสัณฐาน น้ำตกลำน้ำต่างๆที่สวยงาม

4. กิจกรรมส่องหรือดูนก (bird watching)

ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมเฉพาะสำหรับผู้สนใจในเรื่องนก สิ่งดึงดูดใจคือนกชนิดต่างๆ ทั้งที่เป็นนกประจำถิ่น นกอพยพ และนกหายาก เส้นทางเดินทางที่รองรับกิจกรรมนี้กว้างประมาณ 2 เมตร ไม่พัฒนาใดๆ นอกจากจุดพักบางจุดให้นักท่องเที่ยวได้จบบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับนกต่างๆที่ได้พบเห็น กลุ่มนักดูนกมีขนาด ประมาณ 5 คน มีมัคคุเทศก์ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนกและธรรมชาติของนกในพื้นที่สำหรับกลุ่มที่ไม่ความชำนาญมาก่อน ตลอดจนมีกล้องสองตาดูนก และคู่มือดูนก (bird guides) เส้นทางเดินเท้าไม่ควรผ่านที่ทำรังวางไข่ของนก และมีการควบคุมไม่ให้รบกวนในฤดูวางไข่ ผสมพันธุ์ เป็นต้น

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ นกชนิดต่างๆ

5. กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ (cave exploring/visiting)

ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสในการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของถ้ำ เช่น กระบวนการเกิดถ้ำ ลักษณะของหิน/แร่ และสัณฐานธรณี ประเภทของถ้ำ สิ่งมีชีวิตที่อยู่ในถ้ำ การดูแลรักษาถ้ำ ฯลฯ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังได้รับความเพลิดเพลินและตื่นตากับความงาม แปลกเด่น ที่เป็นเอกลักษณ์ของถ้ำอีกด้วย การเที่ยวถ้ำโดยเฉพาะถ้ำที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอและมืดทึบ จำเป็นต้องมีบุคคลุเทศก์นำทางเพื่อความปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางเดินเท้ายกระดับในกรณีที่มีน้ำท่วมขัง มีโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติ และมีการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบและรักษาความปลอดภัย

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ ถ้ำและบริเวณโดยรอบ

6. กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ (boat sightseeing)

ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเรียนรู้ธรรมชาติ จำเป็นต้องมีบุคคลุเทศก์ในการให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน การล่องเรือทำได้ทั้งในลำน้ำ ในแหล่งน้ำธรรมชาติ ทะเลหรืออ่างเก็บน้ำที่ยังคงมีสภาพธรรมชาติแวดล้อมที่ดี สิ่งควรระมัดระวังจากการกระทำกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ น้ำมันปนเปื้อนลงในแหล่งน้ำ ขยะ เสี่ยงรบกวนจากเครื่องยนต์ การรบกวนการวางไข่/ผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว จะต้องช่วยกันดูแล และเจ้าหน้าที่ต้องควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม การออกแบบจุดขึ้นลงเรือที่ผสมกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติและมีความเป็นระเบียบ

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ แหล่งน้ำสภาพภูมิทัศน์จุดเด่น / น่าสนใจทางธรรมชาติ เช่น สัตว์ป่า สัตว์น้ำ ชนิดพืช ตลอดจนสังคมพืชต่างๆ ฯลฯ

7. กิจกรรมพายเรือแคนู (canoeing) / เรือคายัค (kayak)

ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเรียนรู้ธรรมชาติ ทั้งยังให้นักท่องเที่ยวได้ใช้ความสามารถในการบังคับเรือ และได้ออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมที่ทำได้ทั้งในลำน้ำ ในแหล่งน้ำธรรมชาติ ทะเลและอ่างเก็บน้ำที่ยังมีสภาพธรรมชาติแวดล้อมที่ดี สิ่งควร

ระมัดระวังจากการกระทำกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ จำนวนเรือต่อหน่วยพื้นที่ ขยะ และการรบกวนการวางไข่ผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักท่องเที่ยวต้องช่วยกันดูแล และเจ้าหน้าที่ต้องควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับกิจกรรมการพายเรือควรมีสัดส่วนในการใช้พื้นที่ไม่ให้เกิดความแออัด คือ เรือแคนู/คายัค 1 ลำ ต่อความยาวลำน้ำ 2.4 กิโลเมตร

ทรัพยากรนันทนาการ ได้แก่ แหล่งน้ำที่มีความลึกอย่างน้อย 30 เซนติเมตร มีความเร็วเฉลี่ยของกระแสน้ำอย่างน้อย 2.8 กิโลเมตรต่อวินาที สำหรับเรือแคนู/คายัค พืชพรรณริมฝั่ง ความงดงามของสภาพภูมิทัศน์ ลมน้อยกว่า 20 น็อต โดยเฉพาะในที่โล่งสำหรับเรือแคนู/คายัคเป็นจุดขึ้น-ลงเรือ

กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติดังกล่าวข้างต้น มีลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมกับบางพื้นที่ และบางกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างกัน รวมถึงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่ต่างกันด้วย ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของกิจกรรมต่างๆ เมื่อพิจารณาประกอบกัน สามารถประเมินความเหมาะสมในการจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ กิจกรรมที่มีแนวโน้มเป็นกิจกรรมเชิงนิเวศ กิจกรรมแบบผจญภัย หรือกิจกรรมท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับระบบนิเวศในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเหมาะสมต้องมีการจัดการที่ลดผลกระทบด้วย หากปราศจากมาตรการที่ดีแล้ว กิจกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวเร่งการทำลายทรัพยากรให้เสียหายเร็วยิ่งขึ้น การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก กิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมการชมธรรมชาติ กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ และกิจกรรมศึกษาเที่ยวถ้ำ

ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

1. ความหมาย

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงสถานที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจของ

นักท่องเที่ยวได้ อาจปรากฏลักษณะรูปธรรม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ชายหาด และปรากฏลักษณะนามธรรม เช่น ภาษา การละเล่น การแต่งกาย ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ราณี, 2545) ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปท่องเที่ยวได้ 3 ประการ คือ 1) ความดึงดูดใจ (Attraction) ลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว ได้แก่ งานตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดขาว แนวปะการังที่มีสีส้มสวยงาม และมีลักษณะของเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลของแต่ละท้องถิ่น 2) ความสามารถในการเข้าถึงง่าย (Accessibility) ความสะดวกในการเดินทางเที่ยวชม เช่น ถนน สะพาน ที่จอดรถ 3) ความประทับใจ (Amenity) การก่อให้เกิดการประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม (ราณี, 2545)

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวว่า เป็นจุดหมาย (Destination) ของการเดินทาง พื้นที่ที่รองรับนักท่องเที่ยวมีทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อาจเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวประเภทใดประเภทหนึ่ง แต่ไม่มีความดึงดูดใจอีกประเภทอื่น ดังนั้น สภาพทรัพยากรจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับตลาดการท่องเที่ยว ตามประเภท ลักษณะ รูปแบบ และขนาดของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ กิจกรรมและการบริการในพื้นที่ยังเป็นสิ่งดึงดูดใจเสริมได้ด้วย

2. ประเภทแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวถูกจัดให้เป็นสินค้า (Products) ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ราณี (2545) แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ 1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (Nature Destination) 2) แหล่งท่องเที่ยวศาสนา ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี (Historical, Archeological and Religious Destination) และ 3) แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและประเพณี (Art, Culture and Traditional Destination) บางครั้งได้แยกกิจกรรมกีฬา บันเทิง เป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความกำกวมยากที่จะแยกประเภทได้อย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรอันเกิดจากการดำรงอยู่และวิถีชีวิตของมนุษย์ ทั้งในอดีตและปัจจุบันทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงลักษณะทางวัฒนธรรม ดังนั้น จึงได้รวมทั้ง 2 ประเภทไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Culture Destination)

แหล่งท่องเที่ยวอาจจำแนกได้โดยลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสิ่งดึงดูดใจหลัก เช่น น้ำตก ถ้ำ หุ่น้ำ ชายหาด วัด แหล่งโบราณคดี หรือชุมชนหัตถกรรม เป็นต้น แหล่งที่มีสิ่งดึงดูดใจไม่ถาวร ปีหนึ่งๆ จะมีกิจกรรมเฉพาะหรือมีเทศกาล ประเพณีนั้น โดยทั่วไปไม่ได้จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากแต่ชุมชนหรือพื้นที่นั้น มีสิ่งดึงดูดใจอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถมาท่องเที่ยวได้แม้ไม่มีงานเทศกาลดังกล่าว อาจจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ รายละเอียดของแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งยังมีลักษณะเฉพาะซึ่งพิจารณาได้ ดังนี้

1. ขนาดของแหล่ง ขนาดของพื้นที่รองรับการท่องเที่ยวที่มีขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ทำให้ใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากขึ้นหรือน้อยลงด้วยขนาดของการรองรับการท่องเที่ยว (Carrying Capacity)

2. ที่ตั้ง / กลุ่ม ตั้งอยู่โดดเดี่ยวเป็นเอกเทศ หรือรวมกลุ่มกันอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตเมือง อยู่ในเขตชนบท หรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ เป็นต้น

3. ความเข้มข้น เป็นพื้นที่สงวน อนุรักษ์ หรือพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลงสภาพ กำลังเปลี่ยนแปลง หรือมีสภาพดั้งเดิม มีอยู่ทั่วไป หาง่าย หรือหายาก มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดดเด่น แปลกแตกต่างจากที่อื่นมีความสวยงาม ความประทับใจ ความระลึกถึงอดีต เป็นต้น

4. เขตพื้นที่ ขอบเขตความเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง ผู้ดูแล และรับผิดชอบอุทยานแห่งชาติอุทยานแห่งชาติทางทะเล เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยานเขื่อน/อ่างเก็บน้ำสวนสัตว์/สวนสัตว์เปิดสวนสาธารณะ สวนเกษตร รีสอร์ท เขตชุมชน เมือง การปกครองหรือระบบปิดอื่นๆ เช่น เกาะเขตโบราณสถานพื้นที่สาธารณประโยชน์พื้นที่มีการครอบครองของเอกชน หน่วยงาน องค์กรเขตรักษาพันธุ์ เป็นต้น

5. ชนิดและประเภท จำแนกตามคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว มีหลากหลายอาจจำแนกตามลักษณะที่ใกล้เคียงกัน คือ 1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นเกาะ ชายฝั่ง ปะการัง ทะเล หาดทราย ชายหาดหน้าผา แลนม โขดหินอ่างเก็บน้ำ เขื่อนอ่างน้ำธรรมชาติ และบึงทะเลสาบลำน้ำ เป็นต้น และ 2) แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์ โบราณคดี) ได้แก่ ชุมชน หมู่บ้าน ตลาด ตลาดน้ำโบราณสถาน โบราณวัตถุพิพิธภัณฑ์เมืองโบราณวัด และอนุสาวรีย์ เป็นต้น

3. ระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวเกือบทุกประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ ระบบนิเวศอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยว หรือเป็นส่วนหนึ่ง หรือส่วนประกอบของแหล่งท่องเที่ยว หรือเป็นระบบที่ไม่ใช่สิ่งดึงดูดใจ แต่อาจได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการท่องเที่ยว ระบบนิเวศของพื้นที่จึงมีความสำคัญอย่างมากในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นระบบที่ต้องรักษาไว้ให้ยั่งยืนนาน

อุทิส (2541) ได้แบ่งระบบนิเวศที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. ระบบนิเวศทางบก หมายถึง ระบบนิเวศที่อยู่ตามป่าเขาตอนในของแผ่นดิน มักเป็นต้นน้ำลำธาร ระบบนิเวศมีลักษณะเป็นป่าแบบต่างๆ ดังนี้

1.1 ป่าชายหาด (Beach Forest) ปกคลุมด้วยป่าสนทะเล หากฝั่งทะเลค่อนข้างขึ้น พืชชายหาดจะเปลี่ยนจากสนทะเลเป็นพืชใบกว้างอย่างอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ ปอทะเล ลำพู กระติงจิก เป็นต้น บางแห่งมีหญ้าปกคลุมเพื่อกันการพังทลายของดิน สัตว์ป่ามีนกเป็นหลัก เช่น นกยางทะเล เหยี่ยวแดง นกกิ้งก้อใหญ่ นกกินเปรี้ยว เป็นต้น

1.2 ป่าชายเลน (Mangrove Forest) บริเวณปากแม่น้ำต่างๆ ซึ่งน้ำเค็มและน้ำจืดมาปะทะกันเป็นแหล่งตะกอนตกทับถมกันก่อให้เกิดดินเลนที่ลึกลับ พันธุ์พืชที่ขึ้นในบริเวณนี้ต้องมีรากค้ำจุนเป็นพิเศษ สามารถดูดออกซิเจนจากอากาศได้ คือ ไม้โกงกางใบเล็ก และโกงกางใบใหญ่ ถัดจากโกงกางขึ้นไปคือ ไม้ตะบูน ประทลาล ลำพู ลำแพน พืชจำพวกเถาวัลย์ เช่น ย่านฮีเดียนและหวายลิง ขึ้นปกคลุมยอดไม้บางต้น ในบริเวณดินเลนแข็งพบไม้ถั่วขึ้นเป็นกลุ่ม และเจียงปลาหมอไม้เสม็ด ไม้พุ่ม ได้แก่ โคลงเคลง ทุ สัตว์ที่พบนอกจากปลา กุ้ง หอย ยังมีนก เช่น นกกระยางชนิดต่างๆ นกกวัก นกกระเต็น นกจับแมลงป่าโกงกาง นกออก สัตว์อื่นๆ ลิงแสม ค่างหงอน นากใหญ่จมูกขน เสือปลา ชะมดเขียด เป็นต้น

1.3 ป่าดิบชื้น (Moist Evergreen Forest) เป็นป่าที่พบกระจายกว้างขวางในประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ ภาคอื่นๆ พบได้เป็นหย่อมเล็ก ไม้เด่นในป่าดิบชื้น ไม้สกุลยางนา ตะเคียนทอง ตะเคียนชันตาแมว หลุมพอ กระบก เคี่ยม สภาพเป็นป่าค่อนข้างทึบและเรือนยอดสูงกว่า 40 เมตรขึ้นไป เรือนยอดป่าแน่นทึบจนหาช่องว่างไม่ได้ และเชื่อมโยง จากชั้นบนสุดลง

มาถึงผิวดิน พื้นป่าส่วนใหญ่เป็นลูกไม้ เถาวัลย์ และจำพวกข้าป่า ไม้บางต้นจะมีมอส ตะไคร้ เกาะติดหนาแน่น ป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ก่อให้เกิดน้ำตกและธรรมชาติสวยงามและมีสัตว์ป่านานา พันธุ์ เช่น สมเสร็จ เก้งหม้อ ไก่ฟ้าหน้าเขียว นกเงือก นกแต้วแร้ว ไก่ฟ้าชนิดต่างๆ เป็นต้น

1.4 ป่าดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) ลักษณะโครงสร้างเหมือนป่าดิบชื้นมาก ต่างกันที่ไม้ผลัดใบเข้ามาร่วมเป็นไม้เด่นในป่า ประกอบด้วย ตะเคียนหิน เคี่ยมคะนอง ยางแดง เขลง มะค่าโมง เก็ดคำ ไม้ชั้นรองได้แก่ กระบากลัก กัดลิ้น ค้างคาว มะไฟป่า และพลอง ส่วนไม้พุ่มระดับต่ำ ได้แก่ หนามแดง หนามคนทา หนามจี เถาวัลย์ เข็มป่า และขนุนดิน ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ที่มีลำต้นใต้ดิน สัตว์ได้แก่ พวกนกในวงศ์ไก่ฟ้า เลียงผา ค่าง ค้างคาวแม่ไก่ เป็นต้น

1.5 ป่าดงดิบเขา (Hill Evergreen Forest) พบในพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลเกิน 1,000 เมตรขึ้นไป ไม้สำคัญได้แก่ ไม้ก่อ ซึ่งมีมากมายหลายชนิด ไม้เมเปิล สนสามพันปี เสือโคร่ง พื้นป่าเป็นเฟิร์น จิง ข่า พืชจำพวกกล้วยไม้ที่ขึ้นบนดิน เช่น รองเท้าน้ำข้าวดอกฤาษี ซึ่งเป็นมอส ชนิดหนึ่งพบในป่าดงดิบเขาที่ชื้นจัด พืชสำคัญอีกชนิดหนึ่งของป่าดงดิบเขา คือ กุหลาบภูหรือ ไม้โรโดเดนดรอน (Rhododendron) มีชนิดดอกสีขาวและชนิดสีแดง สวยงามมาก

1.6 ป่าสนเขา (Coniferous Forest) เป็นป่าที่มีไม้กลุ่มสน ได้แก่ สนสองใบ สนสามใบ เป็นไม้เด่นในสังคม มีไม้ก่อขึ้นผสมอยู่บ้าง

1.7 ป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous Forest) หรือป่าผสมผลัดใบ ลักษณะเด่นคือ ไม้ผลัดใบหมดในฤดูแล้ง ป่านี้แยกเป็นป่าเบญจพรรณที่มีไม้สัก และป่าที่ไม่มีไม้สัก

1.7.1 ป่าเบญจพรรณที่มีไม้สัก พบทางภาคเหนือในพื้นที่ที่มีระดับความสูงจาก น้ำทะเลตั้งแต่ 400 เมตร ขึ้นไปจนถึง 1,000 เมตร โดยประมาณมักมีไฟป่าเผาเป็นบางครั้ง เพื่อกระตุ้นการงอกของเมล็ดไม้สัก

1.7.2 ป่าเบญจพรรณที่ไม่มีไม้สัก มีไม้เด่นที่สำคัญ ได้แก่ ตะแบก เส้า เกลา กาสามปี มะค่าโมง แดง อ้อยช้าง ที่สำคัญคือมักมีไม้ไผ่ชนิดต่างๆ ขึ้นผสมมากมาย มีไฟไหม้ ทุกพื้นที่ป่าเบญจพรรณจะพบดอกไม้สวยงาม เช่น ดอกนกกซึ่งคล้ายดอกหน้าวัว และกล้วยไม้พื้นเมือง เช่น เอื้องผึ้ง

1.8 ป่าเต็งรัง อาจเรียกว่าป่าโคก หรือป่าแดง เป็นป่าที่จำแนกได้โดยไม้เด่นในสังคมป่า คือ ไม้เต็ง รัง เหียง และพลวง ลักษณะทั่วไปคล้ายคลึงกับป่าเบญจพรรณมาก แต่ขึ้นในดินดิน และมีหินผสมอยู่มาก หรือเป็นดินลูกรังและดินที่เป็นทรายจัด สัตว์จำพวกเหยี่ยวหากินในป่าชนิดนี้มาก มีพรรณไม้ออกที่สวยงาม ได้แก่ ส้านใหญ่ดอกสีเหลือง กล้วยไม้หลายชนิดในสกุลหวาย สกุลกุหลาบและสกุลเข็ม

1.9 พุ่มหญ้า (Grassland) พุ่มหญ้าในเขตร้อนมีหญ้าคา กระจับปี่ และโชนใหญ่ เป็นต้น มีส่วนใหญ่มักเป็นสังคมพืชเบิกนำหลังจากการทำลายป่า ที่เป็นพุ่มหญ้าธรรมชาติพบได้น้อย

2. ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล หมายถึง ระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับชายหาดและทรัพยากรชายทะเล มีลักษณะผสมผสานกับระบบนิเวศทางบกบ้าง แต่ส่วนใหญ่เป็นส่วนที่ใกล้ชิดกับทะเล ได้แก่

2.1 เกาะแก่งและชายฝั่ง มักเป็นเกาะขนาดเล็กที่มีสันเป็นหินปูน เป็นแกนหลักของเกาะ ส่วนเกาะขนาดใหญ่อาจมีภูเขาแกรนิตอยู่ (ถ้าเกาะขนาดใหญ่มากจะมีลักษณะเฉพาะบริเวณชายฝั่งเป็นระบบนิเวศชายฝั่งและทะเล) สังคมพืชประเภทสันเขาหินปูนจะมีลักษณะเด่นมีป่าชายหาดและป่าชายหาดอยู่โดยรอบ สำหรับเกาะขนาดใหญ่สัตว์ป่าประเภทนกพบเห็นได้มากที่สุด นกที่มักพบ ได้แก่ นกยางทะเล นกนางนวลต่างๆ นกหัวโตมลายู เป็นต้น

2.2 ปะการังน้ำลึก เป็นแนวปะการังที่ก่อตัวอยู่ลึกประมาณ 20 – 30 เมตร พบตามเกาะที่อยู่ใกล้ไหล่ทวีป เกาะเป็นหินแกรนิตที่มีน้ำทะเลดี น้ำใส ไม่มีตะกอน เช่น หมู่เกาะสุรินทร์ หมู่เกาะสิมิลัน มีปะการังเขากวาง แปรงล่างขุด และกัลปังหา เป็นต้น

2.3 ปะการังน้ำตื้น (ลิกปานกลาง) มีความลึก 8 – 15 เมตร น้ำมีความใสน้อยกว่ากลุ่มแรกมักพบในเกาะใกล้แผ่นดิน เกาะเป็นเขาหินปูนเป็นส่วนใหญ่ แนวปะการังมีปลาสวยงามหลายชนิด บงแห่งพบหญ้าทะเล โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลที่มีความลาดเอียงน้อยมีดินโคลน

3. ระบบนิเวศแบบพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wet Land) หมายถึง บริเวณที่มีน้ำขังตลอดปีจนเป็นเอกลักษณ์ทั้งที่เป็นน้ำจืดและน้ำเค็ม มีความลึกไม่เกิน 6 เมตร มักอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน 50 เมตร ลักษณะที่ปรากฏ เช่น ทะเลสาบ หนองน้ำ และป่าพรุ (ป่าชายหาด ชายฝั่งและพื้นที่ปาก

แม่น้ำจัดอยู่ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล) สัตว์ที่พบมักเป็นนก เช่น นกกาบบัว นกกระสาแดง นกตะกรุม เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ จระเข้ น้ำเค็ม เต่าดำ ตุ๊กแกสีเทา ปูหัวกะโหลก สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำมักพบ อึ่งน้ำเต้า กบราชา เขียดหลังเขียว กบป่าพรุ เป็นต้น พื้นที่ชุ่มน้ำที่พบ ได้แก่

3.1 ป่าพรุดั้งเดิม (Virgin Peat Swamp Forest) เป็นป่าสังคมไม่ผลัดใบที่สามารถขึ้นอยู่ในลุ่มน้ำขังอันประกอบด้วยซากพืชและดินอินทรีย์ สภาพคล้ายป่าดงดิบระดับต่ำมีไม้ยืนต้นขนาดเล็กใหญ่หนาแน่น แบ่งเรือนยอดได้ 3 ชั้น สูง 30 – 40 เมตร 15 – 30 เมตร และต่ำกว่า 15 เมตร บริเวณโคนต้นไม้มีรากค้ำยันเป็นจำนวนมาก ในประเทศไทยพบเหลืออยู่แห่งเดียวที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติ (พรุโต๊ะแดง)

3.2 พรุเสม็ดหรือป่าเสม็ดขาว เป็นสังคมพืชที่ขึ้นอยู่ตามสันดอนของหนองน้ำ เช่น เสม็ดขาว กระจูดน้ำ หวาน้ำ หวานา เฟิร์น เช่น ลำเพ็ง ลิพ่ายง กก เช่น แห้ว กระจับปี่ จุสามสี กกนา หญ้า เช่น แฉม หญ้าหวายแดง เป็นต้น

3.3 พรุหญ้า เป็นป่าทดแทนพรุดั้งเดิมและพรุเสม็ดที่ถูกทำลาย ส่วนใหญ่เป็นกอก หญ้าลิเภาใหญ่ ผักกูด

3.4 สังคมพืชลอยน้ำและใต้น้ำ เป็นบริเวณที่ถัดออกไปจากฝั่ง พบอยู่ในบึงน้ำจืด เช่น บัวสาย บัวเผื่อน จอก และผักตบชวา เป็นต้น บริเวณนี้มักเป็นแหล่งอาศัยของนกน้ำ เช่น นกอีโก้ง นกอีแจว นกเป็ดแดง นกกาน้ำเล็ก นกกระสาแดง นกยางเปีย เหยี่ยวแดง เป็นต้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงสถานที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสถานที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ อาจปรากฏลักษณะรูปธรรม เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การจำแนกแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทใหญ่ อาจจำแนกได้โดยลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจหลัก เช่น น้ำตก ถ้ำ พงหญ้า ชายหาด วัด แหล่งโบราณคดี หรือชุมชนหัตถกรรม ประเภทแหล่งประกอบด้วยขนาดของแหล่งที่ตั้ง ความเข้มข้นเป็นพื้นที่สงวน เขตพื้นที่ ขอบเขตความเป็นเจ้าของ ชนิดและประเภทจำแนกตามคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว และระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว สำหรับการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติ เขาสก เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก ประกอบด้วยระบบนิเวศ ป่าบก ระบบนิเวศป่าดิบชื้น ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นหลัก

ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง ทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทั้งกายภาพและชีวภาพที่มีความสวยงามและแปลกตาในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ให้เข้าไปเพื่อเที่ยวชม หรือพักผ่อนหย่อนใจจนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินทำให้จิตใจ ผ่องใส ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าความจำเป็นที่จะต้อง มีการอนุรักษ์หรือดูแลบำรุงรักษา (สุรเชษฐ์, 2546); ธานี (2545) ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ภูมิประเทศ (Land Form) เป็นลักษณะของกายภาพหรือภูมิทัศน์ ที่ปรากฏส่วนต่างๆ ของโลกเป็นผลสืบเนื่องจากการผันแปรของเปลือกโลก ทำให้เปลือกโลกมีสภาพภูมิประเทศ ที่แตกต่างกันออกไป เช่น ภูเขา เนินเขา หุบเขา ที่ราบสูง เกาะและหมู่เกาะ ลานหิน โขดหิน เนินทราย ภูเขาไฟ ถ้ำ และภูมิทัศน์แบบต่างๆ ซึ่งเกิดจากการกระทำจากแรงดันภายในโลกให้คงอ อกตัว หรือยกตัว จากการกระทำของธรรมชาติ จึงทำให้มีวิวทิวทัศน์สวยงาม ดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึง รวมทั้งบริเวณที่มนุษย์เข้าไปปรับปรุงตกแต่งเพิ่มเติมให้ภูมิประเทศ เด่นชัดขึ้น เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำ

2. ภูมิอากาศ (Climate) เป็นสภาพอากาศที่เกิดขึ้นเป็นประจำในระยะเวลาอันยาวนาน ถ้าเป็น ลักษณะอากาศที่เกิดขึ้นระยะสั้นๆ เรียกว่า ลมฟ้าอากาศ (weather) ซึ่งทั้งสองลักษณะ มีองค์ประกอบสำคัญ คือ อุณหภูมิอากาศ ความกดอากาศและลมประจำพัดผ่าน และความชื้นอากาศ ภูมิอากาศเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาเลือกแหล่งท่องเที่ยว แต่ลมฟ้าอากาศจะเป็นปัจจัยในการ พิจารณาเมื่อใด เวลาใด จึงจะเหมาะสม สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวจะต้องไม่มีฝน ตกหนักหรือชุ่มชื้นเกินไป อากาศอบอุ่นไม่ร้อนจัดหรือหนาวจัด แดดไม่ร้อนจัดและมีลมพัดเบาๆ

3. น้ำ (Water) ก่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายประเภท ขึ้นอยู่กับปริมาณ และอัตราการไหลของน้ำมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางน้ำ ได้แก่

3.1 น้ำตก เกิดจากการที่น้ำไหลผ่านบริเวณพื้นที่ที่ต่างระดับกัน กระแสน้ำจะไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ และจะไหลผ่านหินที่มีความแข็งแรงไม่เท่ากัน จึงถูกกัดเซาะให้สึกกร่อนไม่เท่ากัน ความสวยงามของน้ำตกอยู่ที่ระดับความสูงต่ำของน้ำตกและปริมาณน้ำที่ตกลงมา บริเวณน้ำตกจะมีความชุ่มชื้น มีพันธุ์ไม้เกิดขึ้นมากมาย

3.2 น้ำพุ น้ำพุร้อน เป็นน้ำใต้ดินที่ไหลกลับขึ้นมาภายนอกโลก อันเป็นผลมาจากการรวมตัวของน้ำใต้ดิน ในชั้นหินที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นจึงเกิดแรงดันให้น้ำไหลออกมาตามรอยแยกของหิน น้ำพุที่พุ่งขึ้นมาบางแห่งร้อนจัดกลายเป็นน้ำพุร้อน

3.3 หาด คือพื้นที่ระหว่างขอบชายฝั่งกับแนวน้ำลงเต็มที่ หาดทราย จะมีขนาดและสีของเม็ดทรายต่างกัน หาดทรายจะเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน เล่นน้ำทะเล อาบแดด หรือเล่นกีฬาทางน้ำ

3.4 เทือกปะการัง เป็นแนวปะการังที่เกิดจากการทับถมของซากปะการัง ซึ่งตามปกติปะการังสามารถสร้างหินปูนขึ้นมาเองได้ ซึ่งหินปูนเหล่านี้จะเป็นโครงสร้างให้ปะการังเกาะตัวเป็นแนวปะการัง

4. พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า (Flora and Fauna) ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ป่าไม้เป็นที่กำนดและที่อยู่อาศัยของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิด การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาพันธุ์ไม้และชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า ก่อให้เกิดทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ได้แก่

4.1 พันธุ์ไม้ หมายถึงพันธุ์ไม้ในป่าประเภทต่างๆ เช่นพันธุ์ไม้ในป่าผลัดใบ และไม้ผลัดใบ ยังหมายถึงดอกไม้้นานาชนิด ผลไม้ต่างๆและสมุนไพรต่างๆ ทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นพันธุ์ไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนป่า เป็นต้น

4.2 สัตว์ป่า หมายถึง สัตว์ที่อาศัยอยู่ในป่า และบริเวณชายฝั่ง ได้แก่ สัตว์ป่าจำพวกนก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์ขนาดใหญ่ ได้แก่ ช้างป่า กวาง กระทิง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถไปศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในธรรมชาติ เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

สำหรับการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540ก) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

1. พิจารณาจากศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว สภาพทรัพยากรที่มีความเหมาะสม มีลักษณะเฉพาะ และคงลักษณะพื้นถิ่น เน้นความสำคัญของระบบนิเวศ (Ecosystem) หรือวัฒนธรรมของพื้นที่ และความดึงดูดใจว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ความสำคัญที่ต่างๆ กันในแต่ละปัจจัย ดังนี้

1.1 ชนิดของแหล่งท่องเที่ยวสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว หรือเป็นองค์ประกอบหลักภายในแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งที่มีสภาพของธรรมชาติดั้งเดิม หรือเป็นแหล่งที่สภาพของธรรมชาติถูกตัดแปลง ตกแต่ง เป็นบางส่วน แต่ยังคงสภาพเดิมไว้เป็นหลัก หรือเป็นแหล่งธรรมชาติที่สร้างขึ้นโดยการผสมผสาน จำลอง หรือตกแต่งใหม่ โดยไม่มีลักษณะที่เป็นระบบนิเวศที่ถูกต้องหรือไม่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หรือเป็นแหล่งที่สร้างเลียนแบบธรรมชาติ มีค่าต่อความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากน้อย ตามลำดับ

1.2 องค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ความสำคัญของระบบนิเวศ ความสมบูรณ์ ความหลากหลาย ลักษณะที่หายาก และความสัมพันธ์ที่เป็นระบบในพื้นที่ ความโดดเด่นด้านกายภาพ คือ มีความโดดเด่นมาก (มีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ชัดเจน มีความแปลกแตกต่างจากทั่วๆ ไป) หรือมีความโดดเด่นลดลงตามลำดับ รวมทั้งสภาพที่มีความสวยงามของธรรมชาติ (ทัศนียภาพและองค์ประกอบ) ว่ามีระดับของความงามมากเป็นที่ประทับใจของผู้พบเห็นอย่างไร โดยสรุปแล้วมีความดึงดูดใจมากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้รวมถึงความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีอย่างไร มีองค์ประกอบทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม (ด้านนามธรรม ประวัติความเป็นมาที่สำคัญ ด้านวัตถุธรรม ด้านรูปแบบและกิจกรรมที่มีลักษณะดั้งเดิมของวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ) ที่ผสมผสานหรือเพิ่มความดึงดูดใจ

2. พิจารณาจากศักยภาพของการจัดการ เป็นการจัดการที่อยู่ในกรอบของการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ่งชี้ถึงโอกาสในการเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้สูงขึ้น คือ

2.1 มีการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการจัดการที่สำคัญจะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว รูปแบบการจัดสื่อความหมาย กิจกรรมด้านการศึกษา (กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีลักษณะของการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว)

2.2 การจัดการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันและผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมถึงการรักษาไว้ซึ่งทรัพยากร การมีการรักษาและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยมีมาตรการการควบคุม ดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีคนน้อยได้บำรุงรักษาแหล่งมากขึ้น มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินและมีมาตรการควบคุม จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและบริการ อย่างมีประสิทธิภาพ มากน้อยแค่ไหน

2.3 องค์การในการจัดการที่ให้ความสำคัญของการร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของชุมชน รูปแบบองค์การในการจัดการ ความเป็นองค์กรประชาชน ระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการควบคุมการท่องเที่ยว ให้ความเห็น ได้ผลประโยชน์จากการค้าและบริการ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ตัวทรัพยากรนั้น ให้ความสำคัญของลักษณะเฉพาะของพื้นที่ ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศและวัฒนธรรม การให้ความสำคัญนี้นอกจากเป็นการให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งที่เป็นของจริง ของแท้ เรียนรู้พัฒนาการแล้ว ยังเป็นการนำการท่องเที่ยวไปสู่การอนุรักษ์สิ่งเหล่านั้นด้วย การให้ความสำคัญที่จุดนี้นอกจากสอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์แล้วยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ (นักท่องเที่ยว) ต้องการ ศึกษา สัมผัส และเรียนรู้ด้วยอย่างใดก็ตาม สิ่งนี้อาจเป็นอันตรายอย่างยิ่งที่จะนำพาเอาสิ่งแปลกปลอมภายนอก หรือผลกระทบเข้าสู่พื้นที่บริสุทธิ์ พื้นที่ห่างไกล พื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติของสิ่งนั้น ดังนั้น การพิจารณาศักยภาพการจัดการจึงเป็นประเด็นสำคัญ ยังจะเป็นการถ่วงดุลของการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ มีความสำคัญสูงต่อการศึกษาเรียนรู้ และการอนุรักษ์ รวมแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศในพื้นที่ มีความดึงดูดใจและมีโอกาสจัดกิจกรรมเชิงนิเวศได้มาก อีกทั้งมีองค์ประกอบที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้านอื่นๆ นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการดี จะมีศักยภาพสูงในการนำมาใช้ในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

หลักการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยว Ferrario (1979) และ Dowling (1993) กล่าวว่า ใช้วิธีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญร่วมกับการสอบความคิดเห็นของชุมชนท้องถิ่นและความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่ นภวรรณ (2546) ได้กล่าวไว้ว่าการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวจะใช้วิธีการประเมินในลักษณะความรู้สึกรัดตื้น โดยผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบด้วย นักวางแผนนันทนาการ นักนิเวศวิทยา ภูมิสถาปนิกและอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อบ่งชี้จุดเด่น ดึงดูดใจ ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งนันทนาการ และกำหนดกิจกรรมนันทนาการเฉพาะอย่างที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพที่มี
2. เพื่อบ่งชี้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากความอ่อนไหวเปราะบาง ของพื้นที่โดยธรรมชาติ และเนื่องจากการพัฒนา เปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติของพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์
3. เพื่อบ่งชี้โอกาสด้านการสื่อความหมาย กระตุ้นให้ผู้ใช้ประโยชน์แหล่งนันทนาการได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน และได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรอันส่งผลให้พวกเขาเหล่านั้นให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพื้นที่

2. ตัวชี้วัดและวิธีประเมินศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่นักวางแผนจัดการพื้นที่ได้ให้ความสำคัญ มี 8 ด้าน ซึ่ง นภวรรณ (2541) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

1. ความคงทนทางด้านสิ่งแวดล้อม (environmental stability) โดยการวิเคราะห์พิจารณาจากประเภทของระบบนิเวศ ลักษณะดิน ลักษณะภูมิประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความลาดชันและภูมิอากาศเป็นสำคัญ

2. ลักษณะเฉพาะทางธรรมชาติของพื้นที่ (landscape personality) ที่สำคัญได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชีวภาพ (สังคมพืชและสัตว์ป่า) ความโดดเด่นเฉพาะของพื้นที่ (area uniqueness) เช่น การเป็นระบบนิเวศที่หายาก คุณภาพด้านทัศนียภาพของภูมิทัศน์ตามธรรมชาติ (scenic quality of natural landscape)

3. ความเหมาะสมของฐานทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบกิจกรรมหลักในบริเวณ (suitability for certain type of recreational activities) เช่น พื้นที่ๆ มีปริมาณและความหลากหลายของนกป่า มีความเหมาะสมสำหรับกิจกรรมดูนก

4. โอกาสในการประกอบกิจกรรมได้หลากชนิด พื้นที่นั้นอนุญาตการใดๆ ที่ฐานทรัพยากรเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนสามารถประกอบกิจกรรมได้หลากหลายชนิดถือว่าพื้นที่นั้นมีศักยภาพสูง

5. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งนันทนาการ (accessibility)

6. ระยะห่างและความเชื่อมโยงกับแหล่งนันทนาการอื่นๆ (connection of site to others) โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งนันทนาการที่เปิดโอกาสให้ประกอบกิจกรรมนันทนาการประเภทเดียวกัน

7. ความปลอดภัย (safety) ทั้งในแง่ภัยธรรมชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากภัยคุกคามทางสังคมในแหล่งท่องเที่ยว

8. นัยสำคัญต่อการสื่อความหมาย (interpretive significance)

ภายหลังการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งนันทนาการแต่ละแหล่งแล้ว จะต้องจัดลำดับศักยภาพของแหล่งนันทนาการให้ได้ ในการจัดลำดับผู้วางแผนอาจกำหนดค่าคะแนนศักยภาพของตัวชี้วัดแต่ละตัวออกมาในเชิงปริมาณได้ตามความเหมาะสม พื้นที่ที่ควรพัฒนาในลำดับต้นคือพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง

ต่อมาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2544) ได้จัดทำแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้กำหนดตัวชี้วัดการประเมิน ประกอบด้วย ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึง ความสมบูรณ์และความมีชื่อเสียง
2. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการคุณภาพน้ำ การจัดการคุณภาพอากาศ การจัดการคุณภาพเสียง และความเปราะบางด้านสิ่งแวดล้อม
3. เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ผลประโยชน์ต่อชุมชน ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความคุ้มค่าของการเที่ยวชม การมีส่วนร่วมของชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนและวัฒนธรรม
4. ศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ คุณค่าทางอัตลักษณ์ คุณค่าทางภูมิปัญญาและองค์ความรู้ คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และคุณค่าทางสังคม
5. ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้แก่ คุณค่าทางสุนทรียภาพ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี คุณค่าทางวิชาการและการศึกษา คุณค่าทางสังคม ขนาด ความสำคัญของสิ่งกลุ่ม สิ่งก่อสร้าง สภาพทางกายภาพในปัจจุบัน ความเสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพ
6. คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา ได้แก่ ผลประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ วิธีการเผยแพร่เนื้อหาความรู้และใช้แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และการศึกษา การปรับปรุงปัจจุบัน และกระบวนการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง
7. การจัดการ ได้แก่ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและพลังงาน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก การให้ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน การบริหารบุคคลและงบประมาณ การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในคุณค่าของการท่องเที่ยว

เกณฑ์การประเมิน ได้แบ่งมาตรฐานคุณภาพออกเป็น 5 ระดับ พิจารณาแต่ละระดับ มาตรฐานโดยเทียบค่าคะแนนร้อยละคะแนน (ค่าน้ำหนัก X คะแนนดิบ) ที่ประเมินได้จาก ค่าคะแนน (ค่าน้ำหนัก X คะแนนดิบ) ที่เป็นไปได้สูงสุด มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของ ประเทศไทย ทั้ง 5 ระดับ

ค่าคะแนนร้อยละ 81+	= ดีเยี่ยม สัญลักษณ์ ★★★★★
ค่าคะแนนร้อยละ 71- 80	= ดีเยี่ยม สัญลักษณ์ ★★★★
ค่าคะแนนร้อยละ 61- 70	= ดีมาก สัญลักษณ์ ★★★
ค่าคะแนนร้อยละ 51- 60	= ดี สัญลักษณ์ ★★
ค่าคะแนนร้อยละ 41- 50	= ปานกลาง สัญลักษณ์ ★
ต่ำกว่า 40	= ต้องปรับปรุงและฟื้นฟู

ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538ก) ได้กำหนดตัวชี้วัดศักยภาพของพื้นที่ธรรมชาติของประเทศไทยไว้ ดังนี้ 1) โอกาสที่จะได้พบเห็นสัตว์ป่า 2) ความเป็นแหล่งรวมสัตว์ป่าหายาก 3) ความหลากหลายของสังคมพืช 4) ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืช 5) ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศ 6) ความเป็นแหล่งรวมพืชหายาก 7) ความโดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพของพื้นที่ 8) ลักษณะโดดเด่นทางวัฒนธรรมหรือความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ธรรมชาติ 9) สภาพภูมิทัศน์ 10) สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง 11) ลักษณะโดดเด่นทางโบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปกรรม ในพื้นที่ธรรมชาติ 12) โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม 13) ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ 14) ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 15) ความปลอดภัย 16) ความสอดคล้องระหว่างการท่องเที่ยวในปัจจุบันและ/หรือที่จะพัฒนาในอนาคตกับกิจกรรมท่องเที่ยวปัจจุบัน ส่วนตัวชี้วัดด้านผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว ได้กำหนดตัวชี้วัดประกอบด้วย 1) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสัตว์ป่า 2) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อพืช 3) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ (เช่น เสียง ดิน น้ำ และภูมิสังคม) 4) ผลกระทบต่อวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชุมชนดั้งเดิมในพื้นที่ 5) ผลกระทบต่อศิลปวัตถุ โบราณสถาน โบราณวัตถุในพื้นที่ธรรมชาติ

ศูนย์วิจัยป่าไม้ ได้ใช้วิธีการประเมิน ทำการกำหนดระดับของศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และระดับของผลกระทบที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นเนื่องจากการท่องเที่ยว โดยวิธีสมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Method) ทั้งนี้ มีรายละเอียดของขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมจากแหล่งต่างๆ เช่น แผนการท่องเที่ยวของจังหวัดที่จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ข้อมูลพื้นฐานด้านระบบนิเวศสัตว์ป่า และอื่นๆ จากกรมป่าไม้ และสถาบันการศึกษา

ต่างๆมาพิจารณาให้คะแนน (rating) เกณฑ์ต่างๆที่กำหนดขึ้น ระดับของการให้คะแนนเพื่อชี้ศักยภาพของความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ ระดับที่มีศักยภาพสูงให้คะแนนตัวบ่งชี้เป็น 3 ระดับที่มีศักยภาพปานกลาง ให้คะแนนตัวบ่งชี้เป็น 2 และระดับที่มีศักยภาพน้อยหรือต่ำให้คะแนนตัวบ่งชี้เป็น 1

2. ทำการคำนวณหาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Equation)

$$EP = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_n R_n}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_n}$$

EP = ระดับศักยภาพในความเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

$R_{1...n}$ = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวแปรที่ 1 ถึง n

$W_{1...n}$ = ค่าถ่วงน้ำหนักของตัวแปรที่ 1 ถึง n

ค่าที่ได้จากการคำนวณโดยสมการดังกล่าวจะเป็นค่าคะแนนดิบซึ่งมีความเป็นไปได้ตั้งแต่ 0 (ไม่มีศักยภาพ) ถึง 3 (มีศักยภาพสูงมาก) นำค่าคะแนนดิบที่ได้จากการคำนวณดังกล่าวสำหรับพื้นที่ธรรมชาติแต่ละแห่งมาจัดระดับศักยภาพ ดังนี้

$2^+ - 3$ = พื้นที่ธรรมชาติที่มีศักยภาพสูง

$1^+ - 2$ = พื้นที่ธรรมชาติที่มีศักยภาพปานกลาง

$0 - 1$ = พื้นที่ธรรมชาติที่มีศักยภาพต่ำ

3. ทำการคำนวณหาระดับของผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเมื่อมีการใช้พื้นที่เป็นการท่องเที่ยว

$$IP = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_n R_n}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_n}$$

- IP = ระดับของผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- $R_{1...n}$ = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวแปรผลกระทบที่ 1 ถึง n
- $W_{1...n}$ = ค่าถ่วงน้ำหนักของตัวแปรผลกระทบที่ 1 ถึง n

ค่าที่ได้จากการคำนวณโดยสมการดังกล่าวจะเป็นค่าคะแนนที่มีความเป็นไปได้ตั้งแต่ 0 (ไม่มีผลกระทบ) ถึง 3 (มีผลกระทบสูงมาก) นำค่าคะแนนที่ได้จากการคำนวณดังกล่าวสำหรับพื้นที่ธรรมชาติแต่ละแห่งมาจัดระดับผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- $3 - 2^+$ = พื้นที่ธรรมชาติที่คาดว่าอาจเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมสูง
- $2 - 1^+$ = พื้นที่ธรรมชาติที่คาดว่าอาจเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมปานกลาง
- $0 - 1$ = พื้นที่ธรรมชาติที่คาดว่าอาจเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่ำ

ต่อมา ครรรชนี (2547) ได้อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

1. ปัจจัยต้นทุนด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่น่าสนใจ ความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์พืช ความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่า สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ทัศนียภาพและภูมิทัศน์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว ความเปราะบางของระบบนิเวศ สภาพพื้นที่เหมาะสมกับกิจกรรมท่องเที่ยวปัจจุบัน การเข้าถึงพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาในอนาคต ทรัพยากรมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2. ปัจจัยศักยภาพด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ได้แก่ ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน การจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมท่องเที่ยว คุณภาพการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

3. ปัจจัยด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ได้แก่ การจัดการขยะ การจัดการผลกระทบด้านคุณภาพน้ำ การจัดการเสียง มาตรการในการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม แผนการจัดการท่องเที่ยว

4. ปัจจัยศักยภาพด้านการสื่อความหมายและสร้างจิตสำนึก ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ รูปแบบเนื้อหา ความรู้และวิธีการสื่อความหมายที่เหมาะสม กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่ชุมชน

5. ปัจจัยศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ประโยชน์ต่อชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจ ประโยชน์ของการท่องเที่ยวต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางสังคมของชุมชน การสนับสนุนการพัฒนาและการมีส่วนร่วมภาครัฐ โอกาสของชุมชนในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

นภวรรณ และคณะ (2549) ได้มีการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมินศักยภาพทรัพยากรนันทนาการในการศึกษาโครงการระบบสนับสนุนการวางแผนการจัดการแหล่งนันทนาการธรรมชาติอย่างยั่งยืน ระยะที่ 1 ตัวชี้วัดแยกออกเป็น 10 กลุ่ม ได้แก่ 1) ความโดดเด่นของสังคมพืช 2) โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า 3) ความโดดเด่นทางกายภาพของฐานทรัพยากร 4) คุณภาพของทัศนียภาพของภูมิทัศน์ 5) นัยสำคัญต่อการสื่อความหมาย 6) ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 7) ความคงทนของสภาพแวดล้อมที่รองรับการใช้ประโยชน์ 8) ความเชื่อมโยงกับแหล่งนันทนาการ 9) ความปลอดภัย และ 10) ภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว และได้กำหนดคะแนน (rated score หรือ ค่า R) ตั้งแต่ค่าคะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง ศักยภาพต่ำ ถึงค่าคะแนนเท่ากับ 5 หมายถึง มีศักยภาพสูงและมีการกำหนดค่าน้ำหนัก (weighted score) หรือค่าความสำคัญของตัวชี้วัดทั้งในระดับกลุ่มและระดับตัวชี้วัดย่อย และใช้วิธีการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งนันทนาการ โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Equation) ซึ่งมีสูตรในลักษณะเช่นเดียวกับสูตรหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (2538ข) คือ

$$RRP = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_{10} R_{10}}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_{10}}$$

โดยที่

RRP = ระดับศักยภาพของแหล่งนันทนาการ (Recreation Resource potential)

W_{1-10} = ค่าน้ำหนักหรือค่าความสำคัญของตัวชี้วัดศักยภาพตัวที่ 1 ถึง 10

R_{1-10} = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวชี้วัด ที่ 1 ถึง 10

ต่อมา ครรชนี (2553) ได้เสนอเกณฑ์ประเมินและคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้หลักสมการถ่วงน้ำหนัก มีองค์ประกอบในการประเมิน 2 ส่วน คือ เกณฑ์หลัก (R_{core}) และเกณฑ์เฉพาะแหล่ง (R_{par}) ดังนี้

$$\text{ค่าคะแนนแหล่งท่องเที่ยว} = (70R_{core} + 30R_{par}) / 10$$

ค่าคะแนนแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ค่าคะแนนที่ประเมินได้ของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100 ประกอบด้วยคะแนนจากเกณฑ์หลัก 70 คะแนน และคะแนนจากเกณฑ์เฉพาะ 30

$70R_{core}$ หมายถึง คะแนนรวมของปัจจัยที่ใช้ในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวเป็นเกณฑ์กลางที่ร่วมกันสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท ประกอบด้วยเกณฑ์ย่อย 4 ด้าน คือ 1) ด้านระบบบริหารจัดการ (R_{Admin}) 2) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (R_{ResEnv}) 3) ด้านเศรษฐกิจและสังคม ($R_{SocEcon}$) 4) ด้านการบริการ ($R_{service}$) รวมคะแนนแล้วมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 70

$$70R_{core} = 25(R_{Admin}) + 20(R_{ResEnv}) + 15(R_{SocEcon}) + 10(R_{Service})$$

$30R_{par}$ หมายถึงค่าคะแนนปัจจัยที่ใช้ในการประเมินเฉพาะเจาะจงสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งนันทนาการ ประเภทเรียนรู้ แหล่งนันทนาการประเภทบันเทิงและแหล่งนันทนาการประเภทผจญภัย

ปัจจัยและเกณฑ์การให้คะแนนของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและเป้าหมายของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมี 5 ปัจจัย คือ 1) มีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวด้านความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศธรรมชาติ คุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ 2) รักษาความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยว อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพหากต้องมีการฟื้นฟูระบบนิเวศ ต้องไม่นำชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ต่างถิ่นเข้ามาในพื้นที่ 3) มีความโดดเด่นของกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น มีกิจกรรมสอดคล้องสนับสนุนและเอื้อประโยชน์ให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหรือกิจกรรมสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจความตระหนักด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการ

หรือให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว และเกิดตระหนักด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) มีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ตัวทรัพยากรนั้น ให้ความสำคัญของลักษณะเฉพาะของพื้นที่ ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศและวัฒนธรรม การให้ความสำคัญนี้ นอกจากเป็นการให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งที่เป็นของจริง ของแท้ เรียนรู้พัฒนาการแล้ว ยังเป็นการนำการท่องเที่ยวไปสู่การอนุรักษ์สิ่งเหล่านั้นด้วย การให้ความสำคัญที่จุดนั้นนอกจากสอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์แล้ว ยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ (นักท่องเที่ยว) ต้องการศึกษา สัมผัส และเรียนรู้ด้วย อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้อาจเป็นอันตรายอย่างยิ่งในการนำพาเอาสิ่งแปลกปลอมภายนอก หรือผลกระทบเข้าสู่พื้นที่บริสุทธิ์ พื้นที่ห่างไกล พื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติของสิ่งนั้น ดังนั้น การพิจารณาศักยภาพการจัดการจึงเป็นประเด็นสำคัญ ที่ไม่เพียงแต่ทำให้การท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นไปตามเป้าหมายเท่านั้น ยังเป็นการถ่วงดุลของการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงรองรับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ มีความสำคัญสูงต่อการศึกษารเรียนรู้ และการอนุรักษ์ รวมแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ในพื้นที่ที่มีความดึงดูดใจ มีโอกาสจัดกิจกรรมเชิงนิเวศได้มาก มีองค์ประกอบที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้านอื่นๆ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการดี การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการประเมินความสามารถของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ โดยสามารถตอบสนองความต้องการในการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว สร้างความพึงพอใจและประสบการณ์ที่มีคุณค่าจากแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งแต่ละแหล่งก็มีความสามารถรองรับที่แตกต่างกันไป ในวิธีประเมินสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ ส่วนใหญ่นิยมสร้างตัวชี้วัดและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานบ่งชี้ศักยภาพ หากตัวชี้วัดเหล่านั้นจะต้องได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน และเป็นวิธีการที่ได้รับการยืนยันจากผลงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งนี้การประเมินศักยภาพที่เป็นที่ยอมรับ คือ วิธีสมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Method) สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี บัณฑิตศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประกอบปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Method)

หลักการประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วางแผนจัดการพื้นที่แหล่งนันทนาการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมกับประเภทกิจกรรม และประสบการณ์ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการ จากแนวคิดพื้นฐานในการวางแผนและจัดการด้านนันทนาการที่ได้รับการพัฒนามาเป็นเวลานานกว่า 2 ทศวรรษ พร้อม ๆ กับแนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางนันทนาการ คือ การกำหนดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum, ROS) เป็นการจำแนกแหล่งนันทนาการออกตามลักษณะทางกายภาพ (physical setting) ลักษณะทางสังคม (social setting) และลักษณะทางด้านการจัดการ (managerial setting) ของพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้เกิดประสบการณ์นันทนาการ (recreation experience) ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการไปเยือนแหล่งนันทนาการแต่ละแหล่งมีความแตกต่างกัน ROS พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของความคิดที่ว่าผลที่พึงปรารถนา (desired end-product) ของการจัดการด้านนันทนาการ คือ ความหลากหลายของโอกาสทางนันทนาการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับประสบการณ์นันทนาการในรูปแบบที่ตนต้องการ ในขณะที่ผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการพื้นที่ก็ยังสามารถรักษาคุณภาพมาตรฐานของแหล่งนันทนาการในแต่ละกลุ่มชั้นได้อย่างยั่งยืน แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในการสำรวจและวางแผนทรัพยากรนันทนาการโดยนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาและนักวางแผนพื้นที่นันทนาการของ USDA Forest Service มาตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษ 1970 (Clark and Stankey, 1979)

2. ตัวชี้วัดและวิธีประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยว

การกำหนดช่วงชั้นของโอกาสด้านนันทนาการโดยพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 7 ประการ นภวรรณ และคณะ (2549) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

1. การเข้าถึง (access) พิจารณารวมทั้งประเภทของเส้นทางเข้าถึงแหล่งนันทนาการ และความยากง่ายในการเข้าถึง
2. ความห่างไกล (remoteness) ของแหล่งนันทนาการกับพื้นที่อื่นๆ สามารถส่งผลถึงความรู้สึกสงบเงียบ สันโดษ ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวบางกลุ่มปรารถนา

3. ความเป็นธรรมชาติ (naturalness) ของแหล่งนันทนาการ หรือสภาพธรรมชาติโดยรวมที่แวดล้อมแหล่งนันทนาการ

4. การพบปะกับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ขณะท่องเที่ยว (social encounter/social interaction) หมายถึงทั้งจำนวนและประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ ที่พบปะ ขนาดของกลุ่ม และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่พบเห็น) อาจก่อให้เกิดความรู้สึกและประสบการณ์ที่แตกต่าง

5. การจัดการนักท่องเที่ยว (visitor management) รวมถึงระดับของการควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยอาศัยกฎระเบียบ การตรวจตราดูแลของเจ้าหน้าที่ การให้ข้อมูลและใช้โปรแกรมสื่อความหมาย

6. สิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการพื้นที่ (facilities and site management) หมายถึงระดับการพัฒนาโดยภาพรวมที่ส่งผลถึงความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยวและความรู้สึกลื่นๆ

7. ผลกระทบจากนักท่องเที่ยว (visitor impact) ต่อแหล่งนันทนาการทั้งทางชีวภาพ (ต่อพืชพรรณ และสัตว์ป่า) และทางกายภาพ (ต่อดิน น้ำ ฯลฯ)

การประเมินช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการของแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติแต่ละการประเมิน ซึ่ง นววรรณ (2541) ได้ใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Equation) โดยมีสูตรดังนี้

$$ROS = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_7 R_7}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_7}$$

โดยที่

ROS = ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum, ROS)

$R_{1...7}$ = ค่าคะแนนศักยภาพตัวชี้วัดที่ 1 ถึง 7

$W_{1...7}$ = ค่าถ่วงน้ำหนักของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง 7

ปัจจัยทั้ง 7 ประการถูกนำมาจัดระดับ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดช่วงชั้นของโอกาสทางด้านนันทนาการ ช่วงชั้นที่ถูกกำหนดขึ้นและใช้กันอย่างกว้างขวางในประเทศตะวันตกแบ่งออกเป็น 6 ช่วงชั้น เมื่อนำมาจัดแบ่งกลุ่มของแหล่งนันทนาการไม่ว่าชนิด หรือ ประเภทใดๆ ก็สามารถแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มตามช่วงชั้นที่กำหนด การประเมินทำให้ได้ค่าคะแนนจากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ของแหล่งนันทนาการ คือ 1) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่สันโดย (primitive) 2) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่กึ่งสันโดยที่ไม่ใช้ยานยนต์ (semi-primitive non motorized) 3) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่กึ่งสันโดยที่ใช้ยานยนต์ (semi-primitive motorized) 4) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่ที่มีถนนเข้าออกแต่ยังคงความเป็นธรรมชาติ(road-natural) 5) แหล่งนันทนาการที่อยู่ในชุมชนชนบท (rural) และ 6) แหล่งนันทนาการที่อยู่ในชุมชนเมือง (urban) เมื่อจำแนกกลุ่มของแหล่งนันทนาการออกตาม ROS แล้วจากนั้นจึงทำการกำหนดมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสมและแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเที่ยวให้เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่มีความคาดหวังที่ถูกต้องเกี่ยวกับประสบการณ์นันทนาการที่จะได้รับจากการไปเยือนแหล่งนันทนาการแต่ละช่วงชั้นและมีการเตรียมตัวในการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม กล่าวโดยรวม แนวคิดในเรื่องของ ROS จึงถือเป็นแนวคิดสากลในการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ประเทศไทยได้นำหลัก ROS มาใช้เมื่อ ปี 2541 โดย นววรรณ (2541) นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกลุ่มแหล่งนันทนาการแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อมา ดร.ชนิ และคณะ (2549) ได้พัฒนากลุ่มมือการจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำหนดเขตท่องเที่ยวแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ ความยากง่ายของการเข้าถึงและปัจจัยของเส้นทางคมนาคม
2. ปัจจัยด้านการจัดการพื้นที่ ได้แก่ ระดับความเป็นธรรมชาติ โดยประเมินจากประเภทของการใช้ที่ดินและขนาดของพื้นที่ธรรมชาติ
3. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ โอกาสการได้พบปะผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวต่อประสบการณ์ที่ต้องการได้รับ

งานวิจัยเกี่ยวกับช่วงชั้นโอกาสนันทนาการนั้น Payne *et al.* (1997) ได้กำหนดช่วงชั้นโอกาสนันทนาการเป็น 6 ช่วงชั้น ได้แก่ 1) พื้นที่สันโคย (primitive) 2) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่กึ่งสันโคยที่ไม่ใช้ยานยนต์ (semi-primitive non motorized) 3) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่กึ่งสันโคยที่ใช้ยานยนต์ (semi-primitive motorized) 4) แหล่งนันทนาการที่เป็นพื้นที่ที่มีถนนเข้าออกแต่ยังคงความเป็นธรรมชาติ (road-natural) 5) แหล่งนันทนาการที่อยู่ในชุมชนชนบท (rural) และ 6) แหล่งนันทนาการที่อยู่ในชุมชนเมือง (urban) โดยพิจารณาจาก ลักษณะทางกายภาพ ทางสังคม และทางด้านการจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณูกา (2547) และ มยุรี (2551) และในขณะบริษัทเอสดีคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (2546) ได้ทำการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวโครงการส่งเสริมและพัฒนากท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอัมผาง จังหวัดตาก ได้กำหนดปัจจัยชี้วัด 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) การเดินทางและการเข้าถึง 2) ความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่ 3) โอกาสพบปะผู้คน 4) ลักษณะการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวและระเบียบการใช้พื้นที่ 5) ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม 6) ลักษณะการจัดการพื้นที่ 7) การพบเห็นนักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรมไม่เหมาะสม

ดรชนี (2549) ได้ให้คำแนะนำจากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ของแหล่งนันทนาการแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ 5 เขตช่วงชั้น ดังนี้

1. กลุ่มขั้นที่พัฒนามาก (Developed Area, D) พิกัด 1.00 – 1.80 เป็นแหล่งนันทนาการที่มีลักษณะ พื้นฐานเป็นชุมชนในชนบทที่มีสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติ การเข้าถึงมีความสะดวกในระดับปานกลางถึงสูง โดยทางรถหรือเรือหรือทั้งสองประเภท มีการจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่อาศัยอยู่ในแหล่งควบคู่กับการจัดการพื้นที่เพื่อการรองรับการท่องเที่ยว มีการจัดการและควบคุมนักท่องเที่ยวสูง เพื่อมิให้ขัดแย้งกับกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน แหล่งนันทนาการในกลุ่มนี้จะปรากฏร่องรอยของกิจกรรมการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ทุกรูปแบบ กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสามารถเป็นกิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มขั้นพื้นที่พัฒนา ประสพการณ์นันทนาการที่นักท่องเที่ยวจะได้รับคือ การสัมผัสเรียนรู้กับวัฒนธรรมท้องถิ่น การปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ กับราษฎรในท้องถิ่นและความสะดวกสบายใจในการบริการด้านการท่องเที่ยวภายในแหล่งนันทนาการ

2. กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งพัฒนา (Semi-developed Area, SD) พิสัย 1.81 – 2.60 เป็นแหล่งนันทนาการที่มีสภาพแวดล้อมโดยรวมเป็นธรรมชาติ หากแต่เป็นพื้นที่ธรรมชาติที่พัฒนาปรับเปลี่ยนไปแล้ว เพื่อสนองตอบต่อกิจกรรมการใช้ประโยชน์ของผู้มาเยือน การเข้าถึงกระทำได้สะดวก โดยทางรถหรือเรือหรือทั้งสองรูปแบบ ปริมาณการใช้ประโยชน์ค่อนข้างหนาแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งฤดูกาลท่องเที่ยว ปรากฏร่องรอยผลกระทบชัดเจนและมาตรการในการจัดการ/ควบคุมนักท่องเที่ยวถูกนำมาใช้ทุกรูปแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกกลุ่มนี้มักจะพัฒนาเต็มรูปแบบ ประสิทธิภาพนันทนาการที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจะเหมือนกับพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ (SPM) โดยเพิ่มโอกาส ในการปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ และความสะดวกสบายในการประกอบกิจกรรมอันเนื่องมาจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในพื้นที่

3. กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ (Semi-primitive Motorized Area, SPM) พิสัย 2.61 – 3.40 แหล่งนันทนาการกลุ่มนี้ยังคงความเป็นธรรมชาติโดยรวม แต่การเข้าถึงทำได้สะดวกมากกว่าแหล่งนันทนาการในกลุ่มชั้น SPNM ส่งผลให้ปริมาณการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะพบปะกับท่องเที่ยวกลุ่มอื่นสูงกว่า ร่องรอยผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จะปรากฏร่องรอยชัดเจน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวใช้กฎระเบียบ โปรแกรมสื่อความหมายและการควบคุมโดยอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวก มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับปานกลาง เช่น ม้านั่ง ถังขยะ ห้องสุขา ลานจอดรถ กิจกรรมนันทนาการจะเพิ่มเติมจาก SPNM กิจกรรมการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิม การพักผ่อนในลักษณะแคมป์ขนาดเล็ก ปิกนิก และศึกษาธรรมชาติโดยใช้โปรแกรมสื่อความหมาย ประสิทธิภาพนันทนาการใกล้เคียงกับ SPNM แต่โอกาสที่จะสัมผัสธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบมีน้อย เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนกับโอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับผู้มาเยือนกลุ่มอื่นๆ

4. กลุ่มพื้นที่กึ่งธรรมชาติไม่ใช้ยานยนต์ (Semi-primitive Non-motorized Area, SPNM) พิสัย 3.41 – 4.20 เป็นแหล่งนันทนาการ ที่สภาพพื้นที่โดยรอบยังมีความเป็นธรรมชาติไม่แตกต่างไปจากพื้นที่สันโดยมากนัก หากแต่ปริมาณการใช้ประโยชน์หรือโอกาสในการพบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ จะสูงกว่าพื้นที่สันโดย แหล่งนันทนาการในกลุ่มนี้จะปรากฏร่องรอยผลกระทบจากการใช้ประโยชน์เบาบาง มีการควบคุมจัดการนักท่องเที่ยวอยู่บ้าง เน้นการจัดการในลักษณะการใช้โปรแกรมสื่อความหมายหรือการจัดการทางอ้อมโดยอาศัยการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมนันทนาการเป็นประเภทเดียวกับกลุ่มพื้นที่สัน โดยเพิ่มกิจกรรมทางน้ำบางประเภท เช่น การพายเรือ ล่องแก่ง ประสิทธิภาพนันทนาการที่นักท่องเที่ยวจะได้รับเป็น

ประสบการณ์เช่นเดียวกับพื้นที่อื่น โดยแต่โอกาสในการสัมผัสความสงบวิเวกจากธรรมชาติจะน้อยกว่า

5. กลุ่มชั้นพื้นที่ธรรมชาติสันโดษ (Primitive Area, P) พิกัด 4.21-5.00 เป็นแหล่งนันทนาการ ที่ตั้งอยู่ห่างไกล คงสภาพความเป็นธรรมชาติหรือภูมิทัศน์ดั้งเดิมอย่างสมบูรณ์ มีปริมาณนักท่องเที่ยวเบาบางเนื่องจากการเข้าถึงกระทำได้ยากลำบาก ปากภูร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์น้อย และการควบคุม/จัดการนักท่องเที่ยวตลอดจนการพัฒนาต่างๆ ไม่มีในพื้นที่ กิจกรรมนันทนาการจะเน้นการสัมผัสและศึกษาเรียนรู้จากธรรมชาติอย่างแท้จริง เช่น การเดินป่า การศึกษาธรรมชาติ รวมกิจกรรมดูนก ส่องสัตว์ พักแรม ล่องเรือ และการพักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ ประสบการณ์นันทนาการที่ผู้มาเยือนจะได้รับ ได้แก่ ความสงบวิเวกมีเพียงเสียงจากธรรมชาติ การได้สัมผัสเรียนรู้พฤติกรรมของธรรมชาติอย่างใกล้ชิด

โดยสรุปช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ เป็นแนวการจัดการแหล่งนันทนาการที่มีการจำแนกเขตนันทนาการหรือเขตท่องเที่ยว พิจารณาการจำแนกจากสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ลักษณะประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่จะได้รับการประกอบกิจกรรมนันทนาการ และลักษณะการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของเจ้าของพื้นที่ ผลที่ได้เป็นเขตต่างๆ ที่มีลักษณะของพื้นที่แตกต่างกันไป เช่น การเข้าถึงมีความยากลำบากแตกต่างกัน ความเป็นธรรมชาติที่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับก็ย่อมแตกต่างกันไป เช่น ความรู้สึกสันโดษ รู้สึกสงบร่มรื่น เป็นต้น รวมทั้งการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของนักจัดการพื้นที่ที่มีความเข้มข้นแตกต่างกันด้วย สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจัยชี้วัดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบปัจจัยชี้วัดด้านกายภาพ ได้แก่ ความยากง่ายของการเข้าถึงและปัจจัยของเส้นทางคมนาคม ปัจจัยด้านการจัดการพื้นที่ ได้แก่ ระดับความเป็นธรรมชาติ โดยประเมินจากประเภทของการใช้ที่ดินและขนาดของพื้นที่ธรรมชาติ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ โอกาสการได้พบปะผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวต่อประสบการณ์ที่ต้องการได้รับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Method)

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบเส้นทางวงรอบ (looping system)

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบระบบเส้นทางวงรอบ (looping system) ครรชณี (2549) กล่าวว่าไว้ว่าเป็นแนวคิดเริ่มต้นมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะเส้นทาง (route) ซึ่งเป็นระบบการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยไม่คำนึงถึงเฉพาะจุดหรือแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง แต่มุ่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (cluster) เน้นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเส้นทางเดียวกัน อาจด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น จุดขายของแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่งมีจุดเด่นหรือระยะประกอบกิจกรรมไม่นานเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องเพิ่มจุดขายหลายๆ แห่ง ในเส้นทางเดียวกัน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกคุ้มค่าต่อการเดินทางนั้นๆ และทำให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเดินทางระยะนานๆ เพียงเพื่อไปจุดหมายปลายทางแห่งเดียว นอกจากนั้นการพัฒนาในภาพรวมของการเป็นเส้นทางท่องเที่ยวซึ่งมีจุดแวะชมหลายแห่ง ยังหมายถึงการกระจายรายได้สู่ชุมชนต่างๆ ในเส้นทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

เส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนดขึ้นอาจเชื่อมโยงได้ทั้งมิติความสนใจของนักท่องเที่ยวหรือเค้าโครงเรื่อง (theme) ที่เป็นจุดขายหลัก เช่น เส้นทางท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม เส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเส้นทางวัฒนธรรมและการเกษตร เป็นต้น หรือเชื่อมโยงด้วยมิติของเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว โดยการกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวตามระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวสนใจ เช่น ในเส้นทางท่องเที่ยวหนึ่งๆ อาจมีการเดินทางประเภท 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน หรือ 3 วัน 2 คืน ก็อาจเป็นไปได้ขึ้นอยู่กับจำนวนจุดท่องเที่ยว ระยะเวลาในการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว และความใกล้เคียงของแหล่งท่องเที่ยวที่บรรจุไว้ในโปรแกรม

การพัฒนาท่องเที่ยวแบบวงรอบเป็นแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจหรือจุดขายทางการท่องเที่ยวในรูปแบบที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ตามกิจกรรมหรือความชอบที่นักท่องเที่ยวสนใจตามระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวมี โดยเชื่อมโยงมิติทางด้านภูมิศาสตร์หรือเส้นทางท่องเที่ยวเข้ากับมิติด้านเค้าโครงเรื่องหรือจุดขายทางการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงกับเวลาที่ใช้ในการเดินทาง โดยพยายามให้การเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่ซ้ำเส้นทางเดียวกัน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนาท่องเที่ยวแบบวงรอบมาปรับในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี การเชื่อมโยงด้วยมิติของเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว การกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวตามระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวประเภท 1 วัน จำนวน 2 จุดท่องเที่ยว หรือ 2 วัน 1 คืน จำนวน 4 จุดท่องเที่ยวตามระยะเวลาประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวแต่ละจุด และความใกล้เคียงของแหล่งท่องเที่ยว

การวัดความพึงพอใจ

กนกพร (2541) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ (satisfaction) ไว้ว่า หมายถึงความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดีของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ความพึงพอใจในงานหมายถึงความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดีที่บุคคลมีต่องานที่เขาทำอยู่ ซึ่งเป็นผลมาจากความเหมาะสมระหว่างลักษณะงานกับความต้องการที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับการทำเช่นนั้น

คมกริช (2534) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะบวก คือ พอใจ นิยมชมชอบ สนับสนุน หรือเจตคติที่ดีของบุคคลเมื่อเขาได้รับการตอบสนองความต้องการ ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการแล้ว ความไม่พอใจก็เกิดขึ้น ความพอใจและไม่พอใจมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะตรงกันข้าม

ทฤษฎีความพอใจของ Shelly (n.d. อ้างถึงใน กุณฑลทิพย์, 2526) สรุปได้ว่า ด้วยความรู้สึก 2 แบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวก คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกทางบวกที่เพิ่มขึ้นอีก ความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนที่มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกอื่นๆ ที่เป็นความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน ระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพอใจโดยความพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ ความพอใจสามารถแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกทางบวกแบบต่างๆ ได้ และความรู้สึกทางบวกยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพอใจเพิ่มขึ้นอีกได้

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความพอใจของมนุษย์ ได้แก่ ทรัพยากร หรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพอใจ คือการศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการในการที่จะทำให้เกิดความพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างเป็นที่ต้องการครบถ้วนเป็นที่ถูกใจ แต่เนื่องจากทรัพยากรในโลกนี้มีอยู่จำกัด ดังนั้น ความพอใจจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดเมื่อมีการจัดการทรัพยากรอย่างถูกต้องเหมาะสม และสภาพแวดล้อมกายภาพ ชีวภาพที่เป็นทรัพยากรของระบบความพอใจอันหนึ่ง

Newman (n.d. อ้างถึงใน เสาวณิต, 2533) เสนอแนวคิดเรื่องของความพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ไว้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพสามารถศึกษาได้ชัดเจนเมื่อแยกออกเป็น การตอบรับ (response) และปฏิกิริยา (reaction) ของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อม ปฏิกิริยาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพหรือสรีระที่สามารถวัดได้ง่าย เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเต้นของหัวใจ อุณหภูมิของร่างกาย ฯลฯ ส่วนการตอบรับ หมายถึง การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่แสดงออกรวมเรียกว่า การตอบรับทางสังคมจิตวิทยาและพฤติกรรม ปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดการตอบรับในสภาพแวดล้อมทางกายภาพได้แก่ 1) ลักษณะของบุคคลผู้ตอบรับ สภาพแวดล้อม 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ทำให้เกิดการตอบรับ 3) การรับรู้ของบุคคล 4) การประเมินสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น 5) ความพอใจในสภาพแวดล้อม 6) พฤติกรรมของบุคคลเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม ปัจจัย 2 ปัจจัยแรกเป็นสิ่งที่ป้อนเข้าระบบ โดยลักษณะของบุคคล รวมถึงปัจจัยต่างๆ ด้านประชากรศาสตร์ พื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และรูปแบบวงจรชีวิต ส่วนปัจจัย 4 กลุ่มหลังเป็นผลที่ส่งออกมาจากระบบ การที่บุคคลจะรับสภาพแวดล้อมใดๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพ และมาตรฐานของบุคคลนั้น การประเมินความพอใจในทางกายภาพของบุคคลเกิดตามมาจากการรับรู้พฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลที่เกิดมาจากการรับรู้ การประเมินผลการแสดงออกนี้จะสะท้อนว่าบุคคลนั้นมีความพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นหรือไม่

โยธิน (2530) ได้เสนอมาตร การวัดความพึงพอใจ ได้ดังนี้

1. วัดโดยใช้แบบสอบถาม วิธีเป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการขอความร่วมมือบุคคลให้ตอบแบบสอบถาม อาจให้เลือกตอบหรือตอบแบบอิสระ แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาข้อสรุปที่แน่นอนต่อไป

2. วัดโดยการสัมภาษณ์ วิธีนี้ต้องใช้เทคนิคและการวางอุบายอย่างมากมิฉะนั้นจะได้คำตอบไม่มีความเที่ยงตรงหรือไม่มีผล

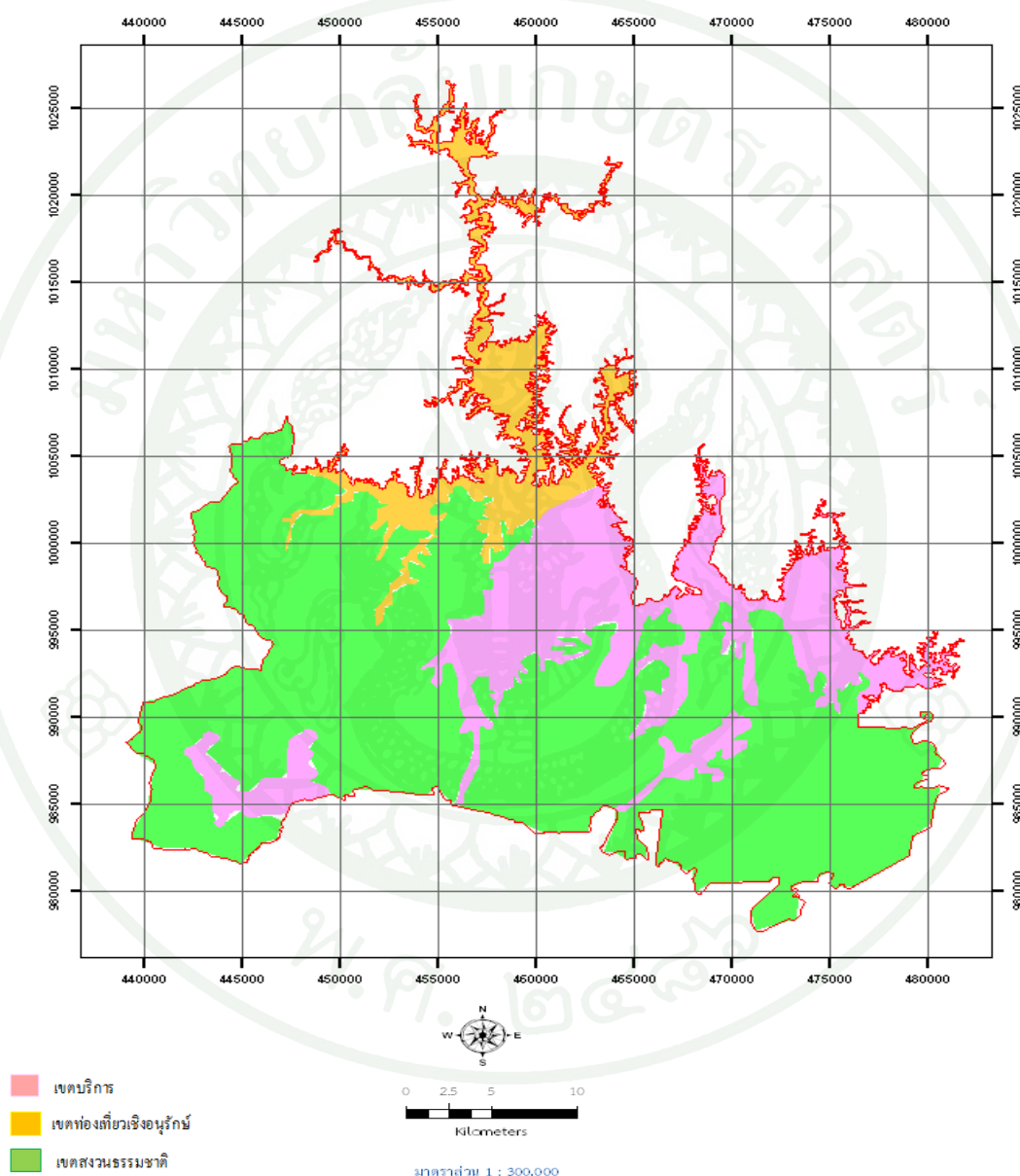
3. การสังเกต วิธีนี้ไม่ค่อยแพร่หลายและไม่สามารถทำได้ในองค์กรที่มีบุคคลมากๆ คงทำได้ในองค์กรที่มีบุคคลไม่มากนัก ซึ่งวิธีนี้ผู้สังเกตต้องใช้ความพยายามอย่างสูงและต้องใช้เวลาและความถี่ในการสังเกตอย่างทั่วถึง

ดังนั้น วิธีการในการวัดความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธี การเลือกใช้วิธีไหนนั้นควรคำนึงถึงความเหมาะสม ขนาดตัวอย่างประชาชนที่จะทำการศึกษาและคำนึงถึงเรื่องที่จะทำการศึกษาว่าเหมาะสมกับวิธีใดจึงจะได้ผลถูกต้องที่สุด ผู้วิจัยได้นำวิธีการวัดความพึงพอใจในการประเมินโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยวิธีการใช้แบบสอบถามและการสังเกต

ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา

อุทยานแห่งชาติเขาสก ตั้งอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่ส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูเก็จ สภาพเป็นป่าดงดิบชื้นทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นพื้นที่คุ้มครองตามกฎหมายโดยประกาศออกเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินป่าคลองหิย และป่าพะแสง ท้องที่ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอคีรีรัฐนิคม และตำบลเขาพัง ตำบลพะแสง อำเภอบ้านตาขุน และตำบลคลองสก ตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอุทยานแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2537 ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 32 ก ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2537 และอุทยานแห่งชาติเขาสกในปี พ.ศ. 2537 มีพื้นที่ 738.74 ตารางกิโลเมตร หรือ 461,712 ไร่ ในปี พ.ศ. 2525 พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสกเขาสก และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสงที่อยู่ติดกัน ถูกเพิกถอนพื้นที่ ในระดับ ความสูง 100 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง รวมพื้นที่ประมาณ 105,000 ไร่ เพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเขื่อนเชี่ยวหลานหรือเขื่อนรัชชประภา ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวเกิดเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และผลการเก็บกักน้ำก่อให้เกิดแก่งน้อยใหญ่จำนวน 162 แก่ง มีทิวทัศน์ที่สวยงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มาเยือน และสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นอย่างดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ดำเนินประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาผนวกพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาเป็นส่วนหนึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติเขาสก เมื่อ ปี พ.ศ. 2537 แหล่งท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทป่าเขาที่สภาพธรรมชาติยังคงสภาพระบบนิเวศดั้งเดิมอยู่มาก จุดสนใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ถ้ำวราภาม ถ้ำพันธุรัตน์ ถ้ำเขาหน้าแดง ถ้ำน้ำทะเล ถ้ำเขาหินปูน ถ้ำปะการัง ป่าเขาถ้ำเจียร และป่าปลายคลองแสง จึงทำให้อ่างเก็บน้ำเชี่ยวหลานเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญต่อชุมชนท้องถิ่นควรได้รับการจัดการและพัฒนาให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวธรรมชาติต่อไป (กรมอุทยาน

แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2556ก) การจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก จำแนกพื้นที่เพื่อ
การจัดการอุทยาน(Management Zoning) ออกเป็น 3 เขต คือ 1) เขตบริการ(Intensive-use-Zone)
2) เขตเพื่อการท่องเที่ยว(Outdoor Recreation Zone) และ3) เขตสงวนและคุ้มครองธรรมชาติ
(Wilderness Zone) (กรมป่าไม้, 2540ก) (ดังภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 เขตพื้นที่เพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา: กรมป่าไม้ (2540ข)

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

อุทยานแห่งชาติเขาสกตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 8 องศา 50 ลิปดา ถึง 9 องศา 05 ลิปดา เหนือและเส้นแวง ที่ 98 องศา 30 ลิปดา – 98 องศา 50 ลิปดา ตะวันออก ในท้องที่ อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานีประมาณ 80 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ประมาณ 60 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ คือ

ทิศเหนือ จดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก จดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศใต้ จดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนไพรบรรต และอุทยานคลองพนม สุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันตก จดอุทยานแห่งชาติศรีพังงา จังหวัดพังงา

2. สภาพภูมิประเทศ

ภูมิประเทศทั่วไปเป็นภูเขาสูงชัน สลับซับซ้อน บางบริเวณเป็นภูเขาหินปูน มีหน้าผาสูงชัน ลักษณะของพื้นที่เป็นภูเขาสูงลดหลั่นกันไปทางทิศเหนือ ประกอบด้วยยอดเขาหลังคาตึกความสูง 1,395 เมตร เขาวง 1,272 เมตร เขาใหญ่ 825 เมตร ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้มีเทือกเขาหินปูน ยอดเขาสูงที่สำคัญ ได้แก่ เขาถ้ำจันทร์ 773 เมตร และเขานกสูก 738 เมตร จากลักษณะภูมิประเทศที่สูงชันสลับซับซ้อนเป็นส่วนต่อเนื่องของเทือกเขาที่มีสังคมพืชป่าไม้ธรรมชาติ โคนเฉพาะป่าดงดิบที่ปกคลุมขึ้นหนาแน่น ทำให้เป็นแหล่งกำเนิดของลำน้ำที่สำคัญหลายสาย เช่น คลองสก คลองพุมดวง คลองแสง คลองหยา คลองเอ๊ะ คลองมอญ คลองหี คลองคูคด คลองมุยและ คลองตะเคียน ในพื้นที่ตอนกลางของป่าเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่อันเป็นผลจากการกักเก็บน้ำเหนือเขื่อนให้มีระดับความสูง 95 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีพื้นที่ประมาณ 168 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 105,000 ไร่ ก่อให้เกิดเป็นเกาะน้อยใหญ่ขึ้นกว่า 162 เกาะ พื้นที่ภูเขาหินปูนสูงชัน ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางเป็นยอดแหลม มีแนวหน้าผาสูงชัน ทำให้เกิดธรณีสัณฐานแบบ Karst กระจายอยู่บริเวณนี้ หินที่เป็นหินปูน (Limestone) และหินปูนที่มีโดโลไมต์ปะปน (Dolomite-

limestone) หรือหินโดโลไมต์ เกิดในยุควาสีโอโซอิก ตอนกลางถึงตอนปลาย ลักษณะของเขาหินปูนที่มีรูปร่างตามธรรมชาติที่โดดเด่น ตลอดจนลักษณะการเรียงตัวของเขาหินปูนทำให้เกิดทัศนียภาพทั้งงดงามแปลกตา และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก

3. สภาพภูมิอากาศ

มีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือฤดูแล้งระหว่างเดือนธันวาคม - มีนาคม และฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายน - พฤศจิกายน ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดพาความชื้นและฝนจากมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่พื้นที่ ทำให้มีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนเท่ากับ 1,827.6 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ย 26.99 องศาเซลเซียส (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2557ก)

4. สภาพธรณีและปฐพีวิทยา

สภาพทางธรณีวิทยาของพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาประกอบด้วยหินหลายยุค เช่น ยุควอร์เทอเรียน ประกอบด้วยตะกอนลำน้ำพัดพา ได้แก่กรวด ทราย ดินโคลน หินยุคเตเชีย สถึงไทรแอสซิก อยู่ในหินชุดโคราชและลำปาง เป็นหินทราย หินกรวดมนกลม บางชนิดเป็นหินปูนชุดตะนาวศรี หุ่นงและตะรุเตา

ลักษณะดินในพื้นที่ มีความพรุนของดินสูง ความหนาแน่นของดินต่ำ ดินมีลักษณะโครงสร้างดี สามารถดูดซับน้ำได้ดี การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินและการถูกกัดเซาะอย่างรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้ในพื้นที่สูง เนื่องจากดินมีส่วนผสมของดินเหนียวมากและการถูกกัดเซาะของพื้นที่สูงมีการพังทลายของดินบนพื้นที่ที่มีความสูงระดับ 100 - 200 เมตร มีน้อยมากเนื่องจากดินมีโครงสร้างดี และมีป่าดงดิบปกคลุม

5. สภาพสังคมพืช

5.1 ความหลากหลายของสังคมพืช

อุทยานแห่งชาติเขาสก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรภาคใต้ลมมรสุมทำให้พื้นที่ที่มีความชื้น และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูง สังคมพืชที่ขึ้นจึงเป็นลักษณะของป่าดงเป็นส่วนใหญ่ มีพันธุ์พืชมากมายหลายชนิดขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น กรมป่าไม้ (2540ก) ได้รายงานด้านสภาพป่าและสังคมพืช ที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ มีทั้งหมดอยู่ 3 ชนิดด้วยกันลักษณะสำคัญดังนี้

5.1.1 ป่าดงดิบชื้นระดับต่ำ (lowland moist tropical rain forest) พบในพื้นที่ธรรมชาติหลายแห่งในบริเวณเทือกเขาภูเก็ด ซึ่งมีทั้งอุทยานแห่งชาติเขาสกและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ที่มีพื้นที่ติดต่อกันเป็นบริเวณกว้าง ลักษณะของป่าดงดิบชื้นระดับต่ำ ขึ้นปกคลุมอยู่ตามที่ราบหรือเชิงเขาที่อยู่สูงไม่เกิน 600 เมตร สภาพป่าโดยทั่วไปรกชัฏและแน่นทึบไม่ผลัดใบ โครงสร้างของป่ามีเรือนยอด 3 - 4 ชั้น เรือนยอดชั้นบนสูง 30 - 45 เมตร และในบางครั้งอาจพบสูงถึง 60 เมตร พรรณไม้ชั้นบนส่วนใหญ่เป็นไม้วงศ์ยาง (Dipterocarpaceae) โดยเฉพาะพรรณไม้กลุ่มพฤษชาติของไทยในสกุลสยาขาว (White – Meranti Group of Shorea) ตัวอย่างเช่น ยางปาย (Dipterocarpus costatus Gaertn.f.), ยางยูง (D. grandiflorus Blanco), ยางมันหมู (D. kerrii King), ยางขน (D. baudii Korth), ยางกล่อง (D. dyeri Pierre), ไข่เขียว (Parashorea stellata Kurz), สกุลสยา, พนอง (Shorea) และสกุลกระบาก (Anisoptera) และไม้ในวงศ์หลุมพอ มังค่า (Leguminosae) เช่น สกุลหลุมพอ (Instia), สกุลยวน (Koompassia), สกุลเหริยงและสะตอ (Parkia) ฯลฯ นอกจากนี้ยังพบไม้ในสกุลตะพง (Endospermum), สกุลคู้มพระ (Horsfieldia), สกุลหงอกค่าง (Parishia), สกุลพิกุลป่า (Palagium), สกุลกะออก, ขนุนป่า (Artocarpus), สกุลนาคนบุตร (Mesua), สกุลสังเคียด (Aglaia), สกุลกฤษณา (Aquilaria), และสกุลหว้าและไม้แดงเขา (Syzygium) เป็นต้น

ส่วนไม้ที่มีเรือนยอดชั้นรอง มีความสูง 20 - 25 เมตร และไม้ยืนต้นชั้นต่ำสุด มีความสูง 10 - 15 เมตร พรรณไม้ที่พบอยู่ในชั้นเรือนยอดทั้งสองค่อนข้างเหมือนกันคือ พบไม้สกุลสังเคียด (Aglaia), สกุลพันจำ (Vatica), สกุลไม้สาย (Pometia), สกุลปหานันช้าง (Goniothalamus), สกุลสังหยู (Pseudouvaria), สกุลติ้วเตี้ยว (Cratoxylum), สกุลมะไฟ (Baccaurea), สกุลนวลเลียน (Aporosa), สกุลพะวา (Garcinia) และสกุลเลือดควาย (knema) เป็นต้น

ในพื้นที่ป่ายังพบปาล์มขึ้นอยู่เป็นกลุ่มๆ ทั้งปาล์มยืนต้นและหวาย ตัวอย่างปาล์มยืนต้น เช่น ช้างให้ (*Borassodendron machadonis* Becc), หมากพน (*Orania sylvicola* Moore), หลาวชะโอนเขา (*Oncosperma horrida* Scheff), สกูลร็อก, ค้อ (*Livistona*) สกูลกะพ้อ (*Licuala*) สกูลระกำ (*Salaca*) และสกูลเต้าร้าง (*Caryota*) ส่วนหวายที่พบมากได้แก่ หวายในสกูล หวายตะค้าทอง (*Calamus*) เช่น หวายงวย (*C. peregrinus* Furt), หวายขริง (*C. palustris* Griff), หวายเล็ก (*C. javensis* BI) และหวายกำพวน (*C. longisetus* Griff.) สกูลหวายเถียม (*Daemonorops*) เช่น หวายจากจำ (*D. cailecarpus* Mart.), หวายจีเป็ด (*D. didymophyllus* Becc.), หวายเถียม (*D. tabacina* Becc.) และหวายพนชนหนอน (*D. sabut* Becc.) หวายสกูลหวายเดา (*Korthalsia*) ซึ่งพบทั้งหวายเดาใหญ่ (*K. grandis* Ridl.) และหวายเดาเล็ก (*K. rigida* Bl.) และในป่าชนิดนี้มีเถาวัลย์และไม้เลื้อยขึ้นอยู่หนาแน่น เช่น สกูลโคกลาน (*Bauhinia*), สกูลอรคนธ์ (*Tetracera*), สกูลเถาถลกบาตร (*Tetrastigma*), สกูลกุย (*Wallughbeig*), สกูลสะบ้า (*Entada*) และสกูลโมกเถา (*Epigynum*) สำหรับบริเวณที่โล่งที่มีไม้ใหญ่ขึ้นอยู่ห่างๆ พบว่ามีไม้ไผ่ขึ้นอยู่หนาแน่นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม้ไผ่ในสกูลไผ่หลัก (*Gigantochloa*), สกูลไผ่ป่า (*Bambusa*), สกูลไผ่ไร่ (*Schizostachyum*) และสกูลไผ่บงใหญ่ (*Dendrocalamus*)

5.1.2 ป่าตามสันเขาหินปูน (Limestone outcrops) เป็นสังคมพืชที่สามารถพบได้ตามเทือกเขาหินปูน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตจังหวัดพังงาและกระบี่ ซึ่งมีเทือกเขาหินปูนทอดตัวเป็นแนวยาวขนานไปกับชายฝั่งทะเล พืชส่วนใหญ่ที่ขึ้นอยู่เป็นพืชที่มีหนาม และทนแล้งได้ดี ตัวอย่างเช่น สลัดไดป่า (*Euphorbia antiquorum* Linn.) ส่วนไม้ยืนต้นขนาดใหญ่มีอยู่น้อย ลักษณะของต้นไม้ที่ขึ้นอยู่จะมีทรงพุ่มเตี้ยแคระแกร็น มีกิ่งก้านคดโค้งไปตามหน้าผา แต่สำหรับบริเวณที่มีดินลึกอาจมีลำต้นสูงถึง 40 เมตรก็ได้ ชนิดไม้ที่พบได้แก่ ตะเคียนหิน (*Hopea ferrea* Pierre), ตาคุ่มบก (*Sapium insigne* Benth.), จี้อ้าย (*Terminalia triptera* Stapf), เตยนะ (*Pentaspadon velutinus* Hook.f.), ลำปัด (*Diospyros ferrea* Bakh), พลับดวง (*D. bejaudii* Lec.), ไหม (*D. undulata* Wall.), กะเบาถลัก (*Hydnocarpus ilicifolius* King), ข้าวสาร (*Phyllanthus columnaris* Muell. Arg.), จีวป่า (*Bombax anceps* Pierre), ปอป่าน (*Sterculia rubiginosa* Vent.) ฯลฯ สำหรับบริเวณที่เป็นหน้าผาชันพบว่าพืชที่มีระบบรากยึดเกาะหน้าผาได้ดีปรากฏอยู่ เช่น พืชวงศ์ข่าฤาษี (*Gesneriaceae*) วงศ์ชิงช้าและวงศ์โกเนียขึ้นปกคลุมในฤดูฝน นอกจากนี้ยังมีเฟิร์นสกูลกระแตไต่ไม้ (*Drynaria*), สกูลเฟิร์นหัวละมาน (*Vittaria*), สกูล *Pyrosia* และสกูลข้าหลวงหลังลาย (*Asplenium*) ขึ้นอยู่ทั่วไปตามโขดหินหรือหลืบหิน

ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าเขาสก-คลองแสง มีพืชหายากและพืชเฉพาะถิ่นมากมาย ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538ข) ได้สำรวจพบว่ามียูถึง 16 ชนิด ได้แก่ บัวผุด (*Rafflesia Kerrii* Meijer.) ปาล์มเจ้าเมืองถลาง (*Kerriodoxa elegans* Dranst.) หมากพระราหู *Maxburretia furtadoana* Dranst.) ปาล์มสี่สิบ (*Licuala* sp.(cf.pahangensis) มะพลับขน (*Diospyros longipilosa* Phengklai) มะพลับเล็บนาง (*Diospyros thaiensis* Phengklai) รองเท้านารีเหลืองกระบี่ (*Paphiopedilum exul* Pfitz) รองเท้านารีขาวอ่างทอง (*Paphiopedilum niveum* Pfitz) เอื้องฝอยลม (*Paphiopedilum godefroyae* Pfitz) กล้วยตั้น (*Cyathea borneensis* Copel) มหาสดง (*Cyathea gigantea* Holtt) มหาสดง (*Cyathea podophylla* Copel) เป็นต้น

5.1.3 ป่าไร่ร้างหรือป่าไผ่ (Sucessional plant community) เป็นสังคมพืชที่ขึ้นปกคลุมอยู่ในพื้นที่ที่เคยมีมนุษย์เข้าไปตั้งถิ่นฐานก่อนการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเขาสกพื้นที่ที่เคยทำเหมืองแร่ ตลอดจนการสร้างถนนเพื่อเข้าไปขนส่งไม้ซุงเมื่อครั้งป่าผืนนี้ได้รับสัมปทานทำไม้ตั้งแต่อดีต สังคมพืชที่ขึ้นปกคลุมบริเวณนี้มีไม้เบิกนำเป็นไม้เด่นในพื้นที่ เช่น เต่าหลวง กระทุ่ม (*Anthocephalus chinensis* Rich. Ex Walp) ทองเต่า (*Mallotus barbatus* M.A.) สอยดาว (*M. paniculatus* M.A.) และอะราง (*Peltophorum dasyrachis* Kurz) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหญ้าคา (*Imperata cylindrical* Beauv.) ยง (*Neyraudia reynaudiana* Keng ex Hitchcock.) ขึ้นปกคลุมอยู่ทั่วไปและอาจพบเห็นพืชกลุ่มนี้ขึ้นทดแทนอยู่บริเวณชายฝั่งริมอ่างเก็บน้ำของเขื่อนรัชชประภาที่ระดับน้ำลดต่ำลง ส่วนใหญ่มีพืชหญ้าและกล้วยขึ้นปกคลุมพื้นที่

5.2 ความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณ

อุทยานแห่งชาติเขาสก ในอดีตในพื้นที่บางส่วนก่อนการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเขาสกเคยเป็นป่าสัมปทานมาก่อน ฉะนั้นพบว่าพื้นที่ที่เคยทำไม้มีต้นไม้ใหญ่อยู่น้อย ส่วนพื้นที่ที่ไม่เคยมีการทำไม้มาก่อนมีต้นไม้ขนาดใหญ่ วงศ์ไม้ยางพาราอยู่มากมาย ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538ข) ได้สำรวจและทำการศึกษาพบว่า ต้นไม้ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.5 เซนติเมตร 1,350 ต้น ต่อเฮกเตอร์ ต้นไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางที่มีความสูงเพียงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4.5 เมตร แต่สูงกว่า 2 เมตร มีความหนาแน่น 8,750 ต้น ต่อเฮกเตอร์ และพืชชั้นล่างที่สูงน้อยกว่า 2 เมตร จำนวน 40,000 ต้นต่อเฮกเตอร์ และความหลากหลายชนิดพันธุ์ไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางที่มีความสูงเพียงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4.5 เซนติเมตร มี 15 ชนิด และพืชชั้นล่าง 21 ชนิด

5.3 แหล่งรวมพืชหายาก

ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ปรากฏว่ามีพืชหายากและพืชเฉพาะถิ่น มากมายหลายชนิด ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538ข) สำรวจพบว่ามีถึง 16 ชนิด ได้แก่ 1) บัวผุด (*Rafflesia Kerrii* Meijer) 2) ปาล์มเจ้าเมืองถลาง (*Kerriodoxa elegans* Dransf.) 3) หมากพระราหู (*Maxburretia furtadoana* Dransf.) 4) ปาล์มลี้ลิบ (*Licuala sp.* (cf. *pahangensis*) 5) มะพลับขน (*Diospyros longipilosa* Phengklai) 6) มะพลับเล็บนาง (*Diospyros thaiensis* Phengklai) 7) *Rothmannia thailandica* Tirv.) 8) รองเท้านารีเหลืองกระบี่ (*Paphiopedilum exul* Pfitz.) 9) รองเท้านารีขาวอ่างทอง (*Paphiopedilum niveum* Pfitz.) 10) เอื้องฝ้าย (*Paphiopedilum godefroyae* Pfitz.) 11) เอื้องนกแก้ว (*Dendrobium cruentum* Reichb.f.) 12) ศรีระนอง (*Torenia ranongensis* Yamazaki.) 13) ฤกดัน (*Cyathea borneensis* Copet.) 14) มหาศแดง (*Cyathea gigantea* Holtt.) 15) มหาศดำ (*Cyathea podophylla* Copel.) 16) สั้ววาลโนรี (*Hiptage calcicola* Siriruga.) พืชประจำถิ่นที่ปรากฏเป็นกลุ่มปาล์ม คือหมากพระราหูหรือปาล์มเจ้าเมืองถลางเป็นปาล์มพื้นเมืองมีอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น และยังพบกลุ่มกาฝาก (parasite plant) ดอกใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ บัวผุด และกล้วยไม้ เฟิร์น พืชวงศ์บีกอนิยา (*Begoniaceae*) ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว

6. สภาพสัตว์ป่า

6.1 ความหลากหลายชนิดและปริมาณความชุกชุมของสัตว์ป่า

ความหลากหลายชนิดและปริมาณความชุกชุมของสัตว์ป่าผันแปรไปตามสังคมพืช และความอุดมสมบูรณ์ของพืชที่เป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากภาคใต้ได้มีปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ และปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง จึงทำให้สังคมพืชที่ปกคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ในภาคใต้เป็นสังคมป่าดิบชื้น ยกเว้นในบางพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างของปัจจัยสิ่งแวดล้อม และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดสังคมพืชแปรผันไป เช่น สังคมของป่าดิบแล้งและป่าผสมผลัดใบ ป่าเขาหินปูน ป่าชายหาด ป่าพรุและป่าชายหาด สังคมพืชที่ปกคลุมดินแต่ละประเภท ทำให้เกิดสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าแตกต่างกันไป เนื่องจากสังคมพืชมีโครงสร้างและชนิดพันธุ์ไม้ที่แตกต่างกัน สืบ (2530) ได้สำรวจชนิดและปริมาณความชุกชุมของสัตว์ป่าบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา พบสัตว์ป่า 338 ชนิด ประกอบด้วยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 61 ชนิด นก 193 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 62 ชนิด สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ 22 ชนิด ถิ่นที่อยู่อาศัยที่เป็นสังคมพืชป่าดิบชื้น พรรณไม้ต่างๆ ใน

สังคมพืชป่าดิบชื้นจะคงสภาพใบไว้ตลอดปี โดยมีเรือนยอดชั้นบนส่วนใหญ่สูงเกินกว่า 30 เมตร ขึ้นไป เรือนยอดชั้นล่างจะสอดแทรกจนแน่นทึบต่อลงถึงดิน เถาวัลย์ขนาดใหญ่และไม้ในวงศ์หมากและหวาย (Palme) มีผสมค่อนข้างมาก อุทิส (2541) กล่าวว่าสภาพความหลากหลายชนิดและปริมาณความชุกชุมของสัตว์ป่า มีความสัมพันธ์ต่อความหลากหลายและจำนวนประชากรของสัตว์ป่าเป็นอย่างมาก นอกจากเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์แล้ว ยังก่อให้เกิดพื้นที่อาศัยของสัตว์ป่าต่างๆ กันไป

6.2 ชนิดสัตว์ป่าที่สำคัญ

อุทยานแห่งชาติเขาสกเป็นพื้นที่ป่าที่มีสัตว์ป่าชุกชุมมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากสภาพป่าทั่วไปเป็นป่าดิบ ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์ 48 ชนิด ได้แก่ 1) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม (Mammals) ชนิดที่สัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์ 27 ชนิด เช่น หมีควาย แมวลายหินอ่อน เสือลายเมฆ เสือโคร่ง ช้าง สมเสร็จ วัวแดง และกระทิง 2) นก (Bird) ชนิดที่เป็นสัตว์ป่าหายาก ถูกคุกคามและใกล้จะสูญพันธุ์ที่พบและคาดว่าจะพบ จำนวน 17 ชนิด เช่น เหยี่ยวเพเรกริน นกแว่นสีน้ำตาล นกเงือกดำ นกหัวโหล่ฟ้าหน้าเขียว และนกโพระดกหลากสี 3) สัตว์เลื้อยคลาน (Reptiles) ชนิดที่เป็นสัตว์หายาก จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ เต่าจิ้งกร เต่าข้าง คู้ดคู่ ตะกวด และ 4) สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เช่น อึ่งกรายหัวมน เขียดลั่น เขียดเขาสอง เขียดหลังจุด

6.3 สภาพถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

6.3.1 บริเวณป่าดิบชื้น เป็นป่าไม้ที่ไม่ผลัดใบ สภาพป่ารกทึบ อาจแบ่งได้เป็นสองชั้น เรือนยอด เรือนยอดส่วนบนส่วนใหญ่สูงกว่า 30 เมตร และมีเรือนยอดส่วนล่างสอดแทรกจนแน่นทึบต่อลงถึงดิน เถาวัลย์ขนาดใหญ่ และมีไม้วงศ์หมากและหวายมีผสมค่อนข้างมาก และสังคมไม้เด่นชัดกระจายทั่วไป เช่น ไม้เกรียบ ไม้มัน ไม้ป่า ไม้ผิวบาง ไม้สีสุก สภาพป่าดังกล่าวก่อให้เกิดแหล่งอาศัยของสัตว์ป่าที่หลากหลาย แบ่งตามความสูงของต้นไม้ได้ 5 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับเหนือเรือนยอด (Above the canopy) สัตว์ที่ครอบครองพื้นที่เหนือเรือนยอดเป็นสัตว์ที่มีความสามารถในการบิน ได้แก่กลุ่มของนกและค้างคาวชนิดต่างๆ เช่น เหยี่ยวผึ้ง เหยี่ยวรุ้ง นกแอ่นตะโพกขาวหางแฉก ค้างคาวมงกุฎเทาแดง ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กสองสี 2) ระดับเรือนยอด (Top of the canopy) สัตว์ที่ครอบครองพื้นที่ระดับเรือนยอดเป็นสัตว์ที่มีความสามารถในการบิน

และป็นปายห้อยโหนกิ่งไม้ได้ดี ซึ่งจะเป็นสัตว์ในกลุ่มของสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม เช่น ค้างคาวแม่ไก่ ป่าฝน ค้างแว่นถิ่นใต้ ชะนีมือขาว พญากระรอกดำ นกกก และนกชนหิน 3) ระดับกึ่งกลางของเรือนยอด (Middle of the canopy) สัตว์ที่ครอบครองบริเวณระดับกึ่งกลางเรือนยอด ส่วนใหญ่เป็นสัตว์จำพวกนก และสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมเป็นส่วนใหญ่ และอาจพบสัตว์เลื้อยคลานมาใช้ประโยชน์เป็นบางครั้ง เช่น สัตว์ในกลุ่มของนกหัวขวานที่กินแมลงตามเปลือกไม้ นกจับแมลงชนิดต่างๆ ชะมดอีเห็น กระรอกชนิดต่างๆ ตั๊กแตน กิ้งก่าบิน และตะกวน เป็นต้น 4) ระดับพื้นดิน (Ground animals) สัตว์ที่ครอบครองบริเวณพื้นดินเป็นสัตว์ในกลุ่มสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน และนกบางชนิด เช่น ช้าง กวาง หมูป่า เต่าชนิดต่างๆ ไก่ป่า นกคุ้ม นกกระรางหัวหงอก ส่วนสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกมีการใช้พื้นที่ป่าดิบชื้นบริเวณใกล้แหล่งน้ำ และ 5) ระดับใต้ผิวดิน (Under surface-ground animals) เป็นกลุ่มสัตว์ที่มีช่วงเวลาการดำรงชีวิตบางส่วนอยู่ใต้ดิน เช่น อ้น และเม่น เป็นต้น

6.3.2 บริเวณป่าเขาหินปูน (limestone forest) สภาพทางธรณีสัณฐานก่อให้เกิดพื้นที่ภูเขาหินปูนที่สูงชัน ยอดเขาสูงสุดประมาณ 850 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ภูเขาหินปูนมียอดแหลมระเกะระกะมีถ้ำและร่องเขาสูงชันหลายแห่งกระจายอยู่ทั่วไป อ้นเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่าหลายชนิด เช่น เลียงผา ค่างดำ ค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน ค้างคาวมงกุฎหัวแดง ค้างคาวหน้ายักษ์ เป็นต้น สังคมพืชที่ขึ้นอยู่บริเวณป่าเขาหินปูน พันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่มีการเจริญเติบโตค่อนข้างช้า มักเป็นไม้ขนาดเล็กและไม้พื้นล่างทั่วไป เนื่องจากชั้นดินมีน้อย ได้แก่ จำพวกหวาย เป้ง ฝักรวก สบู่เลือด พรรณไม้ที่สูงกว่าไม้พื้นล่าง เช่น ตะเคียนหิน ไม้จันทร์ โพธิ์เขา ไทร จันทน์ผา เป็นต้น

6.3.3 สภาพถิ่นอาศัยบริเวณลำห้วยและธารน้ำไหล พบได้ทั่วไปในพื้นที่โดยมีน้ำไหลตลอดปี สัตว์ป่าหลายกลุ่มเข้ามาใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย หลบภัย หาอาหาร ผสมพันธุ์ ได้แก่ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกทุกชนิด เช่น กบทูต เขียดว้าก จงโคร่ง อึ่งน้ำเต้า สัตว์จำพวกนก ได้แก่ นกยางไฟธรรมดา เขียวรูง นกแต้วแล้วอกเขียว นกกางเขนน้ำหลังแดง นกเอี้ยงถ้ำ กลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ ตะพาบน้ำ เขียด งูเหลือม สัตว์เลื้อยคลานด้วยน้ำนม เช่น หมูป่า พักพอนอีเห็นน้ำ

6.3.4 สภาพถิ่นอาศัยบริเวณสังคมพืชที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของมนุษย์ (Man-made Plant Community) เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ที่ได้บุกรุกครอบครองทำลายป่าและเพาะปลูกพืชไร่และทำสวนยางพารา ก่อนที่จะประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเขาสกและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง สัตว์ป่าที่พบเป็นพวกที่ปรับตัวได้ ได้แก่ หนูชนิดต่างๆ อ้น หมูป่า หูกงู ในพื้นที่ป่าเขาสก

ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่กิจกรรมการทำไม้ หมอนไม้ ทางชักลากไม้ บริเวณทุ่งหญ้า แหล่งหากินของสัตว์ป่า เช่น ช้างป่า กระตัง กวาง เก้ง เสือดำ

6.3.5 สภาพถิ่นอาศัยบริเวณอ่างเก็บน้ำ (Man-made reservoir) พื้นที่เหนือเขื่อนรัชชประภาได้ก่อให้เกิดอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 165 กิโลเมตร หรือประมาณ 105,000 ไร่ อ่างเก็บน้ำได้ท่วมบริเวณป่าลุ่มต่ำของป่าคลองแสง เคยเป็นป่าดงดิบที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก ได้ทำลายแหล่งอาศัยและแหล่งอาหารสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันพื้นที่บริเวณมีสัตว์ป่าอยู่ไม่มากนักที่ปรากฏให้เห็นตามเกาะขนาดใหญ่ๆ เช่น ค้างแว่นถิ่นใต้ ชะนีมือขาว ลิ่นพันธุ์ชะวา กระรอกปลายหางดำ กระจอน เป็นต้น สำหรับสัตว์ป่าประเภทปลา ได้แก่ ปลาหมอช้างเหยียบ ปลาแคตโลง ปลาชะโด เป็นต้น

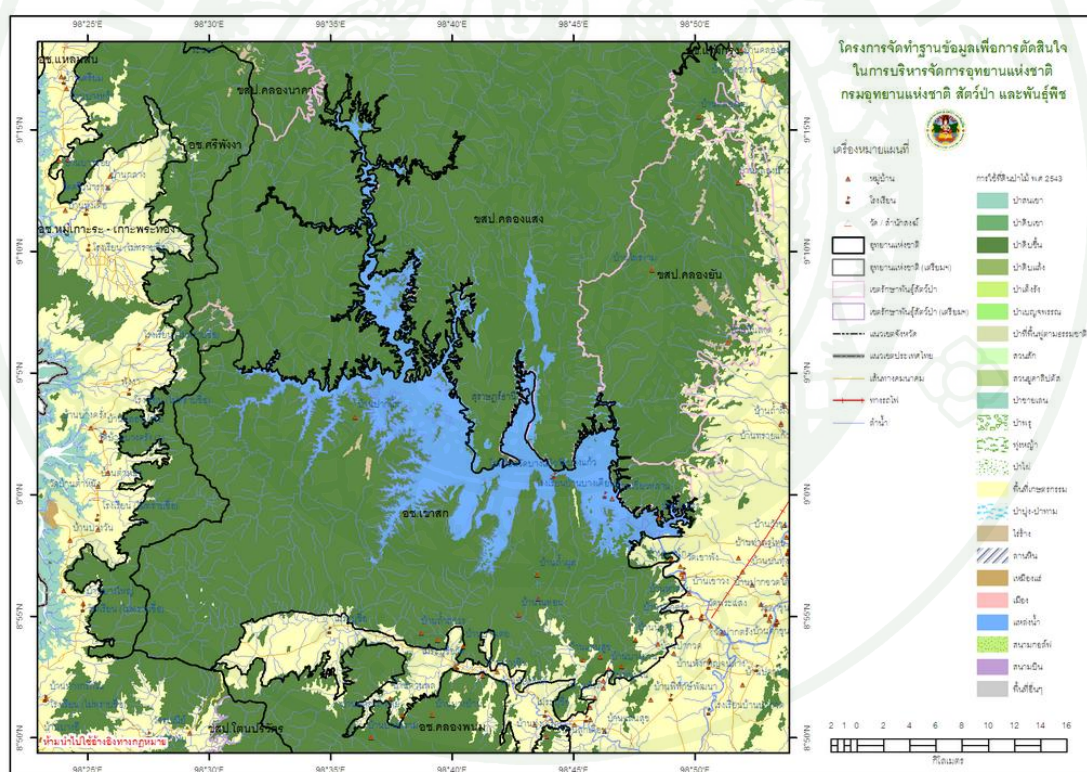
7. แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

เนื่องจากสภาพพื้นที่ทั้งหมดประกอบด้วยภูเขาสูงชัน เป็นส่วนใหญ่และมีป่าไม้หนาแน่น จึงมีลำธารใหญ่น้อยจำนวนมาก ลำธารทั้งด้านทิศเหนือไหลลงคลองแสง ส่วนลำธารด้านทิศใต้ไหลลงคลองสก น้ำในคลองสกและคลองแสงมารวมกันเป็นต้นกำเนิดคลองพุมดวง เป็นสาขาหนึ่งที่สำคัญของแม่น้ำตาปี ลำน้ำคลองแสงและคลองสก ทิศใต้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก มีลำธารเล็กๆ ไหลลงคลองสก ก่อให้เกิดน้ำตกสวยงามหลายชั้น เช่น น้ำตกสิบเอ็ดชั้น น้ำตกบางหัวแรด น้ำตกโดนกลอย น้ำตกโดนไพร น้ำตกธารสวรรค์ สำหรับบริเวณแก่งเชี่ยวหลานซึ่งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้สร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน ละได้เริ่มกักเก็บน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ทำให้บริเวณเหนือเป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ประมาณ 168 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 105,000 ไร่ ก่อให้เกิดเกาะเล็กเกาะน้อยประมาณ 162 เกาะ คิดเป็นพื้นที่ 14.06 ตารางกิโลเมตร (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2538ข) มีจุดท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวนิยม จำนวน 25 แห่ง มีทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเภทระบบนิเวศป่าดิบชื้น ภูเขา หินปูน ถ้ำ ทะเลสาบ น้ำตก น้ำพุ พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า จึงจัดได้ว่ามีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการรองรับกิจกรรมนันทนาการและการท่องเที่ยว ที่ปรากฏในปัจจุบัน ได้แก่ ล่องเรือชมทิวทัศน์ภูเขาหินปูน(กุ้ยหลินเมืองไทย) ศึกษาถ้ำน้ำทะเล ถ้ำประกายเพชร ถ้ำปะการัง พายเรือแคนูทะเลสาบห้วยร้อยไร่ ชมน้ำตกโดนพันเมตร น้ำตกกุ้ยซี้ โป่งน้ำร้อนคลองหย้า ถ้ำห้วยคลองแสงตอนบน ศึกษาธรรมชาติโป่งน้ำร้อนคลองหย้า เดินป่าศึกษาธรรมชาติป่าปลายแสง ศึกษาพรรณไม้พันธุ์พืชหายากและพืชประจำถิ่น พันธุ์ไม้ที่ขึ้นบริเวณภูเขาหินปูน ป่าดึกดำบรรพ์ถ้ำเจียร ดูนกป่าปลายแสง นั่งเรือชมฝูงกระตัง ส่องสัตว์ป่า บริเวณคลองหย้า

ศึกษาช้างป่าบริเวณป่าคลองมอญ นั้งแพไม้ไผ่คู่สัตว์ป่า ศึกษาถ้ำป่าห้วยถ้ำจันทร์ พื้นที่ทะเลสาบห้วย
ร้อยไร่ สัตว์ป่าเด่น ได้แก่ ช้างป่า กระทิง กวางป่า สมเสร็จ นกเงือก

9. การเดินทาง

การเดินทางเข้าสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก เริ่มการเดินทางจากอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี หรืออำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 401 (ถนนสายสุราษฎร์ธานี – ตะกั่วป่า) ถึงอำเภอบ้านตาขุน ระหว่างกิโลเมตรที่ 67-78 เข้าสู่ถนนลาดยางไปประมาณ 15 กิโลเมตร ถึงเขื่อนรัชชประภาซึ่งอยู่ตั้งอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2556ข)

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

ในการศึกษาครั้งนี้ มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เครื่องจับพิกัดทางภูมิศาสตร์ (global positioning system, GPS)
2. แผนที่ภาพถ่ายออร์โธรีโธกราฟิกเลข ปี พ.ศ. 2545 ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มาตราส่วน 1: 50,000 ครอบคลุมพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก
3. แผนที่อุทยานแห่งชาติเขาสก มาตราส่วน 1: 50,000 ของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
4. เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับประมวลผล
5. แบบสำรวจ และประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ช่วงชั้นโอกาสทางด้านนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. แบบประเมินความเหมาะสม และคำแนะนำของตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
7. แบบสอบถามความต้องการของชุมชนและราคาค่าพาหนะที่เหมาะสมของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

8. แบบสอบถามความพึงพอใจโปรแกรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

9. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การทดสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินและแบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัย ที่นำไปทดสอบหาความตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบประเมินและแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ไปปรึกษาและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ได้แก่ ความสอดคล้อง ความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ทดสอบความเชื่อมั่นด้วยเทคนิควัดความสอดคล้องภายในชุดเดียวกัน (Internal Consistency) โดยวิธีการค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach' s Alpha (กัลยา, 2552)

วิธีการ

1. สํารวจและประเมินศักยภาพทรัพยากรและจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1.1 สํารวจและรวบรวมทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก ร่วมกับการสำรวจภาคสนามและสอบถามผู้ให้ข้อมูลหลักในพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีในพื้นที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีพื้นที่เป้าหมายเป็นแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติที่จำแนกออกตามความแตกต่างของ

ระบบนิเวศที่เป็นฐานทรัพยากรได้ 5 ประเภท คือ ลำน้ำ ถ้ำ ธรณีสัณฐาน จุดชมวิวและเส้นทางเดินป่า

1.2 คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่โดดเด่นทางธรรมชาติทั้งหมดที่ได้จากการสำรวจตามข้อ 1 จากข้อมูลพื้นฐานแหล่ง นำมาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่โดดเด่น โดยการจัดประชุมกลุ่ม (group discussion) ผู้ให้ข้อมูลหลักในพื้นที่ศึกษาที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 20 คน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาที่โดดเด่น ด้วยวิธี Pair wise ranking แต่ละประเภทมีคะแนนสูงสุดอย่างน้อย 2 อันดับแรก และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทละ 1 แห่ง รวม 5 แห่ง

1.3 ประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตัวอย่าง

1.3.1 รวบรวมข้อมูลพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่างเกี่ยวกับที่ตั้ง และขอบเขตของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อมูลด้านที่ตั้ง หน่วยงานรับผิดชอบ การเดินทาง ประเภทกิจกรรมท่องเที่ยวและรูปแบบการใช้ประโยชน์ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ ด้านพื้นที่ประกอบกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว

1.3.2 ประเมินเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยชี้วัดและเกณฑ์เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum) โดยประยุกต์จากแนวคิดของครรรชนี (2549) ประกอบด้วยปัจจัยชี้วัด 1) การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่ 2) ด้านความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่ 3) ระดับการพึ่งพาตนเอง 4) ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานดูแลรับผิดชอบ 5) โอกาสพบปะผู้คน รวมจำนวน 9 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่ง ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก ระดับการพึ่งพาตัวเอง ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่และ โอกาสพบปะผู้คน โดยการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการอุทยานแห่งชาติ โดยการสุ่ม

แบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชีวิตและกำหนดค่าคะแนนความสำคัญหรือถ่วงน้ำหนัก(weighted score, W) ของแต่ละปัจจัยชีวิตที่สร้างขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่ามัธยฐาน (median) โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ คือ ระดับค่ามัธยฐาน 1.00 - 1.79, 1.80-2.59, 2.60-3.39, 3.40-4.19 และ 4.20-5.00 หมายถึงปัจจัยที่มีความเหมาะสม น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามลำดับ สำหรับคะแนนความสำคัญหรือค่าถ่วงน้ำหนักกำหนดจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับที่ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชีวิต เป็นการให้คะแนนแบบประมาณค่า (rating score) ตั้งแต่ 1- 5 คะแนน ในแต่ละกลุ่มตัวชี้วัด คะแนน 1 หมายถึง ค่าน้ำหนักต่ำมาก และ 5 หมายถึง ค่าน้ำหนักสูงมาก จากนั้นนำมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด จากปัจจัยชีวิตที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว คัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไปหรือมีความเหมาะสมมากขึ้น

การให้คะแนนแต่ละตัวชี้วัด (rated score, R) คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาสก เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันปราบปรามประมงน้ำจืดภาคใต้ เจ้าหน้าที่ไฟฟ้าฝ่ายผลิตเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านชีหวหลาน สมาชิกชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผู้ประกอบการแพพัก นักวิชาการวิทยาลัยการท่องเที่ยวนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และผู้วิจัย โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 22 คน ก่อนที่จะทำการประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน ประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการให้มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักวิชาการก่อน

ในการวิเคราะห์เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Equation) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$ROS = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_n R_n}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_n}$$

โดยที่

ROS = ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (recreation opportunity spectrum)

R_i = ค่าคะแนนระดับเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5

$W_{1...n}$ = ค่าถ่วงน้ำหนักของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n ในที่นี้มีค่าตั้งแต่ 3.40 - 5

ค่าที่คำนวณได้จากสมการถ่วงน้ำหนัก นำมาจัดกลุ่มช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการตามเกณฑ์ที่กำหนด แบ่งเป็น 5 ช่วงชั้น ตามลำดับ ช่วงคะแนนต่ำสุดไปหาคะแนนสูงสุด แต่ละแหล่งนันทนาการ มีค่าคะแนนที่ตกอยู่ในช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการที่แตกต่างกัน จากสูตรแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80\end{aligned}$$

จากการคำนวณค่าพิสัยในการแบ่งช่วงชั้น และการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ มีค่าคะแนนเฉลี่ย ดังรายละเอียด ดังนี้

ค่าพิสัย 1.00 -1.80 = กลุ่มชั้นพื้นที่พัฒนามาก (Developed- D)

ค่าพิสัย 1.81 -2.60 = กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งพัฒนา (Semi-developed-SD)

ค่าพิสัย 2.61 -3.40 = กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์
(Semi-primitive Motorized-SPM)

ค่าพิสัย 3.41 -4.20 = กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งธรรมชาติไม่ใช้ยานยนต์
(Semi-primitive Non-motorized - SPNM)

ค่าพิสัย 4.21 -5.00 = กลุ่มชั้นพื้นที่ธรรมชาติสันโดษ (Primitive-P)

1.3.3 ประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติยึดแนวคิดเรื่องการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538ข) พร้อมทั้งประยุกต์จากแนวคิดของ ดร.ชนัน (2549) และนภวรรณ และคณะ(2549) ประกอบด้วยปัจจัยชี้วัด

ด้านทรัพยากร ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการบริหารจัดการ ร่วมกับการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดและกำหนดค่าคะแนนความสำคัญหรือถ่วงน้ำหนักของแต่ละปัจจัยชี้วัดที่สร้างขึ้น สรุปแยกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติทั่วไป (Conventional nature tourism, NT) จำนวน 20 ตัวชี้วัด 2) การท่องเที่ยวผจญภัย (Adventure tourism, AT) จำนวน 20 ตัวชี้วัด และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism, ET) จำนวน 24 ตัวชี้วัด (รายละเอียดตารางผนวกที่ ก1)

ร่วมกับการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเป็นนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการอุทยานแห่งชาติ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดและกำหนดค่าคะแนนความสำคัญหรือถ่วงน้ำหนัก (weighted score) ของแต่ละปัจจัยชี้วัดที่สร้างขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่ามัธยฐาน (median) โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ คือ ระดับค่ามัธยฐาน 1.00 - 1.79, 1.80-2.59, 2.60-3.39, 3.40-4.19 และ 4.20-5.00 หมายถึงปัจจัยที่มีความเหมาะสม น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามลำดับ สำหรับคะแนนความสำคัญหรือค่าถ่วงน้ำหนักกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับที่ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัด เป็นการให้คะแนนแบบประมาณค่า (rating score) ตั้งแต่ 1- 5 คะแนน ในแต่ละกลุ่มตัวชี้วัด โดยคะแนน 1 หมายถึงค่าน้ำหนักต่ำมาก และ 5 หมายถึงค่าน้ำหนักสูงมาก จากนั้นนำมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด (W) จากปัจจัยชี้วัดที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว คัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไปหรือมีความเหมาะสมมากขึ้นไป

ส่วนการให้คะแนนแต่ละตัวชี้วัด (rated score หรือ ค่า R) คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาสก เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เจ้าหน้าที่ศูนย์ประมงน้ำจืดเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่ไฟฟ้าฝ่ายผลิตเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านเชี่ยวหลาน สมาชิกชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผู้ประกอบการแพพัก นักวิชาการวิทยาลัยการท่องเที่ยวนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และผู้วิจัย โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน

22 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว ก่อนที่จะทำการประเมินศักยภาพทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว มีการเสริมสร้างความรู้โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพทรัพยากร ให้มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักวิชาการก่อน

ในการวิเคราะห์ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวใช้หลักสมการถ่วงน้ำหนัก ดังนี้

$$RRP = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_n R_n}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_n}$$

โดยที่ RRP = ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (recreation resource potential)

$R_{1...n}$ = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

$W_{1...n}$ = ค่าน้ำหนักหรือค่าความสำคัญของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

ค่าคะแนนศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่คำนวณได้จากสมการถ่วงน้ำหนัก จะถูกนำมาจัดกลุ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อบ่งชี้สถานภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ 0 ศักยภาพต่ำ ถึง 3 ศักยภาพสูง จากสูตรการแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\ &= (3-0)/4 \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

จากการคำนวณค่าพิสัยในการแบ่งช่วงชั้น และค่าคะแนนเฉลี่ยระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 -0.75 = แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ

ค่าคะแนน 0.76 -1.50 = แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง

ค่าคะแนน 1.51 -2.25 = แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง

ค่าคะแนน 2.26 -3.00 = แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง

จากผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด (5 แหล่ง) ในขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ความเหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวตามผังการสร้างโปรแกรมท่องเที่ยวดังแสดงในภาพที่ 3 ได้ดังนี้

ศักยภาพของทรัพยากร	ช่วงชั้นโอกาสนันทนาการ					
		P (4.21-5.00)	SPNM (3.41- 4.20)	SPM (2.61 – 3.40)	SD (1.81 – 2.60)	D (1.00 – 1.80)
	สูง (2.26 – 3.00)					
	ค่อนข้างสูง (1.51 – 2.25)					
	ปานกลาง (0.76-1.50)					
	ต่ำ (0.00-0.75)					

ภาพที่ 3 ศักยภาพทรัพยากรและเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการเพื่อสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าคะแนนสูงสุด (ค่ามัธยฐานช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 ถึง 3.00 หรือมีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง ถึงสูง) ของเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการถึงพัฒนา (SD) ถึงธรรมชาติสันโดษ (P) ตามประเภทการท่องเที่ยวของสถานภาพแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน(ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั่วไป (NT) หรือ ประเภทผจญภัย (AT) หรือ ประเภทเชิงนิเวศ (ET) ไปประมวลรวมกับค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยวหลัก ในแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง เพื่อสร้างโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อไป

2. สร้างและประเมินโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

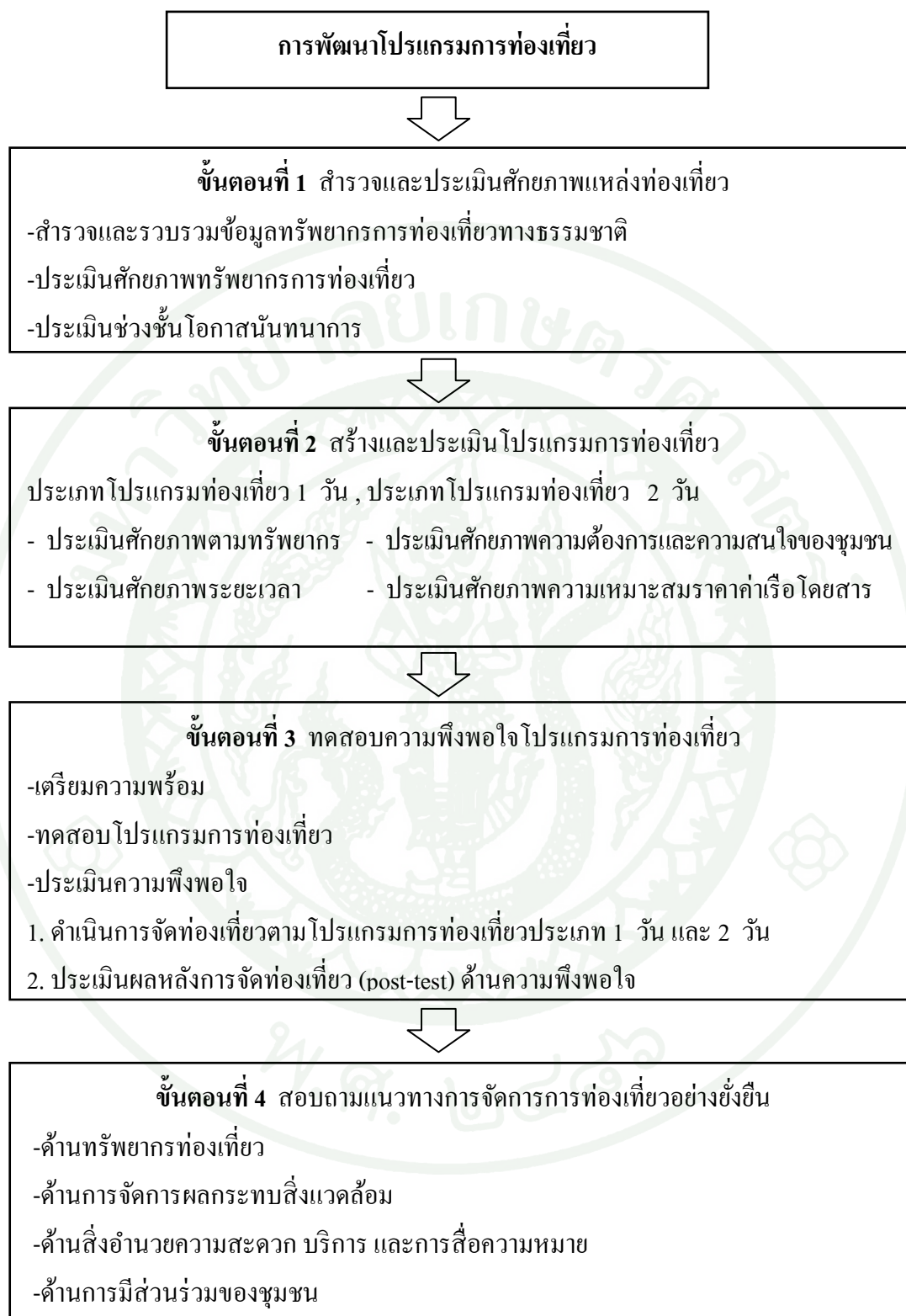
การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 2) สร้างและประเมินโปรแกรมการท่องเที่ยว 3) ทดสอบความพึงพอใจโปรแกรมการท่องเที่ยว และ 4) สอบถามแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (รายละเอียดตามภาพที่ 4) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสกประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมต่อแหล่งท่องเที่ยว และเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและประเมินโปรแกรมการท่องเที่ยวตามทรัพยากรระดับกิจกรรมตามระยะเวลาของกิจกรรม ความต้องการและความสนใจของชุมชน ราคาพาหนะที่เหมาะสม และโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน และโปรแกรมประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบความพึงพอใจโปรแกรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการทดสอบโปรแกรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพความเหมาะสมสูงสุด การทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน และ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน และการประเมินความพึงพอใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 4 สอบถามแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการท้องเที่ยว

2.1 คัดเลือกประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่างเพื่อสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.2 สํารวจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นกิจกรรมหลักของประเภทการท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง โดยการรวบรวมข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวหลักในแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่างซึ่งเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรมมากที่สุด

2.3 ประเมินศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประเภทกิจกรรมและรูปแบบการใช้ประโยชน์ท่องเที่ยวที่เป็นประเภทกิจกรรมหลักแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

2.3.1 กิจกรรมท่องเที่ยวชมธรรมชาติ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากร ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

2.3.2 กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากร ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น ระยะทางของการล่องเรือ ความเชี่ยวชาญของกระแสน้ำและลม ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

2.3.3 กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ประกอบด้วย 13 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากร ความหลากหลายของระบบนิเวศ จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า ความยาวของเส้นทาง ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น อัตราการพังทลาย การกัดเซาะและสึกกร่อนของดินจากการใช้ประโยชน์ กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

2.3.4 กิจกรรมเที่ยวถ้ำ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ประกอบด้วย 13 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ทัศนียภาพ และสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากร จำนวน ชนิด ของพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็น ขณะเที่ยวถ้ำ ลักษณะวงรอบของเส้นทาง ความยาวของเส้นทาง ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ การพึ่งพาตนเอง โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

โดยสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการอุทยานแห่งชาติ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดและกำหนดค่าคะแนนความสำคัญหรือถ่วงน้ำหนัก (weighted score หรือ ค่า W) ของแต่ละปัจจัยชี้วัดที่สร้างขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่ามัธยฐาน (median) โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ คือระดับค่ามัธยฐาน 1.00 - 1.79, 1.80-2.59, 2.60-3.39, 3.40-4.19 และ 4.20-5.00 หมายถึง ปัจจัยที่มีความเหมาะสม น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามลำดับ สำหรับคะแนนความสำคัญหรือค่าถ่วงน้ำหนักกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับที่ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัด เป็นการให้คะแนนแบบประมาณค่า (rating score) ตั้งแต่ 1- 5 คะแนน ในแต่ละกลุ่มตัวชี้วัด โดยคะแนน 1 หมายถึงค่าน้ำหนักต่ำมาก และ 5 หมายถึงค่าน้ำหนักสูงมาก จากนั้นนำมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด จากปัจจัยชี้วัดที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว คัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไปหรือมีความเหมาะสมมากขึ้นไป

ส่วนการให้ค่าคะแนนแต่ละตัวชี้วัด (rated score หรือ ค่า R) คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาสก เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เจ้าหน้าที่ศูนย์ประมงน้ำจืดเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่ไฟฟ้าฝ่ายผลิตเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านชีหวหลาน สมาชิกชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผู้ประกอบการแพพัก นักวิชาการวิทยาลัยการท่องเที่ยวนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และผู้วิจัย โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ก่อนที่จะ

ทำการประเมินกิจกรรมท่องเที่ยวตามประเภทต่างๆ จะมีการเสริมสร้างความรู้โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการประเมิน ให้มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักวิชาการก่อน

การวิเคราะห์ระดับศักยภาพของทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ใช้สมการถ่วงน้ำหนักดังนี้

$$RRP = (70 R_{core} + 30 R_{Act})/100$$

โดยที่

RRP = คะแนนศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่มีค่า 1 ถึง 3

$70R_{Core}$ = คะแนนรวมปัจจัยชี้วัดหลักแหล่งท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยว
มีค่า 70 ถึง 210

$30R_{ACT}$ = คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดเฉพาะตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว
มีค่า 30 ถึง 90

วิธีการวิเคราะห์คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยว และปัจจัยชี้วัดเฉพาะตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว ใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (simple weighting score equation) ดังนี้

$$R_{Core} = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_n R_n}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_n}$$

โดยที่

R_{Core} = ระดับศักยภาพทรัพยากรตามปัจจัยชี้วัดหลักของการประเมินศักยภาพ
ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว มีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 3

$R_{1...n}$ = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

$W_{1...n}$ = ค่าน้ำหนักหรือค่าความสำคัญของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

สำหรับการวิเคราะห์คะแนนของปัจจัยชี้วัดเฉพาะกิจกรรมตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว ใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (simple weighting score equation) ตามที่เสนอไว้แล้ว

ค่าที่คำนวณได้จากสมการถ่วงน้ำหนักจะนำมาจัดกลุ่มระดับศักยภาพประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ ค่าคะแนน 1 ศักยภาพต่ำถึง 4 มีศักยภาพสูง จากสูตรการแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\ &= (3 - 0)/4 \\ &= 0.75\end{aligned}$$

จากการคำนวณค่าพิสัยในการแบ่งช่วงชั้น และระดับค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ มีค่าคะแนนเฉลี่ย มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 -0.75	=	ประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทรัพยากรต่ำ
ค่าคะแนน 0.76 -1.50	=	ประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทรัพยากรปานกลาง
ค่าคะแนน 1.51 -2.25	=	ประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทรัพยากรค่อนข้างสูง
ค่าคะแนน 2.26 -3.00	=	ประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทรัพยากรสูง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าคะแนนสูงสุด (ค่ามัธยฐานช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 ถึง 3.00 หรือมีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง ถึงสูง) ของแต่ละแหล่ง เพื่อสร้างโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ต่อไป

2.2 สร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว

วิเคราะห์ กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงสุดตามค่าคะแนนข้อ 2.1 โดยการจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ ร่วมกับข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยว และระยะเวลาประกอบกิจกรรม ที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม ประยุกต์จากแนวคิดของดรชนิ

(2549) มากำหนดเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วันแบบไม่พักค้าง, โปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน ตามระยะเวลาในการประกอบกิจกรรม และความใกล้เคียงของแหล่งท่องเที่ยวที่บรรจุไว้ในโปรแกรม

2.3 ประเมินศักยภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.3.1 ประเมินศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของโปรแกรมการท่องเที่ยวศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ตามโปรแกรมท่องเที่ยวเป็นค่าผลรวมคะแนนปัจจัยชี้วัดหลักและปัจจัยชี้วัดตามเฉพาะกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว

$$\sum_1^n [(70 R_{core} + 30 R_{Act}) / 100]$$

โดยที่

$70R_{Core}$ = คะแนนรวมปัจจัยชี้วัดหลักแหล่งท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยว

$30R_{ACT}$ = คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดเฉพาะตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว

ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับศักยภาพกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 -0.75 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพทรัพยากรต่ำ

ค่าคะแนน 0.76 -1.50 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพทรัพยากรปานกลาง

ค่าคะแนน 1.51 -2.25 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพทรัพยากรค่อนข้างสูง

ค่าคะแนน 2.26 -3.00 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพทรัพยากรสูง

2.3.2 ประเมินศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาของโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดและกำหนดค่าคะแนนความสำคัญหรือถ่วงน้ำหนัก (weighted score หรือ ค่า W) ของแต่ละปัจจัยชี้วัดที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับการประเมินศักยภาพตามประเภทกิจกรรม จำนวน 30 คน ประเมินตัวแปรประกอบด้วย เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยว 1 ปัจจัย 2) ระยะเวลาประกอบกิจกรรม 1 ปัจจัย

ส่วนการให้ค่าคะแนนแต่ละตัวชี้วัด (rated score หรือ ค่า R) โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักวิชาการ และผู้วิจัย ชุดเดียวกันกับการประเมินศักยภาพตามประเภทกิจกรรม จำนวน 22 คน โดยในการวิเคราะห์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวใช้สมการสมการดังนี้

$$R_t = (R_{t1} + R_{t2})/2$$

โดยที่

R_t = คะแนนศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยว
ที่มีค่า 1 ถึง 3

R_{t1} = ค่าศักยภาพของความเหมาะสมปัจจัยด้านระยะเวลาเดินทาง
ระหว่างจุดท่องเที่ยว

R_{t2} = ค่าศักยภาพของความเหมาะสมปัจจัยด้านระยะเวลา
ประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สมการถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Equation)

$$R_t = \frac{W_{t1} R_{t1} + W_{t2} R_{t2}}{W_{t1} + W_{t2}}$$

โดยที่

R_t = ระดับศักยภาพความเหมาะสมเวลาท่องเที่ยว

R_{t1-2} = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง 2 มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 3

W_{11-12} = คำน้้าหนักหรือค่าความสำคัญของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง 2 ในที่นี้
มีค่าตั้งแต่ 3.40 - 5

ค่าที่คำนวณได้จากสมการถ่วงน้ำหนักจะถูกนำมาจัดกลุ่มระดับความเหมาะสมของเวลาในการท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ ค่าคะแนน 1 ศักยภาพต่ำถึง 4 มีศักยภาพสูงจากสูตรการแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\ &= (3 - 0)/4 \\ &= 0.75\end{aligned}$$

จากการคำนวณ ระดับค่าคะแนนความเหมาะสมของระยะเวลาตามประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 - 0.75 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพ
ความเหมาะสมของระยะเวลาดำ
ค่าคะแนน 0.76 - 1.50 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพ
ความเหมาะสมของระยะเวลายานกลาง
ค่าคะแนน 1.51 - 2.25 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพ
ความเหมาะสมของระยะเวลาค่อนข้างสูง
ค่าคะแนน 2.26 - 3.00 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพ
ความเหมาะสมของระยะเวลาสูง

2.3.3 ประเมินศักยภาพความต้องการและความสนใจของชุมชนต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชุมชน ใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วยตัวแปร 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ด้านความต้องการและความสนใจของชุมชน ประชากรคือผู้ให้บริการเรือโดยสารซึ่งเป็นสมาชิกของชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 120 คน

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลระดับความต้องการ ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scal แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับความต้องการ	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1
ไม่ต้องการ	0

วิธีการคำนวณ เตรียมข้อมูลแจกแจงความถี่ แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้จำนวนความถี่คูณกับค่าข้อมูลของแต่ละกลุ่มหรือชั้นแล้วนำผลคูณที่ได้รวมกันหารด้วยจำนวนข้อมูลหรือผลรวมความถี่ได้ค่าเฉลี่ย ระดับความต้องการ จัดกลุ่มระดับความเหมาะสมด้านความต้องการและสนใจของชุมชนต่อโปรแกรมท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ช่วง จากสูตรการแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\
 &= (3 - 0) / 4 \\
 &= 1.00
 \end{aligned}$$

จากค่าที่คำนวณได้ จัดระดับศักยภาพความต้องการและสนใจโปรแกรมการท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 -0.75 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนระดับต่ำ

ค่าคะแนน 0.76 -1.50 = โปรแกรมทางธรรมชาติที่มีศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 1.51 -2.25 = โปรแกรมทางธรรมชาติที่มีศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนระดับค่อนข้างสูง

ค่าคะแนน 2.26 -3.00 =โปรแกรมทางธรรมชาติที่มีศักยภาพความต้องการ
และสนใจของชุมชนระดับสูง

2.3.4 ประเมินค่าศักยภาพความเหมาะสมของราคาค่าเรือต่อโปรแกรมการ
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยนำโปรแกรมการท่องเที่ยวสอบถามผู้ให้บริการเรือโดยสารซึ่งเป็น
สมาชิกของชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับการ
ประเมินความต้องการและสนใจ สอบถามเกี่ยวกับราคาค่าบริการเรือท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อ
โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สร้างขึ้น

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลใช้มาตรวัดแบบ Likert Scal แบ่งเป็น
4 ระดับ ดังนี้

ระดับความเหมาะสมราคา	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1
ไม่เหมาะสม	0

วิธีการคำนวณ เตรียมข้อมูลแจกแจงความถี่ ได้แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้
จำนวนความถี่คูณกับค่าข้อมูลของแต่ละกลุ่มหรือชั้นแล้วนำผลคูณที่ได้รวมกันหารด้วยจำนวน
ข้อมูลหรือผลรวมความถี่ได้ค่าเฉลี่ย ระดับความเหมาะสมของราคา จัดกลุ่มระดับความเหมาะสม
ต่อโปรแกรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วง จากสูตรการแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\
 &= (3 - 0)/4 \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

จากค่าที่คำนวณได้ จัดระดับศักยภาพความเหมาะสมของราคาค่าเรือโดยสาร
ต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 -0.75 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพ
ด้านราคาค่าเรือโดยสารระดับความเหมาะสมต่ำ

ค่าคะแนน 0.76 -1.50 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพ
ด้านราคาค่าเรือโดยสารระดับความเหมาะสมปานกลาง

ค่าคะแนน 1.51 -2.25 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพ
ด้านราคาค่าเรือโดยสารระดับความเหมาะสมค่อนข้างสูง

ค่าคะแนน 2.26 -3.00 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีศักยภาพ
ด้านราคาค่าเรือโดยสารระดับความเหมาะสมสูง

2.4 ประเมินหาความเหมาะสมสูงสุดของโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติใช้สมการ
ถ่วงน้ำหนักอย่างง่าย (Simple Weighting Score Equation) ซึ่งให้เปอร์เซ็นต์ความสำคัญมีค่าเท่ากัน
ทุกด้าน มีสูตรดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สูตร $PP = (25 RRP_{Act} + 25 RRP_{time} + 25 RRP_{want} + 25 RRP_{cost})/100$

โดยที่

PP = คะแนนศักยภาพของโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ที่มีค่า 1 ถึง 3

$25 RRP_{Act}$ = คะแนนรวมปัจจัยชี้วัดศักยภาพทรัพยากรตามกิจกรรม
โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่า 25 ถึง 75

$25 RRP_{time}$ = คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดศักยภาพความเหมาะสมของ
ระยะเวลาโปรแกรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่า 25 ถึง 75

25 RRP_{want} = คะแนนรวมปัจจัยชี้วัดศักยภาพความต้องการโปรแกรม
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่า 25 ถึง 75

25 RRP_{cost} = คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดศักยภาพความเหมาะสมของ
ราคาพาหนะโปรแกรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่า 25 ถึง 75

วิธีการวิเคราะห์คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดศักยภาพทรัพยากรตามประเภท
กิจกรรม ความเหมาะสมของระยะเวลา คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดศักยภาพความต้องการและ
คะแนนรวมของปัจจัยชี้วัดศักยภาพความเหมาะสมโปรแกรมการท่องเที่ยว ใช้สมการถ่วงน้ำหนัก
อย่างง่าย (simple weighting score equation) ดังนี้

$$RRP = \frac{W_1 R_1 + W_2 R_2 + W_3 R_3 + \dots + W_n R_n}{W_1 + W_2 + W_3 + \dots + W_n}$$

โดยที่

RRP = ระดับศักยภาพทรัพยากรตามโปรแกรมการท่องเที่ยว

R_{1...n} = ค่าคะแนนศักยภาพของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

W_{1...n} = ค่าน้ำหนักหรือค่าความสำคัญของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

ค่าที่คำนวณได้จากสมการถ่วงน้ำหนักจะถูกนำมาจัดกลุ่มระดับศักยภาพ
โปรแกรมท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ ค่าคะแนน 1 ศักยภาพต่ำถึง 4 มีศักยภาพสูง จากสูตร
การแบ่งช่วงชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{การแบ่งช่วงชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\ &= (3 - 0)/4 \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

จากการคำนวณค่าพิสัยในการแบ่งช่วงชั้น และระดับค่าคะแนนศักยภาพ
ทรัพยากรตามโปรแกรมการท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ย มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนน 0.00 -0.75 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพต่ำ

ค่าคะแนน 0.76 -1.50 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพ
ปานกลาง

ค่าคะแนน 1.51 -2.25 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพ
ค่อนข้างสูง

ค่าคะแนน 2.26 -3.00 = โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพสูง

วิเคราะห์ข้อมูล นำผลการประเมินศักยภาพความเหมาะสมสูงสุดของ
โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน และ ประเภทการท่องเที่ยว
2 วัน นำไปทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนที่ 3

**3. ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียและนักท่องเที่ยว ต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อ
ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3**

3.1 เตรียมความพร้อมในการทดสอบโปรแกรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3.1.1 ติดต่อสถานที่ เรือพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบรูปจำลองโปรแกรม
การท่องเที่ยว โดยประสานงานกับหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาสก ด้วยตนเอง

3.1.2 ติดต่อกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ทดสอบรูปจำลองโปรแกรม
การท่องเที่ยว โดยการติดต่อประสานงานด้วยตนเอง

3.2 ทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ผู้วิจัยนำโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน และประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน ผ่านการคัดเลือกโปรแกรมที่มีศักยภาพความเหมาะสมสูงสุด อันดับ 1 ของประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน และประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน ไปดำเนินการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

3.2.1 ทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน กลุ่มทดสอบ เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ได้ทดสอบจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน (2 จุดกิจกรรมท่องเที่ยวหลัก) ในวันที่ 2 ตุลาคม 2556 ตามรายการโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

3.2.2 ทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน กลุ่มทดสอบเป็นนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร ได้ทำการทดสอบจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน ในวันที่ 15-16 ตุลาคม 2556 ตามรายการโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน (4 จุดกิจกรรมท่องเที่ยวหลัก) บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

3.3 ประเมินผลโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของทรัพยากร และกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการ และนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้วยการใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ และวิธีการสังเกต

3.3.1 ประเมินผลโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน ประชากรคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาสก เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่ศูนย์ประมงน้ำจืดเขื่อนรัชชประภา เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านเชี่ยวหลาน ผู้ประกอบการแพพัก และสมาชิกชมรมเรือการท่องเที่ยว สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน

3.3.2 ประเมินผลโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน ประชากร คือนักท่องเที่ยวทั่วไปสมัครใจเข้าทดสอบความพึงพอใจต่อรูปจำลองโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaires)ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจตามแนวทางจัดการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามความพึงพอใจของผู้ตอบต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวแปร ได้แก่ 1) ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม 2) ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับราคา 3) มีความหลากหลายของกิจกรรม 4) โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ สามารถครอบคลุมจุดเด่นในพื้นที่ 5) การให้ข้อแนะนำในการปฏิบัติตัวแก่นักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมมีความเหมาะสม 6) ความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์และทีมงานระหว่างการเดินทาง 7) ความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวได้รับแต่ละกิจกรรม 8) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ 9) โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้สอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับใด 10) ความเหมาะสมของโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 11) ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวโดยภาพรวม เป็นแบบวัดความพึงพอใจอิงตามเนื้อหา และใช้มาตรวัดแบบประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's scale) การวัดความพึงพอใจ ประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่ พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย (บุญธรรม, 2547)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาแสดงด้วยค่า จำนวน ร้อยละ และฐานนิยม

4. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 4

4.1 สอบถามชุมชนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ประชากร คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยภาคราชการ เอกชน และท้องถิ่น ได้แก่ ส่วนราชการอำเภอบ้านตาขุน อุทยานแห่งชาติเขาสก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ผู้ประกอบการแพพักเขื่อนรัชชประภา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตเขื่อนรัชชประภา ศูนย์ปราบปรามประมงน้ำจืดภาคใต้ เทศบาลตำบลบ้านเชี่ยวหลาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยสอบถามเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักในพื้นที่ (key informants) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ให้ครอบคลุมผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ตัวอย่าง ส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 ตัวอย่าง และส่วนภาคเอกชน จำนวน 10 ตัวอย่าง รวมทั้งหมดจำนวน 30 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 1) แนวทางพัฒนาการจัดการด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 2) แนวทางพัฒนาการจัดการด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม 3) แนวทางพัฒนาการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย 4) แนวทางพัฒนาการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาแสดงด้วยค่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และข้อมูลด้านความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(stakeholder analysis) ต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพ(qualitative analysis) ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถานที่และระยะเวลาทำการวิจัย

1. สถานที่ทำการวิจัย

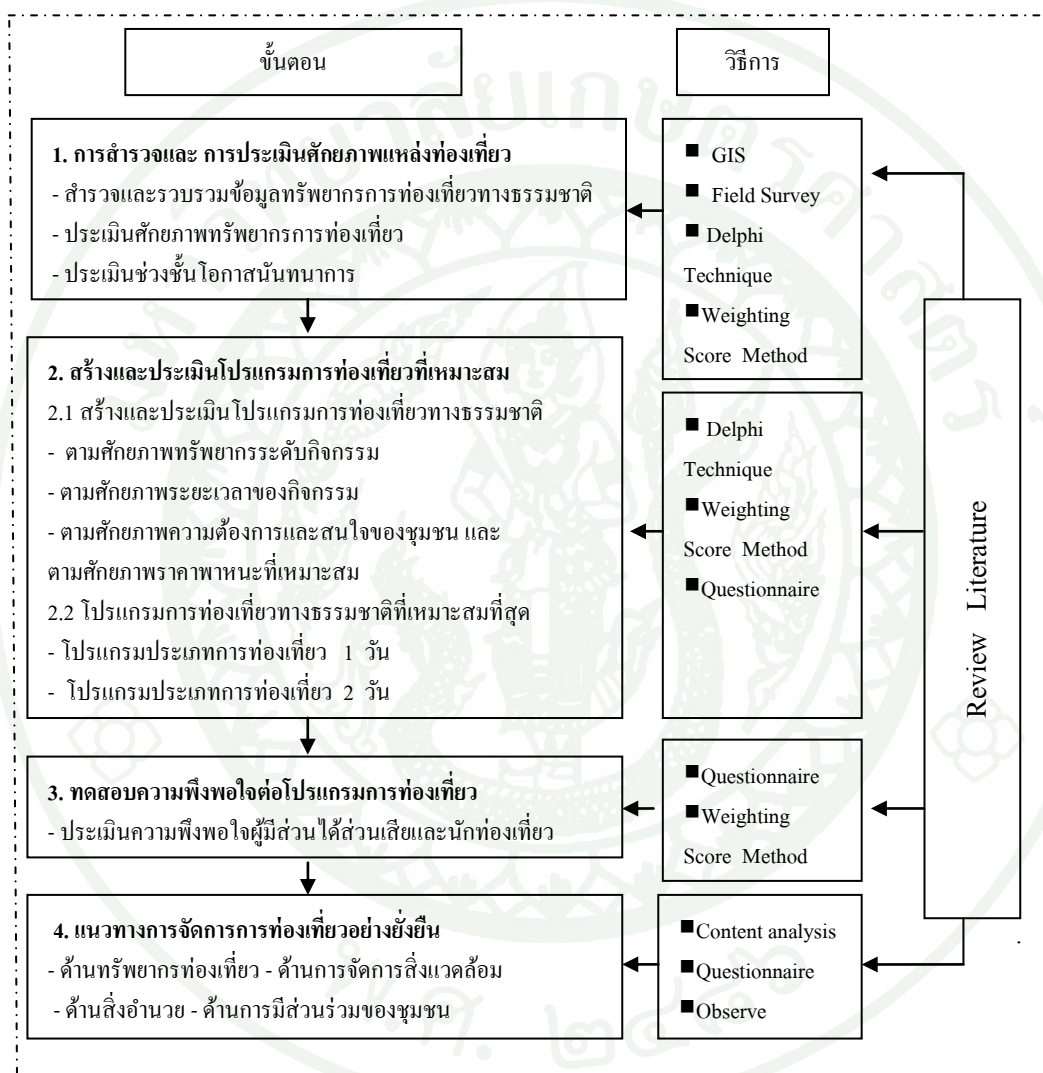
สถานที่ทำการวิจัย คือ อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก ตำบล
เขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ระยะเวลาทำการวิจัย

มีระยะเวลา 2 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2554 ถึง 31 ตุลาคม 2556

ลำดับขั้นตอนการวิจัย

ลำดับขั้นตอนการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก (รายละเอียดตามภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ลำดับขั้นตอนและวิธีการศึกษา

ผลและวิจารณ์

ผล

1. สำรวจและประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1.1 ผลการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิและการลงสำรวจในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่าแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา จำแนกออกตามลักษณะเฉพาะของระบบนิเวศบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตั้งอยู่ในและรอบบริเวณทั้งหมด 5 ประเภท คือเส้นทางเดินป่า ลำน้ำ ถ้ำ ธรณีสัณฐานและจุดชมวิวที่สามารถประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวได้ จำนวน 25 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 1 และภาพที่ 6)

ตารางที่ 1 พิกัดที่ตั้ง ขอแหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาและพื้นที่โดยรอบในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	พิกัด X	พิกัด Y
1. เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าเขี้ยวหลาน	0472852	1009424
2. เส้นทางเดินป่าในมุย	0475656	1013542
3. เส้นทางเดินป่าทุ่งไข่มุก	0466374	0990475
4. เส้นทางศึกษาธรรมชาติเขาพัง	0466763	0990755
5. เส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยร้อยไร่	0468958	1005545
6. เส้นทางเดินป่าถ้ำเจียร	0463475	1008765
7. เส้นทางเดินป่าปลายคลองเอก	0454164	1015435
8. เส้นทางเดินป่าปลายแสง	0463165	1024542
9. คลองหยา-ปลายแสง(หน่วยพิทักษ์ป่าคลองหยา)	0456572	1019804
10. พื้นที่ห้วยร้อยไร่	0463286	1008595
11. อ่าวปากคลองหยา(หน่วยพิทักษ์ป่าไกรสร)	0459605	1001267

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	พิกัด X	พิกัด Y
12. อ่าวมอญ (หน่วยพิทักษ์ป่าถ้ำเจียร)	0463286	1008595
13. อ่าวสมเด็จ (แพนงไพรศูนย์บริการท่องเที่ยว อุทยานเขาสก)	0463442	0990584
14. อ่าวคลองกะ (หน่วยพิทักษ์ป่าคลองกะ)	0466422	0990375
15. อ่าวโหลง	0468637	1003082
16. อ่าวมุย	0475562	1000333
17. ถ้ำปะการัง	0468595	1006115
18. ถ้ำน้ำทะเล	0454125	0990328
19. ถ้ำสี่รู	0454186	0990124
20. ถ้ำปะกายเพชร	0463315	0990535
21. เขาสามเกลอ(ภูยหิน)	0466578	0995665
22. เขาถ้ำจันทร์	0472056	0990854
23. เขาพ่อตา	0463265	0990625
24. จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	0472745	0990224
25. จุดชมวิวอ่าวมอญ	0459322	1000482

แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นประเภทเส้นทางเดินป่า รองลงไปเป็นประเภتلำน้ำ อ่าว ทะเลสาบ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 29.62 ตามลำดับ ดังภาพแผนที่แหล่งท่องเที่ยวและจุดที่น่าสนใจ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก (ภาพที่ 6) (รายละเอียดตามตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามประเภทลักษณะฐานระบบนิเวศ

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางเดินป่า	8	32.00
ลำน้ำ/อ่าว/ทะเลสาบ	8	32.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

1.2 ผลการคัดเลือกตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น จากการจัดประชุม (group discussion) ผู้ให้ข้อมูลหลัก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2555 ณ หน่วยพิทักษ์ป่ารัชชประภา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสุ่มตัวอย่างเลือกแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ 1) ประเภทเส้นทางเดินป่า คือเส้นทางเดินป่าเขียวหวานและเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ 2) ประเภทลำน้ำ/อ่าว/ทะเลสาบ คือพื้นที่หำร้อยไร่และคลองหยา-ปลายคลองแสง 3) ประเภทถ้ำ คือถ้ำปะการังและถ้ำน้ำทะเล 4) ประเภทธรณีสัณฐานคือ หินสามเกลอ (ก๊วยหลิน) และเขาพ่อตา และ 5) ประเภทจุดชมวิว คือ จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาและจุดชมวิวอ่าวมอญ โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมาคัดเลือกที่สามารถสร้างเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบวงรอบ (looping) ได้ ผลการสุ่มตัวอย่าง พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 5 แหล่ง ได้แก่ เส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ พื้นที่หำร้อยไร่ ถ้ำปะการัง เขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) และจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา (รายละเอียดตามตารางที่ 3 และภาพที่ 7)

ตารางที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น และแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง จำแนกตามประเภท

ประเภท	แหล่งท่องเที่ยวโดดเด่น	แหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง
ประเภทเส้นทางเดินป่า	เส้นทางเดินป่าเขียวหวาน และเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่	เส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่
ประเภทลำน้ำ/อ่าว/ทะเลสาบ	อ่าวคลองหยา-ปลายคลองแสง และพื้นที่หำร้อยไร่	พื้นที่หำร้อยไร่
ถ้ำ	ถ้ำปะการัง และถ้ำน้ำทะเล	ถ้ำปะการัง
ธรณีสัณฐาน	เขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) และเขาพ่อตา	เขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน)
จุดชมวิว	จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา และจุดชมวิวอ่าวมอญ	จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา

1.3 ประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการและศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว

1.3.1 ผลการสำรวจ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่างในการวิจัย พบว่า

ทุกแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในท้องที่ หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง ส่วนใหญ่พื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติเขาสก สภาพแวดล้อมของแหล่งเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่ห่อหุ้มฐานทรัพยากรในลักษณะเดิม ขนาดของพื้นที่ท่องเที่ยวตัวอย่างโดยภาพรวมทุกประเภทมีความแตกต่างกันค่อนข้างน้อย ขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ถึง 3,200 ไร่ หรือ 5.21 ตารางกิโลเมตร (พื้นที่ห้วยไร่) และแหล่งขนาดเล็กที่มีพื้นที่เพียง 3.75 ไร่ หรือ 0.006 ตารางกิโลเมตร (เส้นทางเดินป่าห้วยไร่) (รายละเอียดตามตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำแนกลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว ตามประเภทแหล่งท่องเที่ยว

ประเภทแหล่ง ท่องเที่ยว/ปัจจัย การจำแนก	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
1. จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	
1.1 ที่ตั้ง	บ้านเขี้ยวหลาน หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน พิกัด UTM 47 P 0472745, 0990224
1.2 หน่วยงาน รับผิดชอบ	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
1.3 การเดินทาง	จากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 401 ถึง หลักกิโลเมตรที่ 67-68 อำเภอบ้านตาขุน ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเขื่อนรัชชประภา ถึงป้อมยามการไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางท่าเรือ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร
1.4 ประเภท ทรัพยากร/กิจกรรม ท่องเที่ยว/รูปแบบ การใช้ประโยชน์	- ประเภททรัพยากรท่องเที่ยว ประเภทจุดชมวิว - กิจกรรมหลัก ชมธรรมชาติ - การใช้ประโยชน์ เฉพาะช่วงกลางวัน
1.5 PCC/FCC	พื้นที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาประกอบกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ 1) ชมทิวทัศน์ธรรมชาติ ขนาดพื้นที่ 150 ไร่

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
ท่องเที่ยว/ปัจจัย	
การจำแนก	
1.6 ประเภท นักท่องเที่ยว	1) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆที่พบเห็นในพื้นที่ - ถนนจอครถ 2 จุด บดอัด/ลาดผิว มีทางระบายน้ำ สามารถจอดรถได้ 30 คัน และ 50 คัน - ม้านั่ง/เก้าอี้ - ศาลา - ระบบน้ำใช้ - ถังขยะ - ระบบกำจัดขยะโดยการไฟฟ้า ขนไปกำจัดนอกพื้นที่ - ห้องสุขา หญิง 10 ห้อง ชาย 10 ห้อง - ร้านอาหาร - ร้านขายของที่ระลึก นักท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวรอง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
2. เขาสามเกลอ (กู่ยหลิน)	
2.1 ที่ตั้ง	บ้านเขี้ยวหลาน หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน
	พิกัด UTM 47 P 0466578, 0995665
2.2 หน่วยงาน	อุทยานแห่งชาติเขาสก
รับผิดชอบ	
2.3 การเดินทาง	จากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 401 ถึง หลักกิโลเมตรที่ 67-68 อำเภอบ้านตาขุน ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเขื่อนรัชชประภา ถึงป้อมยามการไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางท่าเรือ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร จากท่าเรือไปเส้นทางเรือประมาณ 45 นาที ถึงจุดท่องเที่ยว

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง ท่องเที่ยว/ปัจจัย การจำแนก	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
2.4 ประเภท/ กิจกรรมท่องเที่ยว/ รูปแบบการใช้ ประโยชน์	- ประเภททรัพยากรท่องเที่ยว ธรณีสันฐาน - กิจกรรมหลัก ล่องเรือชมธรรมชาติ - การใช้ประโยชน์ เฉพาะช่วงเวลากลางวัน
2.5 ลักษณะ ทั่วไปของพื้นที่	เกิดจากการกักเก็บน้ำเหนือเขื่อนที่ระดับความสูงไม่เกิน 100 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เนื้อเขื่อนกลายเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่หรือทะเลสาบเขื่อนหาลาน มีทิวทัศน์ที่สวยงามดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ระดับน้ำได้ท่วมภูเขาหินปูน กระจายไปทั่วพื้นที่ กลายเป็นเกาะเล็กน้อยใหญ่จำนวน 160 เกาะ และเขาสามเกลอ (กู่ยหลิน) ก็เป็นยอดภูเขาหินปูนที่น้ำท่วม และโผล่พ้นน้ำจำนวน 3 ยอดเขา ดูแล้วสวยงามแปลกตา คล้ายทิวทัศน์เมืองกู่ยหลินในประเทศจีน ให้เป็นที่พักผ่อนและจุดชมทิวทัศน์เหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา พื้นที่โดยรอบตั้งอยู่บริเวณอ่าวสมเด็จ เป็นที่ตั้งแพนางไพรซึ่งเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาสก ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา มีสิ่งอำนวยความสะดวกทำเทียบห้องน้ำห้องอาหาร จุดชมทิวทัศน์ และถ่ายรูป และแพพักนักท่องเที่ยวพื้นที่ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมประมาณ 500 ไร่
2.6 PCC/FCC	พื้นที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาประกอบกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ 1. ล่องเรือชมธรรมชาติ บริเวณอ่าวสมเด็จ ขนาดพื้นที่ 500 ไร่

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
ท่องเที่ยว/ปัจจัย	
การจำแนก	
	2. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆที่พบเห็นในพื้นที่
	- ท่าเทียบเรือจอร์จ 2 จุด สามารถจอดได้ 10 คัน
	- ม้านั่ง/ เก้าอี้
	- ศาลา
	- ระบบน้ำใช้
	- ถังขยะ
	- ระบบกำจัดขยะโดยอุทยานแห่งชาติเขาสก ขนไปกำจัดนอกพื้นที่
	- ห้องสุขา หญิง 10 ห้อง ชาย 10 ห้อง
	- แพอาหาร
2.7 ประเภท	นักท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวชาวไทย
นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวรอง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
3. เส้นทางเดินป่าห้วยไร่	
3.1 ที่ตั้ง	บ้านเขี้ยวหลาน หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน พิกัด UTM 47 P 0468958, 1008595
3.2 หน่วยงาน	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง
รับผิดชอบ	
3.3 การเดินทาง	จากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 401 ถึง หลักกิโลเมตรที่ 67-68 อำเภอบ้านตาขุน ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตรเลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเขื่อนรัชชประภา ถึงป้อมยามการไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางท่าเรือ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางท่าเรือท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ถึงบริเวณอ่าวโหลงเลี้ยวขวาไปสิ้นสุดปลายอ่าว

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง ท่องเที่ยว/ปัจจัย การจำแนก	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
3.3 การเดินทาง	โหลง เดินเท้าประมาณ 200 เมตรจากจุดจอดเรือถึงจุดท่องเที่ยว ระยะทางประมาณ กม. จากท่าเรือไปเส้นทางเรือประมาณ 1 ชั่วโมง ถึงจุดท่องเที่ยว ระยะทางประมาณ กม.
3.4 ประเภท/ กิจกรรมท่องเที่ยว/ รูปแบบการใช้ ประโยชน์	- ประเภททรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางเดินป่า - กิจกรรมหลัก ศึกษาธรรมชาติ - การใช้ประโยชน์ เฉพาะช่วงเวลากลางวัน
3.5 ลักษณะทั่วไป ของพื้นที่	เดิมเส้นทางชักลากไม้บริเวณพื้นที่ห้ำรอยไร่ ที่เป็นส่วนหนึ่งของอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เกิดจากการกักเก็บน้ำเหนือเขื่อนที่ระดับความสูงไม่เกิน 100 เมตร ต่อมาเมื่อกักเก็บน้ำ เส้นทางชักลากไม้ไม่ได้พัฒนามาใช้ในการท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติ ซึ่งเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอ่างใหญ่ในเขื่อนรัชชประภาและพื้นที่ห้ำรอยไร่ที่เป็นอ่างขนาดเล็กในพื้นที่ บริเวณพื้นที่ตลอดแนวเส้นทางก่อให้เกิดสภาพธรรมชาติเป็นป่าดงดิบชื้นที่มีสภาพสมบูรณ์ ทิวทัศน์ที่สวยงาม หลากหลายด้วยชนิดพรรณไม้ป่าไม้และสัตว์ป่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่งเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา
3.6 PCC/FCC	พื้นที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาประกอบกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ 1) เดินป่าศึกษาธรรมชาติ กว้าง 3 เมตร ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 150 ไร่ 2) เดินชมธรรมชาติ ขนาดพื้นที่ 150 ไร่ 3) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆที่พบเห็นในพื้นที่ - จุดเทียบเรือจอดรถ 1 จุด สามารถจอดรถได้ 5 คัน - ถังขยะ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
ท่องเที่ยว/ปัจจัย	
การจำแนก	
3.7 ประเภท นักท่องเที่ยว	- ระบบกำจัดขยะ โดยเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ขนไปกำจัดนอกพื้นที่ - ห้องสุขา หญิง 1 ห้อง ชาย 1 ห้อง - ป้ายชื่อชนิดพรรณไม้ นักท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวรอง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
4. ถ้าปะการัง	
4.1 ที่ตั้ง	บ้านเขี้ยวหลาน หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน
4.2 หน่วยงาน	พิภัก UTM 47 P 0468595, 1006115
4.3 การเดินทาง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง
รับผิดชอบ	
4.3 การเดินทาง	จากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 401 ถึง หลักกิโลเมตรที่
	67-68 อำเภอบ้านตาขุน ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไป
	ตามเส้นทางเขื่อนรัชชประภา ถึงป้อมยามการไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา
	เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางท่าเรือ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ไปตาม
	เส้นทางท่าเรือ
	ท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ถึงบริเวณอ่าวโหลงเลี้ยวขวาไปสิ้นสุดปลาย
	อ่าวโหลง เดินเท้าประมาณ 2 กม ตามเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ นั้งแพไม้
	ไผ่ประมาณ 1 กิโลเมตร ถึงจุดทางจอดแพเดินเท้าขึ้นไปเป็นขั้นบันได
	ประมาณ 20 เมตร ถึงจุดท่องเที่ยว
4.4 ประเภท/	- ประเภททรัพยากรการท่องเที่ยว ถ้ำ
กิจกรรมท่องเที่ยว/	- กิจกรรมหลัก เที่ยวถ้ำ
รูปแบบการใช้	- การใช้ประโยชน์ เฉพาะช่วงเวลากลางวัน
ประโยชน์	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
ท่องเที่ยว/ปัจจัย	
การจำแนก	
4.5 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่	เป็นถ้ำภูเขาหินปูนบริเวณภายนอกเป็นภูเขาหินปูน มีไม้ใหญ่ขึ้นอยู่โดยรอบ ลักษณะภายในโพรงลึกแบ่งเป็น 3 ห้อง เนื้อที่ภายในประมาณ 0.5 ไร่ มีปรากฏการณ์หินงอกหินย้อย มองดูแปลกตาสวยงาม
4.6 PCC/FCC	พื้นที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวถ้าปะการัง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาประกอบกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ 1) สำรวจ/ศึกษาถ้ำ เส้นทางเดินกว้าง 1 เมตร ยาวประมาณ 150 เมตร ลักษณะเป็นวงรอบ 2) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆที่พบเห็นในพื้นที่ - จุดเทียบแพ 1 จุด สามารถจอดครได้ 1 แพ - ระบบกำจัดขยะโดยเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสงขนไปกำจัดนอกพื้นที่ - ป้ายเตือนภัย - ชั้้นบัน - รั้ว/ราวเกาะ
4.7 ประเภทนักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวรอง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
5. พื้นที่หำร้อยไร่	
5.1 ที่ตั้ง	บ้านเขี้ยวหลาน หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านคาขุน พิกัด UTM 47 P 0463286, 1008595
5.2 หน่วยงานรับผิดชอบ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

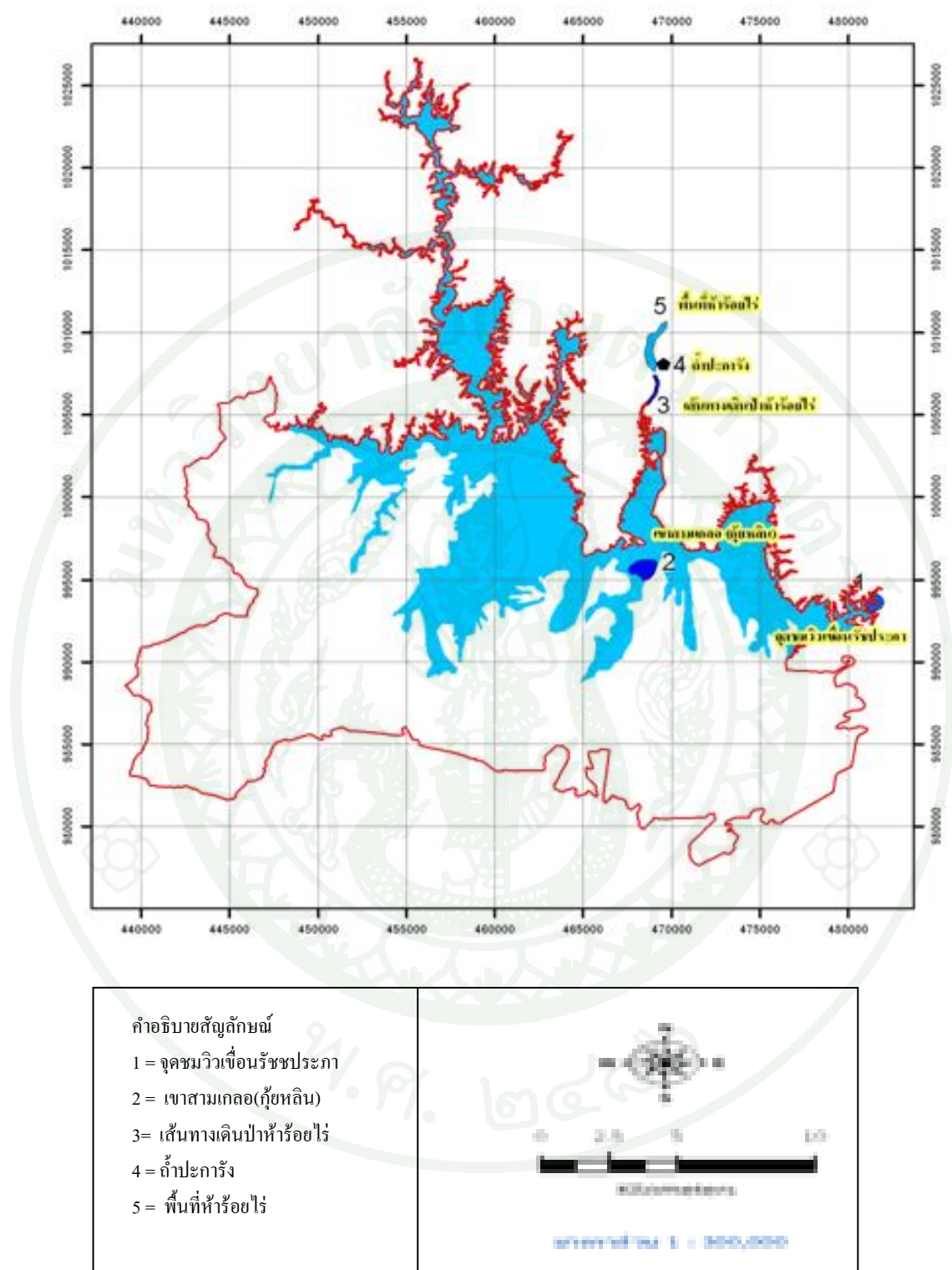
ประเภทแหล่ง ท่องเที่ยว/ปัจจัย การจำแนก	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
5.3 การเดินทาง	จากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 401 ถึง หลักกิโลเมตรที่ 67-68 อำเภอบ้านตาขุน ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเขื่อนรัชชประภา ถึงป้อมยามการไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางท่าเรือ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางท่าเรือท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ถึงบริเวณอ่าวโหลงเลี้ยวขวาไปสิ้นสุดอ่าวโหลง เดินเท้าประมาณเดินเท้าประมาณ 2 กิโลเมตร ตามเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ ถึงจุดท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่
5.4 ประเภท/ กิจกรรมท่องเที่ยว/ รูปแบบการใช้ ประโยชน์	- ประเภททรัพยากรท่องเที่ยว ทะเลสาบ - กิจกรรมหลัก ชมธรรมชาติ - การใช้ประโยชน์ เฉพาะช่วงเวลากลางวัน
5.5 ลักษณะทั่วไป ของพื้นที่	พื้นที่หำร้อยไร่ เป็นพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติเขาสกและเดิมพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง แต่ได้ถูกเพิกถอนเมื่อ พ.ศ.2528 ตามระดับความสูง 100 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เนื้อที่ประมาณ 526 ไร่ เนื่องจากเป็นพื้นที่อยู่ในเขตอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น จากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เพราะมีโหลงถ้ำที่น้ำทะเลเชื่อมต่อกัน ที่ระดับความสูงจากน้ำทะเล ประมาณ 60 เมตร ก่อให้เกิด เป็นทะเลสาบอยู่กลางป่าในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง และน้ำในทะเลสาบนี้มีการปรับระดับขึ้นลงตามปริมาณน้ำฝนที่ตกบริเวณเหนือพื้นที่อ่างเก็บน้ำแห่งนี้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนบนเป็นลุ่มน้ำที่มีลำคลองไหลลงสู่ทะเลสาบนี้ ในช่วงหน้าฝนจะมีระดับน้ำท่วมขึ้นสูงสุดประมาณ 150 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ก่อให้เกิดเป็นทะเลสาบเป็นบริเวณกว้างเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ เชื่อมต่อไปในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ส่วนในหน้าแล้งระดับน้ำจะปรับลงอยู่ในระดับเดียวกันกับระดับอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาที่ระดับ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง ท่องเที่ยว/ปัจจัย การจำแนก	ลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว
5.6 PCC/FCC	ความสูงไม่เกิน 100 เมตร ตามแนวเพิกถอนพื้นที่ บริเวณอ่างเก็บน้ำพื้นที่ ห้วยไร่และโดยรอบดังกล่าวก่อให้เกิดทัศนภูมิทัศน์ที่สวยงาม ทั้งธรรมชาติป่าไม้และสัตว์ป่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่ง เรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา พื้นที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวจุดชมวิวยื่นขึ้นสู่ภูเขา สามารถ รองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาประกอบกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ 1) คูสัตว์ป่าและร่องรอย เส้นทาง กว้าง 0.50 เมตร ยาวประมาณ 3 กิโลเมตร เนื้อที่ 1500 ตารางเมตร 2) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆที่พบเห็นในพื้นที่ - ถึงขยะ - ระบบกำจัดขยะโดยเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ขนไปกำจัดนอกพื้นที่ - ห้องสุขา หญิง 1 ห้อง ชาย 1 ห้อง - ป้ายชื่อชนิดพรรณไม้ - แพพัก 2 แพ
5.7 ประเภท นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวรอง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

หมายเหตุ PCC = จิตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity, PCC)

FCC = จิตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
(Facility Carrying Capacity, FCC)

ภาพที่ 7 แหล่งท่องเที่ยวตัวอย่างในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก

1.3.2 ประเมินจำแนกเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ก. ผลการประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ตามประเภทของฐานทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 5 ประเภท ได้แก่ ลำน้ำ ถ้ำ ธรณีสถาน จุดชมวิวและเส้นทางเดินป่า ด้วยปัจจัยชี้วัดที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไป รวมจำนวน 8 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) ปัจจัยเกี่ยวกับการเดินทางและการเข้าถึง จำนวน 2 ตัวชี้วัด 2) ความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่ จำนวน 3 ตัวชี้วัด 3) ระดับการพึ่งพาตัวเอง จำนวน 1 ตัวชี้วัด 4) ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานดูแลรับผิดชอบพื้นที่ จำนวน 1 ตัวชี้วัด และ 5) โอกาสพบปะผู้คน จำนวน 1 ตัวชี้วัด พบว่าทุกปัจจัยชี้วัดมีค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.42 -3.95 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 2.2 ขนาดพื้นที่พัฒนามีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 5 โอกาสพบปะผู้คน มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 3.42 และ 3.95 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยชี้วัดการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวนผู้ประเมิน	ทรัพยากรท่องเที่ยว	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	30	3.69	0.88
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	30	3.56	0.45
1.2 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	30	3.88	0.74
2. ความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา	30	3.92	0.38
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	28	3.95	0.55

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ทรัพยากรท่องเที่ยว	
		ค่า	
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.57	0.47
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	30	3.65	0.95
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	29	3.46	0.46
5. โอกาสพบปะผู้คน	30	3.42	0.76

ข. ผลการประเมินการให้ค่าน้ำหนักหรือความสำคัญของตัวชี้วัดพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดทุกปัจจัยอยู่ระหว่างค่าเฉลี่ย 3.52-4.40 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 4 . ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณ์การพัฒนา มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.40 และ 3.52 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของน้ำหนัก(W)ปัจจัยชี้วัดการจำแนกช่วงชั้นโอกาส
ด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ทรัพยากรท่องเที่ยว	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	30	4.09	0.28
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	30	4.18	0.45
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	30	3.98	0.44
2. ความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา	30	3.52	0.89
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	28	3.95	0.35
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.87	0.24
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	30	3.67	0.35
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	29	4.00	0.46
5. โอกาสพบปะผู้คน	30	4.40	0.76

ก. ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่ง
ท่องเที่ยว ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา
(รายละเอียดตามตารางที่ 7) มีดังนี้

1) ปัจจัยด้านการเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 1.1 ความยากง่ายใน
การเข้าถึง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.34 -4.17 คือง่ายและสะดวกมาก ถึง ลำบาก ตัวชี้วัดที่ 1.2 ประเภท
ของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.28 -2.76 คือ ลักษณะเป็น

ถนนลาดยาง 2เลน มีไหล่ถนนพาหนะเข้าถึงทุกชนิด ถึงเส้นทางที่ใช้เรือหางยาวเดินทาง ประมาณ 1 ชั่วโมง ตัวชี้วัดที่ 1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินเท้าจากจุดเทียบเรือ ด้วยค่าคะแนน 1.64-4.12 คือ การเดินเท้าไม่น้อยไม่เกิน 100 เมตร จากบริเวณที่จอดครุฑ/เทียบเรือ ถึง มากกว่า 1,500 เมตร

2) ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา ด้วยค่าเฉลี่ย 1.80 -4.70 คือยังมีความเป็นธรรมชาติบ้าง แต่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติและ/หรือสร้างเลียนแบบธรรมชาติ มีการพัฒนาแบบถาวรมากกว่าร้อยละ 80 แต่กลมกลืนกับธรรมชาติ ระดับการพัฒนาปานกลาง-สูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบาย ถึงความเป็นธรรมชาติสูงมาก ไม่มีสิ่งแปลกปลอม ไม่มีการพัฒนาใดๆเว้นแต่เส้นทางที่เข้าถึงซึ่งยังความเป็นธรรมชาติ ตัวชี้วัดที่ 2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา ด้วยค่าคะแนน 1.43-4.89 คือขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีมากกว่า ร้อยละ 50 ของเนื้อที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ถึง ไม่มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา ตัวชี้วัดที่ 2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก ด้วยค่าคะแนน 1.46-4.46 คือสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบายมาก สำหรับคนทุกประเภท ถึง ไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

3) ปัจจัยด้านการพึ่งพาตนเอง ด้วยค่าเฉลี่ย 1.65 -4.65 คือ มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อยเนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ถึง มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมสูงมาก และต้องใช้ทักษะความชำนาญในการประกอบกิจกรรมเฉพาะตัว

4) ปัจจัยระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ ด้วยค่าคะแนน 1.60 – 4.10 คือ พบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราเป็นส่วนใหญ่ ให้ความรู้สึกปลอดภัยและเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยวถึง ไม่มีเจ้าหน้าที่ มีป้ายสื่อความหมายที่อาจเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น

5) ปัจจัยโอกาสพบปะผู้คน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.18 - 4.78 คือ พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ้าง ประมาณ 10-20 กลุ่มต่อชั่วโมง ถึง พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นน้อยมาก หรือไม่พบเลย ประมาณ 0-1 กลุ่มต่อชั่วโมง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยชีวิตการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้าน
 นันทนาการแหล่งท่องเที่ยว ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการ
 ท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	จุดชมวิว	เขาสาม	เส้นทาง	ถ้ำ	พื้นที่ทำ
	เขื่อน	เกลือ(ก๊วย	เดินป่า		รอยไร่
	หลิน)				
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่					
1.1 ความง่ายในการเข้าถึง	1.34	2.14	3.34	4.05	4.17
แหล่งท่องเที่ยว	(0.68)	(0.48)	(0.78)	(0.49)	(0.98)
1.2 ประเภทของเส้นทางและ	2.28	2.68	2.78	2.75	2.76
พาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	(0.66)	(0.48)	(0.44)	(0.43)	(0.78)
1.3 ระยะทางของเส้นทาง	1.84	-	1.64	3.22	4.12
เดินทางเท้า	(0.46)		(0.33)	(0.72)	(0.74)
2. ความเป็นธรรมชาติและการ					
พัฒนาพื้นที่					
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติ	1.80	4.60	4.10	4.08	4.70
และรูปลักษณะการพัฒนา	(0.75)	(0.68)	(0.72)	(0.58)	(0.42)
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	1.43	4.73	4.13	4.89	4.83
	(0.68)	(0.47)	(0.67)	(0.76)	(0.89)
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	1.46	2.66	2.56	3.79	4.46
ความสะดวก	(0.45)	(0.85)	(0.58)	(0.93)	(0.65)
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	1.65	2.20	2.10	3.97	4.65
	(0.45)	(0.44)	(0.75)	(0.82)	(0.75)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จุดชมวิว	เขาสาม	เส้นทาง	ถ้ำ	พื้นที่ทำ
	เขื่อน	เกลือ(กู่ย	เดินป่า		รอยไร่
	หลิน)				
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ พื้นที่	1.60 (0.74)	2.15 (0.51)	1.60 (0.54)	3.14 (0.85)	4.10 (0.44)
5. โอกาสพบปะผู้คน	3.18 (0.71)	4.12 (0.35)	4.10 (0.77)	4.69 (0.88)	4.78 (0.51)

ง. ผลการวิเคราะห์ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว

1) ผลการวิเคราะห์ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา พบว่ามีคะแนน 1.88 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ 1.81-2.60 จึงสรุปได้ว่าช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาอยู่ในเขตพื้นที่กึ่งพัฒนา (Semi-developed-SD) เนื่องจากยังมีตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนประเมินการเดินทางและการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวง่ายและสะดวก มีค่าคะแนน 1.34 เพราะมีประเภทเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนน 2.28 เป็นถนนลาดยาง 2 เลน มีไหล่ถนน พาหนะเข้าถึงได้ทุกชนิดถึงจุดท่องเที่ยว ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า มีค่าคะแนน 1.84 เพราะการเดินทางไม่เกิน 100 เมตร จากบริเวณที่จอดรถ ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่พบว่า ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา มีค่าคะแนน 1.80 เนื่องจากมีระดับความเป็นธรรมชาติอยู่บ้าง แต่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติและ/หรือสร้างเลียนแบบธรรมชาติ มีการพัฒนาแบบถาวรมากกว่า ร้อยละ 80 แต่กลมกลืนกับธรรมชาติ ระดับของการพัฒนาปานกลาง-สูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบาย ขนาดพื้นที่พัฒนาพบว่ามีค่าคะแนน 1.43 มีขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามากกว่า ร้อยละ 50 ของเนื้อที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด และวัตถุประสงค์

ของสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนน 1.46 เป็นเพียงขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบายมาก สำหรับคนทุกประเภท ปัจจัยด้านการพึ่งพาตนเองมีค่าคะแนน 1.65 นักท่องเที่ยวมีพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อย เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็น ส่วนปัจจัยระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ มีค่าคะแนน 1.60 พบว่าเจ้าหน้าที่ตรวจตราเป็นส่วนใหญ่ ให้ความรู้สึกลดภัยและเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยว และปัจจัยด้านโอกาสพบปะผู้คน มีค่าคะแนน 3.18 ซึ่งสามารถพบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ้าง ประมาณ 11-20 กลุ่มต่อชั่วโมง (รายละเอียดตามตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนประเมินช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชีวิตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ช่วงชั้น (WR)
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.09	1.34	5.48
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่ง ท่องเที่ยว	4.18	2.28	9.53
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	3.98	1.84	7.32
2. ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา	3.52	1.80	6.34
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	3.95	1.43	5.65
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.87	1.46	5.65
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	3.67	1.65	6.06
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการ ใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	4.00	1.60	6.40

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
5. โอกาสพบปะผู้คน	4.40	3.18	13.99
เฉลี่ย	27.39		51.41

หมายเหตุ คะแนนเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ = $51.41/27.41 = 1.88 =$ เขตพื้นที่กิ่งพัฒนา

2) ผลการวิเคราะห์ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) พบว่ามีค่าคะแนน 3.05 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ 2.61 -3.40 จึงสรุปได้ว่าช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) อยู่ในเขตพื้นที่กิ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ (Semi-primitive Motorized-SPM) เนื่องจากยังมีตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนประเมินการเดินทางและการเข้าถึงมีค่าคะแนน 2.14 ซึ่งเป็นลักษณะค่อนข้างง่าย ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนน 2.68 มีเส้นทางเรือประเภทเดียวและใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง เข้าถึงจุดท่องเที่ยว ไม่มีเส้นทางเดินเท้า ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่พบว่า ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา มีค่าคะแนน 4.60 แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นธรรมชาติสูงมาก ไม่มีสิ่งใดแปลกปลอม ไม่มีการพัฒนาใดๆ มีขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีค่าคะแนน 4.73 ไม่มีพื้นที่ได้รับการพัฒนา วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนน 2.66 เน้นการป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวบ้าง ปัจจัยด้านระดับการพึ่งพาตนเอง มีค่าคะแนน 2.20 พบว่านักท่องเที่ยวมีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมระดับน้อย เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็น ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่มีค่าคะแนน 2.15 คือพบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราเป็นส่วนใหญ่ให้ความรู้สึกลดภัยและเชื่อมั่นกับ

นักท่องเที่ยว และปัจจัยโอกาสพบปะผู้คนมีค่าคะแนน 4.12 ซึ่งพบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นค่อนข้างน้อย 1-10 กลุ่มต่อชั่วโมง (รายละเอียดตามตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชีวิตช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.09	2.14	8.75
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	4.18	2.68	11.20
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	-	-	
2. ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณ์การพัฒนา	3.52	4.60	16.19
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	3.95	4.73	16.31
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.87	2.66	9.52
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	3.67	2.20	8.07
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	4.00	2.15	8.60
5. โอกาสพบปะผู้คน	4.40	4.12	18.13
รวม	31.68	24.48	96.78

หมายเหตุ คะแนนเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ = $96.78/31.68 = 3.05 =$ เขตพื้นที่ที่กิจกรรมชาติใช้ยานยนต์

3) ผลการวิเคราะห์ช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ พบว่ามีค่าคะแนน 3.09 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ 2.61 -3.40 จึงสรุปได้ว่าช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่อยู่ในเขตพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ (Semi-primitive Motorized-SPM) เนื่องจากยังมีตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนประเมินการเดินทางและการเข้าถึงมีค่าคะแนน 3.34 ซึ่งเป็นลักษณะค่อนข้างยาก ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนน 3.68 มีเส้นทางเรือประเภทเดียวและใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง เข้าถึงจุดท่องเที่ยว ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า มีค่าคะแนน 1.64 เพราะการเดินทางไม่เกิน 100 เมตร จากบริเวณที่จอดเทียบเรือ ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่พบว่า ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา มีค่าคะแนน 4.10 แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นธรรมชาติสูง มีการปรับเปลี่ยนธรรมชาติบ้างแต่น้อยมาก แทบไม่สามารถระบุได้ มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะไม่ถาวร สามารถกลับคืนสู่ธรรมชาติได้ไม่ยาก มีขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีค่าคะแนน 4.73 ซึ่งมีขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนาประมาณร้อยละ 10 หรือน้อยกว่า แต่ยังพบเห็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาอยู่ วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนน 2.56 เน้นการป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวบ้าง ปัจจัยด้านระดับการพึ่งพาตนเอง มีค่าคะแนน 2.10 พบว่านักท่องเที่ยวมีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมระดับน้อย เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็น ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่มีค่าคะแนน 1.60 คือพบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราเป็นส่วนใหญ่ให้ความรู้สึกลดภัยและเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยวและปัจจัยโอกาสพบปะผู้คนมีค่าคะแนน 4.10 ซึ่งพบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นค่อนข้างน้อย 1-10 กลุ่มต่อชั่วโมง (รายละเอียดตามตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชีวิตช่วงชั้น
โอกาสด้านนันทนาการเส้นทางเดินป่าพื้นที่ห้วยไร่

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.09	3.34	13.66
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่ง ท่องเที่ยว	4.18	3.78	15.38
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	3.98	1.64	6.53
2. ความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณ์การพัฒนา	3.52	4.10	16.54
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	3.95	4.13	16.31
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.87	2.56	9.52
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	3.67	2.10	7.71
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการ ใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	4.00	1.60	6.40
5. โอกาสพบปะผู้คน	4.40	4.10	18.04
รวม	35.66	27.35	110.09

หมายเหตุ คะแนนเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ = $110.09/35.66 = 3.09$ เขตพื้นที่ที่
ธรรมชาติใช้ยานยนต์

4) ผลการวิเคราะห์ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวถ้า
พิจารณา พบว่า มีค่าคะแนน 4.05 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ
ของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ 3.41 -4.20 จึงสรุปได้ว่าช่วงชั้น

โอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง อยู่ในเขตพื้นที่กิ่งธรรมชาติไม่ใช่ยานยนต์ (Semi-primitive Non-motorized - SPNM) เนื่องจากยังมีตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนประเมินการเดินทาง และการเข้าถึงมีค่าคะแนน 4.05 ซึ่งเป็นลักษณะ ลำบาก ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนน 2.75 มีเส้นทางเรือประเภทเดียวและใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง เข้าถึงจุดท่องเที่ยว ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า มีค่าคะแนน 3.22 เพราะการเดินทางไม่เกิน 1,500 เมตร จากบริเวณที่จอดเทียบเรือ ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่พบว่า ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา มีค่าคะแนน 4.08 แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นธรรมชาติสูง มีการปรับเปลี่ยนธรรมชาติบ้างแต่น้อยมาก แทบไม่สามารถระบุได้ มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะไม่ถาวร สามารถกลับคืนสู่ธรรมชาติได้ไม่ยาก มีขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีค่าคะแนน 4.89 ซึ่งไม่มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนน 3.79 เน้นการป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวบ้าง ปัจจัยด้านระดับการพึ่งพาตนเอง มีค่าคะแนน 3.97 พบว่านักท่องเที่ยวมีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมระดับสูง สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงเพื่อป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว ปัจจัยด้านระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่มีค่าคะแนน 4.00 คือไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ มีป้ายสื่อความหมายที่อาจเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น และปัจจัยโอกาสพบปะผู้คนมีค่าคะแนน 4.69 แสดงว่าพบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นน้อยมาก 0 -1 กลุ่มต่อชั่วโมง (รายละเอียดตามตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชี้วัดช่วงชั้น
โอกาสด้านนันทนาการถ้ำปะการัง

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก	ประเมิน	ช่วงชั้น
	(W)	(R)	(WR)
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.09	4.05	16.56

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	4.18	2.75	19.06
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	3.98	3.22	12.82
2. ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา	3.52	4.08	14.36
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	3.95	4.89	19.32
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.87	3.79	14.67
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	3.67	3.97	14.57
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	4.00	3.14	12.56
5. โอกาสพบปะผู้คน	4.40	4.69	20.64
รวม	35.66	34.58	144.55

หมายเหตุ คะแนนเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ = $144.55/35.66 = 4.05 =$ เขตพื้นที่ที่ถึงธรรมชาติไม่ใช่ยานยนต์

5) ผลการวิเคราะห์ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่ พบว่า มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.27 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ 4.21 -5.00 จึงสรุปได้ว่าช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่ อยู่ในเขตพื้นที่ธรรมชาติขั้นโดย (Primitive-P) เนื่องจากยังมีตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนประเมินการเดินทางและการเข้าถึงมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.17 ซึ่งเป็นลักษณะลำบาก ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเท่ากับ 2.76 มีเส้นทางเรือประเภทเดียวและใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง เข้าถึงจุดท่องเที่ยว ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.12 เพราะการเดินทางเท้า

มีมากกว่า 1,500 เมตร จากบริเวณที่จอดเทียบเรือ ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่ พบว่า ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.70 แหล่งท่องเที่ยว มีความเป็นธรรมชาติสูง มีการปรับเปลี่ยนธรรมชาติบ้างแต่น้อยมาก แทบไม่สามารถระบุได้ มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะไม่ถาวร สามารถกลับคืนสู่ธรรมชาติได้ไม่ยาก มีขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.83 ซึ่งไม่มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.46 เน้นการป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวบ้าง ปัจจัยด้านระดับการพึ่งพาตนเอง มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.65 พบว่านักท่องเที่ยวมีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมระดับสูงมาก และต้องใช้ทักษะความชำนาญในการประกอบกิจกรรมเฉพาะตัว ปัจจัยด้านระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.10 คือ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ มีป้ายสื่อความหมายที่อาจเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และปัจจัยโอกาสพบปะผู้คนมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.78 ซึ่งพบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นน้อยมาก 0-1 กลุ่มต่อชั่วโมง (รายละเอียดตามตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนช่วงชั้น จำแนกตามปัจจัยชีวิตช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการพื้นที่ห้วยไร่

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก	ประเมิน	ช่วงชั้น
	(W)	(R)	(WR)
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.09	4.17	17.06
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	4.18	2.76	11.54
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า	3.98	4.12	16.40
2. ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา	3.52	4.70	16.54

ตารางที่ 12 (ต่อ)

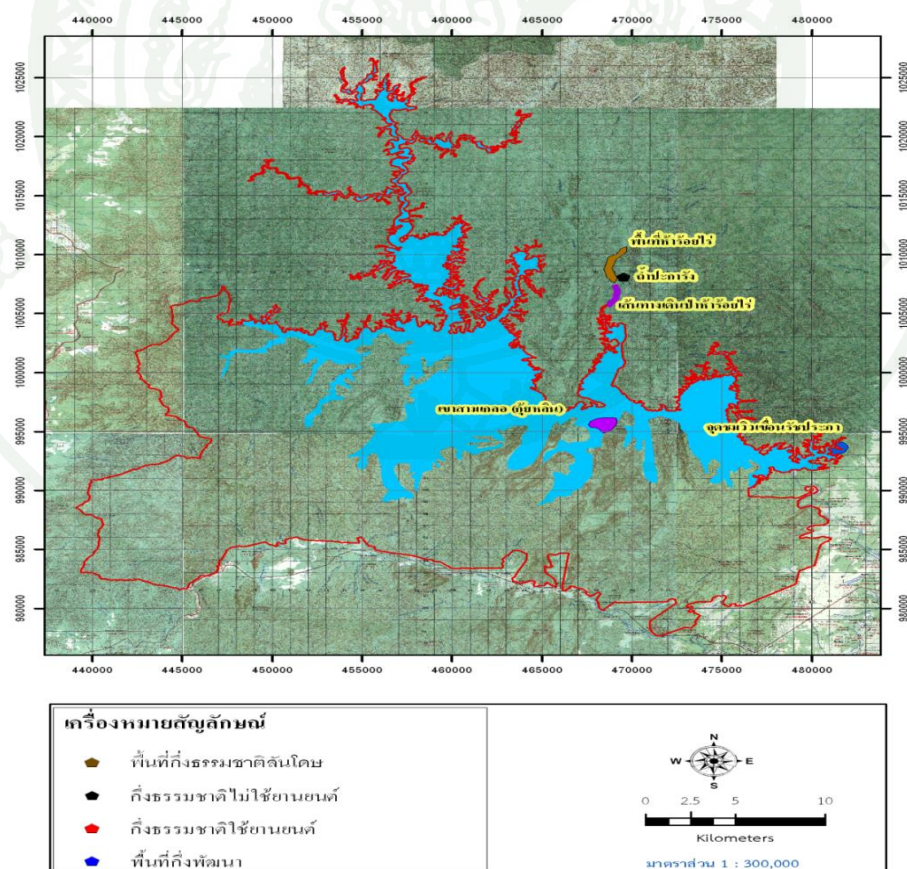
ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	3.95	4.83	19.08
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.87	4.46	17.26
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง	3.67	4.65	17.07
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่	4.00	4.10	16.40
5. โอกาสพบปะผู้คน	4.40	4.78	21.03
รวม	35.66	38.57	152.37

หมายเหตุ คะแนนเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ = $152.37/35.66 = 4.27 =$ ธรรมชาติสันโดย

จ. ผลการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือก ทั้ง 5 แหล่ง พบว่าแหล่งท่องเที่ยวจำแนกได้เป็น 4 เขตช่วงชั้น ได้แก่ พื้นที่ธรรมชาติสันโดยคือพื้นที่ห้วยร้อยไร่ มีค่าคะแนน 4.27 พื้นที่กึ่งธรรมชาติไม่ใช่นานยนต์ คือ ถ้ำปะการัง โดยมีค่าคะแนน 4.05 พื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้นานยนต์ คือเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ และ เขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) โดยมีค่าคะแนน 3.09 และ 3.05 ตามลำดับ และพื้นที่กึ่งพัฒนา คือ จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา ด้วยคะแนน 1.88 ดังตารางที่ 2 และ รูปภาพที่ 1 จากผลการประเมินจำแนกเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวได้จำแนก เขตช่วงชั้นซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสกที่แบ่งเขตพื้นที่อุทยานเพื่อการจัดการเป็นเขตพื้นที่เพื่อท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเขตบริการ(กรมป่าไม้, 2540) (รายละเอียดตามตารางที่ 13 และภาพที่ 8)

ตารางที่ 13 จำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อน
รัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก

แหล่งท่องเที่ยว	จำแนกช่วงชั้นโอกาสนันทนาการ	
	คะแนนประเมิน	ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ
พื้นที่ห้วยร้อยไร่	4.27	ธรรมชาติสันโดษ
ถ้ำปะการัง	4.05	กึ่งธรรมชาติสันโดษไม่ใช้ยานยนต์
เส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่	3.09	กึ่งธรรมชาติสันโดษใช้ยานยนต์
เขาสามเกลอ(กุยหลิน)	3.05	กึ่งธรรมชาติสันโดษใช้ยานยนต์
จุดชมวิเขื่อนรัชชประภา	1.88	กึ่งพัฒนา

ภาพที่ 8 เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

1.3.3 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว

ก. ผลการประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยชี้วัดที่ผ่านการประเมินความเหมาะสม และคัดเลือกปัจจัยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไปประกอบด้วยตัว 1) ตัวแปรด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว 2) ตัวแปรด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย 3) ตัวแปรด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม 4) ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 5) ตัวแปรด้านการบริหารจัดการ แยกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 24 ตัวชี้วัด แหล่งท่องเที่ยวผจญภัย จำนวน 20 ตัวชี้วัด และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั่วไป จำนวน 20 ตัวชี้วัด (รายละเอียดตามตารางที่ 14) ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประเภท	ช่วงค่า ค่าเฉลี่ย	ปัจจัยที่มีค่า สูงสุดปัจจัยที่/ ค่าเฉลี่ย	ปัจจัยที่มีค่า ต่ำสุดปัจจัยที่/ ค่าเฉลี่ย	ตาม ตาราง ผนวกที่
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ET)	3.44 – 4.85	2.1 /4.85	4.5/3.44	ก2
แหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT)	3.34 – 4.85	2.1 /4.85	3.2/3.34	ก3
แหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ทั่วไป (NT)	3.44 – 4.78	1.4/4.78	3.2/3.44	ก4

1) ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism, ET) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.44 – 4.85 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 4.5 ความพร้อมด้านงบประมาณ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.85 และ 3.44 ตามลำดับ

2) ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure tourism, AT) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.34 – 4.85 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 3.2

การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.85 และ 3.34 ตามลำดับ

3) ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (Conventional nature tourism, NT) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.44 – 4.78 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.78 และ 3.44 ตามลำดับ

ข. ผลการศึกษาค่าน้ำหนักของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยชี้วัดประกอบด้วยตัว 1) แปรด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว 2) ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย 3) ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 5) ด้านการบริหารจัดการ แยกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 24 ตัวชี้วัด แหล่งท่องเที่ยวผจญภัย จำนวน 20 ตัวชี้วัด และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป จำนวน 20 ตัวชี้วัด มีดังนี้ (รายละเอียดตามตารางที่ 15) ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการศึกษาค่าน้ำหนักของผู้เชี่ยวชาญทรัพยากรการท่องเที่ยวของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประเภท	ช่วงค่า ค่าเฉลี่ย	ปัจจัยที่มีค่า สูงสุดปัจจัย ที่ค่าเฉลี่ย	ปัจจัยที่มีค่า ต่ำสุดปัจจัย ที่ค่าเฉลี่ย	ตามตาราง ผนวกที่
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ET)	3.44 – 4.69	1.5 / 4.69	3.2/3.44	ก5
แหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT)	3.34 – 4.55	1.1 / 4.55	3.2/3.34	ก6
แหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ทั่วไป (NT)	3.14 – 4.24	5.1/4.24	1.9/3.14	ก7

1) ผลการประเมินค่านำหนักหรือค่าความสำคัญของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.44 – 4.69 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 1.5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.69 และ 3.44 ตามลำดับ

2) ผลการประเมินค่านำหนักหรือค่าความสำคัญของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัย โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.34 – 4.55 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.55 และ 3.34 ตามลำดับ

3) ผลการประเมินค่านำหนักหรือค่าความสำคัญของปัจจัยชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.14 – 4.24 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 5.1 ความพร้อมด้านงบประมาณ ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัย 1.9 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.24 และ 3.14 ตามลำดับ

ค. การประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยว
ในแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง (รายละเอียดตารางที่ 16) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 16 การประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยว

จุดท่องเที่ยว	ปัจจัยชี้วัด						ตาม ตาราง ผนวกที่
	ประเภทเชิงนิเวศ		ประเภทผจญภัย		ประเภทการท่องเที่ยว		
	(ET)		(AT)		ธรรมชาติทั่วไป(NT)		
	ตัวชี้วัดที่/ ค่าสูงสุด	ตัวชี้วัดที่/ ค่าต่ำสุด	ตัวชี้วัดที่/ ค่าสูงสุด	ตัวชี้วัดที่/ ค่าต่ำสุด	ตัวชี้วัดที่/ ค่าสูงสุด	ตัวชี้วัดที่/ ค่าต่ำสุด	
จุดชมวิวเขื่อน รัชชประภา	24/2.66	4/0.50	24/2.66	13/0.40	24/2.66	14/1.44	ก8
เขาสามเกลอ (กู่ยหลิน)	2/2.86	26/1.56 4/1.56	2/2.86	12/1.54	2/2.86	15/1.76	ก9
เส้นทางเดินป่า ห้วยร้อยไร่	2/2.74	25,29 / 1.43	2/2.74	29/1.43	2/2.74	29/1.43	ก10
ถ้ำปะการัง	7/2.70	5/0.65	7/2.70	9/1.13	7/2.70	16/1.10	ก11
พื้นที่ห้วยร้อยไร่	8/2.70	6/1.13	8/2.70	6/1.13	8/2.70	6/1.13	ก12

1) ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดประเภทการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง สำหรับตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 4 ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ และตัวชี้วัดที่ 24 ระบบบำบัดน้ำเสีย ด้วยค่าคะแนน 0.50 และ 2.66 ตามลำดับ ตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย และตัวชี้วัดที่ 24 ระบบบำบัดน้ำเสีย ด้วยค่าคะแนน 0.40 และ 2.66 ตามลำดับ ประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 14 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก และตัวชี้วัดที่ 24 ระบบบำบัดน้ำเสีย ด้วยค่าคะแนน 1.44 และ 2.66 ตามลำดับ

2) ผลการประเมินปัจจัยชีวิตทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสามเกลอ (กุ้ยหลิน) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชีวิตประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่มีค่าคะแนนค่อนข้างสูง-สูง สำหรับตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 4 ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ ตัวชี้วัดที่ 26 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ด้วยค่าคะแนน 1.56 และ 2.86 ตามลำดับ ตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 12 การได้พึ่งพาตนเอง และตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ด้วยค่าคะแนน 1.54 และ 2.86 ตามลำดับ และประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 15 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก และตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ด้วยค่าคะแนน 1.76 และ 2.86 ตามลำดับ

3) ผลการประเมินปัจจัยชีวิตทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชีวิตทุกประเภทการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง สำหรับตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด พบว่า คือตัวชี้วัดที่ 29 ความพร้อมด้านงบประมาณ ตัวชี้วัดที่ 25 โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ด้วยค่าคะแนน 1.43 และ 2.74 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัยและแบบธรรมชาติทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด เท่ากัน คือตัวชี้วัดที่ 29 ความพร้อมด้านงบประมาณ และ ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ด้วยค่าคะแนน 1.43 และ 2.74 ตามลำดับเช่นกัน

4) ผลการประเมินปัจจัยชีวิตทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชีวิตทุกประเภทการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าคะแนนค่อนข้างสูงถึงสูง สำหรับตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า และตัวชี้วัดที่ 7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ด้วยค่าคะแนน 0.65 และ 2.70 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือตัวชี้วัดที่ 9 สภาพภูมิอากาศ และตัวชี้วัดที่ 7 รูปแบบ

กิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ด้วยค่าคะแนน 1.13 และ 2.70 ตามลำดับ และตัวชี้วัดประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไปพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุด คือ ตัวชี้วัดที่ 16 คุณภาพสิ่งแวดล้อมสะอาด และตัวชี้วัดที่ 7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ด้วยค่าคะแนน 1.10 และ 2.70 ตามลำดับ

5) ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาพบว่าปัจจัยชี้วัดทุกประเภทการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าคะแนนค่อนข้างสูง ปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรของทุกประเภทการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง สำหรับตัวชี้วัดทุกประเภทการท่องเที่ยวพบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุดเท่ากัน นั่นคือ ตัวชี้วัดที่ 6 ทัศนียภาพ และตัวชี้วัดที่ 8 ความหลากหลายของกิจกรรม ด้วยค่าคะแนน 1.13 และ 2.70 ตามลำดับ

ง. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิเวื่อนรัชชประภา พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ET) ค่าคะแนน 2.17 มีศักยภาพค่อนข้างสูง ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) ค่าคะแนนศักยภาพ 2.01 มีศักยภาพค่อนข้างสูง และประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) ค่าคะแนนศักยภาพ 2.22 มีศักยภาพค่อนข้างสูง (รายละเอียดตามตารางที่ 17) เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละประเภทการท่องเที่ยว มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิเวื่อนรัชชประภา

แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
		ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	รวมทุก	ระดับ
		(W)	ประเมิน (R)	ปัจจัย (WR)	ศักยภาพ
ชุมชนวิเวื่อนรัชชประภา	ET	83.99	45.36	182.41	2.17
	AT	81.29	40.69	163.83	2.01
	NT	74.63	44.61	166.34	2.22*

หมายเหตุ * = ค่าคะแนนสูงสุด

1) ผลการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ามีค่า 2.17 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว และตัวชี้วัดที่ 9 สภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เป็นบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาที่มีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย แต่ตัวชี้วัดที่ 4 และ 5 ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศและโอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่ามีค่าศักยภาพต่ำ เนื่องจากบริเวณจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาแห่งนี้ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงสภาพพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดสภาพภูมิทัศน์ใหม่ ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์พืช และสัตว์ป่ามีศักยภาพต่ำลง ปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 11 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน และตัวชี้วัดที่ 13 คุณภาพการให้บริการ แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดทำแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยมาอย่างดี มีการคิดป้ายเตือนภัย แนะนำประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม เพียงพอ การให้บริการได้มาตรฐานสูงมาก ในภาวะปกติ อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดที่ 14 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมายมีศักยภาพปานกลาง มีการจัดสื่อความหมายน้อย และปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง คือปัจจัยชี้วัดที่ 18 และ 19 การจัดการขยะและของเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้ มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสีย และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านบริหารจัดการ ปัจจัยชี้วัดที่ 20 และ 21 โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และ ปัจจัยที่ 22 และ 23 การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และความพร้อมของบุคลากรมีศักยภาพปานกลาง แสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนของชุมชน มีการเข้าร่วมจัดการท่องเที่ยวแต่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นน้อย ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการ

ท่องเที่ยวต่ำ มีแผนการดำเนินการมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ความพร้อมของบุคลากรต่ำ จึงต้องปรับปรุงและพัฒนาให้แหล่งมีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้นต่อไป

2) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่ามีค่า 2.01 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวผจญภัยค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพ และสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวและ ตัวชี้วัดที่ 7 สภาพภูมิอากาศ ถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา มีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายตัวไป และเกาะเล็กเกาะน้อย แต่พบว่าตัวชี้วัดที่ 8 และ 9 ที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับการ การพึ่งพาตนเอง และโอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย มีค่าศักยภาพต่ำ มีพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อย เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น และทรัพยากรไม่เอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและท้าทาย นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 11 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 13 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน และตัวชี้วัดที่ 14 คุณภาพการให้บริการ แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดทำแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยมาอย่างดี มีการติดป้ายเตือนภัย แนะนำประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม เพียงพอ การให้บริการได้มาตรฐานสูงมากในภาวะปกติ และปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง คือปัจจัยชี้วัดที่ 18 และ 19 การจัดการขยะและของเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้ มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสีย และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีศักยภาพสูงนั่นคือแหล่งท่องเที่ยวความพร้อมของงบประมาณสูง

3) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป พบว่ามีค่า 2.22 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวจี๋นริชชประภา มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไปค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทักษิณภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวและ ตัวชี้วัดที่ 7 สภาพภูมิอากาศ ตัวชี้วัดที่ 8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 9 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย การเข้าถึงสะดวก มีถนนลาดยางรถยนต์ทุกประเภท สามารถ เข้าถึงได้ มีป้ายบอกทาง สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล มีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบาย ขณะประกอบกิจกรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย สำหรับปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือตัวชี้วัดที่ 11 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 13 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน และตัวชี้วัดที่ 14 คุณภาพการให้บริการ แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก มีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดทำแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยมาอย่างดี มีการคิดป้ายเตือนภัย แนะนำประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสมเพียงพอ การให้บริการได้มาตรฐานสูงมากในภาวะปกติ และปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง คือปัจจัยชี้วัดที่ 18 และ 19 การจัดการขยะและของเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้ มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสีย และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีศักยภาพสูงนั่นคือแหล่งท่องเที่ยวความพร้อมของงบประมาณสูง

สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวจี๋นริชชประภา ควรจัดเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยว

แบบธรรมชาติทั่วไปมีค่าคะแนนสูงสุด ด้วยค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.22 จัดในระดับมีศักยภาพค่อนข้างสูง(รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ก13)

จ. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(ET) ค่าคะแนนเท่ากับ 2.23 มีศักยภาพค่อนข้างสูง ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) ค่าคะแนนศักยภาพ เท่ากับ 2.30 มีศักยภาพสูง และประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป(NT) ค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.36 มีศักยภาพสูง (รายละเอียดตามตารางที่ 18) เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละประเภทการท่องเที่ยว มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)

แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
		ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	รวมทุก	ระดับ
		(W)	ประเมิน (R)	ปัจจัย (WR)	ศักยภาพ
เขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)	ET	97.68	53.38	218.15	2.23
	AT	81.29	46.05	187.75	2.30
	NT	74.63	47.53	176.63	2.36*

หมายเหตุ * = ค่าคะแนนสูงสุด

1) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.23 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยว เขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 8 ความหลากหลายของกิจกรรม และตัวชี้วัดที่ 9 สภาพภูมิอากาศ ซึ่งถือเป็น

จุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย มีกิจกรรมหลากหลายประเภท และมีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตามยังมีตัวชี้วัดที่ 4 และ 5 ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศและโอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่ามีศักยภาพปานกลางค่อนข้างสูง เนื่องจากบริเวณแห่งนี้เป็นส่วนหนึ่งในอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ที่มีลักษณะเป็นธรณีสัณฐานโผล่พ้นน้ำขึ้นมา ซึ่งมีลักษณะของยอดภูเขาหินปูน มีพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าค่อนข้างน้อย ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์พืช และสัตว์ป่ามีศักยภาพต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 11 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน และตัวชี้วัดที่ 13 คุณภาพการให้บริการ ตัวชี้วัดที่ 14 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมายมีศักยภาพปานกลาง มีการจัดสื่อความหมาย แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภทและมีการให้บริการการสื่อความหมาย การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมและปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง คือปัจจัยชี้วัดที่ 15 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ปัจจัยชี้วัดที่ 18 และ 19 การจัดการขยะและของเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้ มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ตามรูปแบบความสำคัญของระบบนิเวศ มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสียเพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะหรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสีย และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยชี้วัดที่ 20 และ 21 โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และ ปัจจัยที่ 22 และ 23 การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และความพร้อมของบุคลากร มีศักยภาพค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนของชุมชน มีการเข้าร่วมจัดการท่องเที่ยวแต่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเป็นตัวแทนของชุมชนในคณะกรรมการ ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวบ้างจากกิจกรรมการท่องเที่ยว มีแผนการดำเนินการมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ความพร้อมของบุคลากรปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวนี้ยังมีศักยภาพสูงเกี่ยวกับทางด้านความพร้อมงบประมาณ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติเขา

สก และแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักได้รับการงบประมาณสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยว

2) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.30 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวผจญภัยสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 6 ความหลากหลายของกิจกรรม และ ตัวชี้วัดที่ 7 สภาพภูมิอากาศ ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไปและเกาะเล็กเกาะน้อย มีกิจกรรมหลากหลายประเภท และมีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย แต่พบว่าตัวชี้วัดที่ 8 และ 9 ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวกับการได้พึ่งพาตนเอง และโอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย มีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง มีพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมปานกลาง เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น และทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและท้าทาย นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ตัวชี้วัดที่ส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดทำแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่มีความพร้อม มีการติดป้ายเตือนภัย แนะนำประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม เพียงพอ และปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง คือปัจจัยชี้วัดที่ 15 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ปัจจัยชี้วัดที่ 17 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 และ 19 การจัดการขยะและของเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้ มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ตามรูปแบบความสำคัญของระบบนิเวศ มีมาตรการในการเฝ้าดูแลระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ใน

รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสีย และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีศักยภาพสูงนั่นคือแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของงบประมาณสูง

3) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.36 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุยหลิน) มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไปสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 6 ความหลากหลายของกิจกรรม ตัวชี้วัดที่ 7 สภาพภูมิอากาศ ตัวชี้วัดที่ 8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย การเข้าถึงสะดวก มีถนนลาดยางรถยนต์ทุกประเภทสามารถ เข้าถึงได้ มีป้ายบอกทาง สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล มีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม สำหรับปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าการจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน คุณภาพการให้บริการ มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดทำแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมได้รับการอบรมด้านความปลอดภัย มีการติดป้ายเตือนภัย แนะนำประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม การให้บริการได้มาตรฐานค่อนข้างสูง และปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูงคือ ปัจจัยชี้วัดที่ 15 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ปัจจัยชี้วัดที่ 17 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 และ 19 การจัดการขยะและของเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้ มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ตามรูปแบบความสำคัญของระบบนิเวศ มีมาตรการในการเฝ้าดูแลระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสีย และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีศักยภาพสูงนั่นคือแหล่งท่องเที่ยวความพร้อมของงบประมาณสูง

สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) ควรจัดเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไปมีค่าคะแนนสูงสุด ด้วยค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.36 จัดในระดับมีศักยภาพสูง (รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ก14)

จ. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(ET) ค่าคะแนนเท่ากับ 2.34 มีศักยภาพสูง ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) ค่าคะแนนศักยภาพ เท่ากับ 2.28 มีศักยภาพสูง และประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) ค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.22 มีศักยภาพค่อนข้างสูง (รายละเอียดตามตารางที่ 19) มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวแหล่งเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่

แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
		ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนนประเมิน (R)	รวมทุกปัจจัย (WR)	ระดับศักยภาพ
เส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่	ET	91.68	52.25	215.34	2.34*
	AT	81.29	45.57	186.15	2.28
	NT	74.63	42.02	165.73	2.22

หมายเหตุ * = ค่าคะแนนสูงสุด

1) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.34 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นแหล่งเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากร พบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียงตัวชี้วัดที่ 4 ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า ตัวชี้วัดที่ 6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ และตัวชี้วัดที่ 8 ความหลากหลายของกิจกรรม ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย มีกิจกรรมหลากหลายประเภท และมีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมาย ส่วนใหญ่มีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 11 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน และ ตัวชี้วัดที่ 14 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย มีศักยภาพปานกลาง มีการจัดสื่อความหมาย แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภทและมีการให้บริการการสื่อความหมาย การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอ และเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าปัจจัยมีศักยภาพปานกลางถึงค่อนข้างสูง ด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

2) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.28 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวผจญภัยสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 6 ความหลากหลายของกิจกรรม ตัวชี้วัดที่ 8 ปัจจัยเกี่ยวกับการได้พึ่งพาตนเอง และ ปัจจัย 9โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย มีกิจกรรมหลากหลายประเภท และมีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย มีพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรม และทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและท้าทาย นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายส่วนใหญ่มีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 11 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 13 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบ ส่วน ด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

3) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.22 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่ง

ท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไปค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทศนิยภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 6 ความหลากหลายของกิจกรรม อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดที่ 7 สภาพภูมิอากาศ ตัวชี้วัดที่ 8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 9 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงามแปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไปและเกาะเล็กเกาะน้อย การเข้าถึงสะดวก มีถนนลาดยางรถยนต์ทุกประเภทสามารถ เข้าถึงได้ มีป้ายบอกทาง สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล มีอากาศถ่ายเทได้ดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย สำหรับปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 11 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 13 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินและปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูงปัจจัยชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบ ส่วน ด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ ควรจัดเป็นประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ET) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าคะแนนสูงสุด ด้วยค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.34 จัดในระดับมีศักยภาพสูง(รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ก15)

ช. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(ET) ค่าคะแนนเท่ากับ 1.90 มีศักยภาพค่อนข้างสูง ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) ค่าคะแนนศักยภาพ เท่ากับ 2.08 มีศักยภาพค่อนข้างสูง และประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป(NT) ค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.04 มีศักยภาพค่อนข้างสูง (รายละเอียดตามตารางที่ 20) เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละประเภทการท่องเที่ยว มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง

แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
		ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	รวมทุกปัจจัย (WR)	ระดับ ศักยภาพ
ถ้ำปะการัง	ET	97.68	45.37	185.73	1.90
	AT	81.29	41.13	169.17	2.08*
	NT	74.63	40.06	152.98	2.04

หมายเหตุ * = ค่าคะแนนสูงสุด

1) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.90 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51-2.26 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากร พบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ และตัวชี้วัดที่ 8 ความหลากหลายของกิจกรรม ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน โปรงถ้ำกว้างและลึก ข้างในถ้ำมีหินงอกหินย้อย รูปแปลกตา น่าสนใจและดึงดูดใจสูง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย อย่างไรก็ตามถ้ำปะการังมีตัวชี้วัดที่ 4 ความอุดม

สมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ และตัวชี้วัดที่ 5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า ซึ่งมีศักยภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ เพราะพบเห็นสัตว์ป่าน้อยชนิด และความหลากหลายของระบบนิเวศ ระดับปานกลาง พบพันธุ์ไม้และพันธุ์พืชปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมาย มีศักยภาพสูง คือตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก แต่อย่างก็ตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 12 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตัวชี้วัดที่ 13 คุณภาพการให้บริการ และตัวชี้วัดที่ 14 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภทและมีการให้บริการการสื่อความหมาย การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าทุกปัจจัยมีศักยภาพค่อนข้างสูงและด้านบริหารจัดการ พบว่าทุกตัวชี้วัดมีค่าศักยภาพค่อนข้างสูงเช่นกัน

2) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.08 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51-2.26 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการังมีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวผจญภัยค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยตัวชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับพื้นที่และปัจจัย 9 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน โพรงถ้ำกว้างและลึก ข้างในถ้ำมีหินงอกหินย้อย รูปแปลกตา น่าสนใจและดึงดูดใจสูง

ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและท้าทาย นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายส่วนใหญ่มีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 11 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 13 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบ ส่วนด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

3) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.04 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51-2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไปค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักค่อนข้างสูง เพราะบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดที่มีศักยภาพปานกลาง-ค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 7 สภาพภูมิอากาศ ตัวชี้วัดที่ 8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตัวชี้วัดที่ 9 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนของการท่องเที่ยวประเภทเพราะความหลากหลายของกิจกรรมมีน้อย การเข้าถึงค่อนข้างลำบาก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ห่างจากเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวอื่น สำหรับปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อความหมายมีศักยภาพสูงคือ คือ ตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และ

สื่อสื่อความหมาย มีศักยภาพสูง คือตัวชี้วัดที่ 10 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก แต่อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 11 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 13 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตัวชี้วัดที่ 14 คุณภาพการให้บริการ และปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสียเพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าทุกปัจจัยมีศักยภาพค่อนข้างสูงและด้านบริหารจัดการ พบว่าทุกตัวชี้วัดมีค่าศักยภาพค่อนข้างสูงเช่นกัน

สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง ควรจัดเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีค่าคะแนนสูงสุด ด้วยค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.08 มีจัดในระดับศักยภาพค่อนข้างสูง (รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ก16)

ซ. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่หำร้อยไร่ พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(ET) ค่าคะแนนเท่ากับ 2.07 มีศักยภาพค่อนข้างสูง ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) ค่าคะแนนศักยภาพ เท่ากับ 2.15 มีศักยภาพค่อนข้างสูง และประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) ค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.10 มีศักยภาพค่อนข้างสูง (รายละเอียดตามตารางที่ 21) เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละประเภทการท่องเที่ยวมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่

แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
		ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนนประเมิน (R)	รวมทุกปัจจัย (WR)	ระดับศักยภาพ
พื้นที่หำร้อยไร่	ET	97.68	49.38	202.24	2.07
	AT	81.29	42.73	175.09	2.15*
	NT	74.63	41.43	157.45	2.10

หมายเหตุ * = ค่าคะแนนสูงสุด

1) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่า มีค่าเท่ากับ 2.07 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.26 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า ตัวชี้วัดที่ 6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ ตั้งอยู่เป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ที่หำร้อยไร่ ซึ่งมีโพรงถ้ำน้ำทะเลเข้าไป รอบๆพื้นที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีสัตว์ป่าหายากหาคิณรอบๆพื้นที่ เป็นสิ่งดึงดูดใจ และมีโอกาสได้เห็นสัตว์ป่าสูง นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมาย ส่วนใหญ่มีศักยภาพสูงคือ ตัวชี้วัดที่ 11 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกนอกจากนี้ส่วนใหญ่ตัวชี้วัดมีศักยภาพค่อนข้างสูง ได้แก่ ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน คุณภาพการให้บริการ รวมทั้ง รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นว่ามีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภทและมีการให้บริการการสื่อความหมาย การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และ

สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าปัจจัยที่มีศักยภาพปานกลางถึงค่อนข้างสูง ได้แก่ โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพระดับ-ค่อนข้างสูง ได้แก่ การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ส่วนระดับปานกลางได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร และความพร้อมด้านงบประมาณ

2) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.15 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่ มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวผจญภัยค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 8 ปัจจัยเกี่ยวกับการได้พึ่งพาตนเองและปัจจัยตัวชี้วัดที่ 9 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะบริเวณทะเลสาบห้วยร้อยไร่แห่งนี้มีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน มีอากาศถ่ายเทได้ค่อนข้างดีและรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม มีพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรม และทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและท้าทาย นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายส่วนใหญ่มีศักยภาพสูง ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นแม่ไม้สำหรับล่องไปปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเป็นจุดเด่นของการให้ความสะดวก ปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยว มีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับ

สภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบ ส่วนด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดความพร้อมด้านงบประมาณมีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

3) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.10 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไปค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่ามีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ความมีชื่อเสียง ตัวชี้วัดที่ 4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว และตัวชี้วัดที่ 8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูนและป่าไม้ สำหรับปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อความหมายส่วนใหญ่มีศักยภาพสูง ตัวชี้วัดที่ 12 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นแพไม้ไผ่สำหรับล่องไปปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเป็นจุดเด่นของการให้ความสะดวก ปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดที่ 16 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ปัจจัยชี้วัดที่ 18 การจัดการขยะและของเสีย แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้แห่งนี้มีการจัดการนักท่องเที่ยวมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสม และสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง มีอุปกรณ์รองรับขยะของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บ แยกชนิดขยะ หรือมีการนำมาใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบ ส่วน ด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัดความพร้อมด้านงบประมาณมีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ ควรจัดเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีค่า

คะแนนสูงสุด ด้วยค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 2.15 จัดในระดับมีศักยภาพค่อนข้างสูง(รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ก17)

2. สร้างและประเมินผลโปรแกรมท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมตามประเภทกิจกรรม

2.1 ผลการคัดเลือกประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (รายละเอียดตามตารางที่ 22) พบดังต่อไปนี้

2.1.1 ประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) มีศักยภาพค่อนข้างสูง (คะแนน2.22) ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการเขตพื้นที่กึ่งพัฒนา(Semi-developed-SD) (คะแนน 1.88)

2.1.2 ประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (ภูเขาลิน) พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) มีศักยภาพสูง (คะแนน 2.36) ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการเขตพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ Semi-primitive Motorized-SPM)(คะแนน 3.05)

2.1.3 ประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(ET) มีศักยภาพสูง (คะแนน 2.34) ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการเขตพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ Semi-primitive Motorized-SPM) (คะแนน 3.09)

2.1.4 ประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย(AT) มีศักยภาพค่อนข้างสูง (คะแนน 2.08)ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการเขตพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์ Semi-primitive Motorized-SPM) (คะแนน 4.05)

2.1.5 ประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่ พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย(AT) มีศักยภาพค่อนข้างสูง (คะแนน 2.15)ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการเขตพื้นที่ธรรมชาติสันโดย (Primitive-P) (คะแนน 4.27)

ตารางที่ 22 จำแนกศักยภาพทรัพยากร และช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ตามสถานภาพแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว/ประเภทการท่องเที่ยว	ช่วงชั้นโอกาส		ศักยภาพ		
	ด้านนันทนาการ		คะแนน	ระดับ	อันดับ
	คะแนน	ช่วงชั้น			
1. จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	1.88	SD			
การท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป (NT)			2.22	ค่อนข้างสูง	1
การท่องเที่ยวแบบเชิงนิเวศ (ET)			2.17	ค่อนข้างสูง	2
การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT)			2.01	ค่อนข้างสูง	3
2. เขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)	3.05	SPM			
การท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป (NT)			2.36	สูง	1
การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT)			2.30	สูง	2
การท่องเที่ยวแบบ เชิงนิเวศ (ET)			2.23	ค่อนข้างสูง	3
3. เส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่	3.09	SPM			
การท่องเที่ยวแบบเชิงนิเวศ (ET)			2.34	สูง	1
การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT)			2.28	สูง	2
การท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป (NT)			2.22	ค่อนข้างสูง	3
4. ถ้ำปะการัง	4.05	SPNM			
การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT))			2.08	ค่อนข้างสูง	1
การท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป (NT)			2.04	ค่อนข้างสูง	2
การท่องเที่ยวแบบเชิงนิเวศ (ET)			1.90	ค่อนข้างสูง	3

ตารางที่ 22 (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยว/ประเภทการท่องเที่ยว	ช่วงชั้นโอกาสด้าน				
	นันทนาการ		ศักยภาพ		
	คะแนน	ช่วงชั้น	คะแนน	ระดับ	อันดับ
5. พื้นที่ห้วยไร่	4.27	P			
การท่องเที่ยว แบบผจญภัย (AT)			2.15	ค่อนข้างสูง	1
การท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป (NT)			2.10	ค่อนข้างสูง	2
การท่องเที่ยว แบบเชิงนิเวศ (ET)			2.07	ค่อนข้างสูง	3

หมายเหตุ ค่า ROS

1.00 -1.80 = กลุ่มชั้นพื้นที่พัฒนามาก (Developed- D)

1.81 -2.60 = กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งพัฒนา (Semi-developed-SD)

2.61 -3.40 = กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งธรรมชาติใช้ยานยนต์(Semi-primitive Motorized-SPM)

3.41 -4.20 = กลุ่มชั้นพื้นที่กึ่งธรรมชาติไม่ใช้ยานยนต์(Semi-primitive Non-motorized - SPNM)

4.21 -5.00 = กลุ่มชั้นพื้นที่ธรรมชาติสันโดษ (Primitive-P)

2.2 ผลการสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นกิจกรรมหลักของประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง พบว่ากิจกรรมหลักในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา ล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเฒ่า (กู่ยหลิน) ศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ เทียวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง และชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ (รายละเอียดตามตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 กิจกรรมการท่องเที่ยวตามประเภทการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทการท่องเที่ยว	กิจกรรมหลัก
1. จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา	ธรรมชาติทั่วไป	ชมธรรมชาติ
2. เขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)	ธรรมชาติทั่วไป	ล่องเรือชมธรรมชาติ
3. เส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่	เชิงนิเวศ	ศึกษาธรรมชาติ
4. ถ้ำปะการัง	ผจญภัย	เที่ยวถ้ำ
5. พื้นที่ห้วยร้อยไร่	ผจญภัย	ชมธรรมชาติ

2.3 ผลประเมินศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว

2.3.1 ผลการศึกษาความเหมาะสมของตัวชี้วัดพบว่าปัจจัยชี้วัดที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไป ได้แก่ กิจกรรมชมธรรมชาติ 8 ตัวชี้วัด ล่องเรือชมธรรมชาติ 11 ตัวชี้วัด เดินศึกษาธรรมชาติ 13 ตัวชี้วัด และเที่ยวถ้ำ 11 ตัวชี้วัด (รายละเอียดตามตารางที่ 24) สำหรับค่าความเหมาะสมของปัจจัยชี้วัดของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเมิน มีดังต่อไปนี้

ก. กิจกรรมชมธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.55 – 4.69 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 1.6 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

ข. กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.69 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 2.8 ความเชี่ยวชาญของกระแสน้ำและคลื่นลม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 2.9 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ มีค่าคะแนนต่ำสุด

ค. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.52 – 4.52 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 3.10. กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 2.9 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ มีค่าคะแนนต่ำสุด

จ. กิจกรรมเที่ยวถ้ำ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.44 – 4.78 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 4.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 4.10 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย มีค่าคะแนนต่ำสุด

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความเหมาะสม ปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเฉพาะตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญ

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	จำนวนผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. กิจกรรมชมธรรมชาติ			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.55	0.22
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.56	0.75
1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.58	0.23
1.5 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	30	3.78	0.42
1.6. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	30	4.69	0.49
1.7. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	4.52	0.44
1.8 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.64	0.53
2. กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ			
2.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.54	0.28
2.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.55	0.22
2.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.56	0.75
2.5 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	30	4.58	0.23
2.7. ระยะทางล่องเรือ	30	3.78	0.42
2.8 ความเขียวของกระแสน้ำและคลื่นลม	30	4.69	0.49
2.9 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	30	3.50	0.44

ตารางที่ 24 (ต่อ)

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	จำนวนผู้ ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.10 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	3.64	0.53
2.11 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.73	0.22
3. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ			
3.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.54	0.28
3.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.54	0.45
3.3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	28	3.78	0.28
3.4 ความหลากหลายของระบบนิเวศ	30	3.63	0.49
3.5 จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น	30	3.52	0.28
3.6 จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็น	30	3.55	0.35
3.7 ความยาวของเส้นทาง	30	3.83	0.35
3.8 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง	30	3.53	0.46
3.9 อัตราการพังทลาย การกัดเซาะ และสึกกร่อนของดินจากการใช้ประโยชน์	30	3.67	0.78
3.10. กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อการกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	30	4.52	0.22
3.11. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	30	3.56	0.75
3.12 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	3.58	0.23
3.13 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.78	0.42
4. กิจกรรมเที่ยวถ้ำ			
4.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	4.52	0.44
4.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.64	0.53
4.3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.73	0.22
4.4 จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็นขณะศึกษา/เที่ยวถ้ำ	30	3.54	0.28

ตารางที่ 24 (ต่อ)

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	จำนวนผู้ ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
4.5 ลักษณะวงรอบบนเส้นทาง	30	3.55	0.22
4.6 ความยาวบนเส้นทางในถ้ำ	30	3.56	0.75
4.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	30	4.58	0.23
4.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	4.78	0.42
4.9 การได้พึงพาตนเอง	30	4.69	0.49
4.10 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	30	3.44	0.44
4.11 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	4.64	0.53

2.3.2 ผลการศึกษาค่าน้ำหนัก (W) ของตัวชี้วัดศักยภาพทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยวของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเมิน พบว่า กิจกรรมชมธรรมชาติ 8 ตัวชี้วัด ล่องเรือชมธรรมชาติ 11 ตัวชี้วัด เดินศึกษาธรรมชาติ 13 ตัวชี้วัด และเที่ยวถ้ำ 11 ตัวชี้วัด (รายละเอียดในตารางที่ 25) โดยประเมินให้ค่าน้ำหนักของปัจจัยชี้วัด มีดังต่อไปนี้

ก. กิจกรรมชมธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.69 – 3.78 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 1.5 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 1.6 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

ข. กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.69 – 3.73 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 2.9 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 2.6 ความเชี่ยวชาญของกระแสน้ำและคลื่นลม มีค่าคะแนนต่ำสุด

ค. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.53 – 3.88 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 3.13 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 3.8 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง มีค่าคะแนนต่ำสุด

ง. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.56 – 3.94 โดยปัจจัยชี้วัดที่ 4.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยที่ 4.6 ความยาวบนเส้นทางในถ้ำ มีค่าคะแนนต่ำสุด

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว ของผู้เชี่ยวชาญ

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. กิจกรรมชมธรรมชาติ			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.55	0.22
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.56	0.75
1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.58	0.23
1.5 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	30	3.78	0.42
1.6 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	30	2.69	0.49
1.7 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	3.52	0.44
1.8 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.64	0.53
2. กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ			
2.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.54	0.28

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.55	0.22
2.3 ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.56	0.75
2.4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	30	2.58	0.23
2.5 ระยะทางล่องเรือ	30	2.78	0.42
2.6 ความเขียวของกระแสน้ำและคลื่นลม	30	1.69	0.49
2.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	30	2.52	0.44
2.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	3.64	0.53
2.9 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.73	0.22
3. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ			
3.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.54	0.28
3.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.54	0.45
3.3 ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	28	3.78	0.48
3.4 ความหลากหลายของระบบนิเวศ	30	3.63	0.49
3.5 จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น	30	3.52	0.38
3.6 จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็น	30	3.55	0.35
3.7 ความยาวของเส้นทาง	30	2.83	0.32
3.8 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง	30	2.53	0.46
3.9 อัตราการพังทลาย การกัดเซาะ และสึกกร่อนของดินจา การใช้ประโยชน์	30	3.12	0.48
3.10 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการ สร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	30	2.55	0.26
3.11 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	30	2.56	0.75

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.12 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	3.58	0.23
3.13 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.88	0.42
4. กิจกรรมเที่ยวถ้ำ			
4.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.52	0.44
4.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.94	0.53
4.3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.73	0.23
4.4 จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็นขณะศึกษา/เที่ยวถ้ำ	30	3.54	0.28
4.5 ลักษณะวงรอบบนเส้นทาง	30	2.55	0.22
4.6 ความยาวนานเส้นทางในถ้ำ	30	2.56	0.25
4.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	30	2.58	0.27
4.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	30	3.78	0.42
4.9 การได้พึ่งพาตนเอง	30	3.69	0.49
4.10 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	30	3.52	0.28
4.11 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	30	3.64	0.23

2.3.3 ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

ก. ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดกิจกรรม ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง โดยปัจจัยชี้วัดที่ 3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงไป ตัวชี้วัดที่ 2 ทรัพยากรมีความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ด้วยค่าคะแนน 2.42 และ 2.41 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรมชมธรรมชาติใน
แหล่งท่องเที่ยวจุชมวิวเขื่อนรัชชประภาของของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย
และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
กิจกรรมชมธรรมชาติ		
1. ทรัพยากรความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.30	0.48
2. ทรัพยากรมีความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.41	0.58
3. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	2.42	0.38
4. ทรัพยากรความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	1.30	0.55
5. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	1.90	0.30
6. ทรัพยากรที่ร่อยรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	1.50	0.59
7. ทรัพยากรมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	2.15	0.78

ข. ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กู่ยหลิน) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดกิจกรรมท่องเที่ยวชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน) ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง โดยปัจจัยชี้วัดที่ 3 ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงไปตัวชี้วัดที่ 4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น ด้วยค่าคะแนน 2.70 และ 2.65 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ		
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.51	0.48
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.62	0.28
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	2.70	0.43
4. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	2.65	0.62
5. ระยะทางล่องเรือ	2.40	0.44
6. ความเขียวของกระแสน้ำและคลื่นลม	2.14	0.32
7. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	2.33	0.75
8. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	1.60	0.48
9. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	2.10	0.58

ค. ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง โดยปัจจัยชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงไปตัวชี้วัดที่ 6 จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็นด้วยค่าคะแนน 2.62 และ 2.56 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
ในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ		
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.51	0.48
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.62	0.28
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	2.40	0.43
4. ความหลากหลายของระบบนิเวศ	1.78	0.27
5. จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น	2.45	0.45
6. จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็น	2.56	0.36
7. ความยาวของเส้นทาง	2.20	0.86
8. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง	2.35	0.62
9. อัตราการพังทลาย การกัดเซาะ และสึกกร่อนของดินจากการใช้ ประโยชน์	1.60	0.23
10. กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการ สร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	1.89	0.87
11. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	2.46	0.34
12. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	2.14	0.32
13. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	1.73	0.45

ง. ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมเที่ยว
ถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวใน
พื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดกิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง ส่วนใหญ่มีค่าคะแนน
เฉลี่ยสูง โดยปัจจัยชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงไปตัวชี้วัดที่ 10 โอกาส

ในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย ด้วยค่าคะแนน 2.50 และ 2.45 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
กิจกรรมเที่ยวถ้ำ		
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.50	0.48
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.30	0.56
3. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	2.37	0.43
4. จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็นขณะศึกษา/เที่ยวถ้ำ	0.47	0.36
5. ลักษณะวงรอบบนเส้นทาง	1.56	0.23
6. ความยาวบนเส้นทางในถ้ำ	1.34	0.37
7. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	1.95	0.33
8. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	1.37	0.38
9. การได้พึ่งพาตนเอง	2.34	0.25
10. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	2.45	0.53
11. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	1.37	0.48

จ. ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวตามประเภทกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่ ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูงถึงสูง โดยปัจจัยชี้วัดที่ 3. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงไปตัวชี้วัดที่ 1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ด้วยค่าคะแนน 2.48 และ 2.30 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัจจัยชี้วัดกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
กิจกรรมชมธรรมชาติ		
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.30	0.38
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.26	0.46
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	2.48	0.44
4. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	2.15	0.66
5. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	2.26	0.22
6. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	1.34	0.38
7. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	1.45	0.36

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรตามปัจจัยเฉพาะประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว

ก. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.99 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 - 2.25 ดังนั้นกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดทรัพยากรพบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และตัวชี้วัดที่ 3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เห็นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน ป่าไม้ เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ และยังมีปัจจัยที่มีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง คือ ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 5 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ และตัวชี้วัดที่ 7 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งแสดงถึงกิจกรรมนี้

มีศักยภาพค่อนข้างสูง มีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและมีความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมชมธรรมชาติ (รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ข1)

ข. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.33 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.25 - 3.00 ดังนั้นกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) มีค่าศักยภาพระดับสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดทรัพยากรพบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และตัวชี้วัดที่ 3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น ตัวชี้วัดที่ 5 ระยะทางล่องเรือและตัวชี้วัดที่ 7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เห็นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน ป่าไม้ เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ มีความหลากหลายของภูมิประเทศที่ได้สัมผัส ระยะทางล่องที่เหมาะสม มีทรัพยากรเหมาะสมต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการล่องเรือชมธรรมชาติ (รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ข2)

ค. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.25 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 - 2.25 ดังนั้นกิจกรรมกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดทรัพยากรพบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และตัวชี้วัดที่ 3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 5 จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น ตัวชี้วัดที่ 6 จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็น ตัวชี้วัดที่ 8 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง ตัวชี้วัดที่ 11 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เรียนรู้สัมผัสธรรมชาติที่มีความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของทรัพยากร

ที่มีทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวสูง จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่า ที่พบเห็นสูง มีความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทางเดินป่า และความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการสูง (รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ข3)

ง. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรเฉพาะ กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการังพบว่ามีค่าเท่ากับ 2.03 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นกิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดทรัพยากรพบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และตัวชี้วัดที่ 3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ตัวชี้วัดที่ 9 การได้พึ่งพาตนเอง และตัวชี้วัดที่ 10 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เรียนรู้สัมผัสธรรมชาติที่มีความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของทรัพยากร ที่มีทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวสูง ได้ใช้ผลกำลังความสามารถของตนเอง ได้พึ่งพาตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม และมีโอกาสในการได้รับประสบการณ์ที่ตื่นเต้นและท้าทายสูง(รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ข4)

จ. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.09 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพของทรัพยากรตามประเภทกิจกรรมที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดทรัพยากรพบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตัวชี้วัดที่ 2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว และตัวชี้วัดที่ 5 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เห็นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน หินงอกหินย้อยที่รูปทรงแปลกตา เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น น่าสนใจ และดึงดูดใจของพื้นที่ มีความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมชมธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยที่มีค่าศักยภาพปานกลาง คือ ปัจจัยตัวชี้วัดที่ 6 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรม ตัวชี้วัดที่ 7 ความสามารถในการรองรับ

นักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีมาตรการในควบคุมผลกระทบและจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวตามระยะเวลาในการประกอบกิจกรรมมิให้หนาแน่นเกินไป ให้มีความเหมาะสมกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมความสะดวก (รายละเอียดข้อมูลดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ ข5)

2.3.5 ผลการวิเคราะห์รวมศักยภาพทรัพยากรตามปัจจัยหลักและปัจจัยเฉพาะกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีค่าศักยภาพค่อนข้างสูงถึงสูง ค่าคะแนนศักยภาพระหว่าง 2.07 ถึง 2.35 ตามลำดับ โดยกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน) มีค่าคะแนนสูงสุด รองลงมาคือกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ ด้วยค่าคะแนน 2.35 และ 2.31 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ระดับศักยภาพทรัพยากรตามปัจจัยหลักและปัจจัยเฉพาะกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว

กิจกรรม/ในแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท การท่องเที่ยว	คะแนนประเมิน			ชั้น ศักยภาพ
		ปัจจัย หลัก	ปัจจัย เฉพาะ กิจกรรม	ผลรวม	
1. ชมธรรมชาติ/ จุชมวิวเขื่อน รัชชประภา	NT	2.22	1.99	2.15	ค่อนข้าง สูง
2. ล่องเรือชมธรรมชาติ/ เขาสามเกลอ (กู่ยหลิน)	NT	2.36	2.33	2.35	สูง
3. ศึกษาธรรมชาติ/เส้นทางเดินป่า ห้วยไร่	ET	2.34	2.25	2.31	สูง
4. เที่ยวถ้ำ/ถ้ำปะการัง	AT	2.08	2.03	2.07	ค่อนข้าง สูง
5. ชมธรรมชาติ/ พื้นที่ห้วยไร่	AT	2.15	2.09	2.13	ค่อนข้าง สูง

2.4 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวโดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินศักยภาพของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว และตั้งอยู่เส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน มาวิเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่ของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลาที่เป็นตัวกำหนดของนักท่องเที่ยว เป็น

ประเภทโปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน จำนวน 2 กิจกรรมท่องเที่ยวหลัก ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และประเภทโปรแกรมท่องเที่ยว 2 วัน จำนวน 4 กิจกรรมท่องเที่ยวหลักในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังต่อไปนี้

2.4.1 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามศักยภาพของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว

ก. ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน พบว่ากิจกรรมท่องเที่ยวจัดเป็นหมวดหมู่ตามเวลาและเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นของการเดินทางจากท่าเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผลปรากฏว่าโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วันที่เหมาะสม รวมจำนวน 10 โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว มีศักยภาพค่อนข้างสูงถึงสูง โดยมีค่าคะแนนระหว่าง 2.10 - 2.33 โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีค่าคะแนนสูงสุด ได้แก่ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 5 “ท่าเรือเขื่อนรัชชประภา - กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน) - กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่” มีค่าคะแนน 2.33 และรองลงมา คือโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 1 “ท่าเรือเขื่อนรัชชประภา - กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน)” มีค่าคะแนน 2.25 (รายละเอียดตามตารางที่ 32 และภาพที่ 9)

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ย และระดับศักยภาพทรัพยากรของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว /แหล่งท่องเที่ยว	คะแนนประเมิน			ระดับ ศักยภาพ
	จุดที่ (1)	จุดที่(2)	เฉลี่ย	
1. ท่าเรือ - จุด A (1) – จุด B (2)	2.15	2.35	2.25**	ค่อนข้างสูง
2. ท่าเรือ - จุด A (1) - จุด C (2)	2.15	2.31	2.23	ค่อนข้างสูง
3. ท่าเรือ - จุด A (1) - จุด D (2)	2.15	2.07	2.11	ค่อนข้างสูง
4. ท่าเรือ - จุด A (1) - จุด E (2)	2.15	2.13	2.14	ค่อนข้างสูง
5. ท่าเรือ - จุด B (1) - จุด C (2)	2.35	2.31	2.33*	สูง
6. ท่าเรือ - จุด B (1) - จุด D (2)	2.35	2.07	2.21	ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 32 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว /แหล่งท่องเที่ยว	คะแนนประเมิน			ระดับ ศักยภาพ
	จุดที่ (1)	จุดที่(2)	เฉลี่ย	
7. ทำเรือ - จุด B (1) - จุด E (2)	2.35	2.13	2.24	ค่อนข้างสูง
8. ทำเรือ - จุด C (1) - จุด D (2)	2.31	2.07	2.19	ค่อนข้างสูง
9. ทำเรือ - จุด C (1) - จุด E (2)	2.31	2.13	2.22	ค่อนข้างสูง
10. ทำเรือ - จุด D (1) - จุด E (2)	2.07	2.13	2.10	ค่อนข้างสูง

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่
 * = สูงสุด
 ** = รอง

ข. ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน พบว่า กิจกรรมท่องเที่ยวจัดเป็นหมวดหมู่ตามเวลาและเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นของการเดินทางจากท่าเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผลปรากฏว่าโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วันที่เหมาะสม รวมจำนวน 5 โปรแกรมการท่องเที่ยว ทุกรูปจำลองมีศักยภาพค่อนข้างสูง โดยมีค่าคะแนนศักยภาพ ระหว่าง 2.16 - 2.22 รูปจำลองที่มีคะแนนสูงสุด คือ รูปจำลองที่ 2 “ทำเรือเขื่อนรัชชประภา - กิจกรรมชมธรรมชาติ ในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ - กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่” มีค่า 2.33 รองลงมา คือ รูปจำลองที่ 1 “ทำเรือเขื่อนรัชชประภา - กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ - กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวปะการัง” ด้วยค่าคะแนน 2.25 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 33 ภาพที่ 9)

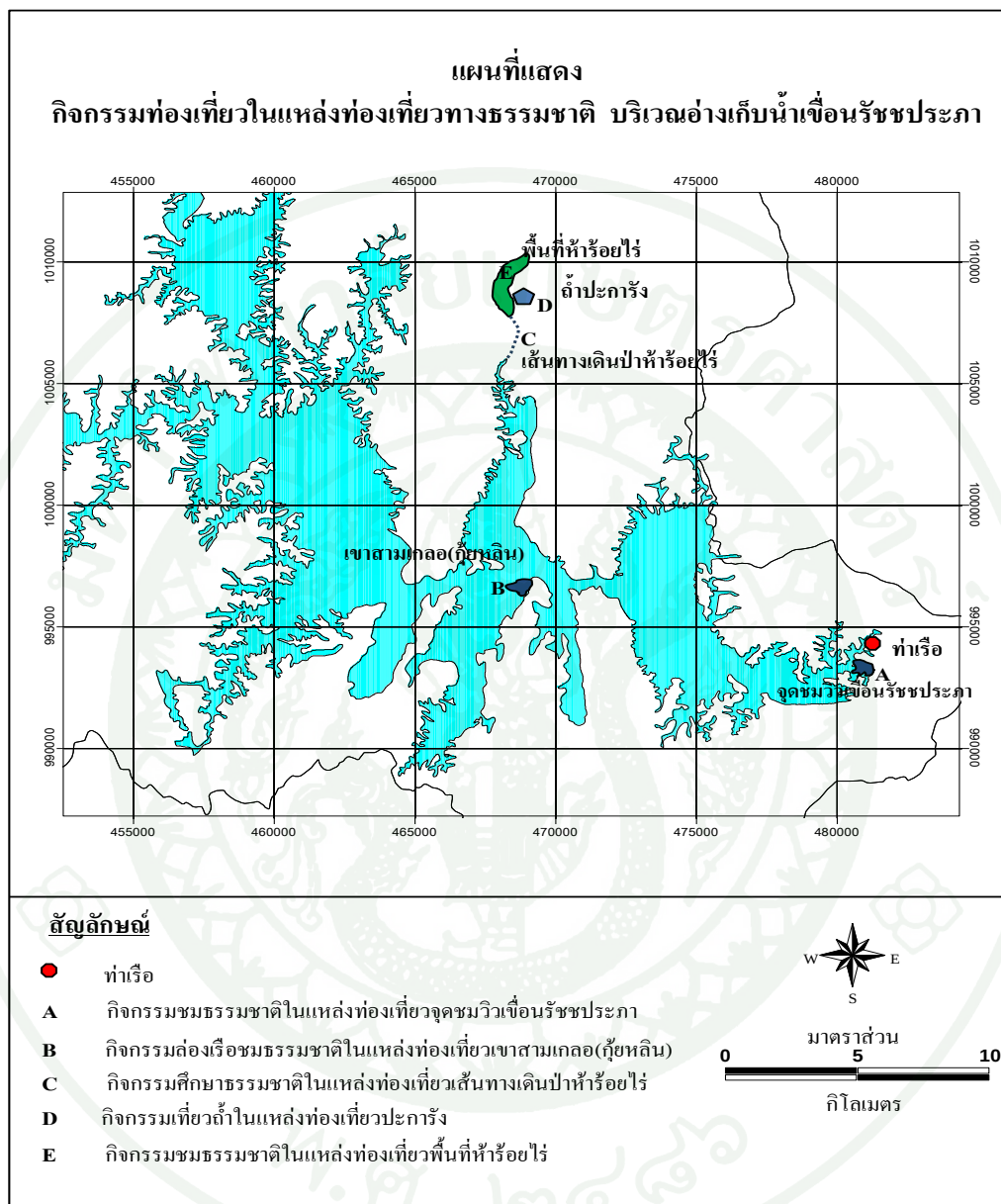
ตารางที่ 33 ระดับศักยภาพด้านทรัพยากรของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว /แหล่งท่องเที่ยว	คะแนนประเมิน					ระดับ ศักยภาพ
	จุดที่ (1)	จุดที่ (2)	จุดที่ (3)	จุดที่ (4)	เฉลี่ย	
2.ทำเรือ - จุด A (1) – จุด B (2) – จุด C (3) และจุด E (4)	2.15	2.35	2.31	2.13	2.23	ค่อนข้าง สูง*
3.ทำเรือ - จุด A (1) – จุด B (2) – จุด D (3) และจุด E (4)	2.15	2.35	2.07	2.13	2.17	ค่อนข้าง สูง
4.ทำเรือ - จุด A (1) – จุด C (2) – จุด D (3) และจุด E (4)	2.15	2.31	2.07	2.13	2.16	ค่อนข้าง สูง
5.ทำเรือ - จุด B (1) – จุด C (2) – จุด D (3) และจุด E (4)	2.35	2.31	2.07	2.13	2.21	ค่อนข้าง สูง

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน)
จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่
จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่

* = สูงสุด

** = รอง

ภาพที่ 9 กิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

2.5 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลา

2.5.1 ผลการสำรวจระยะเวลาในการท่องเที่ยว

ก. โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน พบว่าโปรแกรมที่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากที่สุด คือโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 9 ท่าเรือ – จุด C – จุด E รองลงมา โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 4 ท่าเรือ – จุด A – จุด E ด้วยเวลา 750 นาที และ 660 นาที ตามลำดับ แต่โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ใช้เวลาน้อยที่สุด คือโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 1 ท่าเรือ – จุด A – จุด B ด้วยเวลา 270 นาที เมื่อพิจารณารายปัจจัยชี้วัดพบว่า ปัจจัยชี้วัดที่ใช้เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวมากที่สุด คือ การเดินทางจากจุด A ถึงจุด E รองลงมา การเดินทางกลับจากจุด ถึง E ท่าเรือ ด้วยเวลา 210 นาที และ 195 นาที ตามลำดับ เนื่องจากต้องใช้ในการเดินทางทั้งรถยนต์ เรือหางยาว การเดินเท้า และนั่งแพ แต่ปัจจัยชี้วัดที่ใช้เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวน้อยที่สุด คือ จากท่าเรือถึงจุด A ด้วยเวลาใช้รถยนต์ 15 นาที สำหรับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวพบว่า จุดท่องเที่ยวที่ใช้เวลามากที่สุด คือ จุด C และจุด E ด้วยเวลา 180 นาที รองลงมา จุด B ใช้เวลา 90 นาที แต่จุดที่ใช้เวลาน้อยที่สุด คือ จุด D ใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรม 45 นาที (รายละเอียดตามตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 จำนวนเวลา (นาที) ตามปัจจัยชี้วัดด้านเวลาท่องเที่ยวตามโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)						รวม
	จุดเริ่มต้น ออก เดินทาง	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 1	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 2	กลับถึง จุดเริ่มต้น/ พาหนะ	
1. ทำเรือ – จุด A – จุด B	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 45 (เรือหางยาว)	90	45 (เรือหางยาว)	270
2. ทำเรือ – จุด A – จุด C	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 75 (เรือหางยาว)	180	75 (เรือหางยาว)	420
3. ทำเรือ – จุด A – จุด D	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 75 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 20 (นั่งแพ)	45	20 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	485

ตารางที่ 34 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)						รวม
	จุดเริ่มต้น ออก เดินทาง	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 1	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 2	กลับถึงจุดเริ่มต้น/ พาหนะ	
4. ทำเรือ – จุด A – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 75 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 40 (นั่งแพ)	180	75 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 40 (นั่งแพ)	660
5. ทำเรือ – จุด B – จุด C	0.00 (ทำเรือ)	45 (เรือหางยาว)	90	30 (เรือหางยาว)	180	75 (เรือหางยาว)	420
6. ทำเรือ – จุด B – จุด D	0.00 (ทำเรือ)	45 (เรือหางยาว)	90	30 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 20 (นั่งแพ)	45	20 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	485

ตารางที่ 34 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)						รวม
	จุดเริ่มต้น ออก เดินทาง	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 1	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 2	กลับถึงจุดเริ่มต้น/ พาหนะ	
7. ทำเรือ – จุด B – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	45 (เรือหางยาว)	90	30 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 40 (นั่งแพ)	180	75 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 20 (นั่งแพ)	640
8. ทำเรือ – จุด C – จุด D	0.00 (ทำเรือ)	75 (เรือหางยาว)	180	80 (เดินเท้า) 20 (นั่งแพ)	45	20 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	555
9. ทำเรือ – จุด C – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	75 (เรือหางยาว)	180	80 (เดินเท้า) 40 (นั่งแพ)	180	40 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	750

ตารางที่ 34 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)						รวม
	จุดเริ่มต้น ออก เดินทาง	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 1	เดินทาง/พาหนะ	ประกอบ กิจกรรมจุด ท่องเที่ยวที่ 2	กลับถึงจุดเริ่มต้น/ พาหนะ	
10. ทำเรือ – จุด D – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	75 (เรือหางยาว) 80 (เดินเท้า) 20 (นั่งแพ)	45	20 (นั่งแพ)	180	40 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหาง ยาว)	615

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่

ข. ผลการสำรวจระยะเวลาในการท่องเที่ยวของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน พบว่าโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากที่สุดคือโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 ท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด C และจุด E ด้วยเวลา 930 นาที แต่โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ใช้เวลาน้อยที่สุดคือโปรแกรมกิจกรรม 3 ท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด D และจุด E ด้วยเวลา 795 นาที เมื่อพิจารณารายปัจจัยชี้วัดพบว่า ปัจจัยชี้วัดที่ใช้เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวมากที่สุดคือ การเดินทางจากจุด A ถึง จุด E รองลงมา การเดินทางกลับจากจุด E ถึงท่าเรือ ด้วยเวลา 250 นาที และ 195 นาที ตามลำดับ เนื่องจากต้องใช้ในการเดินทางทั้งรถยนต์ เรือหางยาว การเดินเท้า และนั่งแพ แต่ปัจจัยชี้วัดที่ใช้เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวน้อยที่สุดคือ จากท่าเรือ – จุด A ด้วยเวลาใช้รถยนต์ 15 นาที สำหรับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวพบว่า จุดท่องเที่ยวที่ใช้เวลามากที่สุดคือ จุด C และจุด E ด้วยเวลา 180 นาที รองลงมา จุด B ใช้เวลา 90 นาที แต่จุดที่ใช้เวลาน้อยที่สุดคือ จุด D ใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมเพียง 45 นาที (รายละเอียดตามตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 จำนวนเวลา (นาที) ตามปัจจัยชีวิตด้านเวลาท่องเที่ยวตามโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน

โปรแกรม กิจกรรม ท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)										รวม
	จุดเริ่มต้น ออกเดินทาง	เดินทาง /พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 1	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 2	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 3	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 4	กลับถึงจุด เริ่มต้น/ พาหนะ	
1. ทำเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด D	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 45 (เรือหาง ยาว)	90	30 (เรือหาง ยาว)	180	80 (เดิน เท้า) 20 (นั่งแพ)	180	20 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	890
2. ทำเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 45 (เรือหาง ยาว)	90	30 (เรือหาง ยาว)	180	80 (เดิน เท้า) 40 (นั่งแพ)	180	40 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	930

ตารางที่ 35 (ต่อ)

โปรแกรม กิจกรรม ท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)										รวม
	จุดเริ่มต้น ออกเดิน ทาง	เดินทาง /พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 1	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 2	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 3	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 4	กลับถึงจุด เริ่มต้น/ พาหนะ	
3. ทำเรือ – จุด A – จุด B จุด D – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 45 (เรือหาง ยาว)	90	30 (เรือหาง ยาว) 80 (เดินเท้า)	45	40 (นั่งแพ)	180	40 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	795
4. ทำเรือ – จุด A –จุด C -จุด D – จุด E	0.00 (ทำเรือ)	15 (รถยนต์)	60	15 (รถยนต์), 75 (เรือหาง ยาว)	180	80 (เดินเท้า) 20 (นั่งแพ)	45	20 (นั่งแพ)	180	40 (นั่งแพ) 80 (เดินเท้า) 75 (เรือหางยาว)	885

ตารางที่ 35 (ต่อ)

โปรแกรม กิจกรรม ท่องเที่ยว	ระยะเวลา (นาที)										รวม
	จุดเริ่มต้น ออกเดินทาง	เดินทาง /พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 1	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 2	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 3	เดินทาง/ พาหนะ	ประกอบ กิจกรรม จุดที่ 4	กลับถึงจุด เริ่มต้น/ พาหนะ	
5. ท่าเรือ – จุด B – จุด C -จุด D – จุด E	0.00 (ท่าเรือ)	45 (เรือ หางยาว)	90	30 (เรือหาง ยาว)	180	80 (เดิน เท้า) 20 (นั่งแพ)	45	20 (นั่ง แพ)	180	40 (นั่งแพ) 80(เดินเท้า) 75 (เรือหาง ยาว)	885

2.5.2 ผลการประเมินศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาของการท่องเที่ยว

ก. ผลการประเมินค่าความเหมาะสมของตัวชี้วัดศักยภาพด้านเวลาท่องเที่ยวของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่า ปัจจัยชี้วัดที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 ขึ้นไป จากข้อมูลได้แก่ ระยะเวลาเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยว มีค่าคะแนนประเมิน 3.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.22 และระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนนประเมิน 3.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

ข. ผลการประเมินค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดศักยภาพด้านเวลาท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยชี้วัดระยะเวลาเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.22 และระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าคะแนน 4.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

ค. ผลการประเมินปัจจัยด้านเวลาของกิจกรรมการท่องเที่ยว ผลการประเมินปัจจัยชี้วัดด้านเวลาโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปัจจัยชี้วัดระยะเวลาเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวมีค่าคะแนน ระหว่าง 0.72 – 2.56 ปัจจัยที่มีค่าคะแนนสูงสุดได้แก่ ปัจจัยที่ 5.1.2 ระยะเวลาเดินทางระหว่างจุด B – จุด C รองลงไป ปัจจัยที่ 10.1.2 ระยะเวลาเดินทางระหว่างจุด D –จุด E ด้วยคะแนน 2.56 และ 2.40 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยชี้วัดระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมมีค่าคะแนนระหว่าง 1.78 – 2.56 ปัจจัยที่มีค่าคะแนนสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1.2.2 ,5.2.1, 6.2.1และ7.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B รองลงไป ตัวชี้วัดที่ 2.2.2, 5.2.2, 8.2.1 และ9.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C ด้วยคะแนน 2.56 และ 2.26 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางผนวกที่ ค1) สำหรับปัจจัยชี้วัดแต่ละโปรแกรม ดังต่อไปนี้

1) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 1 ทำเรือ – จุด A –จุด B พบว่า ปัจจัยชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด A ตัวชี้วัดที่ 1.1.3 ระยะเวลาเดินทางกลับจากจุด B – ทำเรือ และ ตัวชี้วัดที่ 1.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B

2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 2 ทำเรือ – จุด A –จุด C พบว่า ปัจจัยชี้วัดมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด A และ ตัวชี้วัดที่ 2.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

3) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 3 ทำเรือ – จุด A –จุด D พบว่า ปัจจัยชีวิตมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชีวิตที่ 3.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด A และค่าคะแนนค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 3.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด A และ ตัวชีวิตที่ 3.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 4 ทำเรือ – จุด A –จุด E พบว่า ปัจจัยชีวิตมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชีวิตที่ 4.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด A และค่าคะแนนค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 4.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด A และ ตัวชีวิตที่ 4.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด E

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 5 ทำเรือ – จุด B –จุด C พบว่า ปัจจัยชีวิตมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 5.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด B ตัวชีวิตที่ 5.1.2 ระยะเวลาเดินทางจากจุด B - จุด C ตัวชีวิตที่ 5.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B และ ตัวชีวิตที่ 5.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

6) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 6 ทำเรือ – จุด B –จุด D พบว่า ปัจจัยชีวิตมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 6.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด B และ ตัวชีวิตที่ 6.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B

7) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 7 ทำเรือ – จุด B –จุด E พบว่า ปัจจัยชีวิตมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 7.1.1 ระยะเวลาเดินทางทำเรือ - จุด B ตัวชีวิตที่ 7.1.1 ระยะเวลาเดินทางจุด B - จุด E และ ตัวชีวิตที่ 7.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B

8) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 8 ทำเรือ – จุด C –จุด D พบว่า ปัจจัยชีวิตมีค่าคะแนนสูง ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 8.1.2 ระยะเวลาเดินทางจากจุด C - จุด D และ ตัวชีวิตที่ 8.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

9) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 9 ท่าเรือ – จุด C –จุด E พบว่า ปังจัยชั๊วคมีค่าคะแนนสูง คือ ตัวชี้วัดที่ 9.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C และปังจัยที่มีค่าคะแนนค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 9.1.2 ระยะเวลาเดินทางท่าเรือ - จุด E และ ตัวชี้วัดที่ 9.1.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด E

10) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 10 ท่าเรือ – จุด D –จุด E พบว่าปังจัยชั๊วคมีค่าคะแนนสูง คือ ตัวชี้วัดที่ 10.1.2 ระยะเวลาเดินทางจุดD - จุด E และปังจัยที่มีค่าคะแนนค่อนข้างสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 10.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด D และ ตัวชี้วัดที่ 10.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด E

ง. ผลการประเมินปังจัยชั๊วคด้านเวลาโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา พบว่าปังจัยชั๊วคระยะเวลาเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวที่มีค่าคะแนน ระหว่าง 0.75 – 2.56 ปังจัยที่มีค่าคะแนนสูงสุดได้แก่ ปังจัยที่ 1.1.3, 2.1.3, และ 5.1.2 คือ ระยะเวลาเดินทางระหว่างจุด B – จุด C รองลงไป ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1.1.1, 2.1.1, 3.1.1 และ 4.1.1 คือ ระยะเวลาเดินทางระหว่าง จุด D –จุด E ด้วยคะแนน 2.56 และ 2.35 ตามลำดับ สำหรับปังจัยชั๊วคระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมมีค่าคะแนนระหว่าง 1.78 – 2.56 ปังจัยที่มีค่าคะแนนสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1.2.2 ,2.2.2, 3.2.2 และ5.2.1 คือ ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B รองลงไป ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1.2.3, 2.2.3, 4.2.2 และ5.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C ด้วยค่าคะแนน 2.56 และ 2.26 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางผนวกที่ ก2) สำหรับปังจัยชั๊วคแต่ละรูปจำลอง ดังต่อไปนี้

1) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 1 ท่าเรือ - จุด A -จุดB - จุด C และจุดD พบว่า ปังจัยชั๊วคส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 ระยะเวลาเดินทางท่าเรือ - จุด A ตัวชี้วัดที่ 1.1.3 ระยะเวลาเดินทางกลับจากจุด B – จุด C ตัวชี้วัดที่ 1.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B และตัวชี้วัดที่ 1.2.3 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 ท่าเรือ - จุด A -จุดB - จุด C และจุดE พบว่า ปังจัยชั๊วคส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 ระยะเวลาเดินทางท่าเรือ - จุด A ตัวชี้วัดที่ 2.1.3 ระยะเวลาเดินทางกลับจากจุด B – จุด C ตัวชี้วัดที่ 2.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด B และตัวชี้วัดที่ 2.2.3 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

3) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 3 ท่าเรือ - จุด A -จุดB - จุด D และจุดE พบว่า ปัจจัยชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 3.1.1 ระยะเวลาเดินทางท่าเรือ - จุด A ตัวชี้วัดที่ 3.1.4 ระยะเวลาเดินทางกลับจากจุด D- จุด E ตัวชี้วัดที่ 3.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม จุด B

4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 4 ท่าเรือ - จุด A -จุดC - จุด D และจุดE พบว่า ปัจจัยชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 ระยะเวลาเดินทางท่าเรือ - จุด A ตัวชี้วัดที่ 4.1.4 ระยะเวลาเดินทางกลับจากจุด D- จุด E ตัวชี้วัดที่ 4.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม จุด B

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 5 ท่าเรือ - จุด B -จุดC - จุด D และจุดE พบว่า ปัจจัยชี้วัดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูง ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 5.1.2 ระยะเวลาเดินทางท่าเรือ - จุด A ตัวชี้วัดที่ 5.1.4 ระยะเวลาเดินทางกลับจากจุด D - จุด E ตัวชี้วัดที่ 5.2.1 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม จุด B และตัวชี้วัดที่ 5.2.2 ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรมจุด C

จ. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยว ประเภทโปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน (ตามตารางที่ 36) (รายละเอียดข้อมูลตามตารางผนวกที่ ค3) พบดังนี้

ตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามระยะเวลาโปรแกรมการท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน

โปรแกรมการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	รวมทุก	ระดับ
	(W)	ประเมิน (R)	ปัจจัย (WR)	ศักยภาพ
1. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	10.85	35.06	2.17**
2. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	9.58	31.29	1.94
3. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	7.71	25.87	1.60

ตารางที่ 36 (ต่อ)

โปรแกรมการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	รวมทุก	ระดับ
	(W)	ประเมิน (R)	ปัจจัย (WR)	ศักยภาพ
4. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	7.35	24.78	1.53
5. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	10.09	36.52	2.26*
6. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	9.38	31.34	1.94
7. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	9.56	31.80	1.97
8. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	8.76	29.42	1.82
9. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	8.03	27.38	1.69
10. ท่าเรือ-จุด A – จุด B	16.17	7.73	25.97	1.61

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่
 * = สูงสุด
 ** = รอง

1) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 1 จากท่าเรือ – จุด A- จุด B ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 2.17 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด B มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 2 จากท่าเรือ – จุด A- จุด C ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 2.17 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด C มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

ท้องเทียขงรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.94 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด C มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

3) โปรแกรมกิจกรรมท้องเทียที่ 3 จากท่าเรือ – จุด A- จุด D ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียขงรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.60 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด D มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

4) โปรแกรมกิจกรรมท้องเทียที่ 4 จากท่าเรือ – จุด A- จุด E ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียขงรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.53 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

5) โปรแกรมกิจกรรมท้องเทียที่ 5 จากท่าเรือ – จุด B- จุด C ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียขงรูปจำลองมีค่าคะแนน 2.26 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด B - จุด C มีค่าศักยภาพระดับสูง

6) โปรแกรมกิจกรรมท้องเทียที่ 6 จากท่าเรือ – จุด B- จุด D ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียขงรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.94 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท้องเทียที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด B - จุด D มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

7) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 7 จากท่าเรือ – จุด B- จุด E ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.97 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด B - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

8) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 8 จากท่าเรือ – จุด C- จุด D ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.82 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด C - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

9) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 1 จากท่าเรือ – จุด C - จุด E ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลองมีค่าคะแนน 1.69 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด C - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

10) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 2 จากท่าเรือ – จุด D- จุด E ผลการประเมินศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลองพบว่า มีค่า 1.61 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

ฉ. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยว ประเภทโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน(ตามตารางที่37) (รายละเอียดข้อมูลตามตารางผนวกที่ ค3) พบดังนี้

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากร จำแนกตามระยะเวลาโปรแกรมการท่องเที่ยว
2 วัน

โปรแกรมการท่องเที่ยว	รวมค่าคะแนนประเมิน			
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	รวมทุก ปัจจัย (WR)	ระดับ ศักยภาพ
1. ท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด D	29.79	18.47	61.55	2.07*
2. ท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด E	29.79	17.74	59.52	2.00
3. ท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด D – จุด E	29.79	17.31	57.77	1.94
4. ท่าเรือ – จุด A – จุด C – จุด D – จุด E	29.79	17.15	56.85	1.91
5. ท่าเรือ – จุด B – จุด C – จุด D – จุด E	29.79	17.89	60.12	2.02**

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)
จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่
จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่
* = สูงสุด
** = รอง

1) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 1 จากท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด D
ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 2.07 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรม ท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด D มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 จากท่าเรือ – จุด A – จุด B – จุด C – จุด E
ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 2.00 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสม

ของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด B-จุด C - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

3) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 3 จากท่าเรือ – จุด A – จุด B-จุด D - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 1.94 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 - 2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A - จุด B-จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 4 จากท่าเรือ – จุด A – จุด C-จุด D - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 1.91 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่าเรือ – จุด A – จุด C-จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 5 จากท่าเรือ – จุด B – จุด C-จุด D - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมของเวลาการท่องเที่ยวของรูปจำลอง มีค่าคะแนน 2.02 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรม ท่าเรือ – จุด B – จุด C-จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

2.6 ผลการศึกษาความต้องการและสนใจของชุมชน และราคาค่าเรือโดยสารต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว

2.6.1 ผลการสอบถามสมาชิกชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา จำนวน 120 คน พบว่าสมาชิกชมรมเรือ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.50 เป็นเพศชาย กลุ่มที่พบมากที่สุดมีอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.83 รองลงมากลุ่มอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 35.83 และกลุ่มผู้มีอายุมากกว่า 45 ปี พบน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 6.67 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 37.50 รองลงมาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช ร้อยละ 24.16 และ 17.50 ตามลำดับ สถานภาพการสมรสพบว่า สมาชิกชมรมเรือส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 81.67 รองลงมาโสด

ร้อยละ 8.34 ลักษณะการประกอบอาชีพพบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 40.83 รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 38.34 มีรายได้ต่อเดือน 15,001- 20,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมา 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.67 (รายละเอียดตามตารางผนวกที่ 1)

2.6.2 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชีวิตด้านความต้องการและสนใจของชุมชน

ก. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชีวิตด้านความต้องการและสนใจของชุมชน โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน (รายละเอียดตามตารางที่ 38) พบดังนี้

1) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 1 จากท่าเรือ - จุด A- จุด B ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชีวิตด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 2.59 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว จากท่าเรือ - จุด A - จุด B มีค่าศักยภาพระดับสูง

2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 จากท่าเรือ - จุด A- จุด C ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชีวิตด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 2.08 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51-2.25 ดังนั้นโปรแกรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด C มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

3) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 3 จากท่าเรือ - จุด A- จุด D ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชีวิตด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 1.06 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.50 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด D มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 4 จากท่าเรือ - จุด A- จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 1.50 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 0.76 -1.50 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด E มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 5 จากท่าเรือ - จุด B- จุด C ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 2.20 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.52 - 2.25 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด C มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

6) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 6 จากท่าเรือ - จุด B - จุด D ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 2.10 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.52 - 2.25 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด B - จุด D มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

7) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 7 จากท่าเรือ - จุด B - จุด C ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 0.68 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 0.00 -0.75 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด B มีค่าศักยภาพระดับต่ำ

8) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 8 จากท่าเรือ - จุด C- จุด D ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 1.23 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 0.76 -1.50 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด C - จุด D มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

9) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 9 จากท่าเรือ - จุด C- จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 1.58 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.52 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด C - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

10) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 10 จากท่าเรือ - จุด D- จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความต้องการและสนใจของชุมชนมีค่าคะแนน 1.36 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 0.76 -1.50 ดังนั้นทำโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากเรือ - จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

ตารางที่ 38 คะแนนระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภท 1 วัน
ของชุมชน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ค่าศักยภาพความความต้องการและสนใจ	
	คะแนนประเมิน	ระดับ
1. ท่าเรือ - จุด A - จุด B	2.59	สูง*
2. ท่าเรือ - จุด A - จุด C	2.08	ค่อนข้างสูง
3. ท่าเรือ - จุด A - จุด D	1.60	ค่อนข้างสูง
4. ท่าเรือ - จุด A - จุด E	1.50	ปานกลาง
5. ท่าเรือ - จุด B - จุด C	2.20	ค่อนข้างสูง**
6. ท่าเรือ - จุด B - จุด D	2.10	ค่อนข้างสูง
7. ท่าเรือ - จุด B - จุด E	0.68	ต่ำ
8. ท่าเรือ - จุด C - จุด D	1.23	ปานกลาง
9. ท่าเรือ - จุด C - จุด E	1.58	ค่อนข้างสูง
10. ท่าเรือ - จุด D - จุด E	1.36	ปานกลาง

ตารางที่ 38 (ต่อ)

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่
 * = สูงสุด
 ** = รอง

ข. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดความต้องการและสนใจโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน (รายละเอียดตามตารางที่ 39) พบดังนี้

1) โปรแกรมการท่องเที่ยว 1 จากท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C - จุด D ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดความต้องการและสนใจโปรแกรม มีค่าคะแนน 2.34 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมการท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C - จุด D มีค่าศักยภาพสูง

2) โปรแกรมการท่องเที่ยว 2 จากท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดความต้องการและสนใจโปรแกรม มีค่าคะแนน 2.12 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมการท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

3) โปรแกรมการท่องเที่ยว 3 จากท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด D - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดความต้องการและสนใจโปรแกรม มีค่าคะแนน 1.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 0.76 -1.50 ดังนั้นโปรแกรมการท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง

4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 4 จากท่าเรือ - จุด A - จุด C - จุด D - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดความต้องการและสนใจโปรแกรม มีค่าคะแนน 1.93 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ - จุด A - จุด C - จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 5 จากท่าเรือ - จุด B - จุด C - จุด D - จุด E ผลการประเมินศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดความต้องการและสนใจโปรแกรม มีค่าคะแนน 2.18 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 1.51 -2.25 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจาก ท่าเรือ - จุด B - จุด C - จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

ตารางที่ 39 คะแนนระดับศักยภาพความต้องการและสนใจโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภท 2 วัน ของชุมชน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ค่าศักยภาพความต้องการและสนใจ	
	คะแนนประเมิน	ระดับ
1.ท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C และจุด D	2.34	สูง*
2.ท่าเรือ - จุด A -จุด B - จุด C และจุด E	2.12	ค่อนข้างสูง
3. ท่าเรือ - จุด A -จุด B -จุด D และจุด E	1.39	ปานกลาง
4. ท่าเรือ - จุด A -จุด C -จุด D และจุด E	1.93	ค่อนข้างสูง
5. ท่าเรือ - จุด B -จุด C -จุด D และจุด E	2.18	ค่อนข้างสูง**

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา

จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน)

จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่

จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง

จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่

* = สูงสุด

** = รอง

2.6.3 การประเมินศักยภาพความเหมาะสมของค่าเรือโดยสาร

ก. ผลการประเมินวิเคราะห์ศักยภาพด้านราคาความเหมาะสมของค่าเรือโดยสาร โปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน(รายละเอียดตารางที่ 40) พบ ดังนี้

- 1) กิจกรรมท่องเที่ยวที่ 1 จากท่าเรือ – จุด A- จุด B พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.62 ในช่วงราคา น้อยกว่า 1,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพรูปจำลอง โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราคาเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.62 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A - จุด B มีค่าศักยภาพระดับสูง
- 2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 2 จากท่าเรือ – จุด A- จุด C พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.39 ในช่วงราคา 1,500-2,000 บาท และระดับคะแนนศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราคาเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A - จุด C มีค่าศักยภาพระดับสูง
- 3) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 3 จากท่าเรือ – จุด A- จุด D พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.39 ในช่วงราคา 1,500-2,000 บาท และระดับคะแนนศักยภาพรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราคาเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้น โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A - จุด D มีค่าศักยภาพระดับสูง
- 4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 4 จากท่าเรือ – จุด A- จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.39 ในช่วงราคา 1,500-2,000 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราคาเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้

ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A - จุด E มีค่าศักยภาพระดับสูง

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 5 จากท่าเรือ – จุด B- จุด C พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.46 ในช่วงราคา 2,000-2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.46 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด B - จุด C มีค่าศักยภาพระดับสูง

6) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 6 จากท่าเรือ – จุด B- จุด D พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.46 ในช่วงราคา 2,000-2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.46 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด B - จุด D มีค่าศักยภาพระดับสูง

7) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 7 จากท่าเรือ – จุด B- จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.46 ในช่วงราคา 2,000-2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.46 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด B - จุด E มีค่าศักยภาพระดับสูง

8) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 8 จากท่าเรือ – จุด C- จุด D พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.39 ในช่วงราคา 1,500-2,000 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด C - จุด D มีค่าศักยภาพระดับสูง

9) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 9 จากทำเรือ – จุด C- จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.39 ในช่วงราคา 1,500-2,000 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากทำเรือ – จุด C - จุด E มีค่าศักยภาพระดับสูง

10) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 10 จากทำเรือ – จุด D- จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.39 ในช่วงราคา 1,500-2,000 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมตามท่องเที่ยวปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.39 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากทำเรือ – จุด D - จุด E มีค่าศักยภาพระดับสูง

ตารางที่ 40 ระดับศักยภาพและราคาค่าเรือความเหมาะสมโดยสารถือโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภท 1 วัน ของชุมชน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ราคาค่าเรือที่เหมาะสม(บาท)	ระดับศักยภาพ	
		คะแนน	ระดับ
1. ทำเรือ - จุด A - จุด B	น้อยกว่า 1,500	2.62	สูง*
2. ทำเรือ - จุด A - จุด C	1,500 – 2,000	2.39	สูง
3. ทำเรือ - จุด A - จุด D	1,500 – 2,000	2.39	สูง
4. ทำเรือ - จุด A - จุด E	1,500 – 2,000	2.39	สูง
5. ทำเรือ - จุด B - จุด C	2,000 – 2,500	2.46	สูง**

ตารางที่ 40 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ราคาค่าเรือที่เหมาะสม(บาท)	ระดับศักยภาพ	
		คะแนน	ระดับ
6. ทำเรือ – จุด B - จุด D	2,000 – 2,500	2.46	สูง**
7. ทำเรือ – จุด B- จุด E	2,000 – 2,500	2.46	สูง**
8. ทำเรือ – จุด C - จุด D	1,5000 – 2,000	2.39	สูง
9. ทำเรือ - จุด C - จุด E	1,5000 – 2,000	2.39	สูง
10. ทำเรือ – จุด D - จุด E	1,5000 – 2,000	2.39	สูง

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ่มหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่
 * = สูงสุด
 ** = รอง

ข. ผลการประเมินวิเคราะห์ศักยภาพด้านราคาความเหมาะสมของค่าเรือโดยสารโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน (รายละเอียดตามตารางที่ 41) พบดังนี้

1) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 1 จากทำเรือ – จุด A- จุด B - จุด C และจุด D พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.66 ในช่วงราคามากกว่า 2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.66 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากทำเรือ – จุด A- จุด B - จุด C และจุด D มีค่าศักยภาพระดับสูง

2) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 2 จากท่าเรือ – จุด A- จุด B - จุด C และ จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.66 ในช่วงราคามากกว่า 2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.66 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A- จุด B - จุด C และจุดE มีค่าศักยภาพระดับสูง

3) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 3 จากท่าเรือ – จุด A- จุด B - จุด D และ จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.66 ในช่วงราคามากกว่า 2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.66 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A- จุด B - จุด D และจุด E มีค่าศักยภาพระดับสูง

4) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 3 จากท่าเรือ – จุด A- จุด C - จุด D และ จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.66 ในช่วงราคามากกว่า 2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.66 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด A- จุด C - จุด D และจุด E มีค่าศักยภาพระดับสูง

5) โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 3 จากท่าเรือ – จุด B- จุด C - จุด D และ จุด E พบว่าราคาที่เหมาะสมที่มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 2.66 ในช่วงราคามากกว่า 2,500 บาท และระดับคะแนนศักยภาพ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามปัจจัยชี้วัดด้านความเหมาะสมราคาราค่าเรือของชุมชนมีค่าคะแนน 2.66 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพความความต้องการและสนใจของชุมชนที่กำหนดไว้ในวิธีการศึกษาข้างต้น อยู่ในช่วงค่าคะแนน 2.26 -3.00 ดังนั้นโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวจากท่าเรือ – จุด B- จุด C - จุด D และจุดE มีค่าศักยภาพระดับสูง

ตารางที่ 41 ระดับศักยภาพและราคาค่าเรือความเหมาะสมโดยสารถือโปรแกรมกิจกรรม
ท่องเที่ยว ประเภท 2 วันของชุมชน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	ราคาค่าเรือที่เหมาะสม (บาท)	ระดับศักยภาพ	
		คะแนน	ระดับ
1.ทำเรือ - จุด A -จุดB - จุด C และจุดD	มากกว่า 2,500	2.66	สูง
2.ทำเรือ - จุด A -จุดB - จุด C และจุดE	มากกว่า 2,500	2.66	สูง
3.ทำเรือ - จุด A -จุดB - จุด D และจุดE	มากกว่า 2,500	2.66	สูง
4.ทำเรือ - จุด A -จุดC - จุด D และจุดE	มากกว่า 2,500	2.66	สูง
5.ทำเรือ - จุด B -จุดC - จุด D และจุดE	มากกว่า 2,500	2.66	สูง

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมทิวธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ่มหลิน)
จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่
จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่

2.7 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเหมาะสม
สูงสุดผลการวิเคราะห์ศักยภาพสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วยปัจจัย
ด้านทรัพยากรของกิจกรรม ด้านเวลาการท่องเที่ยว ด้านความต้องการและสนใจของชุมชน และ
ด้านราคาค่าเรือโดยสาร พบดังนี้

2.7.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความ
เหมาะสมสูงสุดผลการวิเคราะห์ศักยภาพสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทการ
ท่องเที่ยวประเภท 1 วัน (การท่องเที่ยวรวม 2 จุดกิจกรรมท่องเที่ยวหลัก) มีค่าคะแนนสูงสุด คือ
โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ก. จากทำเรือ - จุด A - จุดB รองลงมา โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว
จ. จากทำเรือ - จุด B - จุดC ด้วยค่าคะแนน 2.42 และ 2.31 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 42)
ดังต่อไปนี้

ก. ท่าเรือ – ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือล่องเรือชม
ทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) สูงมีศักยภาพสูง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.42

ข. ท่าเรือ - ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ศึกษาธรรมชาติ
ในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.16

ค. ท่าเรือ - จุด A ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - เทียวถ้ำปะการัง
มีศักยภาพค่อนข้างสูงด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.93

ง. ท่าเรือ - ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ชมธรรมชาติพื้นที่หำ
ร้อยไร่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.89

จ. ท่าเรือ - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - ศึกษา
ธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่สูงมีศักยภาพสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.31

ฉ. ท่าเรือ - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - เทียวถ้ำ
ปะการังมีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.18

ช. ท่าเรือ – ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) - ชม
ธรรมชาติพื้นที่หำร้อยไร่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.84

ซ. ท่าเรือ - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ - เทียวถ้ำปะการังมี
ศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.91

ณ. ท่าเรือ - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ - ชมธรรมชาติพื้นที่
หำร้อยไร่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.97

ญ. ท่าเรือ - เทียวถ้ำปะการัง - ชมธรรมชาติพื้นที่หำร้อยไร่ มีศักยภาพค่อนข้าง
สูงด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 1.87

ตารางที่ 42 ระดับศักยภาพความเหมาะสมสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ

โปรแกรมกิจกรรม ท่องเที่ยว	คะแนนประเมินศักยภาพโปรแกรม					ระดับ	อัน
	กิจกรรมท่องเที่ยว					ศักยภาพ	ดับ
	ทรัพยากร	เวลา	ความ ต้องการ	ราคา	เฉลี่ย พาหนะ		
ก. ท่าเรือ - จุด A - จุดB	2.25	2.17	2.59	2.62	2.42	สูง	1
ข. ท่าเรือ - จุด A - จุด C	2.23	1.94	2.08	2.39	2.16	ค่อนข้างสูง	4
ค. ท่าเรือ - จุด A - จุด D	2.11	1.60	1.60	2.39	1.93	ค่อนข้างสูง	6
ง. ท่าเรือ - จุด A - จุด E	2.14	1.53	1.50	2.39	1.89	ค่อนข้างสูง	8
จ. ท่าเรือ - จุด B - จุด C	2.33	2.26	2.20	2.46	2.31	สูง	2
ฉ. ท่าเรือ - จุด B - จุด D	2.21	1.94	2.10	2.46	2.18	ค่อนข้างสูง	3
ช. ท่าเรือ – จุด B - จุด E	2.24	1.97	0.68	2.46	1.84	ค่อนข้างสูง	10
ซ. ท่าเรือ – จุด C - จุด D	2.19	1.82	1.23	2.39	1.91	ค่อนข้างสูง	7
ฌ. ท่าเรือ – จุด C - จุด E	2.22	1.69	1.58	2.39	1.97	ค่อนข้างสูง	5
ญ. ท่าเรือ – จุด D – จุด E	2.10	1.61	1.36	2.39	1.87	ค่อนข้างสูง	9

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมทิวธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)
จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่
จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่

2.7.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเหมาะสมสูงสุดผลการวิเคราะห์ศักยภาพสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยวประเภท 2 วัน (การท่องเที่ยวรวม 4 จุดกิจกรรมท่องเที่ยวหลัก) มีค่าคะแนนสูงสุด คือ รูปจำลอง ก. ท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C และจุด D รองลงมาโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว จ. ตามท่าเรือ - จุด B - จุด C - จุด D และจุด E ด้วยค่าคะแนน 2.32 และ 2.27 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 43)

ก. ท่าเรือ - จุด A ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ และเที่ยวถ้ำปะการัง มีศักยภาพสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.32

ข. ท่าเรือ - ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ และชมธรรมชาติพื้นที่หำร้อยไร่ มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.25

ค. ท่าเรือ - ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) - เที่ยวถ้ำปะการัง และชมธรรมชาติพื้นที่หำร้อยไร่มีศักยภาพสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.04

ง. ท่าเรือ - ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ - เที่ยวถ้ำปะการัง และชมธรรมชาติพื้นที่หำร้อยไร่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.17

จ. ท่าเรือ - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่- เที่ยวถ้ำปะการัง และชมธรรมชาติพื้นที่หำร้อยไร่มีศักยภาพสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.27

ตารางที่ 43 ระดับศักยภาพความเหมาะสมสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	คะแนนประเมินศักยภาพโปรแกรม					ระดับ	อันดับ
	กิจกรรมท่องเที่ยว						
	ทรัพยากร	เวลา	ความ	ราคา	เฉลี่ย		
	ต้องการ พาหนะ						
ก. ท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด C - จุด D	2.22	2.07	2.34	2.66	2.32	สูง	1
ข. ท่าเรือ - จุด A-จุด B - จุด C- จุด E	2.23	2.00	2.12	2.66	2.25	ค่อนข้างสูง	3

ตารางที่ 43 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว	คะแนนประเมินศักยภาพโปรแกรม					ระดับ	อันดับ
	กิจกรรมท่องเที่ยว						
	ทรัพยากร	เวลา	ความ	ราคา	เฉลี่ย		
			ต้องการ	พาหนะ			
ก. ท่าเรือ - จุด A - จุด B - จุด D - จุด E	2.17	1.94	1.39	2.66	2.04	ค่อนข้างสูง	5
ง. ท่าเรือ - จุด A - จุด C - จุด D - จุด E	2.16	1.91	1.93	2.66	2.17	ค่อนข้างสูง	4
จ. ท่าเรือ - จุด B - จุด C - จุด D - จุด E	2.21	2.02	2.18	2.66	2.27	สูง	2

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมทิวธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุ่มหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่

3. ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

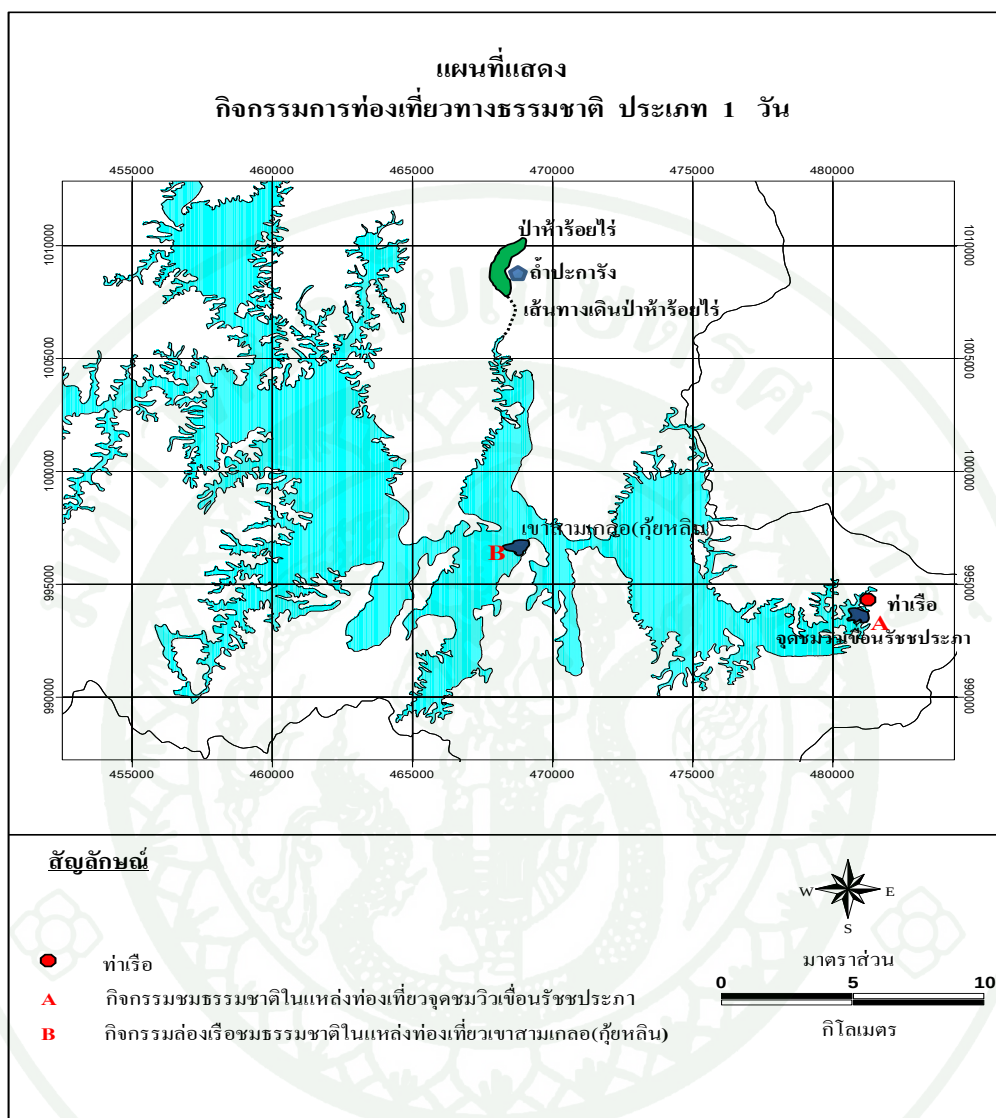
3.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน พบว่าโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีค่าศักยภาพสูงสุด (อันดับ 1) ได้แก่ รูปแบบโปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ

(ก๊วยหลิน)” ที่มีลักษณะรูปแบบเข้าไป เย็นกลับ ไม่พักค้าง(One Day Trip) (รายละเอียดตามตารางที่ 44 และภาพที่ 10)

ตารางที่ 44 รายการกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลา ของโปรแกรมกิจกรรม
ท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อน
รัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน)”

เวลา	กิจกรรมท่องเที่ยว
08.00 – 08.15 น.	เดินทางโดยรถยนต์ถึงจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
08.15 – 09.15 น.	เริ่มกิจกรรมชมธรรมชาติเขื่อนรัชชประภา บริเวณสันเขื่อน การก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา ประวัติความเป็นมา และทิวทัศน์ธรรมชาติเหนือเขื่อนที่สวยงาม แปลกตา
09.15 – 09.45 น.	เดินทางถึงท่าเรือเขื่อนรัชชประภา
09.45 - 10.30 น.	เดินทางโดยเรือหางยาวถึงศูนย์บริการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก (แพนางไพร
10.30 – 12.00 น.	เริ่มกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) ชมทิวทัศน์ภูเขาหินปูน ที่ไหล่น้ำ รูปร่างแปลก สวยงาม พันธุ์ไม้ และสัตว์ป่า บริเวณสองข้างฝั่งเส้นทางที่ล่องเรือไปพร้อมการสื่อความหมายธรรมชาติ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวันที่ศูนย์บริการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก (แพนางไพร)
13.00 – 14.00 น.	กิจกรรมเสริมเล่นน้ำและพักผ่อนชมธรรมชาติ บริเวณอ่าวสมเด็จ
14.00 – 14.45 น.	เดินทางกลับถึงท่าเรือเขื่อนรัชชประภา

ภาพที่ 10 โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน

จากการสอบถามลักษณะพื้นฐานทางสังคม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.67 มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเพศชายร้อยละ 73.33 เพศหญิงร้อยละ 26.67 กลุ่มที่พบมากที่สุดมีอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.00 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 36.67 และ กลุ่มผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี พบน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 6.67 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 63.33 สถานภาพสมรสนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่โสด ร้อยละ 70.00 ลักษณะ การประกอบอาชีพพบว่ากลุ่มรับจ้างทั่วไป เป็นกลุ่มมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30. รองลงมาเป็นกลุ่ม

อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 20.00 และ 16.67 ตามลำดับ มีรายได้ต่อเดือน 10,001- 15,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมา 20,001 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.33 (รายละเอียดตามตารางผนวกที่ 2)

จากการสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)” พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความพึงพอใจในระดับมาก คือปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการอย่างขึ้นและโปรแกรมการท่องเที่ยวนี้สามารถครอบคลุมจุดท่องเที่ยวในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 83.33 และ ร้อยละ 80.00 ตามลำดับ รองลงมาสำหรับความพึงพอใจระดับปานกลาง คือความพึงพอใจในกิจกรรมชมธรรมชาติจุดท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภาและกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) คิดเป็นร้อยละ 66.66 และร้อยละ 63.38 โดยภาพของการจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรมชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา-ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 80.00 (รายละเอียดตามตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)”

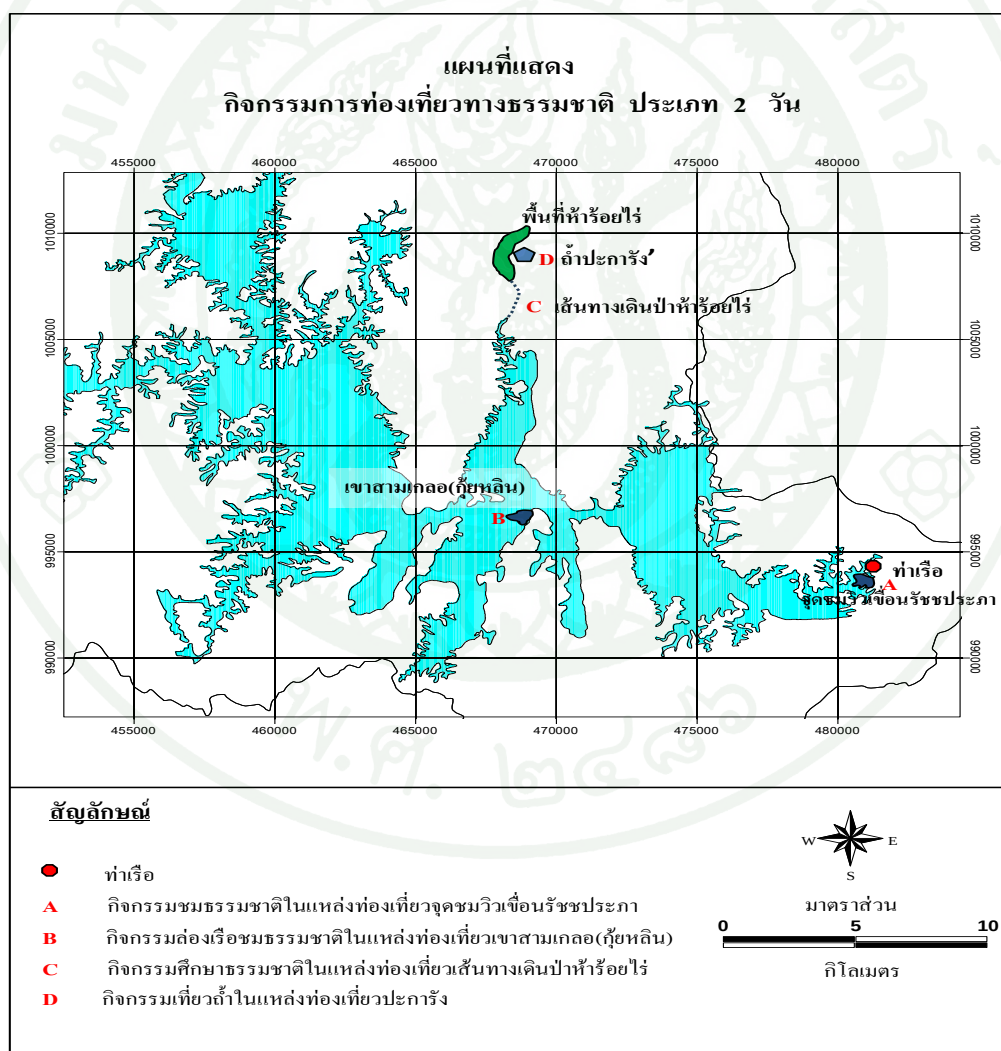
ปัจจัยชี้วัด	ระดับความพึงพอใจ			ฐานนิยม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	10 (33.33)	14 (46.67)	6 (20.00)	ปานกลาง
2. ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับราคา	7 (23.33)	18 (60.00)	5 (16.67)	ปานกลาง

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด	ระดับความพึงพอใจ			ฐานนิยม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
3. มีความหลากหลายของกิจกรรม	6 (20.00)	14 (46.67)	10 (33.33)	ปานกลาง
4. โปรแกรมการท่องเที่ยว สามารถ ครอบคลุมจุดเด่นในพื้นที่	24 (80.00)	6 (20.00)	0 (00.00)	มาก
5.การให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตัวแก่นักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	13 (43.33)	11 (36.67)	6 (20.00)	มาก
6. ความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของ มัคคุเทศก์และทีมงานระหว่างการเดินทาง	12 (40.00)	14 (46.67)	4 (13.33)	ปานกลาง
7.ความพึงพอใจที่ได้รับแต่ละกิจกรรม				
7.1 ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อน รัชชประภา	8 (26.66)	20 (66.66)	2 (6.68)	ปานกลาง
7.2 ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)	10 (33.33)	19 (63.34)	1 (3.33)	มาก
8. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในพื้นที่	10 (33.33)	13 (43.34)	1 (3.33)	ปานกลาง
9. โปรแกรมท่องเที่ยวนี้ มีการจัดการอย่างยั่งยืน	25 (83.33)	5 (16.66)	0 (00.00)	มาก
10. ความเหมาะสมของโปรแกรมการท่องเที่ยวในครั้งนี้	19 (63.33)	7 (23.33)	4 (13.33)	มาก
11. ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวครั้งนี้	6 (20.00)	24 (80.00)	0 (0.00)	ปานกลาง

3.2 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดท่องเที่ยวตามโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน พบว่าโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีค่าศักยภาพสูงสุด (อันดับ1) ได้แก่ โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ่มหลิน – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยไร่-เที่ยวถ้ำปะการัง” ลักษณะของโปรแกรมแบบพักค้างคืน (One night two Days Trip) (ละเอียดตามตารางที่ 46 และภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน

ตารางที่ 46 รายการกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลา ของโปรแกรมกิจกรรม
ท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อน
รัชชประภา - ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดิน
ป่าห้าวร้อยไร่ - เขียวถ้ำปะการัง”

วัน/เวลา	กิจกรรมท่องเที่ยว
วันที่ 1	
08.00 – 08.15 น.	เดินทางโดยรถยนต์ถึงจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
08.15 – 09.15 น.	เริ่มกิจกรรมชมธรรมชาติเขื่อนรัชชประภา บริเวณสันเขื่อน การก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา ประวัติความเป็นมา และทิวทัศน์ธรรมชาติเหนือเขื่อนที่สวยงาม แปลกตา
09.15 – 09.45 น.	เดินทางถึงท่าเรือเขื่อนรัชชประภา
09.45 - 10.30 น.	เดินทางโดยเรือหางยาวถึงศูนย์บริการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก(แพนางไพร
10.30 – 12.00 น.	เริ่มกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) ชมทิวทัศน์ภูเขาหินปูน ที่ไหล่น้ำ รูปร่างแปลก สวยงาม พันธุ์ไม้ และสัตว์ป่า บริเวณสองข้างฝั่งเส้นทางที่ล่องเรือไป
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวันที่ศูนย์บริการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก (แพนางไพร)
13.00 – 16.00 น.	กิจกรรมเสริมเล่นน้ำและพักผ่อนชมธรรมชาติ พายเรือแคนู บริเวณอ่าวโหลง
16.00-16.30 น.	พักค้างคืนแพพักเอกชนบริเวณอ่าวโหลง
วันที่ 2	
08.00 – 08.30 น.	ออกเดินทางโดยเรือหางยาวไปอ่าวคลองโหลง ถึงเส้นทางเดินป่าห้าวร้อยไร่
08.30 – 11.30 น.	เริ่มกิจกรรมศึกษาธรรมชาติตามเส้นทางเดินป่าห้วยถ้ำจันทร์ สัมผัสธรรมชาติ ละอองฝนในบริเวณป่าดงดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งบริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เรียนรู้ระบบนิเวศป่าฝน ความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์พืช กิจกรรมดูนก และส่องสัตว์ป่า/ร่องรอย
11.30 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวันที่หน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์

ตารางที่ 46 (ต่อ)

วัน/เวลา	กิจกรรมท่องเที่ยว
13.00 – 13.30 น.	กิจกรรมเสริมนั่งแพไม้ไผ่ชมธรรมชาติทะเลสาบห้วยร้อย ถึงทางขึ้นถ้ำปะการัง
13.30 – 14.45 น.	เริ่มกิจกรรมเที่ยวถ้ำปะการัง ชมทิวทัศน์ ธรณีสัณฐาน ภูเขาหินปูน หินงอก หินย้อย ที่แปลกตา สวยงาม ระบบนิเวศถ้ำและบริเวณโดยรอบ ป่าดงดิบชื้น ที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งบริเวณทะเลสาบห้วยร้อยไรของอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา การสื่อความหมายระบบนิเวศถ้ำ
14.45 – 17.20 น.	เดินทางกลับถึงท่าเรือเขื่อนรัชชประภา

จากการสอบถามลักษณะพื้นฐานทางสังคม ของนักท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.67 เพศหญิงร้อยละ 33.34 กลุ่มที่พบมากที่สุดมีอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.00 รองลงมากลุ่มอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 33.34 และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 45 ปี พบน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 6.67 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 56.67 สถานภาพสมรส นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 86.66 ลักษณะการประกอบอาชีพพบว่ารับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มาท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 26.67 มีรายได้ต่อเดือน 10,001- 15,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา 20,001 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.00 (รายละเอียดตามตารางผนวกที่ 3)

จากการสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่-เที่ยวถ้ำปะการัง” พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับมากคือปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการอย่างขึ้นและมีความหลากหลายของกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 83.34 และ ร้อยละ 80.00 ตามลำดับ รองลงมาสำหรับความพึงพอใจระดับปานกลาง คือความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวได้รับแต่ละกิจกรรม โดยกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่และกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) คิดเป็นร้อยละ 80.00 และร้อยละ 76.66 โดยภาพของการจัดการท่องเที่ยว

ตามโปรแกรมนี้ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 86.66 (รายละเอียดตามตารางที่ 47)

ตารางที่ 47 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา –
ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่-
เที่ยวถ้ำปะการัง”

ปัจจัยชี้วัด	ระดับความพึงพอใจ			ฐานนิยม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมการ ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม	18 (60.00)	12 (40.00)	0 (0.00)	มาก
2. ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมการ ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับราคา	13 (43.33)	12 (40.00)	5 (16.67)	มาก
3. มีความหลากหลายของกิจกรรม	24 (80.00)	6 (20.00)	2 (6.67)	มาก
4. โปรแกรมการท่องเที่ยวนี้ สามารถ ครอบคลุมจุดเด่นในพื้นที่	10 (33.33)	18 (60.00)	2 (6.67)	ปานกลาง
5. การให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตัวแก่ นักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมมีความ เหมาะสม	11 (36.67)	19 (63.33)	0 (0.00)	ปานกลาง
6. ความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของ มัคคุเทศก์และทีมงานระหว่างการเดินทาง	8 (26.67)	13 (43.33)	9 (30.00)	ปานกลาง
7. ความพึงพอใจที่มีต่อแต่ละกิจกรรม				
7.1 ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อน รัชชประภา	4 (13.33)	22 (73.33)	4 (13.34)	ปานกลาง

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด	ระดับความพึงพอใจ			ฐานนิยม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
7.2 ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (กู่ยหลิน)อ่าวสมเด็จ	3 (10.33)	23 (76.66)	4 (13.34)	ปานกลาง
7.3 เดินศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่า ห้วยร้อยไร่	6 (20.00)	24 (80.00)	0 (00.00)	ปานกลาง
7.4 เทียวถ้ำปะการัง	7 (23.33)	21 (70.00)	2 (6.67)	ปานกลาง
8. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่	7 (23.33)	17 (56.67)	6 (20.00)	ปานกลาง
9. โปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีการจัดการ อย่างยั่งยืน	25 (83.34)	5 (16.67)	0 (00.00)	มาก
10. ความเหมาะสมของโปรแกรมการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้	12 (40.00)	17 (56.67)	1 (3.33)	มาก
11. ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวครั้ง นี้	26 (86.67)	4 (13.33)	0 (00.00)	มาก

ข้อเสนอแนะต่อการจัดท่องเที่ยวโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ด้านกิจกรรม ปริมาณกิจกรรมอัดแน่นและจัดแบ่งระยะเวลาในแต่ละกิจกรรมยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เช่น ในกิจกรรมเสริมการนั่งแพชมธรรมชาติทะเลสาบห้วยร้อยไร่ ในช่วงบ่ายอากาศค่อนข้างร้อนทำให้ไม่เกิดความสนุกสนานเท่าที่ควร แต่มีความหลากหลายของกิจกรรมดีมาก ควรคำนึงถึงสภาพและความพร้อมในการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกิจกรรมเดินป่า การเดินป่ากลุ่มใหญ่มากจะทำให้ไม่สามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง ควรจัดกลุ่มให้เหมาะสม ประมาณ 8-10 คน ควรมีโปรแกรมเป็นทางเลือก ให้นักท่องเที่ยว

เลือกตามความสนใจและต้องการมีความระมัดระวังเรื่องเศษโฟมและขวดน้ำพลาสติก อาจจะมีผลให้เกิดผลมลภาวะเนื่องจากเป็นขยะที่ย่อยสลายช้ามากและมีผลอันตรายต่อสัตว์ป่าในพื้นที่ จะต้องจัดการนำขยะออกมาให้หมด

2. ด้านมัคคุเทศก์ควรให้ข้อมูลเตรียมตัวแก่นักท่องเที่ยว เช่น ยากันยุง สำหรับการเดินป่า การลงแพไม้ไผ่และความรู้พอเป็นสังเขป ก่อนมีการเดินป่า เจ้าหน้าที่สื่อความหมายควรปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ โดยมีคู่มือศึกษาธรรมชาติและให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ รวมถึงยกตัวอย่างของจริงในเส้นทางและกระซิบเรื่องเกี่ยวกับเวลา

3. การจัดสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อตั้งกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น รายได้จากการค่าธรรมเนียมเข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก รายได้จากผู้ให้บริการแพพัก และรายได้จากการบริการเรือท่องเที่ยว ควรดำเนินการจัดสัดส่วนรายได้ตั้งเป็นกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของพื้นที่

4. ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก

4.1 ผลการศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคม ของผู้ให้ข้อมูลหลักการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.00 เป็นเพศชาย กลุ่มที่พบมากที่สุดมีอายุมากกว่า 45 ปี ร้อยละ 46.67 รองลงมา กลุ่มอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.00 และกลุ่มผู้ที่มีอายุมากกว่า 26-35 ปี พบน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 13.33 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 63.33 รองลงมา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 26.67 สถานภาพการสมรสพบว่า ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 83.33 ลักษณะการประกอบอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา เป็นกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 20.00 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา 21,001- 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.67 (รายละเอียดตามตารางผนวกที่ 4)

จากการสอบถามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ร้อยละ 100.00 เคยรับรู้ข้อมูลทางด้านนี้มาก่อน ในการรับรู้ข่าวสารมาก่อนพบว่าสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ โทรทัศน์/วิทยุ ร้อยละ 63.33 รองมาคือสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ร้อยละ 20.00 จำนวนครั้งในการรับสื่อพบว่ามากกว่า 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.66 ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.66เคยเป็นสมาชิกสมาชิกชมรมอนุรักษ์ป่าคลองแสง และสมาชิกชมรมเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา (รายละเอียดในตารางผนวกที่ 5)

4.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา พบว่าแนวทางการพัฒนาจัดการท่องเที่ยวประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้

4.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่

เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 105,000 ไร่ ประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่ จำนวน 162 เกาะ คิดเป็นพื้นที่ 14.06 ตารางกิโลเมตร (ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์, 2538) และมีจุดท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวนิยม จำนวน 25 แห่ง ที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเภทระบบนิเวศป่าดิบชื้น ภูเขาหินปูน ถ้ำ ทะเลสาบ น้ำตก น้ำพุ พันธุ์ไม้ และสัตว์ป่า ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการรองรับกิจกรรมนันทนาการและการท่องเที่ยวที่ปรากฏในปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาจัดการท่องเที่ยว ดังนี้

ก. รักษาและอนุรักษ์สภาพพื้นที่ธรรมชาติให้คงอยู่

ข. ต้องเพิ่มมาตรการ เข้มงวดในการเข้าไปในพื้นที่ที่สัตว์ป่าออกมาหากินหรือทำรังวางไข่ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบห้วยร้อยไร่และพื้นที่โดยรอบ

ค. มีการจำกัดเวลาเปิดปิดฤดูกาลท่องเที่ยว ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม เนื่องจากเป็นช่วงที่ฝนตกหนักและมีผลกระทบต่อสัตว์ป่า

ง. ดำเนินการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มเติม บริเวณพื้นที่ปลายคลอง
โหลง และห้วยถ้ำจันทร์

จ. สำรวจชนิดพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าที่หายาก และจัดทำบัญชีเพื่อเป็นข้อมูลการ
เรียนรู้และศึกษาธรรมชาติ

ฉ. จัดทำโป่งเทียมเพิ่มเติมบริเวณขอบอ่างเก็บน้ำทะเลสาบห้วยร้อยไร่เพื่อเพิ่ม
ธาตุอาหารให้สัตว์ป่า และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติด้านสัตว์ป่าอีกวิธีหนึ่ง

4.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ

เนื่องจากอุทยานแห่งชาติเขาสก และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เป็น
หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้ความรู้และสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
ในการจัดการพื้นที่ต้องมีการจัดการที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการจัดการที่
ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการ
พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต มีแนวทางพัฒนาจัดการท่องเที่ยว ดังนี้

ก. สำรวจและจัดทำแผนเบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่
โดยระบุถึงกิจกรรมนันทนาการ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการสื่อความหมาย
ธรรมชาติและทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็น

ข. กำหนดมาตรการในการใช้หรือดัดแปลงพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
เช่น จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา การควบคุมการออกแบบและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

ค. กำหนดเขตพื้นที่(Zoning) เพื่อจัดแบ่งแต่ละพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมแต่ละ
อย่างในการท่องเที่ยว เช่น เขตบริการ เขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เขตสงวนสภาพธรรมชาติ

ง. จัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จ. ศึกษาขีดจำกัดในการรองรับได้ของพื้นที่และชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจเหตุผลความจำเป็น

ฉ. ประสานงานกับฝ่ายปกครองและผู้นำท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ช. ปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยและการบริการแก่นักท่องเที่ยว

ซ. ควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวให้เป็นไปในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ฌ. เพิ่มปริมาณถังขยะ, ม้านั่ง และราวเกาะ บริเวณทางขึ้นลงท่าเทียบเรือ และ

ญ. ปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขา บริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์

4.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ

พื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา และบริเวณโดยรอบเป็นสถานที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ เส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ พื้นที่ห้วยร้อยไร่ และบริเวณเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) จัดการพัฒนาด้านเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยการจัดสื่อการเรียนรู้ธรรมชาติ และการสื่อความหมายโดยใช้สิ่งพิมพ์ คู่มือนักท่องเที่ยว บทปฏิบัติการเรียนรู้ และเจ้าหน้าที่สื่อ เป็นกระบวนการเรียนรู้ ให้การศึกษา ให้ประสบการณ์ เพื่อสร้างความตระหนัก และจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น แนวทางพัฒนาจัดการท่องเที่ยว ดังนี้

ก. จัดทำเอกสารสรุปเกี่ยวกับพื้นที่ รวมถึงการแนะนำในเรื่องต่างๆเพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมา แผนที่แสดง รวมทั้งกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติต่างๆ

ข. จัดทำคู่มือศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษาธรรมชาติทั้ง 6 โปรแกรม

ค. จัดการและปรับปรุงนิทรรศการกลางแจ้งที่หน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์ให้นักท่องเที่ยวศึกษาข้อมูล

ง. จัดกิจกรรมรณรงค์ เช่น การให้บริการพายเรือคายัคในแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบห้วยร้อยไร่ โดยมีเจ้าหน้าที่ควบคุมและคอยแนะนำ

จ. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการสื่อความหมายธรรมชาติสำหรับเจ้าหน้าที่และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

4.2.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนท้องถิ่นในทุกกระบวนการ ทำให้ประชาชนมีรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิต และได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในที่สุดแล้วท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการควบคุม การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ แนวทางจัดการท่องเที่ยว ดังนี้

ก. สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มประชาชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ห้วยป่าไม้และสัตว์ป่า

ข. สนับสนุนให้ประชาชนประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว บริการเรือท่องเที่ยว และที่พักนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง

ค. สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

ง. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในการขายของที่ระลึก อาหารเครื่องดื่ม

จ. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่

วิจารณ์

1.สำรวจและประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1.1 ผลการสำรวจและรวบรวมทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในและรอบบริเวณพบว่าทั้งหมด 5 ประเภท คือเส้นทางเดินป่า ลำน้ำ ถ้ำ ธรณีสัณฐานและจุดชมวิว ที่สามารถประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวได้ 25 แหล่ง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทเส้นทางเดินป่า การเลือกตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมาคัดเลือกที่สามารถสร้างเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบวงรอบจำนวน 5 แหล่ง 4 กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาในกิจกรรมชมธรรมชาติ เขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)ในกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ เส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ในกิจกรรมศึกษาถ้ำปะการังในกิจกรรมเที่ยว/ศึกษาถ้ำ และพื้นที่หำร้อยไร่ในกิจกรรมชมธรรมชาติ

ผลการประเมินจำแนกเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติผลการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกทั้ง 5 แหล่ง พบว่าแหล่งท่องเที่ยวจำแนกได้เป็น 4 เขตช่วงชั้น ได้แก่ พื้นที่ธรรมชาติสันโดยคือพื้นที่หำร้อยไร่ มีค่าคะแนน 4.27 พื้นที่ถึงธรรมชาติไม่ใช้ยานยนต์ คือ ถ้ำปะการัง โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.05 พื้นที่ถึงธรรมชาติใช้ยานยนต์ คือเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ และ เขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 3.09 และ 3.05 ตามลำดับ และพื้นที่ถึงพัฒนา คือ จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา ด้วยคะแนน 1.88 จากผลการประเมินจำแนกเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวได้จำแนก เขตช่วงชั้นซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสูงที่แบ่งเขตพื้นที่อุทยานเพื่อการจัดการเป็นเขตพื้นที่เพื่อท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเขตบริการ (กรมป่าไม้, 2540ก) และมีความเห็นสอดคล้องกับนภวรรณ และคณะ (2549) ที่ยืนยันถึงความจำเป็นที่นักจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรได้ประเมินนำผลมาใช้ในกระบวนการวางแผนด้านการจัดการท่องเที่ยว เนื่องจากการประเมินช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการทำให้ทราบข้อมูลเป็นเครื่องมือให้นักจัดการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สำหรับประกอบกิจกรรมประเภทกิจกรรม และประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ เพื่อสร้างกิจกรรมนันทนาการที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวต้องการ จึงแสดงว่าวิธีการในการประเมินตามที่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้

1.2 ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว ปรากฏว่า

1.2.1 แหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา มีความเหมาะสมเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไปสูงสุดด้วยค่าคะแนนศักยภาพ 2.22 จัดว่ามีค่าค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ความมีชื่อเสียง ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวและสภาพภูมิอากาศ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน นับเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทิวทัศน์ที่สวยงามแปลกตา ประกอบด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน และเกาะเล็กเกาะน้อย การเข้าถึงสะดวก มีถนนลาดยาง มีป้ายบอกทาง สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล ตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อความหมายมีศักยภาพสูง ความเพียงพอ และคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสม การจัดการด้านความปลอดภัย และคุณภาพการให้บริการพร้อมสามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท มีการจัดทำแผนงานและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อม มีป้ายเตือนภัย แนะนำประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม เพียงพอ การให้บริการได้มาตรฐานสูงมากในภาวะปกติ และการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง อย่างไรก็ตามความพร้อมที่แหล่งนี้มีสูง เนื่องจากการดูแลการไฟฟ้าฝ่ายผลิตมิได้บริหารโดยอุทยานแห่งชาติเขาสก แต่ก็มีประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เมื่อประเมินจึงมีค่าศักยภาพสูง

1.2.2 แหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (ภูเขาลิน) มีความเหมาะสมเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป (NT) มีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไปมีค่าสูงสุด 2.36 จัดในระดับมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรมีค่าศักยภาพสูง ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ความมีชื่อเสียง ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ ความหลากหลายของกิจกรรม สภาพภูมิอากาศ ตัวชี้วัดที่ 8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ทิวทัศน์ที่สวยงามแปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย การเข้าถึงสะดวก มีถนนลาดยางรถยนต์ทุกประเภทสามารถ เข้าถึงได้ มีป้ายบอกทาง สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล ปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูง สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์

ได้ครบทุกประเภท การมีศักยภาพค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่า คุณภาพการให้บริการทุกด้านดี การให้บริการได้มาตรฐาน และปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง การแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว บริเวณนี้แห่งนี้ มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ตามรูปแบบความสำคัญของระบบนิเวศ ผลการประเมินที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความตรงกันกับความเป็นจริงสูง จึงเชื่อได้ว่า แหล่งนี้มีความเหมาะสมในการพัฒนาให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น รัฐควรให้การสนับสนุนอย่างยิ่ง

1.2.3 แหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ มีความเหมาะสมเป็นประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ET) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าคะแนนสูงสุด 2.34 จัดในระดับมีศักยภาพสูง ปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง โดยเฉพาะด้านมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ความมีชื่อเสียง ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า ทัศนียภาพ และสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ และความหลากหลายของกิจกรรม มีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขา หินปูน กระจายไป และเกาะเล็กเกาะน้อย สามารถสร้างกิจกรรมได้หลากหลายประเภท เป็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลักสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ง่าย ปัจจัยด้านการจัดการ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายมีศักยภาพสูง เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย มีศักยภาพปานกลาง สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภท มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และปัจจัยด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง แต่จำเป็นต้องกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม ให้สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับ มีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง ตัวชี้วัดส่วนหนึ่งมีศักยภาพค่อนข้างสูง ทั้งการจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าปัจจัยมีศักยภาพปานกลางถึงค่อนข้างสูง ด้านบริหารจัดการ ส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพระดับปานกลาง เนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้ค่อนข้างจำกัด การให้ความสำคัญในการวางแผนจัดการในจุดนี้จึงต้องให้ความสำคัญด้านปริมาณการรองรับนักท่องเที่ยวให้มาก การจัดการหมุนเวียนนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่ที่ต้องมีความเหมาะสมทั้งด้านปริมาณและเวลา

1.2.4 แหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง มีความเหมาะสมเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีค่าคะแนนสูงสุด 2.08 จัดในระดับมีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง

โดยเฉพาะความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ความมีชื่อเสียง ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับพื้นที่ และมีโอกาสในการได้รับประสบการณ์ ตื่นเต้นและท้าทาย เป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวที่จุดนี้ มีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน โพร่งถ้ำกว้างและลึก ข้างในถ้ำมีหินงอกหินย้อย รูปแปลกตา น่าสนใจและดึงดูดใจสูง นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อสื่อความหมายส่วนใหญ่มีศักยภาพสูง การจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมต้องพิจารณา อย่างไรก็ดีเพื่อให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น จำเป็นต้องเพิ่มความพร้อมในการให้บริการ และด้านการป้องกันสิ่งแวดล้อมให้สูงขึ้นไปอีกเพื่อรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้น รัฐควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

1.2.5 แหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่มีความเหมาะสมเป็นประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (AT) เนื่องจากมีค่าคะแนนการประเมินประเภทแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีค่าคะแนนสูงสุด 2.15 จัดในระดับมีศักยภาพค่อนข้างสูงเมื่อพิจารณาปัจจัยชี้วัดด้านทรัพยากรพบว่าส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพสูง โดยเฉพาะความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ความมีชื่อเสียง ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว การได้พึ่งพาตนเอง และโอกาสในการได้รับประสบการณ์ ตื่นเต้นและท้าทาย ถือเป็นจุดเด่นของแหล่งนี้ ทะเลสาบแห่งนี้มีทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน ต้องพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมสูง และทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและท้าทาย ปัจจัยด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสื่อความหมายส่วนใหญ่มีศักยภาพสูง แต่ไม่ไผ่สำหรับล่องไปปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นจุดเด่นสำคัญ ปัจจัยด้านจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพสูง ปัจจัยการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมยังต้องปรับปรุง อย่างไรก็ดียังมีตัวชี้วัดบางส่วนที่มีศักยภาพปานกลาง โดยเฉพาะการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มาตรการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบ ส่วน ด้านบริหารจัดการ ความพร้อมด้านงบประมาณมีค่าศักยภาพระดับปานกลางเช่นกัน

จากผลการสำรวจและวิธีการประเมินศักยภาพทรัพยากรและเขตช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการน่าจะเป็นที่เชื่อถือได้ แต่การนำไปใช้แหล่งอื่นควรพิจารณาถึงพื้นฐานของผู้ให้คะแนน การประเมินให้มาก ความคิดเห็นของนักวิชาการมีความน่าเชื่อถือมากกว่า คนในชุมชนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเขาเหล่านั้นมักมองผลประโยชน์ที่จะเกิดกับตัวเองมากเกินไป

2. สร้างและประเมินผลโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม

2.1 ผลการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเมินศักยภาพและเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ทราบว่าบริเวณในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา มีทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.08 – 2.36 จัดอยู่ในระดับศักยภาพค่อนข้างสูงถึงสูง และพื้นที่อยู่ในเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยในช่วง 1.88-4.27 จัดอยู่ในเขตกึ่งพัฒนาถึงเขตธรรมชาติสันโดย ดังนั้นผลการศึกษานี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปปรับใช้ในการจัดการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทั่วไป

2.2 ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรเฉพาะประเภทกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา มีค่าเฉลี่ย 1.99 ศักยภาพระดับค่อนข้างสูง ตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และ ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นกิจกรรมที่ได้เห็นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน ป่าไม้ เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ และยังมีปัจจัยที่มีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง คือ ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ และ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว แสดงถึงกิจกรรมนี้มีศักยภาพค่อนข้างสูง มีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และมีความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมชมธรรมชาติ

2.3 ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรเฉพาะประเภทกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กุยหลิน) มีค่าเฉลี่ย 2.33 มีศักยภาพระดับสูง ตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และ ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น ระยะทางล่องเรือและ ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นกิจกรรมที่ได้เห็นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน ป่าไม้ เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ มีความหลากหลายของภูมิประเทศที่ได้สัมผัส ระยะทางล่องที่เหมาะสม มีทรัพยากรเหมาะสมต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการล่องเรือชมธรรมชาติ

2.4 ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรเฉพาะประเภทกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ มีค่าเฉลี่ย 2.25 มีศักยภาพระดับค่อนข้างสูง ตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และ ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็น ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ แสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เรียนรู้สัมผัสธรรมชาติที่มีความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของทรัพยากร ที่มีทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวสูง จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่าที่พบเห็นสูง มีความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทางเดินป่า และความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการสูง

2.5 ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง มีค่าเฉลี่ย 2.03 มีศักยภาพระดับค่อนข้างสูง ตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ และทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว การได้พึ่งพาตนเอง และโอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย แสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เรียนรู้สัมผัสธรรมชาติที่มีความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจของทรัพยากร ที่มีทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยวสูง ได้ใช้พลังกำลังความสามารถของตนเอง ได้พึ่งพาตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม และมีโอกาสในการได้รับประสบการณ์ที่ตื่นเต้นและท้าทายสูง

2.6 ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่ มีค่าเฉลี่ย 2.09 มีศักยภาพระดับค่อนข้างสูง ตัวชี้วัดที่มีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว และ ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ แสดงให้เห็นว่าเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เห็นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา ประกอบไปด้วยหน้าผาภูเขาหินปูน หินงอกหินย้อยที่รูปทรงแปลกตาเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น น่าสนใจ และดึงดูดใจของพื้นที่ มีความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมชมธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยที่มีค่าศักยภาพปานกลาง คือ ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรม ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีมาตรการในควบคุม

ผลกระทบและจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวตามระยะเวลาในการประกอบกิจกรรมมิให้หนาแน่นเกินไป ให้มีความเหมาะสมกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมความสะดวก

2.7 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามศักยภาพของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว ตามหมวดหมู่ ระยะเวลาและเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นของการเดินทางจากท่าเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา พบว่า ประเภทท่องเที่ยว 1 วัน มี 10 โปรแกรม ส่วนใหญ่แล้วมีศักยภาพทรัพยากรค่อนข้างสูง และประเภทท่องเที่ยว 2 วัน มี 5 โปรแกรม โดยทุกโปรแกรมมีศักยภาพค่อนข้างสูง

2.8 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลา พบว่าโปรแกรมประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน ส่วนใหญ่มีศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาค่อนข้างสูง ใช้เวลาในการท่องเที่ยวระยะเวลา 270 -750 นาที สำหรับโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน พบว่าทุกโปรแกรมมีศักยภาพความเหมาะสมของเวลาค่อนข้างสูง ใช้เวลาในการท่องเที่ยวระยะเวลา 795-930 นาที เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวมากที่สุด คือ การเดินทางจากจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภาถึงพื้นที่หำร้อยไร่ ด้วยเวลา 250 นาที เนื่องจากต้องใช้เวลาเดินทางทั้งรถยนต์ เรือหางยาว การเดินเท้า และนั่งแพ เวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยวน้อยที่สุด คือ ท่าเรือ-จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา ด้วยเวลาใช้รถยนต์ 15 นาที สำหรับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวพบว่า จุดท่องเที่ยวที่ใช้เวลามากที่สุด คือ จุด เส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่ และจุดพื้นที่หำร้อยไร่ ด้วยเวลา 180 นาทีเท่ากัน แต่จุดท่องเที่ยวที่ใช้เวลาน้อยที่สุด คือ ถ้ำปะการัง ใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมเพียง 45 นาที

2.9 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามศักยภาพ ความต้องการและสนใจของชุมชน โดยจัดเป็นหมวดหมู่กิจกรรมท่องเที่ยว ระยะเวลา และอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน พบว่าโปรแกรมประเภทการท่องเที่ยวประเภท 1 วันและ 2 วัน ส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง

2.10 ผลการสร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของค่าเรือโดยสารโดยจัดเป็นหมวดหมู่กิจกรรมท่องเที่ยว ระยะเวลา และอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน พบว่าโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภท 1 วัน และ 2 วัน ทุกโปรแกรมมีศักยภาพสูง ชุมชนให้ความสำคัญต่อค่าเรือหางยาวในราคาที่เหมาะสมสูงสุดสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เป็น 4 กลุ่มโปรแกรม โดยประเภท 1 วัน มี 3 กลุ่มโปรแกรมราคาค่าเรือโดยสารที่มีความเหมาะสมในราคาที่น้อยกว่า 1,500

บาท กลุ่มที่ 2 ในราคา 1,500 -2,000 บาท กลุ่มที่ 3 ในราคา 2,000 -2,500 บาท และ รูปจำลองกลุ่มที่ 4 โปรแกรม 2 วัน ในราคามากกว่า 2,500 บาท

2.11 ผลการประเมินศักยภาพสูงสุดของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน (การท่องเที่ยวรวมจำนวน 2 จุดกิจกรรมหลัก) ที่ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านศักยภาพทรัพยากรของกิจกรรม ด้านเวลาการท่องเที่ยว ด้านความต้องการและสนใจของชุมชน และด้านราคาค่าเรือโดยสาร โดยโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนประเมินระหว่าง 1.87 – 2.42 พบว่าโปรแกรมที่มีค่าคะแนนประเมินสูงสุด คือ โปรแกรม “ทำเรือ – ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)” ด้วยค่าคะแนน 2.42 มีศักยภาพสูง รองลงมา คือ โปรแกรมกิจกรรม “ทำเรือ – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าห้วยไร่” ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.32 มีศักยภาพค่อนข้างสูง

2.12 ผลการประเมินศักยภาพสูงสุดของรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน (การท่องเที่ยว 4 จุดกิจกรรมหลัก) ที่ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านทรัพยากรของกิจกรรม ด้านเวลาการท่องเที่ยว ด้านความต้องการและสนใจของชุมชน และด้านราคาค่าเรือโดยสาร โดยส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนประเมินระหว่าง 2.04 – 2.32 พบว่าโปรแกรมที่มีค่าคะแนนประเมินสูงสุด คือ โปรแกรม “ทำเรือ – ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ – เที่ยวถ้ำปะการัง” ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.32 มีศักยภาพสูง รองลงมา คือ โปรแกรม “ทำเรือ -ล่องเรือล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติใน เส้นทางเดินป่าห้วยไร่-เที่ยวถ้ำปะการัง-ชมธรรมชาติในพื้นที่ห้วยไร่” ค่าเฉลี่ย 2.27 มีศักยภาพค่อนข้างสูง

จากผลการสร้างและประเมินผลโปรแกรมการท่องเที่ยว ได้ศึกษาเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีการวิจัย โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา เป็นขั้นตอนที่พัฒนาโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมหลัก ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ความต้องการและสนใจของชุมชน ตลอดจนความเหมาะสมของราคาค่าเรือโดยสาร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน จำนวน 10 โปรแกรม และประเภทการท่องเที่ยว

2 วัน จำนวน 5 โปรแกรม และ เป็นโปรแกรมทางเลือกให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามเวลาที่กำหนด และสนใจ ก่อให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดนำไปสู่ความยั่งยืนของทรัพยากรอย่างได้ผลในระยะยาวของการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

3. ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3.1 ผลการทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวธรรมชาติ โปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน โดยคัดเลือกจากกลุ่มโปรแกรมกิจกรรม 1 วัน ที่มีค่าศักยภาพสูงสุด (อันดับ1) ได้แก่ โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)” ที่มีลักษณะรูปแบบเข้าไป เย็นกลับ ไม่พักค้าง (One Day Trip) พบว่าผู้มีส่วนได้เสียความพึงพอใจระดับมากคือปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการอย่างอื่นและ โปรแกรมการท่องเที่ยวนี้สามารถครอบคลุมจุดท่องเที่ยวในพื้นที่ รองลงมาสำหรับความพึงพอใจระดับปานกลาง คือความพึงพอใจที่ได้รับในกิจกรรมชมธรรมชาติจุดท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภาและกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) โดยภาพของการจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรม มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

3.2 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน โดยคัดเลือกจากกลุ่มโปรแกรมกิจกรรม 2 วัน ที่มีค่าศักยภาพสูงสุด (อันดับ1) ลักษณะของโปรแกรมแบบพักค้างคืน (One night two Days Trip) โปรแกรมกิจกรรมมีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่-เที่ยวถ้ำปะการัง” ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับมากคือปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการอย่างอื่นและมีความหลากหลายของกิจกรรม รองลงมาสำหรับความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่และกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) โดยภาพของการจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรมนี้ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะต่อการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว คือ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวมี ปริมาณกิจกรรมอัดแน่นและจัดแบ่งระยะเวลาในแต่ละกิจกรรมยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เช่น ในกิจกรรมเสริมการนั่งแพชมธรรมชาติทะเลสาบห้วยร้อยไร่ ในช่วงบ่ายอากาศค่อนข้างร้อนทำให้ไม่เกิดความสนุกสนานเท่าที่ควร แต่มีความหลากหลายของกิจกรรมดีมาก ควรคำนึงถึงสภาพและความพร้อมในการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกิจกรรมเดินป่า การเดินป่ากลุ่มใหญ่จะทำให้ไม่สามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง ควรจัดกลุ่มให้เหมาะสม ประมาณ 8-10 คน ควรมีโปรแกรมเป็นทางเลือก ให้นักท่องเที่ยวเลือกตามความสนใจและต้องการมีความระมัดระวังเรื่องเศษโพงและขวดน้ำพลาสติก อาจจะมีผลให้เกิดผลลบลภาวะเนื่องจากเป็นขยะที่ย่อยสลายช้ามาก และมีผลอันตรายต่อสัตว์ป่าในพื้นที่ ต้องจัดการนำขยะออกมาให้หมด และด้านมัลกเทศก์ควรให้ข้อมูลเตรียมตัวแก่นักท่องเที่ยว เช่น ยากันยุง สำหรับการเดินป่า การลงแพไม้ไผ่และความรู้พอเป็นสังเขป ก่อนมีการเดินป่า เจ้าหน้าที่สื่อความหมายควรปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ โดยมีคู่มือศึกษาธรรมชาติและให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ รวมถึงยกตัวอย่างของจริงในเส้นทางและกระชับเรื่องเกี่ยวกับเวลา และควรมีการจัดตั้งกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา สำหรับการการจัดสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น รายได้จากการค่าธรรมเนียมเข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก รายได้จากผู้ให้บริการแพพักและรายได้จากการบริการเรือท่องเที่ยว ควรดำเนินการจัดสัดส่วนรายได้ตั้งเป็นกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของพื้นที่

จากผลการทดสอบทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน และประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน ที่ค่าศักยภาพความเหมาะสมสูงสุดของโปรแกรม เพื่อเป็นการทดสอบโปรแกรมก่อนที่จะนำไปใช้จริง เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจทั้งผู้ที่ให้บริการที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการที่เป็นนักท่องเที่ยว เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงและปรับให้มีความเหมาะสม ซึ่งผลการทดสอบปรากฏว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภท ทุกกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจ และมีข้อเสนอแนะต่างๆเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

4. ศึกษาการทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวได้ข้อสรุปเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

4.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ รักษาและอนุรักษ์สภาพพื้นที่ธรรมชาติให้คงอยู่ต้องเพิ่มมาตรการ เข้มงวดในการเข้าไปในพื้นที่ที่สัตว์ป่าออกมาหากินหรือทำรังวางไข่ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบห้วยร้อยไร่และพื้นที่โดยรอบมีการจำกัดเวลาเปิดปิดฤดูกาลท่องเที่ยว ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม เนื่องจากเป็นช่วงที่ฝนตกหนักและมีผลกระทบต่อสัตว์ป่าดำเนินการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มเติม บริเวณพื้นที่ห้วยร้อยไร่ และถ้ำน้ำทะลุ สำรวจชนิดพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าที่หายาก และจัดทำบัญชีเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้และศึกษาธรรมชาติ จัดทำโป่งเทียมเพิ่มเติมบริเวณขอบอ่างเก็บน้ำทะเลสาบห้วยร้อยไร่เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้สัตว์ป่า และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติด้านสัตว์ป่าอีกวิธีหนึ่ง

4.2 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม สำรวจและจัดทำแผนเบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ โดยระบุถึงกิจกรรมนันทนาการ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการสื่อความหมายธรรมชาติและทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นกำหนดมาตรการในการใช้หรือดัดแปลงพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา การควบคุมการออกแบบและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ กำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) เพื่อจัดแบ่งแต่ละพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมแต่ละอย่างในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเช่นเขตบริการเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขตสงวนสภาพธรรมชาติจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ศึกษาขีดจำกัดในการรองรับได้ของพื้นที่และชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจเหตุผลความจำเป็นประสานงานกับฝ่ายปกครองและผู้นำท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยและการบริการแก่นักท่องเที่ยว ควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวให้เป็นไปในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพิ่มปริมาณถังขยะ, ม้านั่ง และราวเกาะ บริเวณทางขึ้นลงท่าเทียบเรือ และปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขา บริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์

4.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมและกระบวนการสื่อความหมาย พื้นที่อ่างเก็บน้ำ เขื่อนรัชชประภา และบริเวณโดยรอบเป็นสถานที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ เส้นทางเดินป่าห้วยไร่ พื้นที่ห้วยไร่ และบริเวณเขาสามเกลอ (กุ่มหลิน) จัดการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยการจัดสื่อการเรียนรู้ ธรรมชาติ และการสื่อความหมายโดยใช้สิ่งพิมพ์ คู่มือนักท่องเที่ยว บทปฏิบัติการเรียนรู้ และเจ้าหน้าที่สื่อ เป็นกระบวนการเรียนรู้ ให้การศึกษา ให้ประสบการณ์ เพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น แนวทางการจัดการ จัดทำเอกสารสรุปเกี่ยวกับพื้นที่ รวมถึงการแนะนำในเรื่องต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมา แผนที่แสดง รวมทั้งกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติต่างๆ จัดทำคู่มือศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษาธรรมชาติทั้งจัดการและปรับปรุงนิทรรศการกลางแจ้งที่หน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์ให้นักท่องเที่ยวศึกษาข้อมูล จัดกิจกรรมรอง เช่นการให้บริการพายเรือคายัค ในแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบห้วยไร่ โดยมีเจ้าหน้าที่ควบคุมและคอยแนะนำ จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการสื่อความหมายธรรมชาติสำหรับเจ้าหน้าที่และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น สนับสนุนและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นมีอาชีพ และรายได้ที่ถูกต้องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณพื้นที่ห้วยไร่

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนท้องถิ่นในทุกกระบวนการ ทำให้ประชาชนมีรายได้ยกระดับคุณภาพชีวิตและได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งในที่สุดแล้วท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการควบคุม การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ แนวทางในการจัดการ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มประชาชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งป่าไม้และสัตว์ป่าสนับสนุนให้ประชาชนประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว บริการเรือท่องเที่ยว และที่พักนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในการขายของที่ระลึก อาหารเครื่องดื่ม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ควรมีการจัดตั้งกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา สำหรับการการจัดสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น รายได้จากการค่าธรรมเนียมเข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาตกรายได้จากผู้ให้บริการแพพักและรายได้จากการบริการเรือท่องเที่ยว ควรดำเนินการจัดสัดส่วนรายได้ตั้งเป็นกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาจัดการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาชี้ให้เห็นว่า แนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเป็นแนวทางที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนเนื่องจากบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภามีทรัพยากรธรรมชาติทั้งด้านป่าไม้ สัตว์ป่า ที่อุดมสมบูรณ์ การจัดการท่องเที่ยวเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่เดิม การบูรณาการจัดการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกขั้นตอนในการจัดการจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการท่องเที่ยว ลดความขัดแย้ง การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมายธรรมชาติ เป็นสิ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา การลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่พักที่เป็นแพพัก และกิจกรรมท่องเที่ยว การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล เพื่อลดมลภาวะในอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและเปิดปิดช่วงเวลาท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นมาตรการที่ลดผลกระทบ และการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเป็นวิธีการที่น่าจะได้ผลในการนำรายได้คืนสู่ชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

1. สำรวจและประเมินศักยภาพและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1.1 การสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา 25 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นสำหรับการท่องเที่ยว จากผลการศึกษารั้งนี้ 5 แห่ง ได้แก่ จุชมวิวเขื่อนรัชชประภา เขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) เส้นทางเดินป่า ห้าร้อยไร่ ถ้ำปะการัง และพื้นที่ห้าร้อยไร่

1.2 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา พบว่ามีความเหมาะสมเป็นประเภทการท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ จุชมวิวเขื่อนรัชชประภา และเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) มีค่าศักยภาพทรัพยากร ก่อนข้างสูงถึงสูงด้วยค่าคะแนน 2.22 และ 2.36 ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ถ้ำปะการัง และพื้นที่ห้าร้อยไร่ มีศักยภาพก่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนน 2.08 และ 2.15 ตามลำดับ และประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 1 แห่ง คือ เส้นทางเดินป่าห้าร้อยไร่ มีศักยภาพทรัพยากรสูง ด้วยคะแนน 2.34

1.3 การจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่งอยู่ในเขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการพื้นที่ธรรมชาติสันโดยคือพื้นที่ห้าร้อยไร่ มีค่าคะแนน 4.27 พื้นที่ถึงธรรมชาติไม่ใช่ยานยนต์ คือ ถ้ำปะการัง โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.05 พื้นที่ถึงธรรมชาติใช้ยานยนต์ คือเส้นทางเดินป่าห้าร้อยไร่ และ เขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) มีค่าคะแนน 3.09 และ 3.05 ตามลำดับ พื้นที่ถึงพัฒนา คือ จุชมวิวเขื่อนรัชชประภา ด้วยคะแนน 1.88

2. สร้างและประเมินผลโปรแกรมท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมตามประเภทกิจกรรม

2.1 การประเมินศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุชมวิวเขื่อนรัชชประภา พบว่ามีค่า 1.99 จัดว่าเป็นค่าศักยภาพระดับก่อนข้างสูง ผลการประเมินศักยภาพ ทรัพยากรกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) มีค่า 2.33 จัดอยู่ในศักยภาพ

ระดับสูง ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยไร่พบว่ามีความ 2.25 เป็นค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง มีความ 2.03 จัดว่าเป็นค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง และ ผลการประเมินศักยภาพทรัพยากรเฉพาะกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ มีความเท่ากับ 2.09 จัดเป็นค่าศักยภาพระดับค่อนข้างสูง

2.2 สร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพของทรัพยากรกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว จัดเป็นหมวดหมู่ตามเวลาและเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นของการเดินทางจากท่าเรือการท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ปรากฏว่าโปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน จำนวน 10 โปรแกรม ส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง โปรแกรมที่มีค่าคะแนนสูงสุด ได้แก่ โปรแกรม “ท่าเรือ- ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)-ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าห้วยไร่” และรองลงมา ได้แก่ โปรแกรม “ท่าเรือ - ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)” สำหรับโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน มี 5 โปรแกรม ส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง มีค่าคะแนนศักยภาพมีคะแนนสูงสุด คือ รูปจำลอง “ท่าเรือ-ชมทิวทัศน์ธรรมชาติ จุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)–เดินศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่า -ชมธรรมชาติพื้นที่ห้วยไร่” รองลงไป คือ รูปจำลอง “ ท่าเรือ - ชมทิวทัศน์ธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)-เดินศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าและเที่ยวถ้ำปะการัง”

2.3 สร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลา ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน พบว่าส่วนใหญ่มีศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาค่อนข้างสูง โปรแกรมที่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากที่สุด ด้วยเวลา 750 นาที แต่รูปจำลองโปรแกรมที่ใช้เวลาน้อยที่สุด ด้วยเวลา 270 นาที สำหรับโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน พบว่าทุกโปรแกรมมีศักยภาพความเหมาะสมของระยะเวลาค่อนข้างสูง ใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากที่สุด ด้วยเวลา 930 นาที ใช้เวลาน้อยที่สุด ด้วยเวลา 795 นาที

2.4 สร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพ ความต้องการและสนใจของชุมชน ด้วยวิธีการจัดเป็นหมวดหมู่กิจกรรมท่องเที่ยว ระยะเวลา และอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน พบว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวประเภท 1 วัน และ 2 วัน ส่วนใหญ่มีศักยภาพความต้องการและสนใจของชุมชนค่อนข้างสูง

2.5 สร้างโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของค่าเรือโดยสาร จัดเป็นหมวดหมู่กิจกรรมท่องเที่ยว ระยะเวลา และอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวเดียวกัน พบว่าโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภท 1 วัน และ 2 วัน ทุกโปรแกรมมีศักยภาพสูง ชุมชนให้ความสำคัญต่อค่าเรือหางยาวในราคาที่เหมาะสมสูงสุดสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เป็น 4 กลุ่มโปรแกรม โดยประเภท 1 วัน มี 3 กลุ่มโปรแกรมราคาค่าเรือโดยสารที่มีความเหมาะสมในราคาที่น้อยกว่า 1,500 บาท กลุ่มที่ 2 ในราคา 1,500 -2,000 บาท กลุ่มที่ 3 ในราคา 2,000 -2,500 บาท และ รูปจำลองกลุ่มที่ 4 โปรแกรม 2 วัน ในราคามากกว่า 2,500 บาท

2.6 วิเคราะห์ศักยภาพสูงสุดของโปรแกรมการท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน (การท่องเที่ยวรวมจำนวน 2 จุดกิจกรรมหลัก) ที่ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านศักยภาพทรัพยากรของกิจกรรม ด้านเวลาการท่องเที่ยว ด้านความต้องการและสนใจของชุมชน และด้านราคาค่าเรือโดยสาร โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนประเมินระหว่าง 1.87 – 2.42 โปรแกรมที่มีค่าคะแนนประเมินสูงสุด คือ โปรแกรม “ทำเรือ – ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน)” มีศักยภาพสูง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.42

2.7 วิเคราะห์ศักยภาพสูงสุดของรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน (การท่องเที่ยว 4 จุดกิจกรรมหลัก) ที่ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านทรัพยากรของกิจกรรม ด้านเวลาการท่องเที่ยว ด้านความต้องการและสนใจของชุมชน และด้านราคาค่าเรือโดยสาร โดยส่วนใหญ่มีค่าศักยภาพค่อนข้างสูง ด้วยค่าคะแนนประเมินระหว่าง 2.04 – 2.32 โปรแกรมที่มีค่าคะแนนประเมินสูงสุด คือ โปรแกรม “ทำเรือ – ชมธรรมชาติในจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา - ล่องเรือล่องเรือชมทิวทัศน์ธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน) –ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยไร่ –เที่ยวถ้ำปะการัง” มีศักยภาพสูง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 2.32

3. ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3.1 ทดสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยคัดเลือกจากรูปจำลองโปรแกรมกิจกรรม 1 วัน ที่มีค่าคะแนนศักยภาพสูงสุด (อันดับ1) ได้แก่ รูปจำลองโปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กุ้ยหลิน)”

ที่มีลักษณะรูปแบบเข้าไป เช่นกลับ ไม่พักค้าง (One Day Trip) พบว่าผู้มีส่วนได้เสียความพึงพอใจระดับมากที่คือปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการอย่างยั่งยืนและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สามารถครอบคลุมจุดท่องเที่ยวในพื้นที่ รองลงมาสำหรับความพึงพอใจระดับปานกลาง คือความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวได้รับในกิจกรรมชมธรรมชาติจุดท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภาและกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) โดยภาพของการจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

3.2 การทดสอบความพึงพอใจนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ โดยคัดเลือกจากโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน ที่มีค่าคะแนนศักยภาพสูงสุด (อันดับ 1) ลักษณะของโปรแกรมแบบพักค้างคืน (One night two Days Trip) พักค้างคืนที่แพเขียวหวานทิวรับบริเวณอ่าวโหลง รูปจำลองโปรแกรมกิจกรรมมีค่าศักยภาพสูง ได้แก่ โปรแกรม “ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา – ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน – ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่-เที่ยวถ้ำปะการัง” ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับมากคือปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการอย่างยั่งยืนและมีความหลากหลายของกิจกรรมรองลงมาสำหรับความพึงพอใจระดับปานกลาง คือกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่และกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน) โดยภาพของการจัดการท่องเที่ยวตามโปรแกรมนี้ ผู้มีส่วนได้-เสีย มีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

สามารถรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว 4 แนวทางพัฒนาดังต่อไปนี้

4.1 แนวทางพัฒนาจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ รักษาและอนุรักษ์สภาพพื้นที่ธรรมชาติให้คงอยู่ต้องเพิ่มมาตรการ เข้มงวดในการเข้าไปในพื้นที่ที่สัตว์ป่าออกมาหากินหรือทำรังวางไข่ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบหำร้อยไร่และพื้นที่โดยรอบมีการจำกัดเวลาเปิดปิดฤดูกาลท่องเที่ยว ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม เนื่องจากเป็นช่วงที่ฝนตกหนักและมีผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวป่าดำเนินการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มเติม บริเวณพื้นที่หำร้อยไร่ และถ้ำน้ำทะเลดูสำรวจชนิดพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าที่หายาก และจัดทำบัญชีเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้และศึกษา

ธรรมชาติ จัดทำโป่งเทียมเพิ่มเติมบริเวณขอบอ่างเก็บน้ำทะเลสาบห้วยร้อยไร่เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้สัตว์ป่า และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติด้านสัตว์ป่าอีกวิธีหนึ่ง

4.2 แนวทางพัฒนาจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สํารวจและจัดทำแผนเบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ โดยระบุถึงกิจกรรมนันทนาการ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการสื่อความหมายธรรมชาติและทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นกำหนดมาตรการในการใช้หรือดัดแปลงพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา การควบคุมการออกแบบและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ กำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) เพื่อจัดแบ่งแต่ละพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมแต่ละอย่างในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเช่นเขตบริการเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขตสงวนสภาพธรรมชาติ จัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ศึกษาขีดจำกัดในการรองรับได้ของพื้นที่และชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจเหตุผลความจำเป็นประสานงานกับฝ่ายปกครองและผู้นำท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยและการบริการแก่นักท่องเที่ยว ควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวให้เป็นไปในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพิ่มปริมาณถังขยะ, ม้านั่ง และราวเกาะ บริเวณทางขึ้นลงท่าเทียบเรือ และปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขา บริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์

4.3 แนวทางพัฒนาจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย เป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา และบริเวณโดยรอบเป็นสถานที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ เส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ พื้นที่ห้วยร้อยไร่ และบริเวณเขาสามเกลอ (กู่ยหลิน) จัดการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยการจัดสื่อการเรียนรู้ธรรมชาติ และการสื่อความหมายโดยใช้สิ่งพิมพ์ คู่มือนักท่องเที่ยว บทปฏิบัติการเรียนรู้ และเจ้าหน้าที่สื่อ เป็นกระบวนการเรียนรู้ให้การศึกษา ให้ประสบการณ์ เพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยวประชาชนในท้องถิ่น แนวทางการจัดการ จัดทำเอกสารสรุปเกี่ยวกับพื้นที่ รวมถึงการแนะนำในเรื่องต่างๆเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมาแผนที่แสดง รวมทั้งกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติต่างๆ จัดทำคู่มือศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษาธรรมชาติรวมทั้งจัดการและปรับปรุงนิทรรศการกลางแจ้งที่หน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์ให้นักท่องเที่ยวศึกษาข้อมูล จัดกิจกรรมรอง เช่น การให้บริการพายเรือคายัคในแหล่งท่องเที่ยว

ทะเลสาบห้วยร้อยไร่ โดยมีเจ้าหน้าที่ควบคุมและคอยแนะนำ จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการสื่อความหมายธรรมชาติสำหรับเจ้าหน้าที่และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น สนับสนุนและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นมีอาชีพและรายได้ที่ถูกต้องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณพื้นที่ห้วยร้อยไร่

4.4 แนวทางพัฒนาจัดการการมีส่วนร่วม เฉพาะการท่องเที่ยวประเภทเชิงนิเวศ ในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนท้องถิ่นในทุกกระบวนการ ทำให้ประชาชนมีรายได้ยกระดับคุณภาพชีวิตและได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในที่สุดแล้วท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ แนวทางในการจัดการ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มประชาชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งป่าไม้และสัตว์ป่าสนับสนุนให้ประชาชนประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว บริการเรือท่องเที่ยว และที่พักนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง สนับสนุนให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในการขายของที่ระลึก อาหารเครื่องดื่ม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาพัฒนาตัวชี้วัดทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เหลืออีก 21 แหล่ง ในบริเวณพื้นที่ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาและบริเวณโดยรอบ ศึกษาช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ในสภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการท่องเที่ยวประเภทใด ทั้ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวผจญภัย การท่องเที่ยวชมธรรมชาติโดยทั่วไป เพื่อนำผลการศึกษาไปสู่การพัฒนาจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและพัฒนาอุปจำลองโปรแกรมความเหมาะสมต่อศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

2. พัฒนาโปรแกรมกิจกรรมอื่นที่เป็นกิจกรรมรองในแต่ละจุดแหล่งท่องเที่ยว นอกเหนือจากการชมทิวทัศน์ โดยการศึกษาตัวชี้วัดกิจกรรมรอง เช่น กิจกรรมพายเรือแคนู กิจกรรมล่องสัตว์ป่าและร่องรอย กิจกรรมดำน้ำลึกดูปลา และกิจกรรมเสริม เล่นน้ำ หรือกิจกรรมปิกนิก เพื่อพัฒนาเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวรองหรือโปรแกรมแบบผสมในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในโปรแกรมเดียวกัน และควรมีการศึกษาความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายของอุปจำลองโปรแกรม

การท่องเที่ยวทุกประเภท ประกอบไปด้วย ค่าเรือ ค่าอาหาร ค่ามัคคุเทศก์ ค่าธรรมเนียมอุทยาน ค่าที่พัก รวมเข้าเป็นค่าใช้จ่ายของโปรแกรมการท่องเที่ยว

3. ประเมินความพึงพอใจโปรแกรมที่เหลืออีก 13 โปรแกรมการท่องเที่ยว โดยการจัดการดำเนินการวางแผนด้านพื้นที่ การจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมการสื่อความหมาย และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนเลือกที่ตนเองสนใจ และต้องการ

4. ควรมีการศึกษาสร้างและพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติประกอบการท่องเที่ยวแต่ละโปรแกรม โดยการศึกษาต่อยอดจากโปรแกรมการท่องเที่ยวทั้ง 15 โปรแกรมการท่องเที่ยว และสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว นำมาพัฒนาเป็นคู่มือศึกษาธรรมชาติแต่ละโปรแกรมท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินป่าศึกษาธรรมชาติด้วยตนเองและเป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าในการสื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเสกและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง

5. เห็นควรมีการฝึกอบรมหลักสูตรการสื่อความหมายธรรมชาติสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจและการสื่อความหมายแก่ผู้มาเยือน อาจจะเป็นหลักสูตรระยะสั้น 2-3 วัน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสำหรับเจ้าหน้าที่ในงานประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

6. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เห็นควรดำเนินการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อป้องกันอันตรายต่อทรัพยากรและผู้มาเยือน เช่น รวบรวมใบบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวถ้าปะการัง และทำเทียบเรือหน้าที่ทำการหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยถ้ำจันทร์ เพิ่มห้องน้ำห้องสุขา เป็นต้น

7. เห็นควรมีการจัดตั้งกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา สำหรับการการจัดสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น รายได้จากค่าธรรมเนียมเข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก รายได้จากผู้ให้บริการแพพักและรายได้จากการบริการเรือท่องเที่ยว ควรดำเนินการจัดสัดส่วนรายได้ตั้งเป็นกองทุนดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนกพร รัตนสุธีรกุล. 2541. ความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลต่อการดำเนินงานบำบัด
น้ำเสียโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้โครงการส่งเสริม
และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. บริษัทเอ็ท เซเทร่า, กรุงเทพฯ.

คุณชลทิพย์ มาลากุล ณ อยุธยา. 2526. การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างผู้อยู่อาศัย
ในแฟลตกับเรือนแถว กรณีชุมชนบางบัว 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

กรมป่าไม้. 2540ก. แผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้,
กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

_____. 2540ข. แผนที่แสดงเขตพื้นที่เพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาสก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2540. ม.ป.ท.

กรมประมง. 2554. รายงานการปฏิบัติงานประจำปี 2553 กรมประมง. กรมประมง, กรุงเทพฯ.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2554. รายงานสถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ
ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 - 30 กันยายน 2553. 154 หน้า

_____. 2555ก. รายงานสถิติผู้เข้าเยี่ยมชม และศึกษาธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า.
ประจำปีงบประมาณ 2551- 2553. 106 หน้า

_____. 2555ข. รายงานการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง
และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประจำปี 2552- 2554. 86 หน้า

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2556ก. อุทยานแห่งชาติทางภาคใต้.

แหล่งที่มา: [http://www.park.dnp.go.th/visitor/national/parkshow.php?PTA_CODE = 1022 dnpstatmain.asp](http://www.park.dnp.go.th/visitor/national/parkshow.php?PTA_CODE=1022&dnpstatmain.asp), 15 ธันวาคม 2556.

_____. 2556ข. แผนที่แสดงอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2557. ม.ป.ท.

_____. 2557. ข้อมูลสถิติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. แหล่งที่มา: <http://www.dnp.go.th/statistic/dnpstatmain.asp>, 10 พฤษภาคม 2557.

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2552. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. บริษัทธรรมสาร จำกัด, กรุงเทพฯ.

คมกริช คิ้วเงิน. 2534. การศึกษาขีดความสามารถทางจิตวิทยาในการรองรับการใช้ประโยชน์ ด่านนันทนาการ บริเวณน้ำตกเหวสุรินทร์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดร.ชนันท์ เอมพันธุ์. 2546. เอกสารประกอบการสอน วิชาการจัดการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

_____. 2547. ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. (อัคราณา)

_____. 2549. เอกสารประกอบการสอน วิชา 308511 หลักนันทนาการและการท่องเที่ยว. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

_____. 2553. คู่มือเกณฑ์การตัดสินรางวัลประเภทแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

- นภวรรณ ฐานะกาญจน์. 2541. การวางแผนด้านนันทนาการ. เอกสารประกอบการ
ประชุมสัมมนาหัวหน้าอุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน ครั้งที่ 2. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. 2546. การวางแผนและการออกแบบอุทยานและพื้นที่นันทนาการขั้นสูง. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. (อัคราเนนา)
- _____, วันชัย อรุณประภารัตน์, อนันตชัย พงศ์พัฒนานุรักษ์, รติกร นวมภักดี และธีรพงษ์
ชุมแสงสี. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการระบบสนับสนุนการวางแผนการ
จัดการแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ระยะที่ 1. สำนักงานสนับสนุน
การวิจัย, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2544. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนี
คุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว. 312 หน้า
- บริษัท เอสดีคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด. 2546. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการส่งเสริมและ
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มผาง อำเภ่อู้มผาง
จังหวัดตาก. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2547. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์(Social Sciences Research
Methodology. จามจุรีโปรดักท์, กรุงเทพฯ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เพรส แอนด์ ดีไซน์, กรุงเทพฯ.
- มยุรี นาสา. 2551. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์
ของจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โยธิน ศันสนยุทธ. 2530. มนุษย์สัมพันธ์. ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, กรุงเทพฯ.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2537. เล่มที่ 111 ตอนที่ 32ก, 54-56.

ราณี อธิชัยกุล. 2545. **ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา,
นนทบุรี.

เรณูภา รัชโน. 2547. **การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์จำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในโครงการท่องเที่ยว พื้นที่ลุ่มน้ำแม่ขาน จังหวัดเชียงใหม่**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิมพ์ลักษณ์ ชันหลวง. 2546. **ผลกระทบทางจิตวิทยาและการกำหนดขีดความสามารถทางจิตวิทยา
ของแหล่งนันทนาการประเภทน้ำตก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2538ก. **โครงการวางแผนออกแบบ
และจัดทำระบบสื่อความหมายธรรมชาติ สำหรับอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัด
เชียงใหม่**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

_____. 2538ข. **โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ: กรณีภาคใต้**.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. **การดำเนินงานเพื่อกำหนด
นโยบายการท่องเที่ยวรักษาระบบนิเวศ**. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย,
กรุงเทพฯ.

_____. 2542. **รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษา
ระบบนิเวศ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท., กรุงเทพฯ.

สุวัฒน์ จูรากรณ์ และรุ่งทิพย์ ว่องปฏิบัติกร. 2544. **เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมราชา, นนทบุรี.

สุรเชษฐ์ เชมฐมาศ. 2546. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สืบ นาคะเสถียร. 2530. รายงานประเมินผลงานช่วยเหลือสัตว์ป่าตกค้างในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนเชี่ยวหลาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กองอนุรักษ์สัตว์ป่า, กรมป่าไม้. (อัดสำเนา)

เสาวณิต ตั้งตระกูล. 2533. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดหัวหิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2555. รายงานสถิตินักท่องเที่ยว ประจำปี 2552-2554.

อุทิศ ภูอินทร์. 2541. นิเวศวิทยาพื้นฐานเพื่อการป่าไม้. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

_____. 2556. การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

Clark, R. M. and G. H. Stankey. 1979. **The Recreation Opportunity Spectrum: A Framework for Planning Management and Research.** General Technical Report PNW-98. Portland, OR: Northwest Forest Experiment Station, Forest Service, USDA.

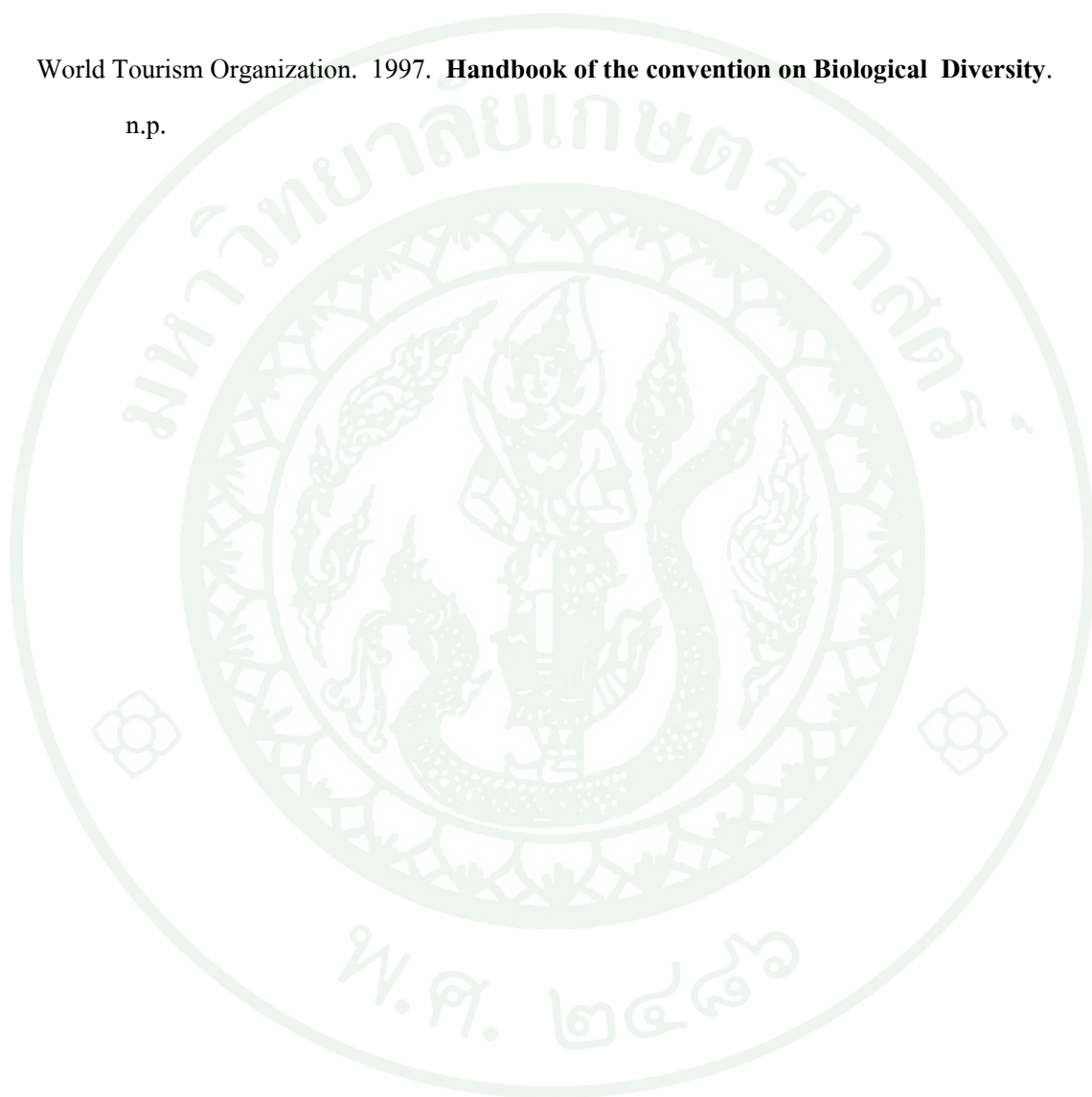
Dowling, R.K. 1993. **An Environmental Approach to Tourism Planning.** Doctoral Thesis, Murdoch University, Murdoch.

Dyhr-Nielsen, M. 2002. **Wise Use of the Natural Resources of Thailand.** DANCES.

Ferrario, F. F. 1973. The evaluation of tourist resource: an applied methodology. **Journal of Travel Research.** 17: 18-22.

King, T. F. 2002. **Thinking about Culture Resources Management**. Alta Mira Press, Walnut Creek. Payne, R. J., A. Carr and E. Cline. 1997. **Applying the Recreation Opportunity Spectrum(ROS) in Two Canada National Parks**. Occasional Paper 8. ON: Natural Resources Branch, National Park, Parks Canada.

World Tourism Organization. 1997. **Handbook of the convention on Biological Diversity**. n.p.

ตารางผนวกที่ ก1 ตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อปัจจัยสถานภาพปัจจุบัน
จำแนกตาม ประเภทแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยการประเมินศักยภาพ	แหล่งท่องเที่ยว		
	NT	AT	ET
ด้านทรัพยากร			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	✓	✓	✓
2. ความน่าสนใจหรือความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓
3. ความมีชื่อเสียง	✓	✓	✓
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ			✓
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า			✓
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	✓	✓	✓
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	✓	✓	✓
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	✓	✓	✓
9. สภาพภูมิอากาศ	✓	✓	✓
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	✓		
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางท่องเที่ยว	✓		
12. การได้พึ่งพาตนเอง		✓	
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย		✓	
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	✓	✓	✓
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	✓	✓	
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	✓	✓	✓
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	✓	✓	✓
18. คุณภาพในการให้บริการ	✓	✓	✓
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีการสื่อความหมาย			✓
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
20. การจัดแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว(Zoning)	✓	✓	✓
21. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	✓	✓	✓
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓

ตารางผนวกที่ ก1 (ต่อ)

ปัจจัยการประเมินศักยภาพ	แหล่งท่องเที่ยว		
	NT	AT	ET
23. การจัดการขยะและของเสีย	✓	✓	✓
24. ระบบบำบัดน้ำเสีย	✓	✓	✓
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
25. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการ การท่องเที่ยว			✓
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์			✓
ด้านการบริหารจัดการ			
27. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยว			✓
28. ความพร้อมของบุคลากร			✓
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	✓	✓	✓

หมายเหตุ NT = การท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั่วไป(Conventional nature tourism, NT)

AT = การท่องเที่ยวแบบผจญภัย(Adventure tourism, AT)

ET = การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism, ET)

ตารางผนวกที่ ก2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม ปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	4.55	0.22
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.56	0.75
1.3 ความมีชื่อเสียง	30	4.58	0.23
1.4 ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของ ระบบนิเวศ	30	4.78	0.42
1.5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	30	4.69	0.49
1.6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากร ท่องเที่ยว	30	4.52	0.44
1.7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ สภาพพื้นที่	30	4.64	0.53
1.8 ความหลากหลายของกิจกรรม	30	3.73	0.22
1.9 สภาพภูมิอากาศ	30	3.54	0.28
2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	4.85	0.49
2.2 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.61	0.44
2.3 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	30	3.76	0.53
2.4 คุณภาพในการให้บริการ	30	3.85	0.28
2.5 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	30	4.65	0.78

ตารางผนวกที่ ก2 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
3.1 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	30	3.70	0.24
3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	30	3.74	0.35
3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบ สิ่งแวดล้อม	30	3.82	0.46
3.4 การจัดการขยะและของเสีย	30	3.75	0.76
3.5 การบำบัดน้ำเสีย	30	3.94	0.33
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
4.1 โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	30	3.74	0.49
4.2 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	30	3.87	0.44
5. ด้านการบริหารจัดการ			
5.1 การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหาร จัดการแหล่งท่องเที่ยว	30	3.88	0.46
5.2 ความพร้อมของบุคลากร	30	3.49	0.76
5.3 ความพร้อมด้านงบประมาณ	30	3.44	0.33

ตารางผนวกที่ ก3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	4.15	0.62
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.36	0.85
1.3 ความมีชื่อเสียง	30	4.48	0.93
1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	4.65	0.52
1.5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ สภาพพื้นที่	30	4.23	0.89
1.6 ความหลากหลายของกิจกรรม	30	4.12	0.84
1.7 สภาพภูมิอากาศ	30	4.24	0.73
1.8 การได้พึ่งพาตนเอง	30	4.53	0.62
1.9 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	30	4.54	0.88
2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	4.85	0.49
2.2 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.61	0.64
2.3 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.62	0.53
2.4 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	30	3.55	0.68
2.5 คุณภาพในการให้บริการ	30	4.35	0.78
3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
3.1 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	30	3.50	0.84
3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	30	3.34	0.35
3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	30	3.62	0.96

ตารางผนวกที่ ก3 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.4 การจัดการขยะและของเสีย	30	4.15	0.56
3.5 ระบบบำบัดน้ำเสีย	30	3.96	0.83
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 ความพร้อมด้านงบประมาณ	30	3.44	0.89

ตารางผนวกที่ ก4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวนผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	4.55	0.72
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.56	0.85
1.3 ความมีชื่อเสียง	30	4.58	0.63
1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	4.78	0.82
1.5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	30	4.69	0.59
1.6 ความหลากหลายของกิจกรรม	30	4.52	0.44
1.7 สภาพภูมิอากาศ	30	4.64	0.53
1.8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	30	3.73	0.62
1.9 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน	30	3.54	0.58
2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย			
2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.56	0.49
2.2 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.81	0.40
2.3 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.77	0.55
2.4 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	30	3.87	0.68
2.5 คุณภาพในการให้บริการ	30	3.85	0.74
3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
3.1 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	30	3.60	0.64
3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	30	3.44	0.38

ตารางผนวกที่ ก4 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	30	3.92	0.47
3.4 การจัดการขยะและของเสีย	30	3.75	0.66
3.5 การบำบัดน้ำเสีย	30	3.84	0.39
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 ความพร้อมด้านงบประมาณ	30	3.54	0.79

ตารางผนวกที่ ก5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	4.45	0.92
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.56	0.75
1.3 ความมีชื่อเสียง	30	4.38	0.63
1.4 ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของ ระบบนิเวศ	30	4.58	0.72
1.5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	30	4.69	0.69
1.6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	4.52	0.34
1.7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพ พื้นที่	30	4.64	0.43
1.8 ความหลากหลายของกิจกรรม	30	3.78	0.92
1.9 สภาพภูมิอากาศ	30	3.54	0.88
2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อ ความหมาย			
2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.56	0.89
2.2 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.86	0.84
2.3 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	30	3.77	0.53
2.4 คุณภาพในการให้บริการ	30	3.84	0.68
2.5 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	30	3.65	0.58
3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
3.1 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	30	3.80	0.74
3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	30	3.44	0.55

ตารางผนวกที่ ก5 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	30	3.72	0.76
3.4 การจัดการขยะและของเสีย	30	3.73	0.56
3.5 การบำบัดน้ำเสีย	30	3.64	0.83
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
4.1 โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	30	3.54	0.69
4.2 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	30	3.69	0.54
5. ด้านการบริหารจัดการ			
5.1 การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	30	3.92	0.96
5.2 ความพร้อมของบุคลากร	30	3.45	0.66
5.3 ความพร้อมด้านงบประมาณ	30	3.74	0.73

ตารางผนวกที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก(W)ปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวผจญภัย (AT) ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	4.55	0.62
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	4.16	0.85
1.3 ความมีชื่อเสียง	30	4.28	0.63
1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	4.18	0.72
1.5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ สภาพพื้นที่	30	4.29	0.99
1.6 ความหลากหลายของกิจกรรม	30	4.32	0.84
1.7 สภาพภูมิอากาศ	30	4.44	0.49
1.8 การได้พึ่งพาตนเอง	30	4.38	0.96
1.9 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	30	3.57	0.83
2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อ ความหมาย			
2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.80	0.42
2.2 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.49	0.84
2.3 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.76	0.93
2.4 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	30	3.59	0.78
2.5 คุณภาพในการให้บริการ	30	3.82	0.58
3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
3.1 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	30	3.48	0.74
3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	30	3.34	0.85
3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	30	3.52	0.75

ตารางผนวกที่ ก6 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.4 การจัดการขยะและของเสีย	30	3.53	0.86
3.5 การบำบัดน้ำเสีย	30	3.74	0.63
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 ความพร้อมด้านงบประมาณ	30	3.74	0.79

ตารางผนวกที่ ก7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าน้ำหนัก (W) ปัจจัยชี้วัดระดับศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป (NT) ของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	30	3.55	0.22
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	30	3.56	0.75
1.3 ความมีชื่อเสียง	30	3.58	0.23
1.4 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	30	3.52	0.44
1.5 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ สภาพพื้นที่	30	3.64	0.53
1.6 ความหลากหลายของกิจกรรม	30	3.73	0.22
1.7 สภาพภูมิอากาศ	30	3.54	0.28
1.8 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	30	3.67	0.88
1.9 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทาง เดียวกัน	30	3.14	0.67
2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อ ความหมาย			
2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.85	0.49
2.2 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	30	4.20	0.98
2.3 คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	30	3.61	0.44
2.4 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	30	3.76	0.53
2.5 คุณภาพในการให้บริการ	30	3.85	0.28
3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
3.1 การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	30	3.90	0.24
3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	30	3.76	0.35

ตารางผนวกที่ ก7 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	จำนวน ผู้ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	30	3.80	0.46
3.4 การจัดการขยะและของเสีย	30	3.89	0.76
3.5 การบำบัดน้ำเสีย	30	3.84	0.33
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 ความพร้อมด้านงบประมาณ	30	4.24	0.33

ตารางผนวกที่ ก8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิเวจื่อนราชประชา ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย
และผู้เชี่ยวชาญ ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว						
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.30	0.48	2.30	0.48	2.30	0.48
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.41	0.58	2.41	0.58	2.41	0.58
3. ความมีชื่อเสียง	2.42	0.38	2.42	0.38	2.42	0.38
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	0.50	0.55	-	-	-	-
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	0.60	0.30	-	-	-	-
6. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว	2.50	0.59	2.50	0.59	2.50	0.59
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	2.15	0.78	2.15	0.78	2.15	0.78
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	1.50	0.53	1.50	0.53	1.50	0.53
9. สภาพภูมิอากาศ	2.59	0.39	2.59	0.39	2.59	0.39
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	2.60	0.26
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นใน เส้นทางเดียวกัน	-	-	-	-	2.24	0.75
12. การได้พึ่งพาตนเอง	-	-	0.52	0.67	-	-
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้น และท้าทาย	-	-	0.40	0.45	-	-

ตารางผนวกที่ ก8 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก						
บริการและการสื่อความหมาย						
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	1.44	0.93	1.44	0.93	1.44	0.93
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	-	-	2.54	0.92	2.54	0.92
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	2.30	0.74	2.30	0.74	2.30	0.74
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	2.60	0.63	2.60	0.63	2.60	0.63
18. คุณภาพในการให้บริการ	2.45	0.82	2.45	0.82	2.45	0.82
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	1.10	0.64	-	-	-	-
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม						
20. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	2.16	0.62	2.16	0.62	2.16	0.62
21. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	1.53	0.45	1.53	0.45	1.53	0.45
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	1.64	0.38	1.64	0.38	1.64	0.38
23. การจัดการขยะและของเสีย	2.28	0.79	2.28	0.79	2.28	0.79
24. ระบบบำบัดน้ำเสีย	2.66	0.98	2.66	0.98	2.66	0.98

ตารางผนวกที่ ก8 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
25. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและ ตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	1.21	0.43	-	-	-	-
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับ ผลประโยชน์	1.32	0.56	-	-	-	-
ด้านการบริหารจัดการ						
27. การวางแผนและกำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	1.53	0.34	-	-	-	-
28. ความพร้อมของบุคลากร	1.87	0.45	-	-	-	-
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	2.30	0.86	2.30	0.86	2.30	0.86

ตารางผนวกที่ ก9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยชีวิตระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
เขาสามเกลอ (กุ้ยหลิน) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว						
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.76	0.44	2.76	0.44	2.76	0.44
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.86	0.63	2.86	0.63	2.86	0.63
3. ความมีชื่อเสียง	2.82	0.72	2.82	0.72	2.82	0.72
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	1.56	0.54	-	-	-	-
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	1.62	0.44	-	-	-	-
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว	2.70	0.65	2.70	0.65	2.70	0.65
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	2.78	0.98	2.78	0.98	2.78	0.98
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	2.29	0.76	2.29	0.76	2.29	0.76
9. สภาพภูมิอากาศ	2.49	0.63	2.49	0.63	2.49	0.63
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	2.67	0.42
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ในเส้นทางเดียวกัน	-	-	-	-	2.22	0.95
12. การได้พึ่งพาตนเอง	-	-	1.54	0.46	-	-
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ ตื่นเต้นและท้าทาย	-	-	1.87	0.56	-	-

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก						
บริการและการสื่อความหมาย						
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	2.05	0.53	2.05	0.53	2.05	0.53
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	-	-	1.76	0.72	1.76	0.72
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	2.35	0.94	2.35	0.94	2.35	0.94
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	2.10	0.53	2.10	0.53	2.10	0.53
18. คุณภาพในการให้บริการ	2.20	0.42	2.20	0.42	2.20	0.42
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	2.23	0.67	-	-	-	-
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม						
20. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	2.26	0.82	2.26	0.82	2.26	0.82
21. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	1.83	0.45	1.83	0.45	1.83	0.45
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	2.54	0.38	2.54	0.38	2.54	0.38
23. การจัดการขยะและของเสีย	2.25	0.89	2.25	0.89	2.25	0.89
24. การบำบัดน้ำเสีย	2.34	0.68	2.34	0.68	2.34	0.68
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
25. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	1.87	0.34	-	-	-	-
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	1.56	0.23	-	-	-	-

ตารางผนวกที่ ก9 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการบริหารจัดการ						
27. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.10	0.43	-	-	-	-
28. ความพร้อมของบุคลากร	1.56	0.32	-	-	-	-
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	2.26	0.82	2.26	0.82	2.26	0.82

ตารางผนวกที่ ก10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตทรัพยากรการท่องเที่ยว
ของแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย
และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว						
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.50	0.38	2.50	0.38	2.50	0.38
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.74	0.55	2.74	0.55	2.74	0.55
3. ความมีชื่อเสียง	2.24	0.46	2.24	0.46	2.24	0.46
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	2.40	0.45	-	-	-	-
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	2.43	0.84	-	-	-	-
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว	2.42	0.62	2.42	0.62	2.42	0.62
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	2.60	0.45	2.60	0.45	2.60	0.45
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	2.33	0.28	2.33	0.28	2.33	0.28
9. สภาพภูมิอากาศ	2.09	0.26	2.09	0.26	2.09	0.26
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	1.56	0.22
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ในเส้นทางเดียวกัน	-	-	-	-	1.89	0.56
12. การได้พึ่งพาตนเอง	-	-	2.23	0.88	-	-
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้น และท้าทาย	-	-	2.31	0.62	-	-

ตารางผนวกที่ ก10 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก						
บริการและการสื่อความหมาย						
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	2.46	0.40	2.46	0.40	2.46	0.40
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	-	-	2.56	0.34	2.56	0.34
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	2.30	0.50	2.30	0.50	2.30	0.50
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	2.65	0.33	2.65	0.33	2.65	0.33
18. คุณภาพในการให้บริการ	2.18	0.22	2.18	0.22	2.18	0.22
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	2.32	0.65	-	-	-	-
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม						
20. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	1.96	0.35	1.96	0.35	1.96	0.35
21. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	2.26	0.56	2.26	0.56	2.26	0.56
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	1.83	0.62	1.83	0.62	1.83	0.62
23. การจัดการขยะและของเสีย	2.34	0.75	2.34	0.75	2.34	0.75
24. ระบบบำบัดน้ำเสีย	2.14	0.75	2.14	0.75	2.14	0.75
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
25. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	1.43	0.66	-	-	-	-
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	2.15	0.67	-	-	-	-

ตารางผนวกที่ ก10 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการบริหารจัดการ						
27. การวางแผนและกำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	1.80	0.61	-	-	-	-
28. ความพร้อมของบุคลากร	1.25	0.25	-	-	-	-
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	1.43	0.68	1.43	0.68	1.43	0.68

ตารางผนวกที่ ก11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตทรัพยากรการ
ท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง ตามประเภทการท่องเที่ยวของ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว						
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.30	0.48	2.30	0.48	2.30	0.48
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.28	0.53	2.28	0.53	2.28	0.53
3. ความมีชื่อเสียง	1.88	0.53	1.88	0.53	1.88	0.53
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	1.27	0.45	-	-	-	-
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	0.67	0.58	-	-	-	-
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว	2.60	0.56	2.60	0.56	2.60	0.56
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและ สัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	2.70	0.62	2.70	0.62	2.70	0.62
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	2.10	0.75	2.10	0.75	2.10	0.75
9. สภาพภูมิอากาศ	1.13	0.23	1.13	0.23	1.13	0.23
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	1.56	0.65
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นใน เส้นทางเดียวกัน	-	-	-	-	1.87	0.28
12. การได้พึ่งพาตนเอง	-	-	2.10	0.42	-	-
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้น และท้าทาย	-	-	2.40	0.49	-	-

ตารางผนวกที่ ก11 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก						
บริการและการสื่อความหมาย						
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	2.65	0.44	2.65	0.44	2.65	0.44
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	-	-	1.55	0.25	1.55	0.25
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	1.10	0.28	1.10	0.28	1.10	0.28
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	1.78	0.43	1.78	0.43	1.78	0.43
18. คุณภาพในการให้บริการ	2.10	0.27	2.10	0.27	2.10	0.27
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	1.56	0.67	-	-	-	-
ด้านการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม						
20. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	1.62	0.15	1.62	0.15	1.62	0.15
21. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	2.38	0.53	2.38	0.53	2.38	0.53
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	2.20	0.62	2.20	0.62	2.20	0.62
23. การจัดการขยะและของเสีย	2.50	0.75	2.50	0.75	2.50	0.75
24. การบำบัดน้ำเสีย	2.16	0.23	2.16	0.23	2.16	0.23
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
25. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	1.78	0.62	-	-	-	-
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	1.67	0.75	-	-	-	-

ตารางผนวกที่ ก11 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการบริหารจัดการ						
27. การวางแผนและกำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	1.56	0.23	-	-	-	-
28. ความพร้อมของบุคลากร	1.78	0.89	-	-	-	-
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	1.60	0.44	1.60	0.44	1.60	0.44

ตารางผนวกที่ ก12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตทรัพยากร
การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยไร่ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว						
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	2.10	0.48	2.10	0.48	2.10	0.48
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	2.28	0.53	2.28	0.53	2.28	0.53
3. ความมีชื่อเสียง	2.60	0.56	2.60	0.56	2.60	0.56
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	1.75	0.58	-	-	-	-
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	2.50	0.64	-	-	-	-
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว	2.70	0.62	2.70	0.62	2.70	0.62
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	2.10	.075	2.10	.075	2.10	.075
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	1.13	0.23	1.13	0.23	1.13	0.23
9. สภาพภูมิอากาศ	2.14	0.43	2.14	0.43	2.14	0.43
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	1.67	0.53
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ในเส้นทางเดียวกัน	-	-	-	-	2.02	0.42
12. การได้พึ่งพาตนเอง	-	-	2.45	0.83	-	-
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ ตื่นเต้นและท้าทาย	-	-	2.54	0.48	-	-

ตารางผนวกที่ ก12 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก						
บริการและการสื่อความหมาย						
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	2.10	0.42	2.10	0.42	2.10	0.42
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	-	-	1.34	0.54	1.34	0.54
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	2.55	0.25	2.55	0.25	2.55	0.25
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	1.78	0.43	1.78	0.43	1.78	0.43
18. คุณภาพในการให้บริการ	2.10	0.27	2.10	0.27	2.10	0.27
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	1.62	0.15	-	-	-	-
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม						
20. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	2.10	0.44	2.10	0.44	2.10	0.44
21. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	2.38	0.53	2.38	0.53	2.38	0.53
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	2.20	0.62	2.20	0.62	2.20	0.62
23. การจัดการขยะและของเสีย	2.50	0.75	2.50	0.75	2.50	0.75
24. การบำบัดน้ำเสีย	2.16	0.23	2.16	0.23	2.16	0.23

ตารางผนวกที่ ก12 (ต่อ)

(n=22)

ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน					
	ET		AT		NT	
	mean	S.D.	mean	S.D.	mean	S.D.
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
25. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการ และตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการ ท่องเที่ยว	1.46	0.46	-	-	-	-
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	2.33	0.58	-	-	-	-
ด้านการบริหารจัดการ						
27. การวางแผนและกำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	1.88	0.63	-	-	-	-
28. ความพร้อมของบุคลากร	1.44	0.34	-	-	-	-
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	1.48	0.44	1.48	0.44	1.48	0.44

ตารางผนวกที่ ก13 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตาม
ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิเวจเอน
รัชชประภา

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
1. ประเภท การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.55	2.30	10.47
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.56	2.41	10.99
3. ความมีชื่อเสียง	4.58	2.42	11.08
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	4.78	0.50	2.39
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	4.69	0.60	2.81
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.52	2.50	11.30
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ สภาพพื้นที่	4.64	2.15	9.98
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	1.50	5.60
9. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.59	9.17
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	1.44	6.98
11. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.30	8.30
12. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	2.60	9.78
13. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.45	9.43
14. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	4.65	1.10	5.12

ตารางผนวกที่ ก13 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.7	2.16	7.99
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	3.74	1.53	5.72
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.82	1.64	6.26
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.75	2.28	8.55
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.94	2.66	10.48
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
20. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	3.74	1.21	4.53
21. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	3.87	1.32	5.11
ด้านการบริหารจัดการ			
22. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยว	3.88	1.53	5.94
23. ความพร้อมของบุคลากร	3.49	1.87	6.53
24. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	2.30	7.91
รวม	83.99	45.36	182.41

คะแนนศักยภาพ = $182.41/83.99 = 2.17$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

ตารางผนวกที่ ก13 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
2. ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.15	2.30	9.55
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.36	2.41	10.51
3. ความมีชื่อเสียง	4.48	2.42	10.84
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.65	2.50	11.63
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.23	2.15	9.09
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	4.12	1.50	6.18
7. สภาพภูมิอากาศ	4.24	2.59	10.98
8. การได้พึ่งพาตนเอง	4.53	0.52	2.36
9. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	4.54	0.40	1.82
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	1.44	6.98
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.54	9.17
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.62	2.30	8.33
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.55	2.60	9.23
14. คุณภาพในการให้บริการ	4.35	2.45	10.66
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.50	2.16	7.56
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.34	1.53	5.11
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.62	1.64	5.94

ตารางผนวกที่ ก13 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
18. การจัดการขยะและของเสีย	4.15	2.28	9.46
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.96	2.66	10.53
ด้านการบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	2.30	7.91
รวม	81.29	40.69	163.83
คะแนนศักยภาพ = $163.83/81.29 = 2.01$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

3. ประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.30	8.17
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.41	8.58
3. ความมีชื่อเสียง	3.58	2.42	8.66
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.52	2.50	8.80
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	3.64	2.15	7.83
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	1.50	5.60
7. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.59	9.17
8. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.67	2.60	9.54
9. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน	3.14	2.24	7.03

ตารางผนวกที่ ก13 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.85	1.44	5.54
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.20	2.54	10.67
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.30	8.30
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	2.60	9.78
14. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.45	9.43
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.90	2.16	8.42
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.76	1.53	5.75
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.80	1.64	6.23
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.89	2.28	8.87
19. การบำบัดน้ำเสีย	3.84	2.66	10.21
4. ด้านการบริหารจัดการ			0.00
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	4.24	2.30	9.75
รวม	74.63	44.61	66.34
คะแนนศักยภาพ = $166.34/74.63 = 2.22$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ก14 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตาม
ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเกลอ
(กุยหลิน)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
1. ประเภท การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.55	2.76	12.56
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.56	2.86	13.04
3. ความมีชื่อเสียง	4.58	2.82	12.92
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ	4.78	1.56	7.46
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	4.69	1.62	7.60
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.52	2.70	12.20
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.64	2.78	12.90
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	2.29	8.54
9. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.49	8.81
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อ			
ความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.05	9.94
11. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.35	8.48
12. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	2.10	7.90
13. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.20	8.47
14. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	4.65	2.23	10.37

ตารางผนวกที่ ก14 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.70	2.26	8.36
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.74	1.83	6.84
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.82	2.54	9.70
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.75	2.25	8.44
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.94	2.34	9.22
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
20. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	3.74	1.87	6.99
21. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	3.87	1.56	6.04
ด้านการบริหารจัดการ			
22. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.88	2.10	8.15
23. ความพร้อมของบุคลากร	3.49	1.56	5.44
24. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	2.26	7.77

คะแนนศักยภาพ = $218.15/97.68 = 2.23$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

2. ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.15	2.76	11.45
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.36	2.86	12.47
3. ความมีชื่อเสียง	4.48	2.82	12.63
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.65	2.70	12.56

ตารางผนวกที่ ก14 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.23	2.78	11.76
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	4.12	2.29	9.43
7. สภาพภูมิอากาศ	4.24	2.49	10.56
8. การได้พึ่งพาตนเอง	4.53	1.54	6.98
9. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	4.54	1.87	8.49
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อสาร			
ความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.05	9.94
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	1.76	6.35
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.62	2.35	8.51
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.55	2.10	7.46
14. คุณภาพในการให้บริการ	4.35	2.20	9.57
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.50	2.26	7.91
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.34	1.83	6.11
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.62	2.54	9.19
18. การจัดการขยะและของเสีย	4.15	2.25	9.34
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.96	2.34	9.27
ด้านการบริหารจัดการ			0.00
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	2.26	7.77
รวม	81.29	46.05	187.75

คะแนนศักยภาพ = $187.75/81.29 = 2.30$ = ระดับศักยภาพสูง

ตารางผนวกที่ ก14 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
3. ประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.76	9.80
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.86	10.18
3. ความมีชื่อเสียง	3.58	2.82	10.10
4. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.52	2.70	9.50
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	3.64	2.78	10.12
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	2.29	8.54
7. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.49	8.81
8. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.67	2.67	9.80
9. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน	3.14	2.22	6.97
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อ			
ความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.85	2.05	7.89
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.20	1.76	7.39
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.35	8.48
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	2.10	7.90
14. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.20	8.47
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.90	2.26	8.81
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.76	1.83	6.88
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.80	2.54	9.65
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.89	2.25	8.75

ตารางผนวกที่ ก14 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
19. การบำบัดน้ำเสีย	3.84	2.34	8.99
4. ด้านการบริหารจัดการ			0.00
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	4.24	2.26	9.58
รวม	74.63	47.53	176.63
คะแนนศักยภาพ = $176.63/74.63 = 2.36$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ก15 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตาม
ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่า
ห้วยร้อยไร่

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
1. ประเภท การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.55	2.50	11.38
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.56	2.74	12.49
3. ความมีชื่อเสียง	4.58	2.24	10.26
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ	4.78	2.40	11.47
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	4.69	2.43	11.40
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.52	2.42	10.94
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์ กับสภาพพื้นที่	4.64	2.60	12.06
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	2.33	8.69
9. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.09	7.40
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.46	11.93
11. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.30	8.30
12. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	2.65	9.96
13. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.18	8.39
14. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	4.65	2.32	10.79

ตารางผนวกที่ ก15 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.70	1.96	7.25
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.74	2.26	8.45
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.82	1.83	6.99
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.75	2.34	8.77
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.94	2.14	8.43
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
20. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	3.74	1.43	5.35
21. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	3.87	2.15	8.32
ด้านการบริหารจัดการ			
22. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.88	1.80	6.98
23. ความพร้อมของบุคลากร	3.49	1.25	4.36
24. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	1.43	4.92
รวม	91.68	52.25	215.34
คะแนนศักยภาพ = $215.34/91.68 = 2.34$ =ระดับศักยภาพสูง			

2. ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.15	2.50	10.38
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.36	2.74	11.95
3. ความมีชื่อเสียง	4.48	2.24	10.04
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.65	2.42	11.25

ตารางผนวกที่ ก15 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.23	2.60	11.00
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	4.12	2.33	9.60
7. สภาพภูมิอากาศ	4.24	2.09	8.86
8. การได้พึ่งพาตนเอง	4.53	2.23	10.10
9. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	4.54	2.31	10.49
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.46	11.93
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.56	9.24
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.62	2.30	8.33
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.55	2.65	9.41
14. คุณภาพในการให้บริการ	4.35	2.18	9.48
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.50	1.96	6.86
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.34	2.26	7.55
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.62	1.83	6.62
18. การจัดการขยะและของเสีย	4.15	2.34	8.77
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.96	2.14	8.43
ด้านการบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	1.43	4.92
รวม	81.29	45.57	186.15

คะแนนศักยภาพ = $186.15/81.29 = 2.28$ = ระดับศักยภาพสูง

ตารางผนวกที่ ก15 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
3. ประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.50	8.88
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.74	9.75
3. ความมีชื่อเสียง	3.58	2.24	8.02
4. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.52	2.42	8.52
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	3.64	2.60	9.46
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	2.33	8.69
7. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.09	7.40
8. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.67	1.56	5.73
9. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน	3.14	1.89	5.93
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.85	2.46	9.47
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.20	2.56	10.75
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.30	8.30
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	2.65	9.96
14. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.18	8.39
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.90	1.96	7.64
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.76	2.26	8.50
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.80	1.83	6.95

ตารางผนวกที่ ก15 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
		ประเมิน	ศักยภาพ
	(W)	(R)	(WR)
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.89	2.34	8.77
19. การบำบัดน้ำเสีย	3.84	2.14	8.43
ด้านการบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	4.24	1.43	6.06
รวม	74.63	42.02	165.73
คะแนนศักยภาพ = $165.73/74.63 = 2.22$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ก16 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร
 จำแนกตามปัจจัยชี้วัดศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว
 ถ้ำปะการัง

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
1. ประเภท การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.55	2.30	10.47
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.56	2.28	10.40
3. ความมีชื่อเสียง	4.58	1.88	8.61
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ	4.78	1.27	6.07
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	4.69	0.67	3.14
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.52	2.60	11.75
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.64	2.70	12.53
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	2.10	7.83
9. สภาพภูมิอากาศ	3.54	1.13	4.00
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.65	12.85
11. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	1.10	3.97
12. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	1.78	6.69
13. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.10	8.09
14. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	4.65	1.56	7.25

ตารางผนวกที่ ก16 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.70	1.62	5.99
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.74	2.38	8.90
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.82	2.20	8.40
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.75	2.50	9.38
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.94	2.16	8.51
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
20. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	3.74	1.78	6.66
21. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	3.87	1.67	6.46
ด้านการบริหารจัดการ			
22. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.88	1.56	6.05
23. ความพร้อมของบุคลากร	3.49	1.78	6.21
24. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	1.60	5.50
รวม	97.68	45.37	185.73

คะแนนศักยภาพ = $185.73/97.68 = 1.90$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

2. ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.15	2.30	9.55
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.36	2.28	9.94
3. ความมีชื่อเสียง	4.48	1.88	8.42

ตารางผนวกที่ ก16 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.65	2.60	12.09
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.23	2.70	11.42
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	4.12	2.10	8.65
7. สภาพภูมิอากาศ	4.24	1.13	4.79
8. การได้พึ่งพาตนเอง	4.53	2.10	9.51
9. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	4.54	2.40	10.90
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.65	12.85
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	1.55	5.60
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.62	1.10	3.98
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.55	1.78	6.32
14. คุณภาพในการให้บริการ	4.35	2.10	9.14
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.50	1.62	5.67
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.34	2.38	7.95
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.62	2.20	7.96
18. การจัดการขยะและของเสีย	4.15	2.50	10.38
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.96	2.16	8.55

ตารางผนวกที่ ก16 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	1.60	5.50
รวม	81.29	41.13	169.17
คะแนนศักยภาพ = $169.17/81.29 = 2.08$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
3. ประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.30	8.17
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.28	8.12
3. ความมีชื่อเสียง	3.58	1.88	6.73
4. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.52	2.60	9.15
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	3.64	2.70	9.83
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	2.10	7.83
7. สภาพภูมิอากาศ	3.54	1.13	4.00
8. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.67	1.56	5.70
9. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน	3.14	1.87	5.87
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.85	2.65	10.20
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.20	1.55	6.51
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	1.10	3.97

ตารางผนวกที่ ก16 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	1.78	6.69
14. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.10	8.09
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.90	1.62	6.32
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.76	2.38	8.95
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.80	2.20	8.36
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.89	2.50	9.73
19. การบำบัดน้ำเสีย	3.84	2.16	8.29
ด้านการบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	4.24	1.60	6.78
รวม	74.63	40.06	152.98
คะแนนศักยภาพ = $152.98/74.63 = 2.04$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ก17 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพทรัพยากร จำแนกตาม
ปัจจัยชีวิตศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชีวิต/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
1. ประเภท การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.55	2.10	9.56
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.56	2.28	10.40
3. ความมีชื่อเสียง	4.58	2.60	11.91
4. ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลาย ของระบบนิเวศ	4.78	1.75	8.37
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	4.69	2.50	11.73
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.52	2.70	12.20
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ สภาพพื้นที่	4.64	2.10	9.74
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	1.13	4.21
9. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.14	7.58
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ			
และการสื่อความหมาย			0.00
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.10	10.19
11. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.55	9.21
12. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	1.78	6.69
13. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.10	8.09
14. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการสื่อความหมาย	4.65	1.62	7.53

ตารางผนวกที่ ก17 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.70	2.10	7.77
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบ กิจกรรม	3.74	2.38	8.90
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.82	2.20	8.40
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.75	2.50	9.38
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.94	2.16	8.51
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน			
20. โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการ การจัดการท่องเที่ยว	3.74	1.46	5.46
21. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	3.87	2.33	9.02
ด้านการบริหารจัดการ			
22. การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยว	3.88	1.88	7.29
23. ความพร้อมของบุคลากร	3.49	1.44	5.03
24. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	1.48	5.09
รวม	97.68	49.38	202.24

คะแนนศักยภาพ = $202.24/97.68 = 2.07$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

ตารางผนวกที่ ก17 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
2. ประเภทการท่องเที่ยวแบบผจญภัย			
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	4.15	2.10	8.71
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	4.36	2.28	9.94
3. ความมีชื่อเสียง	4.48	2.60	11.64
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.65	2.70	12.55
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	4.23	2.10	8.88
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	4.12	1.13	4.65
7. สภาพภูมิอากาศ	4.24	2.14	9.07
8. การได้พึ่งพาตนเอง	4.53	2.45	11.09
9. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	4.54	2.54	11.53
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.85	2.10	10.18
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	1.34	4.83
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.62	2.55	9.23
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.55	1.78	6.31
14. คุณภาพในการให้บริการ	4.35	2.10	9.13
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.50	2.10	7.35
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.34	2.38	7.94

ตารางผนวกที่ ก17 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.62	2.20	7.96
18. การจัดการขยะและของเสีย	4.15	2.50	10.37
19. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.96	2.16	8.55
ด้านการบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	3.44	1.48	5.09
รวม	81.29	42.73	175.09

$$\text{คะแนนศักยภาพ} = 175.09/81.29 = 2.15 = \text{ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง}$$

3. ประเภทการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.10	7.46
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.28	8.12
3. ความมีชื่อเสียง	3.58	2.60	9.31
4. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.52	2.70	9.50
5. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	3.64	2.10	7.64
6. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.73	1.13	4.21
7. สภาพภูมิอากาศ	3.54	2.14	7.58
8. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.67	1.67	6.12
9. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางเดียวกัน	3.14	2.02	6.34

ตารางผนวกที่ ก17 (ต่อ)

ประเภทการท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด/ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	(W)	ประเมิน (R)	ศักยภาพ (WR)
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมาย			
10. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.85	2.10	8.09
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.20	1.34	5.63
12. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	3.61	2.55	9.21
13. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	1.78	6.69
14. คุณภาพในการให้บริการ	3.85	2.10	8.09
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
15. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.90	2.10	8.19
16. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม	3.76	2.38	8.95
17. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.80	2.20	8.36
18. การจัดการขยะและของเสีย	3.89	2.50	9.73
19. การบำบัดน้ำเสีย	3.84	2.16	8.29
ด้านการบริหารจัดการ			
20. ความพร้อมด้านงบประมาณ	4.24	1.48	6.28
รวม	74.63	41.43	157.45
คะแนนศักยภาพ = $157.45/74.63 = 2.10$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ข1 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชี้วัด
ศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิว
เขื่อนรัชชประภา

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ศักยภาพ (WR)
กิจกรรมชมธรรมชาติ			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.30	8.16
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.41	8.57
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.58	2.42	8.66
4. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	3.78	1.30	4.91
5. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบ กิจกรรมนันทนาการ	2.69	1.90	5.11
6. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	3.52	1.50	5.28
7. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.64	2.15	7.82
รวม	24.32	13.38	48.53
คะแนนศักยภาพกิจกรรมชมธรรมชาติ = $48.53/24.32 = 1.99$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ข2 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชี้วัด
ศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมล่องเรือในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (กู่ยหลิน)

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.54	2.51	8.89
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.55	2.62	9.30
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.56	2.70	9.61
4. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	2.58	2.65	6.84
5. ระยะทางล่องเรือ	2.78	2.40	6.67
6. ความเขียวของกระแสน้ำและคลื่นลม	1.69	2.14	3.62
7. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบ กิจกรรมนันทนาการ	2.52	2.33	5.87
8. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	3.64	1.60	5.82
9. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.73	2.10	7.83
รวม	27.59	20.05	64.45
คะแนนศักยภาพกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ = $64.45/27.59 = 2.33$ = ระดับศักยภาพสูง			

ตารางผนวกที่ ข3 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชี้วัด
ศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่า
ห้าร้อยไร่

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ช่วงชั้น (WR)
กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.54	2.51	8.88
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.54	2.62	9.27
3. ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.78	2.40	9.07
4. ความหลากหลายของระบบนิเวศ	3.63	1.78	6.46
5. จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น	3.52	2.45	8.62
6. จำนวน ชนิด ของสัตว์ป่าที่พบเห็น	3.55	2.56	9.08
7. ความยาวของเส้นทาง	2.83	2.20	6.22
8. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็นบนเส้นทาง	2.53	2.35	5.94
9. อัตราการพังทลาย การกัดเซาะ และสึกกร่อนของดิน จากการใช้ประโยชน์	3.12	1.60	4.99
10. กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อ กระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	2.55	1.89	4.81
11. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม นันทนาการ	2.56	2.46	6.29
12. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	3.58	2.14	7.66
13. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.88	1.73	6.71
รวม	42.51	29.29	95.77
คะแนนศักยภาพกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ = $95.77/42.51 = 2.25$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ข4 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชีวิต
ศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมที่วัดในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่า	ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
	น้ำหนัก (W)	ประเมิน (R)	ช่วงชั้น (WR)
กิจกรรมเที่ยวถ้ำ			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.52	2.50	8.80
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.94	2.30	9.06
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.73	2.37	8.84
4. จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็นขณะศึกษา/เที่ยวถ้ำ	3.54	0.47	1.67
5. ลักษณะวงรอบบนเส้นทาง	2.55	1.56	3.98
6. ความยาวบนเส้นทางในถ้ำ	2.56	1.34	3.43
7. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบ กิจกรรมนันทนาการ	2.58	1.95	5.03
8. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	3.78	1.37	5.18
9. การได้พึ่งพาตนเอง	3.69	2.34	8.63
10. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและท้าทาย	3.52	2.45	8.62
11. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.64	1.37	4.99
รวม	36.75		74.62
คะแนนศักยภาพกิจกรรมที่วัดถ้ำ = $74.62/36.75 = 2.03$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ข5 ค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชี้วัด
ศักยภาพทรัพยากรกิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่

กิจกรรมท่องเที่ยว/ตัวชี้วัด	ระดับการประเมิน		
	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน ประเมิน (R)	ค่าคะแนน ช่วงชั้น (WR)
กิจกรรมชมธรรมชาติ			
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.55	2.30	8.17
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	3.56	2.26	8.04
3. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.58	2.48	8.89
4. ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น	3.78	2.15	8.13
5. ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบ กิจกรรมนันทนาการ	2.69	2.26	6.08
6. ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์	3.52	1.34	4.72
7. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.64	1.45	5.28
รวม	24.32	14.24	51.00
คะแนนศักยภาพกิจกรรมชมธรรมชาติ = $51.00/24.32 = 2.09$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ค1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชีวิตด้านเวลาท่องเที่ยวตาม
โปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

(n=22)

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ทำเรือ – จุด A – จุด B		
1.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
1.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
1.1.2 จุด A – จุด B	1.96	0.66
1.1.3 จุด B – ทำเรือ	2.24	0.46
1.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
1.2.1 จุด A	1.75	0.22
1.2.2 จุด B	2.56	0.46
2. ทำเรือ – จุด A – จุด C		
2.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
2.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
2.1.2 จุด A – จุด C	1.75	0.84
2.1.3 จุด C – ทำเรือ	1.47	0.56
2.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
2.2.1 จุด A	1.75	0.22
2.2.2 จุด C	2.26	0.78
3. ทำเรือ – จุด A – จุด D		
3.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
3.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
3.1.2 จุด A – จุด D	0.81	0.38
3.1.3 จุด D – ทำเรือ	0.92	0.78

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

(n=22)

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน
	มาตรฐาน	
3.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
3.2.1 จุด A	1.75	0.22
3.2.2 จุด D	1.88	0.67
4. ทำเรือ – จุด A – จุด E		
4.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
4.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
4.1.2 จุด A – จุด E	0.72	0.82
4.1.3 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88
4.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
4.2.1 จุด A	1.75	0.22
4.2.2 จุด E	1.78	0.89
5. ทำเรือ – จุด B – จุด C		
5.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
5.1.1 ทำเรือ – จุด B	2.24	0.46
5.1.2 จุด B – จุด C	2.56	0.44
5.1.3 จุด C – ทำเรือ	1.47	0.56
5.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
5.2.1 จุด B	2.56	0.46
5.2.2 จุด C	2.26	0.78
6. ทำเรือ – จุด B – จุด D		
6.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
6.1.1 ทำเรือ – จุด B	2.24	0.46
6.1.2 จุด B – จุด D	1.88	0.62
6.1.3 จุด D – ทำเรือ	0.92	0.78

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

(n=22)

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน
	มาตรฐาน	
6.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
6.2.1 จุด B	2.56	0.46
6.2.2 จุด D	1.78	0.89
7. ทำเรือ – จุด B – จุด E		
7.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
7.1.1 ทำเรือ – จุด B	2.24	0.46
7.1.2 จุด B – จุด E	2.23	0.65
7.1.3 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88
7.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
7.2.1 จุด B	2.56	0.46
7.2.2 จุด E	1.78	0.89
8. ทำเรือ – จุด C – จุด D		
8.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
8.1.1 ทำเรือ – จุด C	1.47	0.56
8.1.2 จุด C – จุด D	2.23	0.65
8.1.3 จุด D – ทำเรือ	0.92	0.78
8.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
8.2.1 จุด C	2.26	0.78
8.2.2 จุด D	1.88	0.67
9. ทำเรือ – จุด C – จุด E		
9.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
9.1.1 ทำเรือ – จุด C	1.47	0.56
9.1.2 จุด C – จุด E	1.77	0.32
9.1.3 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

(n=22)

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน
	มาตรฐาน	
9.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
9.2.1 จุด C	2.26	0.78
9.2.2 จุด E	1.78	0.89
10. ท่าเรือ – จุด D – จุด E		
10.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
10.1.1 ท่าเรือ – จุด D	0.92	0.78
10.1.2 จุด D – จุด E	2.40	0.55
10.1.3 จุด E – ท่าเรือ	0.75	0.88
10.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
10.2.1 จุด D	1.88	0.67
10.2.2 จุด E	1.78	0.89

หมายเหตุ: จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา

จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน)

จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่

จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง

จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่

ตารางผนวกที่ ค2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยชี้วัดด้านเวลาท่องเที่ยวตาม
ประเภทโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 วัน ของของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัย
และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ทำเรือ - จุด A –จุด B - จุด C และจุด D		
1.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
1.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
1.1.2 จุด A – จุด B	1.96	0.66
1.1.3 จุด B – จุด C	2.56	0.44
1.1.4 จุด C – จุด D	2.23	0.65
1.1.5 จุด D – ทำเรือ	0.92	0.78
1.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
1.2.1 จุด A	1.75	0.22
1.2.2 จุด B	2.56	0.46
1.2.3 จุด C	2.26	0.78
1.2.4 จุด D	1.88	0.67
2. ทำเรือ - จุด A -จุดB - จุด C และจุดE		
2.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
2.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
2.1.2 จุด A – จุด B	1.96	0.66
2.1.3 จุด B – จุด C	2.56	0.44
2.1.4 จุด C – จุด E	1.77	0.32
2.1.5 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88
2.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
2.2.1 จุด A	1.75	0.22
2.2.2 จุด B	2.56	0.46

ตารางผนวกที่ ค2 (ต่อ)

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน
	มาตรฐาน	
2.2.3 จุด C	2.26	0.78
2.2.4 จุด E	1.78	0.89
3. ทำเรือ - จุด A –จุด B - จุด D และจุด E		
3.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
3.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
3.1.2 จุด A – จุด B	1.96	0.66
3.1.3 จุด B – จุด D	1.88	0.62
3.1.4 จุด D – จุด E	2.40	0.55
3.1.5 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88
3.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
3.2.1 จุด A	1.75	0.22
3.2.2 จุด B	2.56	0.46
3.2.3 จุด D	1.88	0.67
3.2.4 จุด E	1.78	0.89
4. ทำเรือ - จุด A –จุด C - จุด D และจุด E		
4.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
4.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.35	0.44
4.1.2 จุด A – จุด C	1.75	0.84
4.1.3 จุด C – จุด D	2.23	0.65
4.1.4 จุด D – จุด E	2.40	0.55
4.1.5 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88
4.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
4.2.1 จุด A	1.75	0.22
4.2.2 จุด C	2.26	0.78

ตารางผนวกที่ ค2 (ต่อ)

โปรแกรม/ปัจจัย/ตัวชี้วัด	ค่าคะแนนประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน
	มาตรฐาน	
4.2.3 จุด D	1.88	0.67
4.2.4 จุด E	1.78	0.89
5. ทำเรือ - จุด B – จุด C - จุด D และจุด E		
5.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด		
5.1.1 ทำเรือ – จุด B	1.47	0.56
5.1.2 จุด B – จุด C	2.56	0.44
5.1.3 จุด C – จุด D	2.23	0.65
5.1.4 จุด D – จุด E	2.40	0.55
5.1.5 จุด E – ทำเรือ	0.75	0.88
5.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม		
5.2.1 จุด B	2.56	0.46
5.2.2 จุด C	2.26	0.78
5.2.3 จุด D	1.88	0.67
5.2.4 จุด E	1.78	0.89

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา

จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ (ก๊วยหลิน)

จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่

จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง

จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่

ตารางผนวกที่ ค3 คำนวณน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชี้วัด
ศักยภาพด้านระยะเวลาโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
1. ทำเรือ – จุด A – จุด B			
1.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
1.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
1.1.2 จุด A – จุด B	2.55	1.96	5.00
1.1.3 จุด B – ทำเรือ	2.55	2.24	5.71
1.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
1.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
1.2.2 จุด B	4.26	2.56	10.91
รวม	16.17	10.85	35.06
คะแนนประเมินศักยภาพ = $35.06/16.17 = 2.17$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
2. ทำเรือ – จุด A – จุด C			
2.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
2.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
2.1.2 จุด A – จุด C	2.55	1.75	4.46
2.1.3 จุด C – ทำเรือ	2.55	1.47	3.75
2.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
2.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
2.2.2 จุด C	4.26	2.26	9.63
รวม	16.17	9.58	31.29

คะแนนประเมินศักยภาพ = $31.29/16.17 = 1.94$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

ตารางผนวกที่ ค3 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
3. ทำเรือ – จุด A – จุด D			
3.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
3.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
3.1.2 จุด A – จุด D	2.55	0.81	2.07
3.1.3 จุด D – ทำเรือ	2.55	0.92	2.35
3.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
3.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
3.2.2 จุด D	4.26	1.88	8.01
รวม	16.17	7.71	25.87
คะแนนประเมินศักยภาพ = $25.87/16.17 = 1.60$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
4. ทำเรือ – จุด A – จุด E			
4.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
4.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
4.1.2 จุด A – จุด E	2.55	0.72	1.84
4.1.3 จุด E – ทำเรือ	2.55	0.75	1.91
4.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
4.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
4.2.2 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	16.17	7.35	24.78

คะแนนประเมินศักยภาพ = $24.78/16.17 = 1.53$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

ตารางผนวกที่ ค3 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
5. ทำเรือ – จุด B – จุด C			
5.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
5.1.1 ทำเรือ – จุด B	2.55	2.24	5.71
5.1.2 จุด B – จุด C	2.55	2.56	6.53
5.1.3 จุด C – ทำเรือ	2.55	1.47	3.75
5.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
5.2.1 จุด B	4.26	2.56	10.91
5.2.2 จุด C	4.26	2.26	9.63
รวม	16.17	10.09	36.52
คะแนนประเมินศักยภาพ = $36.52/16.17 = 2.26$ = ระดับศักยภาพสูง			
6. ทำเรือ – จุด B – จุด D			
6.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
6.1.1 ทำเรือ – จุด B	2.55	2.24	5.71
6.1.2 จุด B – จุด D	2.55	1.88	4.79
6.1.3 จุด D – ทำเรือ	2.55	0.92	2.35
6.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
6.2.1 จุด B	4.26	2.56	10.91
6.2.2 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	16.17	9.38	31.34

คะแนนประเมินศักยภาพ = $31.34/16.17 = 1.94$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

ตารางผนวกที่ ค3 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
7. ท่าเรือ – จุด B – จุด E			
7.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
7.1.1 ท่าเรือ – จุด B	2.55	2.24	5.71
7.1.2 จุด B – จุด E	2.55	2.23	5.69
7.1.3 จุด E – ท่าเรือ	2.55	0.75	1.91
7.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
7.1.1 จุด B	4.26	2.56	10.91
7.1.2 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	16.17	9.56	31.80
คะแนนประเมินศักยภาพ = $31.80/16.17 = 1.97$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
8. ท่าเรือ – จุด C – จุด D			
8.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
8.1.1 ท่าเรือ – จุด C	2.55	1.47	3.75
8.1.2 จุด C – จุด D	2.55	2.23	5.69
8.1.3 จุด D – ท่าเรือ	2.55	0.92	2.35
8.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
8.2.1 จุด C	4.26	2.26	9.63
8.2.2 จุด D	4.26	1.88	8.01
รวม	16.17	8.76	29.42

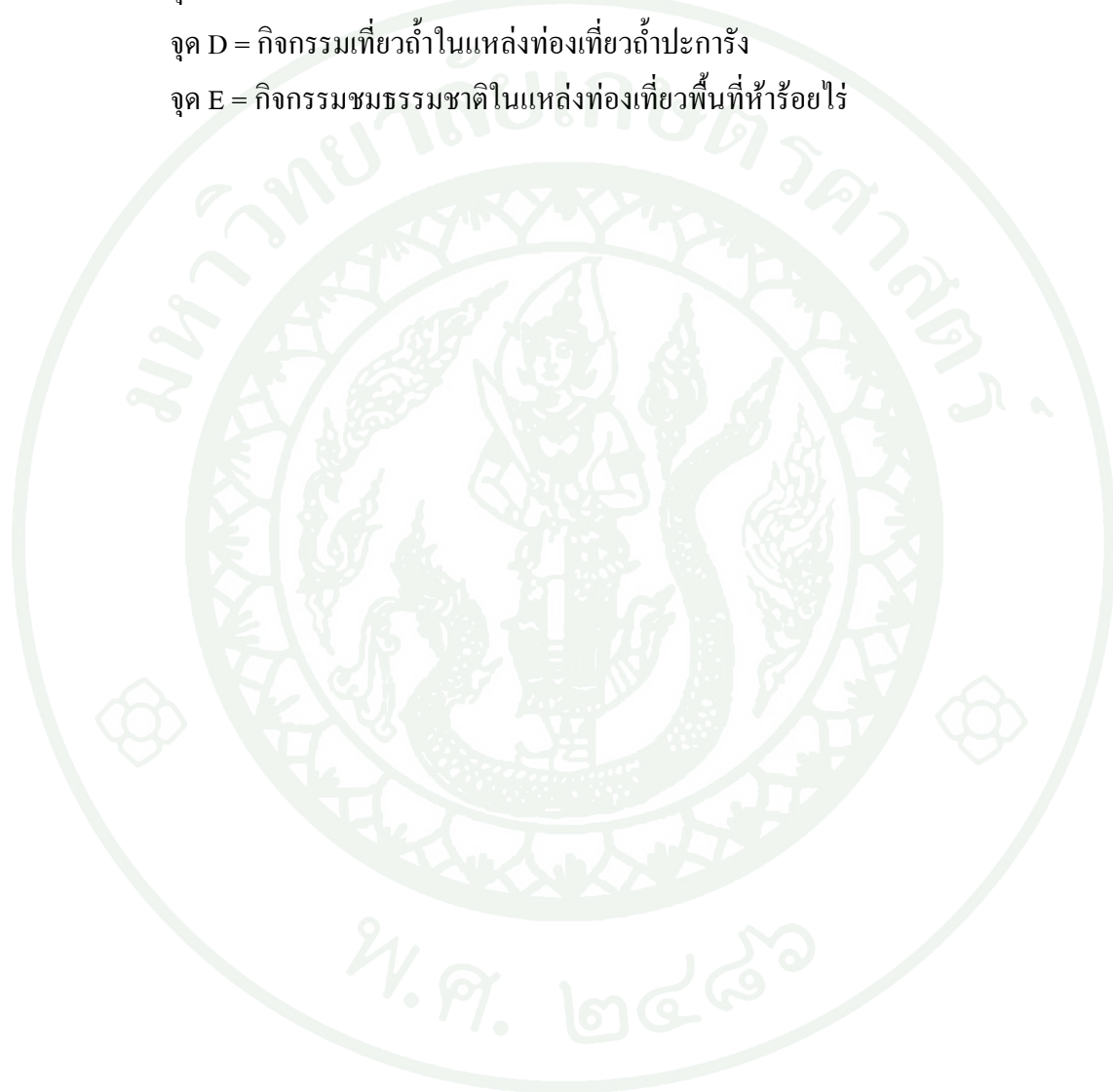
คะแนนประเมินศักยภาพ = $29.42/16.17 = 1.82$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

ตารางผนวกที่ ค3 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
9. ท่าเรือ – จุด C – จุด E			
9.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
9.1.1 ท่าเรือ – จุด C	2.55	1.47	3.75
9.1.2 จุด C – จุด E	2.55	1.77	4.51
9.1.3 จุด E – ท่าเรือ	2.55	0.75	1.91
9.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
9.2.1 จุด C	4.26	2.26	9.63
9.2.2 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	16.17	8.03	27.38
คะแนนประเมินศักยภาพ = $27.38/16.17 = 1.69$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
10. ท่าเรือ – จุด D – จุด E			
10.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
10.1.1 ท่าเรือ – จุด D	2.55	0.92	2.35
10.1.2 จุด D – จุด E	2.55	2.40	6.12
10.1.3 จุด E – ท่าเรือ	2.55	0.75	1.91
10.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
10.2.1 จุด D	4.26	1.88	8.01
10.2.2 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	16.17	7.73	25.97
คะแนนประเมินศักยภาพ = $25.97/16.17 = 1.61$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ค3 (ต่อ)

- หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่

ตารางผนวกที่ ๓4 คำนวณน้ำหนัก ค่าคะแนนประเมิน และค่าคะแนนศักยภาพ จำแนกตามปัจจัยชี้วัด
ศักยภาพ โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
1. ทำเรือ - จุด A –จุด B - จุด C และจุด D			
1.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
1.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
1.1.2 จุด A – จุด B	2.55	1.96	5.00
1.1.3 จุด B – จุด C	2.55	2.56	6.53
1.1.4 จุด C – จุด D	2.55	2.23	5.69
1.1.5 จุด D – ทำเรือ	2.55	0.92	2.35
1.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
1.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
1.2.2 จุด B	4.26	2.56	10.91
1.2.3 จุด C	4.26	2.26	9.63
1.2.4 จุด D	4.26	1.88	8.01
รวม	29.79	18.47	61.55

คะแนนประเมินศักยภาพ = $61.55/29.79 = 2.07$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง

2. ทำเรือ - จุด A -จุดB - จุด C และจุดE

2.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด

2.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
2.1.2 จุด A – จุด B	2.55	1.96	5.00
2.1.3 จุด B – จุด C	2.55	2.56	6.53
2.1.4 จุด C – จุด E	2.55	1.77	4.51
2.1.5 จุด E – ทำเรือ	2.55	0.75	1.91

ตารางผนวกที่ ค4 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
2.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
2.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
2.2.2 จุด B	4.26	2.56	10.91
2.2.3 จุด C	4.26	2.26	9.63
2.2.4 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	29.79	17.74	59.52
คะแนนประเมินศักยภาพ = $59.52/29.79 = 2.00$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
3. ท่าเรือ - จุด A –จุด B - จุด D และจุด E			
3.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
3.1.1 ท่าเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
3.1.2 จุด A – จุด B	2.55	1.96	5.00
3.1.3 จุด B – จุด D	2.55	1.88	4.79
3.1.4 จุด D – จุด E	2.55	2.40	6.12
3.1.5 จุด E – ท่าเรือ	2.55	0.75	1.91
3.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
3.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
3.2.2 จุด B	4.26	2.56	10.91
3.2.3 จุด D	4.26	1.88	8.01
3.2.4 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	29.79	17.31	57.77
คะแนนประเมินศักยภาพ = $57.77/29.79 = 1.94$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

ตารางผนวกที่ ค4 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
4. ทำเรือ - จุด A –จุด C - จุด D และจุด E			
4.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
4.1.1 ทำเรือ – จุด A	2.55	2.35	5.99
4.1.2 จุด A – จุด C	2.55	1.75	4.46
4.1.3 จุด C – จุด D	2.55	2.23	5.69
4.1.4 จุด D – จุด E	2.55	2.40	6.12
4.1.5 จุด E – ทำเรือ	2.55	0.75	1.91
4.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
4.2.1 จุด A	4.26	1.75	7.46
4.2.2 จุด C	4.26	2.26	9.63
4.2.3 จุด D	4.26	1.88	8.01
4.2.4 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	29.79	17.15	56.85
คะแนนประเมินศักยภาพ = $56.85/29.79 = 1.91$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			
5. ทำเรือ - จุด B –จุดC - จุด D และจุด E			
5.1 เวลาเดินทางระหว่างจุด			
5.1.1 ทำเรือ – จุด B	2.55	1.47	3.75
5.1.2 จุด B – จุด C	2.55	2.56	6.53
5.1.3 จุด C – จุด D	2.55	2.23	5.69
5.1.4 จุด D – จุด E	2.55	2.40	6.12
5.1.5 จุด E – ทำเรือ	2.55	0.75	1.91

ตารางผนวกที่ ค4 (ต่อ)

โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยว/ปัจจัยชี้วัด	คะแนนประเมิน		
	W	R	WR
5.2 เวลาปฏิบัติกิจกรรม			
5.2.1 จุด B	4.26	2.56	10.91
5.2.2 จุด C	4.26	2.26	9.63
5.2.3 จุด D	4.26	1.88	8.01
5.2.4 จุด E	4.26	1.78	7.58
รวม	29.79	17.89	60.12
คะแนนประเมินศักยภาพ = $60.12/29.79 = 2.02$ = ระดับศักยภาพค่อนข้างสูง			

หมายเหตุ จุด A = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา
 จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน)
 จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าหำร้อยไร่
 จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง
 จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หำร้อยไร่

ตารางผนวกที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชาชนท้องถิ่น จำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางสังคม

(n = 120)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของนักท่องเที่ยว		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	87	72.50
	หญิง	33	27.50
อายุ	15-25 ปี	20	16.67
	26-35	43	35.83
	36-45	49	40.83
	มากกว่า 45 ปี	8	6.67
การศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษา	29	24.16
	มัธยมศึกษาตอนต้น	45	37.50
	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	21	17.50
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า, ปวส., ปวท.	15	12.50
	ปริญญาตรี	7	5.84
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	2.50
สถานภาพการสมรส	โสด	10	8.34
	สมรส	98	81.67
	ม่าย	6	5.00
	หย่าร้าง	2	1.66
	แยกกันอยู่	4	3.33
อาชีพ	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	10.00
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	25	20.83
	รับจ้างทั่วไป	49	40.83
	เกษตรกร	34	38.34

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

(n = 120)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของประชาชนท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	12	10.00
10,001 - 15,000 บาท	32	26.67
15,001 - 20,000 บาท	57	47.50
มากกว่า 20,000 บาท	19	15.83

ตารางผนวกที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่มา			
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	17	56.67
	จังหวัดอื่นๆ	13	43.33
เพศ			
	ชาย	22	73.33
	หญิง	8	26.67
อายุ			
	15-25 ปี	5	16.67
	26-35 ปี	11	36.67
	36-45 ปี	12	40.00
	มากกว่า 45 ปี	2	6.67
การศึกษาสูงสุด			
	ประถมศึกษา	0	0.00
	มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	0	0.00
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า, ปวส., ปวท.	6	20.00
	ปริญญาตรี	19	63.33
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	16.67
สถานภาพสมรส			
	โสด	21	70.00
	สมรส	9	30.00
อาชีพ			
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3	6.67
	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	16.67
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	3	6.67

ตารางผนวกที่ ๖2 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบริษัทเอกชน	6	20.00
รับจ้างทั่วไป	9	30.00
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	0	13.33
เกษตรกร	3	6.67
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	2	6.67
10,001-15,000 บาท	11	36.67
15,001-20,000 บาท	2	6.67
20,001-25,000 บาท	7	23.33
25,001- 30,000 บาท	3	10.00
มากกว่า 30,00 บาท	5	16.67

ตารางผนวกที่ 3 จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยวนำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางสังคม

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของนักท่องเที่ยว		จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่มา			
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	20	66.67
	จังหวัดอื่นๆ	10	33.33
เพศ			
	ชาย	20	66.66
	หญิง	10	33.34
อายุ			
	15-25 ปี	6	20.00
	26-35	10	33.33
	36-45	12	40.00
	มากกว่า 45 ปี	2	6.67
การศึกษาสูงสุด			
	ประถมศึกษา	0	0.00
	มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	0	0.00
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า, ปวส., ปวท.	7	23.33
	ปริญญาตรี	17	56.67
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	20.00
สถานภาพสมรส			
	โสด	4	13.34
	สมรส	26	86.66
อาชีพ			
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	8	26.67
	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	40.00
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	5	16.67
	พนักงานบริษัทเอกชน	4	13.33

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	1	3.33
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	0	0.00
10,001-15,000 บาท	12	40.00
15,001-20,000 บาท	5	16.67
20,001-25,000 บาท	9	30.00
25,001- 30,000 บาท	3	10.00
มากกว่า 30,00 บาท	1	3.33

ตารางผนวกที่ 4 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลหลักการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา จำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางสังคม

(n = 30)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของผู้ให้ข้อมูลหลัก		จำนวน	ร้อยละ
ภูมิภาค	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	27	90.00
	จังหวัดอื่นๆ	3	10.00
เพศ	ชาย	22	73.33
	หญิง	4	13.33
อายุ	15-25 ปี	0	0.00
	26-35	4	13.33
	36-45	12	40.00
	มากกว่า 45 ปี	14	46.67
การศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษา	0	0.00
	มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	0	0.00
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า, ปวส., ปวท.	3	10.00
	ปริญญาตรี	19	63.33
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	26.67
สถานภาพสมรส	โสด	2	0.00
	สมรส	25	83.33
	ม่าย	3	10.00
	หย่าร้าง	1	6.67

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

(n = 30)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของผู้ให้ข้อมูลหลัก		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	8	20.00
	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	33.33
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	6	26.67
	พนักงานบริษัทเอกชน	6	20.00
	รายได้ต่อเดือน		
	น้อยกว่า 5,000 บาท	0	0.00
	10,001-15,000 บาท	0	0.00
	15,001-20,000 บาท	0	0.00
	20,001-25,000 บาท	7	23.33
	25,001- 30,000 บาท	11	36.67
	มากกว่า 30,00 บาท	12	40.00

ตารางผนวกที่ 5 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และประสบการณ์การเป็นสมาชิกชมรม
ด้านสิ่งแวดล้อม

(n = 30)

การรับรู้ข่าวสารของผู้ให้ข้อมูลหลัก	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		
เคยรับมาก่อน	30	100.00
ไม่เคยรับมาก่อน	0	0.00
ประเภทสื่อที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	2	6.66
สิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ	6	20.00
โทรทัศน์/วิทยุ	19	63.33
แผ่นพับ	3	10.00
จำนวนครั้งที่ได้รับสื่อ		
1-3 ครั้ง	2	6.66
4-6 ครั้ง	8	26.66
มากกว่า 6 ครั้ง	20	66.66
ประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกชมรมด้านสิ่งแวดล้อม/การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		
เคยเป็น	20	66.66
ไม่เคยเป็น	10	33.34

ภาคผนวก จ

แบบสำรวจ และประเมินศักยภาพทรัพยากร ช่วงชั้น โอกาสด้านนันทนาการ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว

แบบสำรวจ และประเมิน
ศักยภาพทรัพยากร ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งและขอบเขตแหล่งท่องเที่ยว

1. ชื่อแหล่งท่องเที่ยว

.....

2. อยู่ในความควบคุมของ

.....

3. ที่ตั้ง

.....

4. พิกัด UTM.....

5. ขอบเขตแหล่งท่องเที่ยว : พิกัด UTM

5.1

5.2

5.3

5.4

6. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียง

.....

7. ผู้วิเคราะห์ข้อมูล

.....

วัน/เดือน/ปี.....

8. ประเภทของท่องเที่ยว ให้เลือกหัวข้อที่ตรงมากที่สุด

☐ น้ำตก	☐ ป่าไม้
☐ หุบเหว	☐ ภูเขา / เนินเขา
☐ หน้าผา	☐ ถ้ำ
☐ ธรณีสัณฐาน	☐ ลำน้ำ
☐ แอ่งน้ำ / อ่างเก็บน้ำ / ทะเลสาบ	☐ บ่อน้ำร้อน
☐ จุดชมวิว	☐ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ
☐ ชุมชน / วัฒนธรรม	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ
☐ พื้นที่พัฒนา / เขตบริการ	

9. ลักษณะเด่นของพื้นที่ / ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์

.....

.....

10. กิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่น ๆ ที่พบเห็น (หากมีมากกว่า 1 ประเภท ให้ระบุลำดับ

10.1.....

10.2.....

ในวงเล็บโดย 1 หมายถึงกิจกรรมที่ปรากฏมากที่สุด)

() ปิกนิก	() เที่ยวชมน้ำตก
() ชมทัศนียภาพ / ทิวทัศน์ธรรมชาติ	() เดินป่าระยะไกล
() เดินศึกษาธรรมชาติ	() ดูนก
() ถ่ายภาพธรรมชาติ / บันทึกเทปวิดีโอ	() พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ
เทปเสียงธรรมชาติ	
() ศึกษา / เที่ยวถ้ำ	() ล่องเรือ / แพศึกษาธรรมชาติ
() ล่องแพ	() ล่องเรือ / แพชมธรรมชาติ
() เล่นเรือใบ หรือเล่นเรือพาย	() ศึกษาท้องฟ้า / ดาราศาสตร์
() ล่องแก่งแบบตื่นเต้นผจญภัย	() Home stay
() ส่องสัตว์	() เล่นน้ำตก / น้ำในแอ่ง หรือลำน้ำ
() จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	() ปีนเขา / ไต่เขา
() ตั้งค่ายพักแรม	() ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

11. ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยว (เลือกทุกประเภทที่มี)

☐ ถนนลาดยาง /ซีเมนต์ มีทางระบายน้ำ	☐ ถนนลาดยาง/ซีเมนต์
☐ ถนนดิน	☐ ลานจอดรถบดอัด/ลาดผิว
☐ ลานจอดรถ บดอัด / ลาดผิว ไม่มีทางระบายน้ำ	☐ ลานจอดรถ ไม่มีการบดอัด/ลาดผิว
☐ ทางเดินเท้าลาด / เสริมผิวทาง	☐ ทางเดินเท้าไม่ลาด/ไม่เสริมผิวทาง
☐ ทางเดินยกระดับ (board walk)	☐ รั้ว/ราวเกาะ
☐ สะพาน	☐ ท่าจอดเรือ/แพ
☐ ม้านั่ง / เก้าอี้	☐ ชุมนดอกเห็ด
☐ ศาลาชมวิว	☐ ไฟส่องสว่าง
☐ ระบบน้ำใช้	☐ ถังขยะ
☐ ระบบกำจัดขยะ	☐ ระบบบำบัดน้ำเสีย
☐ ห้องสุขา	☐ ห้องอาบน้ำ
☐ สำนักงาน	☐ อาคารสนับสนุนเช่น โรงเก็บพัสดุ
☐ ป้อมยาม	☐ ป้ายให้ข้อมูล/บอกทิศทาง
☐ ป้ายสื่อความหมาย	☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
☐ เรือนแถวสำหรับผู้มาเยือน	☐ เรือนแถวสำหรับเจ้าหน้าที่
☐ บ้านเดี่ยวสำหรับผู้มาเยือน	☐ บ้านเดี่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่
☐ พื้นที่กางเต็นท์	☐ ร้านอาหาร
☐ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	
☐ ส่วนประกอบอื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่ 2 การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

คำอธิบายเกณฑ์ของปัจจัยปัจจัยศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ด้านทรัพยากร

1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น (Uniqueness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่น หรือเอกลักษณ์ เป็นที่รู้จักระดับชุมชน
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่นอย่างชัดเจน สามารถพบเห็นลักษณะแบบเดียวกันได้ตามที่ต่าง ๆ ได้ง่าย มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมแต่ยังสามารถพบเห็นลักษณะในรูปแบบเดียวกันในสถานที่อื่นได้บ้าง มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั่วไปสูง มีความโดดเด่นระดับชาติ

1.2 ความน่าสนใจหรือความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractiveness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความน่าสนใจเพียงพอที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจน้อย นักท่องเที่ยวมีความประทับใจน้อย
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ สามารถสร้างความประทับใจดึงดูดใจนักท่องเที่ยวสูง
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวสูงมาก นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นที่ดึงดูดใจ

1.3 ความมีชื่อเสียง (Popularity)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีชื่อเสียง ไม่เป็นที่รู้จัก
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักบ้าง
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จัก มีชื่อเสียงค่อนข้างมาก
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จัก มีชื่อเสียงสูงมาก

1.4 ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ (Ecosystem diversity)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสมบูรณ์ของพืชต่ำมาก สภาพธรรมชาติ และพืชพันธุ์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง
1	ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชค่อนข้างต่ำ ปรากฏร่องรอยการทำลาย หรือ ความเสื่อมโทรมอย่างชัดเจน หรือ มีความหลากหลายของระบบนิเวศค่อนข้างต่ำ (1-2 ระบบนิเวศ)
2	ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชค่อนข้างสูง ต้นไม้ขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ปรากฏร่องรอยการทำลายและบางส่วนของพื้นที่มีการสูญเสียสภาพเดิม หรือ มีความหลากหลายของระบบนิเวศปานกลาง (3 ระบบนิเวศ)
3	ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชอยู่ในระดับสูง ไม่มีร่องรอยการถูกทำลาย พืชพรรณตามธรรมชาติปกคลุมอย่างหนาแน่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นหายาก / ไกล่สุญพันธุ์ปรากฏอยู่ในพื้นที่ หรือมีความหลากหลายของระบบนิเวศสูง (มากกว่า 3 ระบบนิเวศ)

1.5 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า (Opportunity to see wildlife)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบเห็นสัตว์ป่าหรือแมลงใดๆ หรือ พบน้อยกว่า 5 ชนิด
1	มีโอกาสนในการพบเห็นสัตว์ป่าหรือร่องรอยของสัตว์ป่า นก ผีเสื้อ และแมลงไม่เกิน 10 ชนิด
2	มีโอกาสนในการพบเห็นสัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ป่าขนาดเล็ก นก ผีเสื้อ และแมลง หรือสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ไม่เกิน 20 ชนิด
3	มีโอกาสนในการพบเห็นสัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ป่าขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ สัตว์ป่าหายาก นก ผีเสื้อและแมลง หรือสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ตั้งแต่ 20 ชนิด ขึ้นไป

1.6 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว (Landscape quality)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สภาพภูมิทัศน์เสื่อมโทรมอย่างมาก มีสภาพทัศนียภาพ
1	สภาพภูมิทัศน์แบบธรรมดา ไม่มีความโดดเด่น หรือขาดความงามทางธรรมชาติ
2	สภาพภูมิทัศน์ค่อนข้างสวยงาม แต่ไม่โดดเด่นมากนัก สามารถทำให้เกิดความประทับใจ สบายตาพอควร
3	องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมโดดเด่นสวยงามเป็นพิเศษ ทัศนียภาพก่อให้เกิดความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

1.7 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ (Activity appropriateness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	รูปแบบกิจกรรมไม่เหมาะสมและมีความขัดแย้งกับสภาพพื้นที่อย่างสิ้นเชิง
1	รูปแบบกิจกรรมส่วนใหญ่ยังไม่เหมาะสมและมีความขัดแย้งกับสภาพพื้นที่
2	รูปแบบกิจกรรมส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ แต่ยังคงปรากฏกิจกรรมบางประเภทที่เกิดความขัดแย้งระหว่างกิจกรรม
3	รูปแบบกิจกรรมมีความสัมพันธ์ และเหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งมีความงาม เชื่อมโยงและสนับสนุนกัน

1.8 ความหลากหลายของกิจกรรม (Activity diversity)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	พื้นที่มีศักยภาพต่ำมาก สามารถประกอบกิจกรรมได้ไม่เกิน 1 ประเภท
1	พื้นที่มีศักยภาพต่ำ สามารถประกอบกิจกรรมได้ไม่เกิน 2 ประเภท
2	พื้นที่มีศักยภาพปานกลาง เอื้อโอกาสให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกประกอบกิจกรรมได้ไม่เกิน 3 ประเภท
3	พื้นที่มีศักยภาพสูง เอื้อโอกาสให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกประกอบกิจกรรมได้ตั้งแต่ 4 ประเภทขึ้นไป

1.9 สภาพภูมิอากาศ (Local climate)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	อากาศไม่ถ่ายเท เป็นที่อับ และรู้สึกร้อนอึดอัดมากเมื่อประกอบกิจกรรม
1	อากาศถ่ายเทไม่สะดวก รู้สึกร้อนอึดอัดขณะประกอบกิจกรรม
2	อากาศถ่ายเทในบางช่วงเวลา จากกระแสลมพัด แต่ยังคงรู้สึกร้อนอึดอัดขณะประกอบกิจกรรม
3	อากาศถ่ายเทได้ดี และรู้สึกเย็นสบายขณะประกอบกิจกรรม

1.10 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว(Accessibility)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	มีทางเข้า-ออกที่ลำบากมาก อันตรายอย่างยิ่ง จำเป็นต้องใช้รถขับเคลื่อนสี่ล้อเท่านั้น และผู้ขับขี่มีความสามารถสูง
1	มีทางเข้า-ออกที่ยากลำบาก ผิวถนนขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล ไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ไม่มีบริการรถ/เรือสาธารณะ
2	มีทางเข้า-ออก แต่มีความสะดวกปานกลาง ผิวถนนขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ แต่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาลมีป้ายบอกทางเป็นบางช่วงและมีบริการรถ/เรือสาธารณะในบางเวลาเท่านั้น
3	มีทางเข้า-ออก สะดวกสบายมากสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ผิวถนนคอนกรีตหรือลาดยาง สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาลมีป้ายบอกทางชัดเจนตลอดทางและมีบริการรถ/เรือสาธารณะประจำโดยมีเวลาเข้า-ออกแน่นอน

1.11 ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเส้นทางท่องเที่ยว (Relation to other tourism sites on-route)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	แหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งอื่นๆ ได้ ตั้งอยู่โดดเดี่ยว ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นใกล้เคียงที่จะช่วยเป็นแรงจูงใจให้ไปเยือน นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปที่ท่องเที่ยวแหล่งนี้โดยเฉพาะเท่านั้น
1	มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นตั้งอยู่ใกล้เคียง แต่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้ตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก
2	แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้ง่าย มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่บนเส้นทางแต่ไม่น่าสนใจมากนัก
3	แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้ง่าย มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่บนเส้นทางมีความหลากหลายและน่าสนใจสูง

1.12 การพึ่งพาตนเอง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่ได้มีโอกาสได้พึ่งพาตนเอง หรือต้องใช้ทักษะเฉพาะในการประกอบกิจกรรมเลย มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายพร้อม
1	การพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อย เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น
2	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมปานกลาง สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว
3	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมสูง และต้องใช้ทักษะความชำนาญในการประกอบกิจกรรมเฉพาะตัว

1.13 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้นและ ทำทาย (Adventure Tourism)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ทรัพยากรไม่เอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและทำทาย
1	ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและทำทายต่ำ
2	ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและทำทายปานกลาง
3	ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและทำทายสูง

2. ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย

2.1 ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งก่อสร้างไม่เหมาะสมและมีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยิ่ง
1	สิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งก่อสร้างไม่เหมาะสมและมีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับสภาพสิ่งแวดล้อมบ้าง
2	สิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งก่อสร้างมีความเหมาะสมและได้รับการออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แต่ยังไม่สามารถส่งเสริมคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวได้
3	สิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งก่อสร้างมีความเหมาะสมและได้รับการออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สามารถสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ทางธรรมชาติ หรือ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว
1	มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับตามความจำเป็น แต่ไม่เพียงพอต่อการรับรองนักท่องเที่ยว
2	มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับเกินกว่าที่จำเป็น
3	มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับตามความเหมาะสมและเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

2.3 คุณภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวก

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สิ่งแวดล้อมความสะดวกไม่มีคุณภาพ
1	สิ่งแวดล้อมสะดวกส่วนใหญ่ไม่มีคุณภาพ ขาดการบำรุงรักษา
2	สิ่งแวดล้อมสะดวกส่วนใหญ่มีคุณภาพ แต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด
3	สิ่งแวดล้อมสะดวกมีคุณภาพ สามารถรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ได้ครบทุกประเภทที่มี

2.4 การจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัย และไม่สามารถให้ความรู้สึกถึงความปลอดภัยและมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
1	มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล หรือมีการติดตั้งป้ายและสัญญาณเตือนภัยในบริเวณที่มีโอกาสเกิดอันตราย แต่มีน้อยมาก
2	มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล หรือมีการติดตั้งป้ายและสัญญาณเตือนภัยในบริเวณที่มีโอกาสเกิดอันตราย แต่ไม่ทั่วถึง และไม่สามารถให้ความรู้สึกถึงความปลอดภัยและมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร
3	มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดแผนงานและอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมได้รับการอบรมทางด้านความปลอดภัยมาเป็นอย่างดี เพื่อรองรับหรือแก้ไขสถานการณ์ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน มีการลงทะเบียนประวัตินักท่องเที่ยว มีการติดตั้งป้ายเตือนภัย แนะนำ และประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เพียงพอ สามารถสร้างความรู้สึกถึงความปลอดภัยและมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

2.5 คุณภาพในการให้บริการ

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	การบริการไม่ได้มาตรฐาน แม้ในภาวะปกติ หรือภาวะวิกฤต ไม่สามารถสร้างความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาเยือน
1	การบริการยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควรในภาวะปกติ หรือภาวะวิกฤต การให้บริการไม่สม่ำเสมอ
2	การบริการได้มาตรฐานในภาวะปกติ แต่อาจไม่ประทับใจบ้างในภาวะวิกฤต
3	การบริการได้มาตรฐานสูงกว่ามากในภาวะปกติ และยังอยู่ในมาตรฐาน แม้ในภาวะวิกฤต

2.6 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีการสื่อความหมาย

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีการจัดการด้านการสื่อความหมาย เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในการศึกษาเรียนรู้ ขณะที่พื้นที่ที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพเพียงพอในการประกอบกิจกรรม
1	มีการจัดการสื่อความหมายอยู่น้อย และขาดความน่าสนใจ เพราะการออกแบบและจัดทำ ขาดความประณีต หรือไม่หลากหลาย
2	มีการจัดการสื่อความหมายอย่างน่าสนใจ แต่มีไม่มากนักและไม่หลากหลาย
3	มีการจัดการด้านสื่อความหมาย ซึ่งถูกออกแบบและจัดทำขึ้นอย่างประณีต มีการศึกษาและจัดทำโปรแกรมการสื่อความหมายที่หลากหลายทั้งประเภท การสื่อความหมายโดยใช้คนและไม่ใช้คนหรือแบบผสมผสาน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์และความเพลิดเพลินจากการท่องเที่ยว

3. ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3.1 การจัดแบ่งเขตพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว (Zoning)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีรูปแบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่
1	การจัดแบ่งเขตพื้นที่การจัดการยังไม่ชัดเจน พื้นที่ถูกแบ่งออกเป็นเขตๆ อย่างหยาบๆ ไม่สามารถควบคุมกิจกรรมได้เหมาะสมสอดคล้องกับเขตที่จำแนก
2	การจัดแบ่งเขตพื้นที่การจัดการยังไม่ชัดเจน พื้นที่ถูกแบ่งออกเป็นเขตๆ อย่างหยาบๆ แต่สามารถควบคุมกิจกรรมได้เหมาะสมสอดคล้องกับเขตที่จำแนกได้
3	การจัดแบ่งเขตพื้นที่การจัดการอย่างชัดเจน ตามรูปแบบความสำคัญของระบบนิเวศและกิจกรรม สามารถควบคุมพื้นที่และการใช้ประโยชน์ไม่ให้เกิดผลกระทบหรือเกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อทรัพยากรในพื้นที่

3.2 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม (CC)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก
1	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังขาดมาตรการในการควบคุม
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมบ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุม
3	มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง

3.3 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการ ในการดูแลเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสังคมการท่องเที่ยว
1	มีมาตรการ ในการดูแลเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสังคมการท่องเที่ยวน้อย หรือมีเพียงการติดตั้งป้ายแนะนำ ข้อควรปฏิบัติ และระเบียบข้อบังคับ แต่ไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง
2	มีมาตรการในการดูแลเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสังคมการท่องเที่ยวบ้าง มีการติดตั้งป้ายแนะนำ ข้อควรปฏิบัติ และระเบียบข้อบังคับ และมีการดำเนินการอย่างจริงจัง
3	มีการตรวจสอบทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ จัดทำรายการและ มีการศึกษาประเมินผลกระทบจากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่อทรัพยากร ธรรมชาติและสังคมตลอดจนมีการกำหนดมาตรการในการป้องกันทรัพยากร อย่างเหมาะสม มีการติดตั้งป้ายแนะนำ ข้อควรปฏิบัติ และระเบียบข้อบังคับ ภายในพื้นที่และบังคับใช้กฎระเบียบอย่างจริงจัง

3.4 การจัดการขยะและของเสีย

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีอุปกรณ์รองรับขยะใดๆ และไม่ได้ระบุให้นักท่องเที่ยวนำขยะ ออกนอกพื้นที่
1	มีอุปกรณ์รองรับขยะและของเสีย แต่ปล่อยให้พนักงานท่องเที่ยวทิ้งขยะ โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ ดูแลและมีป้ายเตือน
2	มีอุปกรณ์รองรับขยะและของเสีย แต่ไม่เพียงพอกับปริมาณขยะและ ของเสียที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว
3	มีอุปกรณ์รองรับขยะและของเสีย เพียงพอและเหมาะสม การออกแบบภาชนะ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีระบบเก็บแยกชนิดขยะหรือมีการนำกลับมา ใช้ใหม่ ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

3.5 ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว
1	มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังไม่เหมาะสม
2	มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วน
3	มีมาตรการในการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว และสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการมีส่วนร่วม

4.1 โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	คนในชุมชนไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ แสดงความเห็นหรือตัดสินใจ ในการร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งที่การบริหารจัดการสามารถรองรับกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนได้
1	คนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนชุมชน เข้าร่วมรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว แต่ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น
2	คนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนชุมชน เข้าร่วมในคณะกรรมการ หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็น เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็น ความต้องการของชุมชนในโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน
3	มีการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว ร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน เป็นการมีส่วนร่วมที่ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ของชุมชนและสังคมโดยรวม

4.2 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ประชาชนในท้องถิ่นไม่มีส่วนได้รับผลประโยชน์ใดๆ จากการท่องเที่ยว
1	ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในระดับต่ำ และ ยังเสียเปรียบองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องจากการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว ในพื้นที่
2	ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนได้รับผลประโยชน์บ้าง จากการพัฒนาสาธารณะ สาธาณูปโภคพื้นฐาน ในการหารายได้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ การท่องเที่ยว
3	การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และสาธารณูปโภคที่สร้างขึ้น เป็นการเอื้อให้ ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ ในการทำงานหรือ หารายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายใต้กฎระเบียบและกติกา

5. ด้านการบริหารจัดการ

5.1 การวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีการวางแผนและกำหนดนโยบายบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยว
1	มีการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารและดำเนินการปรับปรุงพัฒนา แหล่งฯ ตามแผน แต่แผนล้าสมัย หรือมีการดำเนินงานตามแผนฯ น้อยกว่า ร้อยละ 50
2	มีการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารและดำเนินการปรับปรุง พัฒนาแหล่งฯ ตามแผน แต่มีการดำเนินงานตามแผนฯ มากกว่าร้อยละ 50
3	มีการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารและดำเนินการปรับปรุง พัฒนาแหล่งฯ ตามแผน แต่มีการดำเนินงานตามแผนฯ มากกว่าร้อยละ 75

5.2 ความพร้อมของบุคลากร

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ความพร้อมของบุคลากรต่ำมากในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
1	ความพร้อมของบุคลากรค่อนข้างต่ำ
2	ความพร้อมของบุคลากรปานกลาง
3	ความพร้อมของบุคลากรสูง

5.3 ความพร้อมด้านงบประมาณ

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ความพร้อมด้านงบประมาณต่ำมากในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
1	ความพร้อมด้านงบประมาณค่อนข้างต่ำ
2	ความพร้อมด้านงบประมาณปานกลาง
3	ความพร้อมด้านงบประมาณสูง

ส่วนที่ 3 การจำแนกประเภทของแหล่งนันทนาการตามหลักการของการจำแนกช่วงชั้นโอกาสทางด้านนันทนาการ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับการเดินทางและการเข้าถึง (Accessibility)

1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ง่ายและสะดวกมาก
2	ค่อนข้างง่าย
3	ค่อนข้างยาก
4	ลำบาก
5	ลำบากมาก

1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว (วิเคราะห์จากจุดเริ่มต้นเข้าถึงพื้นที่)

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ถนนไฮเวย์ คอนกรีตหรือลาดยาง 4 เลน ขึ้นไป มีเกาะกลางแบ่งถนนชัดเจน พาหนะทุกชนิดเข้าถึงได้หรือทางน้ำไม่ใช้เรือ
2	มีถนนลาดยาง 2 เลน มีไหล่ถนน พาหนะเข้าถึงได้ทุกชนิดหรือทางน้ำใช้เรือประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมง
3	ถนนลาดยางแคบ ไม่มีไหล่ถนน รถพ่วงวิ่งสวนกันไม่ได้ หรือเป็นถนนลูกรังเข้า-ออกได้ทุกฤดูกาล และ/หรือเส้นทางเดินเท้า พาหนะทุกประเภทเข้าถึงได้ ยกเว้นรถโดยสารขนาดใหญ่หรือทางน้ำใช้เรือเกิน 1-1 ชั่วโมงครึ่ง
4	ถนนลูกรังเข้า-ออกได้ทุกฤดูกาล และ/หรือ ถนนดินที่ใช้พาหนะที่ไม่ใช่เครื่องยนต์ และ/หรือเส้นทางจักรยาน และ/หรือเส้นทางเดินเท้าหรือทางน้ำใช้เรือ 1 ชั่วโมงครึ่ง -2 ชั่วโมง
5	ไม่มีถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง ต้องเดินเท้ามากกว่า 1,500 เมตร เส้นทางเดินเท้าที่ไม่มีการพัฒนาหรือทางน้ำใช้เรือเกิน 2 ชั่วโมง

1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินเท้า วิเคราะห์จากจุดสุดท้ายที่รถเข้าถึง

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	เดินเท้าถึงแหล่งท่องเที่ยวระยะน้อยกว่า 20 เมตร จากที่จอดรถ
2	การเดินเท้าไม่เกิน 100 เมตรจากบริเวณที่จอดรถ
3	การเดินเท้าไม่เกิน 1,500 เมตร
4	การเดินเท้าที่มีระยะทางมากกว่า 1,500 เมตร จากบริเวณที่จอดรถ
5	ต้องเดินเท้าไปบนเส้นทางเดินที่ไม่ได้พัฒนา มีระยะทางการเดินมากกว่า 1,500 เมตร

2. ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่

2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ความเป็นธรรมชาติน้อยมาก มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติอย่างเห็นได้ชัดเจน (บอกได้ถึงความเป็นธรรมชาติอย่างชัดเจน) ไม่กลมกลืนและเป็นการพัฒนาอย่างถาวร ระดับการพัฒนาสูง-สูงมาก เต็มรูปแบบ
2	ยังมีความเป็นธรรมชาติบ้าง แต่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติและ/หรือเลียนแบบธรรมชาติ มีการพัฒนาแบบถาวรมากกว่าร้อยละ 80 แต่กลมกลืนกับธรรมชาติ ระดับของการพัฒนาปานกลาง-สูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบาย
3	มีสภาพความเป็นธรรมชาติด่อน้างสูง แต่ยังมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนสภาพธรรมชาติอยู่บ้างซึ่งยังพบเห็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าว ในลักษณะทั้งถาวรและไม่ถาวรหรือกึ่งถาวร โดยสัดส่วนการพัฒนาที่ไม่ถาวรมีสูงกว่า การพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง
4	ความเป็นธรรมชาติสูง มีการปรับเปลี่ยนธรรมชาติบ้างแต่น้อยมาก มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะไม่ถาวร สามารถกลับคืนสู่ความเป็นธรรมชาติได้
5	ความเป็นธรรมชาติสูงมาก ไม่มีสิ่งใดแปลกปลอม ไม่มีการพัฒนาใดๆ เว้นแต่เส้นทางที่เข้าถึงซึ่งยังคงความเป็นธรรมชาติ

2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีมากกว่า ร้อยละ 50 ของเนื้อที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด
2	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนาประมาณร้อยละ 21-50
3	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนาประมาณร้อยละ 11-20
4	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนาประมาณร้อยละ 10 หรือ น้อยกว่า แต่ยังพบเห็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาอยู่
5	ไม่มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา

2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบายมากสำหรับคนทุกประเภท
2	สะดวกสบายปานกลาง-มาก เน้นสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ป้องกันอันตรายแก่นักท่องเที่ยว และความสะดวกสบาย เช่น ห้องสุขา ศาลานั่งพักผ่อน ถึงขยะ
3	เน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ เช่น ราวเกาะ สะพานข้ามน้ำ ถึงขยะ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและจำนวนจำกัด
4	เน้นการป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวบ้าง
5	ไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เว้นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเส้นทางเดินป่า อาจจะพบสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทป้ายสื่อความหมายในบริเวณจุดเริ่มต้นเส้นทางและจุดปลายทาง

2.4 ระดับการพึ่งพาตนเอง (วัดจากลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้ใช้ทักษะในการประกอบกิจกรรม และการพึ่งพาตนเอง ในระดับใด)

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อยมาก เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท
2	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อย เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น
3	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมในระดับปานกลาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นบ้าง และมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่
4	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมในระดับสูง สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอป้องกันผลกระทบต่อน้ำท่วม และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว
5	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมสูงมาก และต้องใช้ทักษะความชำนาญในการประกอบกิจกรรมเฉพาะตัว

2.5 ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	พบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราหรืออยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา มีป้ายเตือนอันตราย และเงื่อนไขการใช้พื้นที่
2	พบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราเป็นส่วนใหญ่ ให้ความรู้สึกลดภัยและเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยว
3	ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ มีเพียงป้ายสื่อความหมาย เช่น ป้ายเตือน ป้ายระบุเงื่อนไขการใช้พื้นที่ และวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม
4	ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ มีป้ายสื่อความหมายที่อาจเตือนเกี่ยวกับอันตราย
5	ไม่มีป้ายหรือเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ และ/หรือ มีเจ้าหน้าที่พาเดินไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรักษาความปลอดภัย นักท่องเที่ยวต้องรู้จักรับผิดชอบตนเอง และมีทักษะในการเผชิญหน้ากับสภาพธรรมชาติที่อาจเกิดอันตรายได้

2.6 ปัจจัยพบปะผู้คน (Social encounter) วัดจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่พบเห็นในแหล่งท่องเที่ยวขณะทำการวิเคราะห์โดยประมาณ ในระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 20 นาที

ระดับคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ่อยครั้งกว่า มากกว่า 31 กลุ่มต่อชั่วโมง
2	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ่อย มากกว่า 21-30 กลุ่มต่อชั่วโมง
3	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ้าง มากกว่า 11-20 กลุ่มต่อชั่วโมง
4	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นค่อนข้างน้อย ประมาณ 1-10 กลุ่มต่อชั่วโมง
5	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นน้อยมาก หรือไม่พบเห็นเลย ประมาณ 0-1 กลุ่มต่อชั่วโมง

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเงื่อนไขการใช้พื้นที่ที่เหมาะสม

1. กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับพื้นที่ (เรียงตามลำดับ)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

2. ระดับการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม โดยประมาณ (เลือกตอบเฉพาะประเภทการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับพื้นที่)

- 2.1 สำหรับการใช้ประโยชน์ในลักษณะเข้าไป-เย็นกลับ.....คน/วัน
- 2.2 สำหรับการใช้ประโยชน์ในลักษณะพักผ่อนในบ้านพัก.....คน/คืน
- 2.3 สำหรับการใช้ประโยชน์ในลักษณะตั้งค่ายพักแรม.....คน/คืน

ส่วนที่ 5 แบบประเมินศักยภาพตามประเภทกิจกรรม

1. กิจกรรมชมธรรมชาติ

1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น (Uniqueness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่น หรือเอกลักษณ์ เป็นที่รู้จักระดับชุมชน
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่นอย่างชัดเจน สามารถพบเห็นลักษณะแบบเดียวกันได้ตามที่ต่าง ๆ ได้ง่าย มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมแต่ยังสามารถพบเห็นลักษณะในรูปแบบเดียวกันในสถานที่อื่นได้บ้าง มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั่วไปสูง มีความโดดเด่นระดับชาติ

1.2 ความน่าสนใจหรือความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractiveness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความน่าสนใจเพียงพอที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจน้อย นักท่องเที่ยวมีความประทับใจน้อย
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ สามารถสร้างความประทับใจ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวสูง
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวสูงมาก นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นที่ดึงดูดใจ

1.3 ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว (Landscape quality)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สภาพภูมิทัศน์เสื่อมโทรมอย่างมาก มีสภาพทัศนอุจาด
1	สภาพภูมิทัศน์แบบธรรมดา ไม่มีความโดดเด่น หรือขาดความงามทางธรรมชาติ
2	สภาพภูมิทัศน์ค่อนข้างสวยงาม แต่ไม่โดดเด่นมากนัก สามารถทำให้เกิดความประทับใจ สบายตาพอควร
3	องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมโดดเด่นสวยงามเป็นพิเศษ ทัศนียภาพก่อให้เกิดความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

1.4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีภูมิประเทศที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมชมธรรมชาติ
1	มีความหลากหลายโดยรวมต่ำ
2	มีความหลากหลายโดยรวมปานกลาง
3	มีความหลากหลายโดยรวมสูง

1.5 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม เป็นผลรวมค่าเฉลี่ย ตัวชี้วัดย่อย

1.5.1 ลักษณะวงรอบ (loop) ของเส้นทาง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	วงรอบไม่เหมาะสมที่จะใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวชมธรรมชาติ
1	ไม่เป็นวงรอบ ต้องเดินย้อนกลับทางเดิม
2	เป็นวงรอบแต่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดอยู่คนข้าง
3	เป็นวงรอบที่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดอยู่บริเวณเดียวกัน

1.5.2 ความยาวของเส้นทาง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ระยะทางสั้นหรือยาวเกินไปไม่เหมาะสมที่ใช้ในกิจกรรมชมธรรมชาติ
1	ระยะทางน้อยกว่า 500 เมตร
2	ระยะทาง 500 – 1,500 เมตร
3	ระยะทาง 1,501 – 3,000 เมตร

1.6 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบขยะหรือร่องรอยการเด็ดหักกิ่งไม้
1	ขยะน้อยกว่า 20 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเด็ดหักกิ่งไม้ 1 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1 รอย /100 เมตร
2	ขยะ 20-50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเด็ดหักกิ่งไม้ 1 -6 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1-6 รอย /100 เมตร
3	ขยะมากกว่า 50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเด็ดหักกิ่งไม้ มากกว่า 6 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วนมากกว่า 6 รอย /100 เมตร

1.7 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก
1	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังไม่ครอบคลุม
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมบ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุม
3	มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความสะดวก และมีความปลอดภัยในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง

2. กิจกรรมส่งเสริมธรรมชาติ

2.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น (Uniqueness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่นหรือเอกลักษณ์เป็นที่รู้จักระดับชุมชน
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่นอย่างชัดเจน สามารถพบเห็นลักษณะแบบเดียวกันได้ตามที่ต่าง ๆ ได้ง่าย มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมแต่ยังสามารถพบเห็นลักษณะในรูปแบบเดียวกันในสถานที่อื่นได้บ้าง มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั่วไปสูง มีความโดดเด่นระดับชาติ

2.2 ความน่าสนใจหรือความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractiveness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความน่าสนใจเพียงพอที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจน้อย นักท่องเที่ยวมีความประทับใจน้อย
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ สามารถสร้างความประทับใจ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวสูง
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวสูงมาก นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจเป็นที่ดึงดูดใจ

2.3 ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว (Landscape quality)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สภาพภูมิทัศน์เสื่อมโทรมอย่างมาก มีสภาพทัศนอุจาด
1	สภาพภูมิทัศน์แบบธรรมดา ไม่มีความโดดเด่น หรือขาดความงามทางธรรมชาติ
2	สภาพภูมิทัศน์ค่อนข้างสวยงาม แต่ไม่โดดเด่นมากนัก สามารถทำให้เกิดความประทับใจ สบายตาพอควร
3	องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมโดดเด่นสวยงามเป็นพิเศษ ทักษะภาพก่อให้เกิดความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

2.4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ภูมิประเทศไม่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ
1	มีความหลากหลายโดยรวมต่ำ
2	มีความหลากหลายโดยรวมปานกลาง
3	มีความหลากหลายโดยรวมสูง

2.5 ระยะทางของการล่องเรือ

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ระยะทางน้อยกว่า 1 กิโลเมตร
1	มีระยะทาง 1 - 3 กิโลเมตร
2	มีระยะทาง 3 – 5 กิโลเมตร
3	มีระยะทางมากกว่า 5 กิโลเมตร

2.6 ความแข็งแรงของกระแสน้ำและลม

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เชี่ยวมาก ลมแรงมากไม่สามารถลงเรือได้
1	เชี่ยวมาก ลมแรงมาก สามารถลงเรือได้
2	เชิ่วน้อย ลมแรง สามารถลงเรือได้
3	ไม่เชิ่วน้อย ลมไม่แรง สามารถลงเรือได้

2.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม วัดจากการเกิดปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสี

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เกิดปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสีเป็นเวลานาน ไม่สามารถล่องเรือได้เกิน 1 เดือน
1	เกิดปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสีเป็นเวลานาน ไม่สามารถล่องเรือได้มากกว่า 2-4 สัปดาห์
2	เกิดปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสีเป็นเวลานาน แต่เกิดบริเวณไม่กว้างนัก ยังสามารถล่องเรือได้
3	เกิดปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสีเป็นครั้งคราว แต่ไม่มีผลต่อการล่องเรือ

2.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบร่องรอย
1	ขยะน้อยกว่า 20 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเค็ดหักกิ่งไม้ 1 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1 รอย /100 เมตร
2	ขยะ 20-50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเค็ดหักกิ่งไม้ 1-6 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1-6 รอย /100 เมตร
3	ขยะมากกว่า 50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเค็ดหักกิ่งไม้ มากกว่า 6 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วนมากกว่า 6 รอย /100 เมตร

2.9 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก
1	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังขาดมาตรการในการควบคุม
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมบ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุม
3	มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความสะดวกสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง

3. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ

3.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น (Uniqueness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีมีความโดดเด่นหรือเอกลักษณ์ เป็นที่รู้จักระดับชุมชน
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีมีความโดดเด่นอย่างชัดเจน สามารถพบเห็นลักษณะแบบเดียวกันได้ตามที่ต่าง ๆ ได้ง่าย มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมแต่ยังสามารถพบเห็นลักษณะในรูปแบบเดียวกันในสถานที่อื่นได้บ้าง มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั่วไปสูง มีความโดดเด่นระดับชาติ

3.2 ความน่าสนใจหรือความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractiveness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความน่าสนใจเพียงพอที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจน้อย นักท่องเที่ยวมีความประทับใจน้อย
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ สามารถสร้างความประทับใจ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวสูง
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวสูงมาก นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจเป็นที่ดึงดูดใจ

3.3 ทักษะภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว (Landscape quality)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สภาพภูมิทัศน์เสื่อมโทรมอย่างมาก มีสภาพทัศนอุจาด
1	สภาพภูมิทัศน์แบบธรรมดาไม่มีความโดดเด่นหรือขาดความงามทางธรรมชาติ
2	สภาพภูมิทัศน์ค่อนข้างสวยงาม แต่ไม่โดดเด่นมากนัก สามารถทำให้เกิดความประทับใจ สบายตาพอควร
3	องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมโดดเด่นสวยงามเป็นพิเศษ ทักษะภาพก่อให้เกิดความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

3.4 ความหลากหลายของระบบนิเวศ

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสมบูรณ์ของพืชต่ำมาก สภาพธรรมชาติและพืชพันธุ์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง
1	ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชค่อนข้างต่ำ ปรากฏร่องรอยการทำลาย หรือ ความเสื่อมโทรมอย่างชัดเจน หรือ มีความหลากหลายของระบบนิเวศค่อนข้างต่ำ (1-2 ระบบนิเวศ)
2	ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชค่อนข้างสูง ต้นไม้ขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ปรากฏร่องรอยการทำลายและบางส่วนของพื้นที่มีการสูญเสียสภาพเดิม หรือ มีความหลากหลายของระบบนิเวศปานกลาง (3 ระบบนิเวศ)
3	ความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืชอยู่ในระดับสูง ไม่มีร่องรอยการทำลาย พืชพรรณตามธรรมชาติปกคลุมอย่างหนาแน่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นหายาก / ใกล้สูญพันธุ์ปรากฏอยู่ในพื้นที่ หรือมีความหลากหลายของระบบนิเวศสูง (มากกว่า 3 ระบบนิเวศ)

3.5 จำนวน ชนิด ของพันธุ์ไม้ที่พบเห็น (พิจารณาจากการสำรวจพื้นที่กิจกรรม ควบคุมการสอบถามเจ้าหน้าที่)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	พบโอกาสพบพันธุ์ไม้น้อยกว่า 5 ชนิด
1	มีโอกาสพบพันธุ์ไม้ 5 - 10 ชนิด
2	มีโอกาสพบพันธุ์ไม้มากกว่า 10 ชนิด แต่ไม่พบไม้หายากหรือไม้ประจำถิ่น
3	มีโอกาสพบเห็นพันธุ์ไม้มากกว่า 10 ชนิด และไม้ ที่หายากและประจำถิ่นมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป

3.6 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า (Opportunity to see wildlife) (พิจารณาจากการสำรวจพื้นที่กิจกรรม ควบคู่การสอบถามเจ้าหน้าที่)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบเห็นสัตว์ป่าหรือแมลงใดๆ หรือ พบน้อยกว่า 5 ชนิด
1	มีโอกาสนในการพบเห็นสัตว์ป่าหรือร่องรอยของสัตว์ป่า นก ผีเสื้อและแมลง ไม่เกิน 10 ชนิด
2	มีโอกาสนในการพบเห็นสัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ป่าขนาดเล็ก นก ผีเสื้อและแมลง หรือสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ไม่เกิน 20 ชนิด
3	มีโอกาสนในการพบเห็นสัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ป่าขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ สัตว์ป่าหายาก นก ผีเสื้อและแมลงหรือสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ตั้งแต่ 20 ชนิด ขึ้นไป

3.7 ความยาวของเส้นทาง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ระยะทางสั้นเกินไปหรือยาวมากไปที่จะใช้ในกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
1	ระยะทางน้อยกว่า 500 เมตร
2	ระยะทาง 500 – 1,500 เมตร
3	ระยะทาง 1,501 – 3,000 เมตร

3.8 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ภูมิประเทศไม่เหมาะสมต่อกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
1	มีความหลากหลายโดยรวมต่ำ
2	มีความหลากหลายโดยรวมปานกลาง
3	มีความหลากหลายโดยรวมสูง

3.9 อัตราการพังทลาย การกัดเซาะและสึกกร่อนของดินจากการใช้ประโยชน์

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ร่องรอยการชะล้างดิน และปริมาณรากไม้ที่โผล่พื้นดินตลอดของความยาวเส้นทางที่ไม่มีการใช้มาตรการด้านวิศวกรรมป้องกัน
1	ร่องรอยการชะล้างดิน และปริมาณรากไม้ที่โผล่พื้นดินมากกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ของความยาวเส้นทางที่ไม่มีการใช้มาตรการด้านวิศวกรรมป้องกัน
2	ร่องรอยการชะล้างดิน และปริมาณรากไม้ที่โผล่พื้นดินน้อยกว่า 5-20 เปอร์เซ็นต์ของความยาวเส้นทางที่ไม่มีการใช้มาตรการด้านวิศวกรรมป้องกัน
3	ร่องรอยการชะล้างดิน และปริมาณรากไม้ที่โผล่พื้นดินน้อยกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ของความยาวเส้นทางที่ไม่มีการใช้มาตรการด้านวิศวกรรมป้องกัน

3.10 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีรูปแบบกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ และเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึก
1	รูปแบบกิจกรรมไม่ได้มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ และเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึก
2	รูปแบบกิจกรรมมีความสอดคล้องกับคุณค่าและศักยภาพที่มีอยู่ของพื้นที่พอสมควร มีการมุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างจิตสำนึกบ้างแต่ไม่มากเท่าที่ควร
3	รูปแบบกิจกรรมมีความสอดคล้องกับคุณค่าและศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่เป็นอย่างดี กิจกรรมยังมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

3.11 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมวัดจากลักษณะวงรอบ (loop) ของเส้นทาง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่เป็นวงรอบ เดินย้อนกลับไม่ได้
1	ไม่เป็นวงรอบ ต้องเดินย้อนกลับทางเดิม
2	เป็นวงรอบแต่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดอยู่คนข้าง
3	เป็นวงรอบที่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดอยู่บริเวณเดียวกัน

3.12 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบร่องรอยผลกระทบหรือการเกิดหักกิ่งไม้
1	ขยะน้อยกว่า 20 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเกิดหักกิ่งไม้ 1 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1 รอย /100 เมตร
2	ขยะ 20-50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเกิดหักกิ่งไม้ 1 -6 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1-6 รอย /100 เมตร
3	ขยะมากกว่า 50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยการเกิดหักกิ่งไม้ มากกว่า 6 รอย/100 เมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วนมากกว่า 6 รอย /100 เมตร

3.13 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก
1	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังไม่ครอบคลุม
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมบ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุม
3	มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความสะดวก และมีความปลอดภัยในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง

4. กิจกรรมที่ควรทำ

4.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น (Uniqueness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่นหรือเอกลักษณ์เป็นที่รู้จักระดับชุมชน
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความโดดเด่นอย่างชัดเจน สามารถพบเห็นลักษณะแบบเดียวกันได้ตามที่ต่าง ๆ ได้ง่าย มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมแต่ยังสามารถพบเห็นลักษณะในรูปแบบเดียวกันในสถานที่อื่นได้บ้าง มีความสำคัญระดับท้องถิ่น/จังหวัด
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั่วไปสูง มีความโดดเด่นระดับชาติ

4.2 ความน่าสนใจหรือความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractiveness)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความน่าสนใจเพียงพอที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจน้อย นักท่องเที่ยวมีความประทับใจน้อย
2	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ สามารถสร้างความประทับใจดึงดูดใจนักท่องเที่ยวสูง
3	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวสูงมาก นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจเป็นที่ดึงดูดใจ

4.3 ทักษะภาพ และสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว (Landscape quality)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	สภาพภูมิทัศน์เสื่อมโทรมอย่างมาก มีสภาพทัศนอุจาด
1	สภาพภูมิทัศน์แบบธรรมดา ไม่มีความโดดเด่น หรือขาดความงามทางธรรมชาติ
2	สภาพภูมิทัศน์ค่อนข้างสวยงาม แต่ไม่โดดเด่นมากนัก สามารถทำให้เกิดความประทับใจ สบายตาพอควร
3	องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมโดดเด่นสวยงามเป็นพิเศษ ทักษะภาพก่อให้เกิดความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

4.4 จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็น ขณะเที่ยวล่า (พิจารณาจากการสำรวจพื้นที่กิจกรรมควบคู่การสอบถามเจ้าหน้าที่)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบเห็นสัตว์ป่าหรือแมลงใดๆ
1	มีโอกาสดูพบเห็นสัตว์ป่าหรือร่องรอยของสัตว์ป่า ไม่เกิน 2 ชนิด
2	มีโอกาสดูพบเห็นสัตว์ป่าหรือร่องรอยของสัตว์ป่า ไม่เกิน 2-5 ชนิด
3	มีโอกาสดูพบเห็นสัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ป่าขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ สัตว์ป่าหายาก นก ค้างคาว และแมลง หรือสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ตั้งแต่ 5 ชนิดขึ้นไป

4.5 ลักษณะวงรอบ(loop) บนเส้นทาง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่เป็นวงรอบ เดินย้อนกลับไม่ได้
1	ไม่เป็นวงรอบ ต้องเดินย้อนกลับทางเดิม
2	เป็นวงรอบแต่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดอยู่คนข้าง
3	เป็นวงรอบที่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดอยู่บริเวณเดียวกัน

4.6 ความยาวของเส้นทาง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ระยะทางยาวหรือสั้นเกินไปที่มีความเหมาะสมในกิจกรรมเที่ยวล่า
1	ระยะทางน้อยกว่า 100 เมตร
2	ระยะทาง 100 – 200 เมตร
3	ระยะทาง 200 – 300 เมตร

4.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรม (วัดจากภาพรวม)

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีความเหมาะสม
1	มีความเหมาะสมโดยรวมต่ำ
2	มีความเหมาะสมโดยรวมปานกลาง
3	มีความเหมาะสมโดยรวมสูง

4.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่พบร่องรอย
1	ขยะน้อยกว่า 20 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1 รอย /100 เมตร
2	ขยะ 20-50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน 1-6 รอย /100 เมตร
3	ขยะมากกว่า 50 ชิ้น/10ตารางเมตร หรือปริมาณร่องรอยที่พบขีดข่วน มากกว่า 6 รอย /100 เมตร

4.9 การพึ่งพาตนเอง

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่ได้มีโอกาสได้พึ่งพาตนเองหรือต้องใช้ทักษะเฉพาะในการประกอบกิจกรรมเลย มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายพร้อม
1	การพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อยเนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น
2	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมปานกลาง สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว
3	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมสูง และต้องใช้ทักษะความชำนาญในการประกอบกิจกรรมเฉพาะตัว

4.10 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ต้นตื้นและ ทำท่าย

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ทรัพยากรไม่เอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและ ทำท่าย
1	ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและ ทำท่ายต่ำ
2	ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและ ทำท่ายปานกลาง
3	ทรัพยากรเอื้อให้การประกอบกิจกรรมมีความน่าตื่นเต้นและ ทำท่ายสูง

4.11 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก
1	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังขาดมาตรการในการควบคุม
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเหมาะสม สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีมาตรการในการควบคุมบ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุม
3	มีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสมและสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความสะดวก และมีความมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดและจริงจัง

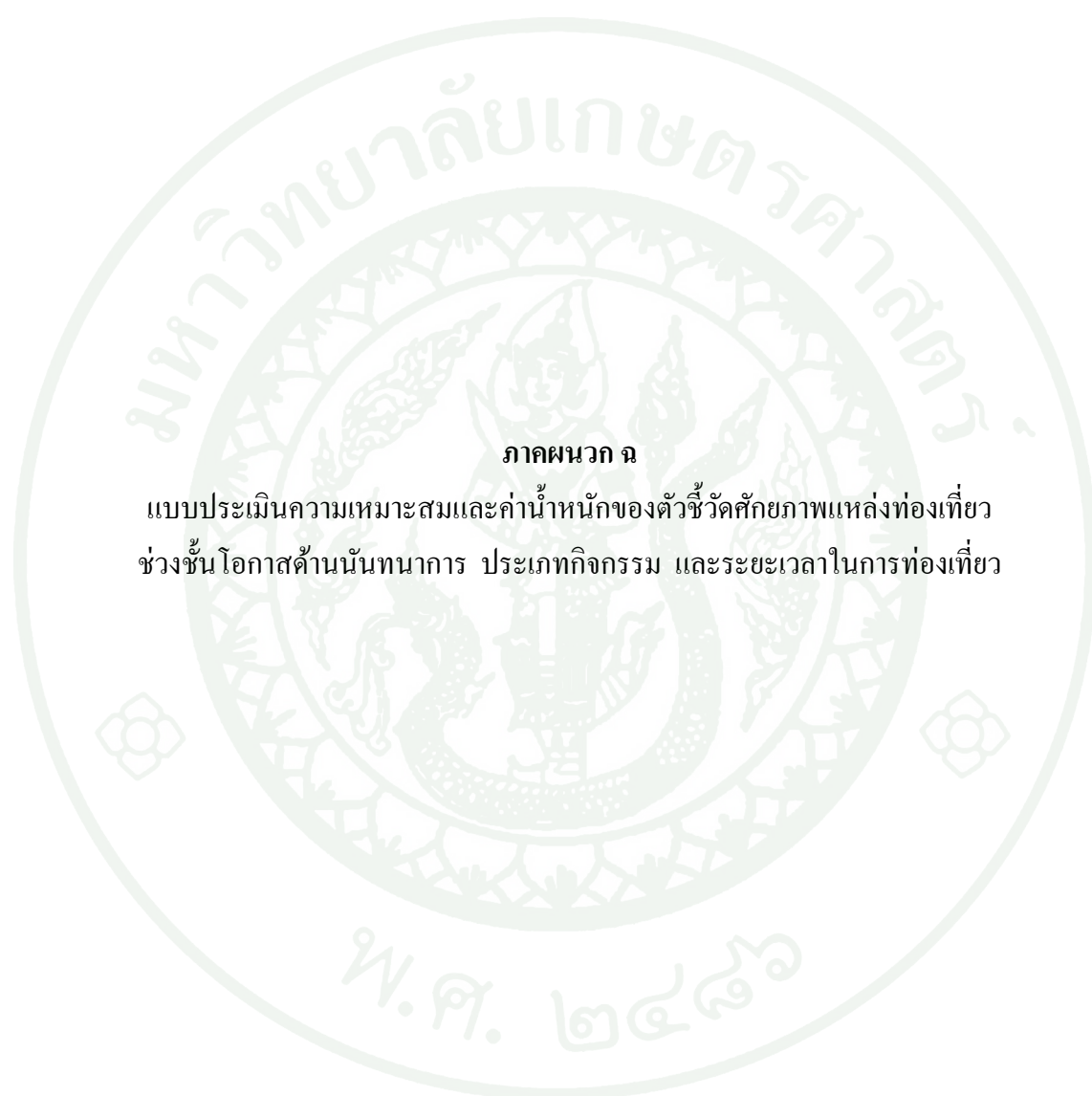
ส่วนที่ 6 แบบประเมินตัวชี้วัดศักยภาพด้านเวลาของการท่องเที่ยว

1. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้เดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่ได้ใช้เวลาเดินทาง
1	ใช้เวลาเดินทางมาก
2	ใช้เวลาเดินทางปานกลาง
3	ใช้เวลาเดินทางน้อย

2. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยว

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่ใช้วัด
0	ไม่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยว
1	ใช้เวลาประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวน้อย
2	ใช้เวลาประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวปานกลาง
3	ใช้เวลาประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวมาก

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว

คำชี้แจง

การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามศักยภาพของพื้นที่ และจำแนกเขตท่องเที่ยวตามหลักการช่วงชั้นโอกาสันทนาการในครั้งนี้ เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หัวข้อ “การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province)” ภายใต้การควบคุมของรองศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ ภูอินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรรรชนี เอมพันธุ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สากล สถิตวิทยานันท์ โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามศักยภาพของพื้นที่และจำแนกเขตท่องเที่ยวตามหลักการช่วงชั้นโอกาสันทนาการที่เหมาะสม เพื่อนำไปทดสอบใช้กับการประเมินแหล่งท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และประยุกต์ใช้กับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและพื้นที่ธรรมชาติอื่นๆของประเทศ

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นเพียงจุดเริ่มต้น ตัวชี้วัดต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้จึงไม่อาจดำเนินการให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่ตรวจวัดต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ในครั้งนี้เน้นที่การใช้เทคนิควิธีการมากกว่าการวัดประสิทธิผล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวชี้วัดและค่าถ่วงน้ำหนักหรือค่าสำคัญของตัวชี้วัดของท่านในฐานะของผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินพร้อมขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รศ.ดร. อุทิศ ภูอินทร์)

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(นายวิโรจน์ นาคแท้)

นิสิตปริญญาเอก

แบบประเมิน

ความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว

โปรดประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ประเภทกิจกรรม และระยะเวลาในการท่องเที่ยว ในประเด็นต่างๆ พร้อมกำหนดค่าความเหมาะสมของตัวชี้วัด และค่าถ่วงน้ำหนัก (Weighted Score) ที่เหมาะสมสำหรับตัวชี้วัดแต่ละตัวลงในตารางต่อไปนี้ ตามแต่ท่านจะเห็นสมควร โดยเกณฑ์สำหรับพิจารณาค่าถ่วงน้ำหนักและค่าความเหมาะสมในแต่ละข้อแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีความสำคัญสูงมาก
4	หมายถึง	มีความสำคัญสูง
3	หมายถึง	มีความสำคัญปานกลาง
2	หมายถึง	มีความสำคัญน้อย
1	หมายถึง	มีความสำคัญน้อยมาก

ส่วนที่ 1. ความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ปัจจัยชี้วัด	ตัวชี้วัด ประเภทการ ท่องเที่ยว	ความเหมาะสมที่ใช้เป็น ตัวชี้วัด		ค่าถ่วง น้ำหนักที่ เหมาะสม
		ค่าความ เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม เพราะ...?	
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว				
1. ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น	NT,AT,ET			
2. ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ	NT,AT,ET			
3. ความมีชื่อเสียง	NT,AT,ET			
4. ความอุดมสมบูรณ์และความ หลากหลายของระบบนิเวศ	ET			

ปัจจัยชี้วัด	ตัวชี้วัดประเภทการ ท่องเที่ยว	ความเหมาะสมที่ใช้เป็น ตัวชี้วัด		ค่าถ่วง น้ำหนักที่ เหมาะสม
		ค่าความ เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม เพราะ...?	
5. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	ET			
6. ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว	NT,AT,ET			
7. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่	NT,AT,ET			
8. ความหลากหลายของกิจกรรม	NT,AT,ET			
9. สภาพภูมิอากาศ	NT,AT,ET			
10. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	NT			
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ในเส้นทางเดียวกัน	NT			
12. การได้พึ่งพาตนเอง	AT			
13. โอกาสในการได้รับประสบการณ์ ตื่นเต้นและท้าทาย	AT			
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและการสื่อความหมาย				
14. ความกลมกลืนของสิ่งอำนวยความสะดวก	NT,AT,ET			
15. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	NT,AT			
16. คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	NT,AT,ET			
17. การจัดการด้านความปลอดภัยต่อ ชีวิตและทรัพย์สิน	NT,AT,ET			
18. คุณภาพในการให้บริการ	NT,AT,ET			
19. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้ และวิธีการ สื่อความหมาย	ET			

ปัจจัยชี้วัด	ตัวชี้วัด ประเภทการ ท่องเที่ยว	ความเหมาะสมที่ใช้เป็น ตัวชี้วัด		ค่าถ่วง น้ำหนักที่ เหมาะสม
		ค่าความ เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม เพราะ...?	
ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม				
20.การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสม ต่อการท่องเที่ยว	NT,AT,ET			
21.การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวใน การประกอบกิจกรรม	NT,AT,ET			
22. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกัน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	NT,AT,ET			
23. การจัดการขยะและของเสีย	NT,AT,ET			
24. ระบบบำบัดน้ำเสีย	NT,AT,ET			
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน				
25.โอกาสในการเข้าร่วมดำเนินการ และตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการ ท่องเที่ยว	ET			
26. การมีส่วนร่วมในการได้รับ ผลประโยชน์	ET			
ด้านการบริหารจัดการ				
27. การวางแผนและกำหนดนโยบายใน การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	ET			
28. ความพร้อมของบุคลากร	ET			
29. ความพร้อมด้านงบประมาณ	NT,AT,ET			

ส่วนที่ 2. ความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดช่วงชั้นโอกาสทางด้านนันทนาการ

ปัจจัยชี้วัด	ความเหมาะสมที่ใช้เป็นตัวชี้วัด		ค่าถ่วงน้ำหนักที่เหมาะสม
	ค่าความเหมาะสม	ไม่เหมาะสมเพราะ...?	
1. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่			
1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว			
1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินทางเท้า			
2. ความเป็นธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่			
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา			
2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา			
2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก			
3. ระดับการพึ่งพาตัวเอง			
4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่			
5. โอกาสพบปะผู้คน			

ส่วนที่ 3. ความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดตามประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว

ปัจจัยชี้วัด	ความเหมาะสมที่ใช้เป็นตัวชี้วัด		ค่าถ่วงน้ำหนักที่เหมาะสม
	ค่าความเหมาะสม	ไม่เหมาะสมเพราะ...?	
1.กิจกรรมชมธรรมชาติ			
1.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น			
1.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ			
1.3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว			
1.4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น			
1.5 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ			
1.6 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์			
1.7 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว			
2. กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ			
2.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น			
2.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ			
2.3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของทรัพยากรท่องเที่ยว			
2.4 ความหลากหลายของภูมิประเทศที่พบเห็น			
2.5 ระยะทางล่องเรือ			
2.6 ความเชี่ยวชาญของกระแสน้ำและคลื่นลม			
2.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ			
2.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์			
2.9 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว			

ปัจจัยชี้วัด	ความเหมาะสมที่ใช้เป็น ตัวชี้วัด		ค่าถ่วง น้ำหนักที่ เหมาะสม
	ค่าความ เหมาะสม	ไม่เหมาะสม เพราะ...?	
4. กิจกรรมเที่ยวถ้ำ			
4.1 ความมีเอกลักษณ์โดดเด่น			
4.2 ความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจ			
4.3 ทัศนียภาพและสภาพภูมิทัศน์ของ ทรัพยากรท่องเที่ยว			
4.4 จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่พบเห็นขณะ ศึกษา/เที่ยวถ้ำ			
4.5 ลักษณะวงรอบบนเส้นทาง			
4.6 ความยาวบนเส้นทางในถ้ำ			
4.7 ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการ ประกอบกิจกรรมนันทนาการ			
4.8 ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ ประโยชน์			
4.9 การได้พึ่งพาตนเอง			
4.10 โอกาสในการได้รับประสบการณ์ตื่นเต้น และท้าทาย			
4.11 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว			

ส่วนที่ 4. ความเหมาะสมและค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดระยะเวลาของกิจกรรมท่องเที่ยว

ปัจจัยชี้วัด	ความเหมาะสมที่ใช้เป็นตัวชี้วัด		ค่าถ่วงน้ำหนักที่เหมาะสม
	ค่าความเหมาะสม	ไม่เหมาะสมเพราะ...?	
1. ระยะเวลาในการเดินทางระหว่างจุดท่องเที่ยว			
2. ระยะเวลาในการเดินทางประกอบกิจกรรมในจุดท่องเที่ยว			

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความต้องการ สนใจ และราคาค่าพำนักต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province)” ของนายวิโรจน์ นาคแท้ นิสิตปริญญาเอก สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามชุดนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความต้องการและสนใจ ของชุมชนต่อรูปจำลองโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หรือตอบคำถามลงในช่องที่ตรงกับข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้องหรือใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวิโรจน์ นาคแท้

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

ความต้องการ สนใจ และราคาค่าพาหนะต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี

3. ที่อยู่ปัจจุบัน

() สุราษฎร์ธานี () อื่นๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา/ปวช.

() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี () อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. อาชีพปัจจุบัน

() ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () พนักงานบริษัท/ห้างร้าน

() ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย () รับจ้างทั่วไป

() เกษตรกร () แม่บ้าน/พ่อบ้าน

() นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. สถานภาพการสมรส

() โสด () สมรส

() หม้าย () หย่าร้าง

() แยกกันอยู่

7. รายได้เฉลี่ยจากการทำงาน.....บาทต่อเดือน

ตอนที่ 2 ประเมินความต้องการ และสนใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

รูปจำลองโปรแกรมการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการและสนใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน				
1. ทำเรือ - จุด A - จุด B				
2. ทำเรือ - จุด A - จุด C				
3. ทำเรือ - จุด A - จุด D				
4. ทำเรือ - จุด A - จุด E				
5. ทำเรือ - จุด B - จุด C				
6. ทำเรือ - จุด B - จุด D				
7. ทำเรือ - จุด B - จุด E				
8. ทำเรือ - จุด C - จุด D				
9. ทำเรือ - จุด C - จุด E				
10. ทำเรือ - จุด D - จุด E				
ประเภทการท่องเที่ยว 2 วัน				
11. ทำเรือ - จุด A – จุด B - จุด C และจุด D				
12. จุทำเรือ - ค A -จุด B – จุด C และจุด E				
13. ทำเรือ - จุด A -จุด B –จุด D และจุด E				
14. ทำเรือ - จุด A -จุด C –จุด D และจุด E				
15. ทำเรือ - จุด B -จุด C –จุด D และจุด E				

หมายเหตุ

จุด A = กิจกรรมชมทิวธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา

จุด B = กิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเขาสามเกลอ(ก๊วยหลิน)

จุด C = กิจกรรมศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่

จุด D = กิจกรรมเที่ยวถ้ำในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำปะการัง

จุด E = กิจกรรมชมธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ห้วยร้อยไร่

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของราคาค่าเรือหางยาวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ประเภทการท่องเที่ยว/ โปรแกรม/ราคาค่าเรือหางยาว	ระดับความเหมาะสม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สามารถ ประเมินได้
ประเภทการท่องเที่ยว 1 วัน				
1.ทำเรือ – จุด A – จุด B				
น้อยกว่า 1,500 บาท				
1,500 – 2,000 บาท				
2,000 - 2,500 บาท				
มากกว่า 2,500 บาท				
2.ทำเรือ – จุด A – จุด C				
3.ทำเรือ – จุด A – จุด D				
4.ทำเรือ – จุด A – จุด E				
5.ทำเรือ – จุด C – จุด D				
6.ทำเรือ – จุด C – จุด E				
7.ทำเรือ – จุด D – จุด E				
น้อยกว่า 1,500 บาท				
1,500 – 2,000 บาท				
2,000 - 2,500 บาท				
มากกว่า 2,500 บาท				
8.ทำเรือ – จุด B – จุด C				
9.ทำเรือ – จุด B – จุด D				
10.ทำเรือ – จุด B – จุด E				
น้อยกว่า 1,500 บาท				
1,500 – 2,000 บาท				
2,000 - 2,500 บาท				
มากกว่า 2,500 บาท				

ประเภทการท่องเที่ยว/ โปรแกรม/ราคาค่าเรือหางยาว	ระดับความเหมาะสม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สามารถ ประเมินได้
โปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน 1. ทำเรือ - จุด A – จุด B - จุด C และจุด D 2. ทำเรือ - จุด A – จุด B - จุด C และจุด E 3. ทำเรือ - จุด A – จุด B - จุด D และจุด E 4. ทำเรือ - จุด A – จุด C - จุด D และจุด E 5. ทำเรือ - จุด B – จุด C - จุด D และจุด E				
น้อยกว่า 1,500 บาท				
1,5000 – 2,000 บาท				
2,000 - 2,500 บาท				
มากกว่า 2,500 บาท				

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ช
แบบสอบถามความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province)” ของนายวิโรจน์ นาคแท้ นิสิตปริญญาเอก สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามชุดนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หรือตอบคำถามลงในช่องที่ตรงกับข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้องหรือใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่สำหรับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวิโรจน์ นาคแท้

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม
ความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี

3. ที่อยู่ปัจจุบัน

() สุราษฎร์ธานี () อื่นๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา/ปวช.
() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี () อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. อาชีพปัจจุบัน

() ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () พนักงานบริษัท/ห้างร้าน
() ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย () รับจ้างทั่วไป
() เกษตรกร () แม่บ้าน/พ่อบ้าน
() นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. สถานภาพการสมรส

() โสด () สมรส
() หม้าย () หย่าร้าง
() แยกกันอยู่

7. รายได้เฉลี่ยจากการทำงาน.....บาทต่อเดือน

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมท่องเที่ยวมีความเหมาะสมในระดับใด			
2. ปริมาณกิจกรรมในโปรแกรมท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับราคาเพียงใด			
3. มีความหลากหลายของกิจกรรมในระดับใด			
4. โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ สามารถครอบคลุมจุดเด่นในพื้นที่ในระดับใด			
5. การให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวแก่นักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมมีความเหมาะสมเพียงใด			
6. ความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ ระหว่างการเดินทาง			
7. ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม			
7.1 ชมธรรมชาติจุดชมวิวเขื่อนรัชชประภา			
7.2 ล่องเรือชมธรรมชาติเขาสามเกลอ(กู่ยหลิน)			
7.3 ศึกษาธรรมชาติเส้นทางเดินป่าห้วยร้อยไร่			
7.4 เที่ยวถ้ำปะการัง			
8. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในพื้นที่			
9. โปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้สอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืนระดับใด			
10. ความเหมาะสมของโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในครั้งนี้			
11. ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวครั้งนี้			

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ฅ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Development of Sustainable Nature Tourism Programs at Rajjaprapha Dam Reservoir in Khaosok National Park, Suratthani Province)” ของนายวิโรจน์ นาคแท้ นิสิตปริญญาเอก สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามชุดนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หรือตอบคำถามลงในช่องที่ตรงกับข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้องหรือใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่สำหรับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวิโรจน์ นาคแท้

ผู้วิจัย

แบบสอบ

ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ภูมิลำเนา

() สุราษฎร์ธานี () จังหวัดอื่นๆ ระบุ.....

2. เพศ

() ชาย () หญิง

3. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา/ปวช.
 () อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี
 () สูงกว่าปริญญาตรี () อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. สถานภาพสมรส

() โสด () สมรส
 () หม้าย () หย่าร้าง

6. อาชีพปัจจุบัน

() ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () พนักงานบริษัท/ห้างร้าน
 () ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย () รับจ้างทั่วไป
 () เกษตรกร () แม่บ้าน/พ่อบ้าน
 () นักเรียน/นักศึกษา () อื่นๆ(โปรดระบุ)

7. รายได้เฉลี่ยจากการทำงาน.....บาทต่อเดือน

8. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บ้างหรือไม่

() ไม่เคย
 () เคย โปรดระบุ ประเภทสื่อที่ให้ข้อมูล.....
 และจำนวนครั้งโดยประมาณ.....ครั้ง

9. ท่านเคยเป็นสมาชิกกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือองค์กรใดๆ ที่มีการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม/
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือไม่

() ไม่เคย

() เคย โปรดระบุชื่อชมรม/ สมาคมองค์กรที่เป็นสมาชิก.....

ตอนที่ 2 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวแนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำ
เขื่อนรัชชประภาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ ในท้องที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มี
ความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อมมาก เช่น เกาะสมุย เกาะเต่า ท่านคิดว่าบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อน
รัชชประภาเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด และท่านมีแนวทางในการจัดผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างไร
บ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา มีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือไม่เพราะเหตุใด ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และการสื่อความหมายธรรมชาติอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. หน่วยงานของรัฐ ธุรกิจการท่องเที่ยว ภาคประชาชน และภาคการปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาจัดการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภาหรือไม่ อย่างไร และท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีข้อเสนอแนะ อื่นๆ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นายวิโรจน์ นาคแท้
เกิดวันที่	19 กรกฎาคม 2503
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	สศ.บ. (ส่งเสริมการป่าไม้) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 (นครศรีธรรมราช) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ผลงานดีเด่นและ/หรือรางวัลทางวิชาการ - ทุนการศึกษาที่ได้รับ	ได้รับทุนบางส่วนจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช